

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

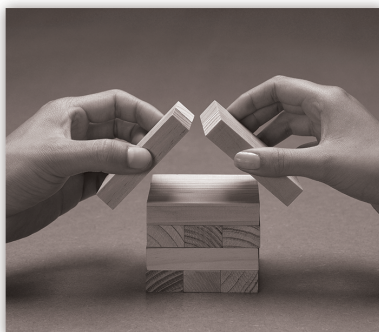
פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ה'

הכתבת להשיג את הספר הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

* * *

בארץ ישראל
יבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקדוש - חסידי ברסלב

1129 42nd st.

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוצא לאור על ידי

מוסדות "היכל הקדוש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שעל-ידי עמותת "ישמח צדיק - קהלת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א - הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קוי: 04-6656666 - פקס: 04-6656655

דאר אלקטרוני: info@breslevcity.co.il

אתר אינטרנט: www.breslevcity.co.il

* * *

להזמנת ספר זה והכרכים הקודמים:
"ברסלב סנטר" - המרכז לתשמישי קדשה ויודאיקה הגדול בצפון
04-6650050

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

- הקדמה**..... יג
- תקנה**. מהו 'סדר-דָרְךָ-הַלְמוּד' שֶׁל רַבְנוֹז'ל?..... טו
- תקנו**. בְּרָצוֹנִי לְהַכִּיר טוֹבָה וּלְהוֹדוֹת לַצַּדִּיק עַל כָּל מָה שֶׁצָּכִיתִי בְּזָכוֹתַי... יח
- תקנז**. קָשָׁה לִי לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְאֵת רַב הַתְּפִלוֹת אֲנִי מִתְפַּלֵּל
בִּיחִידוֹת..... כא
- תקכח**. אֲנִי וּבֶן-זוּגִי מְאֹד רוֹצִים יֵלֵד, אֲךָ אֵינֶנִּי מְצָלִיחָה לְהַכְנִס לְהַרְיוֹן..... כג
- תקכט**. כָּבֵר תְּקוּפָה אֲרָכָה אֲנִי חוֹלְמַת חִלּוּמוֹת רָעִים. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת
כָּדֵי שֶׁהֵם יִפְסִיקוּ?..... כד
- תקל**. הָאֵם יֵשׁ עֵינָן לְהִתְבּוֹדֵד גַּם בְּבֵית לֵיד בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה?..... כו
- תקלא**. עַד כַּמָּה צְרִיכִים לְדַקְדָּק בְּהִגִּית הַמְּלִים בְּתַפְּלָה?..... כז
- תקלב**. אֲנִי מְלַמֵּד בְּתִלְמוּד תּוֹרָה וּמְצָלִיחַ עִם הַתְּלִמִּידִים, אֲךָ הַמְּנַהֵל
לֹא אוֹהֵב אוֹתִי וּמִתְנַכֵּל אֵלַי..... כח
- תקלג**. אֲנִי מְגִיד שְׁעוֹר בִּישִׁיבָה, אֲךָ יֵשׁ לִי יֵצֵר הָרַע גָּדוֹל..... לא
- תקלד**. הָאֵם יֵשׁ אִסוּר כָּלִשְׁהוּ בַתּוֹרָה אוּ בְהִלְכָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּסַמִּים?..... לה
- תקלה**. יֵשׁ לִי חֵבֵר כָּבֵר שְׁנַתִּים וְאֲנִי רוֹצִים לְהִתְחַתֵּן, אֲךָ הַהוֹרִים
לֹא מְסַכְּמִים..... לז
- תקלו**. מָה טוֹב בְּשִׁבְלִי: לְהִתְחַיל בְּלִמּוּדֵי מְקוּצוּעַ, אוּ לַצָּאת לְשִׁדּוּכִים
וּלְהִתְחַתֵּן?..... לט
- תקלז**. אֲבָא שְׁלִי מְטַפֵּל בִּידֵי רוֹפְאִים חִלּוּנִים וְזֶה מְפָרִיעַ לִי מְאֹד..... מ

תקלח. אָנִי וְהַחֲבֵר שְׁלִי שׁוֹקְלִים לְהִתְחַתֵּן, אָבֵל יֵשׁ לְנוּ הַרְבֵּה חֲשָׁשׁוֹת... מ.ג.

תקלט. אִךְ פֶּעַם לֹא קִבַּלְתִּי חֵם וְאַהֲבָה, וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׂאֵף אֶחָד לֹא

מ.ד..... מְבִין אוֹתִי.

תקמ. הָאֵם אָנִי יְכוֹל לְפַעֵל בְּצִיּוֹן רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּס שְׁיֵהֶ' לִי

מ.ח..... שְׁלוֹם-בֵּית?.....

תקמא. בְּקָרוֹב אֶתְחִיל לַעֲבֹד כְּמוֹרָה לְמַקְצוֹעוֹת קֹדֶשׁ בְּתִיכּוֹן דָּתִי.

מ.א..... כִּיצַד אֶפְשָׁר לְהִכְנִיס בְּתַלְמִידִים חֲשֵׁק לְלַמּוֹד הַתּוֹרָה?.....

תקמב. אָנִי מוֹכֵן לְקַבֵּל עַל עַצְמִי כָּל קִבְּלָה שֶׁהֵרַב יְגִיד כְּדִי שְׂאֲזַכֶּה

מ.ד..... לְמַצֵּא אֶת בֶּת-זוּגִי!.....

תקמג. כָּכָר שֵׁשׁ שָׁנִים בְּרַצִּיפוֹת אָנִי טֹס לְאוֹמֵן, אִךְ אֵינְנִי מְרַגֵּשׁ

מ.ו..... שֵׁם שׁוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת.....

תקמד. אָנוּ רוֹצִים לַעֲבוֹר לְקַהֵּל בִּיבְנָאֵל, אִךְ מֵתְלַבְּטִים בְּגִלָּל

מ.ח..... שְׁנֵי שְׁמַתִּי לְלַמּוֹדִים בְּמֶרְכָּז.....

תקמה. אָנִי רוֹקֵה בֵּת אֶרְבָּעִים וְשָׁלוֹשׁ, וְכָכָר הַתִּיאֲשֵׁתִי מִלְמַצֵּא

מ.ס..... אֶת בֶּן-זוּגִי!.....

תקמו. גִּיסְתִּי אוֹבְחָנָה כְּחֹלֶת סְרָטָן. מַה אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת כְּדִי

מ.ס..... שְׂתַזְכֶּה לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה?.....

תקמוז. עֲזַבְתִּי אֶת הַבַּיִת וְנִסְעֵתִי עִם הַיְלָדִים לְאֵמָא שְׁלִי, וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה

מ.ט..... מִתְסַכֶּלֶת וּבוֹדְדָה.....

תקמח. מִדּוּעַ בָּרַב הַחֲסִידוֹת נוֹהֲגִים לְהוֹצִיא אֶת הַשַּׁבָּת כְּשִׁיטַּת

מ.ט..... רַבְּנוֹתֵם?.....

תקמט. לִי וּלְאִשְׁתִּי יֵשׁ רְצוֹנוֹת הַפּוֹכִים: אָנִי רוֹצֵה לְהִתְחַזֵּק, וְהִיא

מ.ט..... בְּכָלֵל לֹא בְכוּחַ.....

תקנ. מִדּוּעַ רַבְּנוֹ מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּבִטּוֹי "אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי" וְלֹא "אִישׁ יְהוּדִי"?..... ע.ב.

תִּכְּן הָעֲנִיָּיִם

ה

- תקנא.** אָנִי אֶלְמֹן, וְאִף אֶחָד מֵהַיְלָדִים שְׁלִי לֹא מִתְקַשֵּׁר לְהִתְעַנֵּן
בְּשִׁלּוּמֵי.....
טז.....
- תקנב.** הָאֵם גַּם מִי שֶׁיִּשֵּׁן בְּמִשְׁךָ כָּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֶן, קִבֵּל אֶת
הַתְּקוּן מִרְבֵּנוֹ ז"ל?.....
עח.....
- תקנג.** כְּבֹר הַרְבֵּה שָׁנִים אָנִי סוֹבֵל מִמּוֹתָחִים. אִיךָ יוֹצֵאִים מִזֶּה?.....
פ.....
- תקנד.** בְּתַנּוֹ זְקוּקָה לְחַנוּךְ מִיַּחַד, אִף הַמוֹסָד שֶׁהֲצִיעוּ לָנוּ עֲבוּרָה
אֵינּוּ לְרוּחַנוּ.....
פב.....
- תקנה.** הַכִּרְתִּי בַחֲוָרָה שְׂמוּכָנָה לְהִתְחַתֵּן אֵתִי רַק אַחֲרֵי שֶׁהִיא
תִּקְבֵּל אֶת הַסְּכָמָתְכֶם וּבִרְכַתְכֶם.....
פג.....
- תקנו.** יֵשׁ לִי בְעִוּוֹת בְּשִׁלּוּם-בַּיִת, וְכֹכָה מִהַקְרוּבִים שְׁלִי מִשְׁכַּנְעִים
אוֹתִי לְהִתְגַּרֵּשׁ.....
פה.....
- תקנז.** כְּשֶׁהֵייתִי בְּגִיל עֶשֶׂר הִתְעַלְלוּ בִּי מִיְּנִית, וְעַד עַכְשָׁו אָנִי שָׁבוּר
לְגַמְרִי.....
פח.....
- תקנח.** אִיךָ כֹּדָאֵי לְלַמֵּד עִם הַתְּלִמִּידִים בְּצַעֲדֵיהֶם הָרֵאשׁוֹנִים בְּגִמְרָא:
בְּעִיֵּן אוֹ בְּבִקְיָאוֹת? וְהָאֵם כֹּדָאֵי לַעֲשׂוֹת סֵדֵר לְמוּד נוֹסָף
בְּגִירָסָא?.....
צא.....
- תקנט.** עֲדִין לֹא נִתְּנוּ שֵׁם לְבִתְנוּ שְׁנוּלָדָה, כִּי אֵינְנוּ מְצַלִּיחִים לְהַשִּׁיג
אֶתְכֶם.....
צח.....
- תקס.** מִשְׁפַּחְתִּי לְחֻצָּה עָלֵי לְהַמְשִׁיךְ בְּקִשְׁרָה עִם בְּחוֹר שְׁלֹא רָצִיתִי,
וְעַכְשָׁו אָנִי מִתְחַרְטֵת.....
ק.....
- תקסא.** יֵשׁ לִי נְקִיפוֹת מִצָּפוֹן שֶׁאֵנִי לֹא עוֹשֶׂה מִסְפִּיק בְּרוּחֹנִיּוֹת וְשֶׁאֵנִי
מִתְקַדֵּם בְּקֻצֵּב אִטִּי מִדִּי.....
קב.....
- תקסב.** אֲשֶׁתִּי אֲמוּרָה לְלָדֵת בְּיָמֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה. הָאֵם לְנֹסֵעַ לְאוֹמֶן
לְמֵרוֹת זֹאת?.....
קד.....

תקסג. הַצִּיעוּ לִי שְׂדוּךְ וְאַנְחֵנוּ רוּצִים לְהִתְחַתֵּן, אֲךָ חוֹשְׁשִׁים בְּגִלְלֵי קוּ... קו

תקסד. אֲנִי לֹא מְצַלֵּחַ לְמִצְאָה עֲבוּדָה בְּמִקְצוֹעַ שְׁלִי יִזֶּה מִתְסַכֵּל אוֹתִי מֵאֵד... קח

תקסה. מַה הַהֲבִדֵל בֵּין שֵׁיטַת הַחֲסִידוֹת לְבֵין שֵׁיטַת הַמוֹסְרָ? קיא

תקסו. יֵשׁ לִי רְצוֹן פְּנִימִי לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְקַרֵּב לַדָּת, אָבֵל כְּשֶׁאֲנִי נִזְכָּרְתָּ בְּכָל מַה שֶׁעָשִׂיתִי אֲנִי נִהְיִיתָ עֲצוּבָה וּמֵיֶאֱשַׁת... קיד

תקסז. הַתְּרַגְלֵתִי לְקִנּוּת גַּם כְּשֶׁאֲנִי לִי כֶסֶף. אִיךָ אֶפְשֶׁר לְהִפְסִיק עִם הַהֲרַגְלָה הַרַע הַזֶּה? קיח

תקסח. אֲנִי גְרוּשׁ כְּכֹר חֲמֵשׁ שָׁנִים. מַה עָלַי לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְהִתְחַתֵּן? קכב

תקסט. בֶּן-זוּגִי הִיא בְּקֶשֶׁר אֵתִי בְּעוֹדוֹ נָשׁוּי, וְלֵאחֲרַי שֶׁהִתְגַּרְשׁ הַחֲלֻטְנוֹ לְהִתְחַתֵּן. הָאֵם תִּהְיֶה לָנוּ הַצְּלָחָה? קכד

תקע. קִשָּׁה לִי מֵאֵד שֶׁבְּעִלִּי טֵס לְאוֹמֵן בְּכָל שָׁנָה. אוּלַי תִּגִּידוּ לוֹ שֶׁהַשָּׁנָה יִשָּׂאֵר בְּבֵית? קכז

תקעא. מֵצַד אֶחָד אֲנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת צְדִיק, אֲךָ מֵצַד שְׁנַי בּוֹעֶרֶת בִּי תַאֲוֹת נְאוּף... קל

תקעב. הָאֵם אֶפְשֶׁר לְלַמֵּד גַּם בְּסִפְרֵי בְּרִסְלָב וְגַם בְּסִפְרֵי חַב"ד? קלב

תקעג. אֲנֵחְנוּ רוּצִים לְגוֹר בִּיבְנָאֵל, אֲךָ אֵינְנוּ מוֹצְאִים דִּירָה לְהִשְׁכָּרָה... קלד

תקעד. כִּיצַד אֶפְשֶׁר לְשַׂמַּח אֶת הָרַב וּלְהַחְזִיר לוֹ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה לָנוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת? קלח

תקעה. מַה עֲדִיף: לְלַמֵּד פֶּרֶק מִשְׁנֵיּוֹת אֶחָד בַּהֲבִנָּה, אוּ לְגַרֵס הָרַבָּה פְּרָקִים לְלֹא הֲבִנָּה? קמ

תקעו. כָּל הַחַיִּים הַתְּפֻרְנְסֵתִי מֵהַלְּאוֹת בְּרַבִּית וּמַעֲסָקִים מִפְּקָפָקִים הַגּוֹבְלִים בְּגִזֵּל. הָאֵם אֶפְשֶׁר לְתַקֵּן אֶת זֶה? קמב

תקעז. בַּמָּה רָאוי לְהִתְחַזֵּק בִּימֵי 'בֵּין הַמְּצָרִים'?.....קמח

תקעה. הָאֵם מִתֵּר לְאִשָּׁה בְּהַרְיוֹן לְגַלוֹת לְאַחֵרִים אֶת מִין הָעֶבֶר

שֶׁבְּבִטְנָה?.....קמז

תקעט. מַה דְּעֵתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק בְּעֵינָיו טְפוּל בְּרִיטְלִין לִילְדִים

הַיִּפְרָאקְטִיבִיִּים?.....קמח

תקפ. אֲנִי יוֹצֵאת עִם מִיִּשְׁהוּ שֶׁלֹּא שׁוֹלֵט עַל עַצְמוֹ בְּשַׁעַת מְרִיבָה.

הָאֵם לְהַמְשִׁיךְ בְּקִשְׁרָה?.....קנ

תקפא. אֲשֵׁתִי מִכְסֶּה אֶת הַשְּׁעָר עִם סֶרֶט קָטָן. אִיךָ אֶפְשֶׁר לְעוֹרֵר

אוֹתָהּ לְהַקְפִּיד עַל כְּסוּי רֹאשׁ מְלֵא?.....קנב

תקפב. הָאֵם בְּגַלֵּל שֶׁנִּכְשַׁלְתִּי בְּשִׁמִּירַת הָעֵינַיִם עָלַי לְהַפְסִיק

לְעֹזֵר בְּקִרְיַאת הַתּוֹרָה?.....קנה

תקפג. מַה דְּעֵתוֹ שֶׁל הָרֵב עַל תַּלְמוּדֵי תּוֹרָה שֶׁבָּהֶם מְלַמְּדוֹת

מִזֹּרוֹת בְּכַתּוֹת א'-ב'?.....קנז

תקפד. מְכַרְנוּ אֶת הַבַּיִת וְאָנּוּ מִתְּלַבְּטִים הֵיכָן לְגוֹר. הָאֵם שִׁיךְ

שֶׁנְּגוֹר בִּיבְנָאֵל?.....קנט

תקפה. רִבְנוֹ אוֹמֵר שֶׁצָּרִיכִים לְהַזְהֵר מִ"מַחְשָׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת".

מַה הַכּוֹנֵה?.....קסא

תקפו. בְּצַעֲרֵירוֹתֵי צַעֲרֵתִי מֵאֵד אֶת אִמִּי הָאֶלְמָנָה. אִיךָ אֶתְקַן זֹאת?.....קסב

תקפז. הַכִּרְתִּי אִשָּׁה לְמִטְרַת נְשׂוּאִין, אֵךְ הִיא חוֹשֶׁשֶׁת לְהִתְחַתֵּן

מִשּׁוּם שֶׁהִיא הַתְּאֻכְזָבָה מִבְּעֵלָה הַקֶּדֶם.....קסה

תקפח. רִבְנוֹ אָמַר: "עַל יְדֵי סְפוּרֵי צְדִיקִים זֹכִים לְטֻהָרַת הַמַּחְשָׁבָה".

מַה הַכּוֹנֵה?.....קסז

תקפט. הָאֵם מִתֵּר לְאִשָּׁה הָרָה לְלַכֵּת לְצִיּוֹן שֶׁל צְדִיק שֶׁטָּמוּן בְּתוֹךְ

בֵּית קְבָרוֹת?.....קסח

תקצ. בַּעֲלֵי לֹמֵד הַרְבֵּה תוֹרָה, אֶף אֵינוֹ מַעֲנִיק לִי מִסְפִּיק
תְּשׁוּמַת לֵב.....קע

תקצא. בְּכָל פְּעַם מַחְלִישִׁים אֶת דַּעְתִּי וּמַבְלִבִּים אוֹתִי בְּעֵינַי
סֹדֶר-דָּרָךְ-הַלְמוּד.....קעב

תקצב. מַה אָמַר רַבִּי נַחֲמָן בְּנוֹשֵׂא שְׁבִירַת תְּאֵוֹת הָאֲכִילָה?.....קעז

תקצג. אֵין לִי שְׁלוֹה נְפֹשִׁית, וְקִשָּׁה לִי לְגוֹר בְּאוֹתוֹ מְקוֹם בְּמִטָּה
תְּקוּפָה אֲרָכָה.....קפא

תקצד. אֲנִי בְּהַרְיוֹן, וְכָל הַזְּמַן יֵשׁ לִי פֶחַד שֶׁחַס וְחָלִילָה יִהְיֶה לְעֶבֶר
מוֹם.....קפה

תקצה. מֵאֵז שֶׁבִּנְיָתִי גַּג לְכַנְסִיָּה שֶׁל נוֹצְרִים, כָּל מַה שֶּׁאֲנִי עוֹשֶׂה
מִסְתִּים בְּכַשְׁלוֹן.....קפו

תקצו. לְפָנַי חֲדָשִׁים עֲבַרְתִּי אַרְוַע מַחִי, וּמֵאֵז אֲנִי סוֹבֵל כְּאֵבִים עֲזִים
בְּלִתֵּי מְסֻבָּרִים.....קפט

תקצז. הַתְּרַחֲקֵתִי מֵהַדַּת בְּגִלּוֹל הַמְשֻׁבְּרִים שֶׁעֲבָרוּ עָלַי. אֵיךְ אֲנִי
יְכוֹל לְהָרִים אֶת עֲצָמֵי וּלְהַתְחִיל מִחֲדָשׁ?.....קצא

תקצח. מְגִיל קְטְנוֹת אֲנִי מְרַגֵּשׁ נְחוּת וְלֹא שׁוֹה שׁוֹם דָּבָר.....קצג

תקצט. קִרְאתִי בְּסֵפֶר 'חַיִּי מוֹהַר"ן' שֶׁיֵּשׁ עֵינַי שְׁאֵדָם יִשְׁבַּע בְּנִקִּיטַת
חֶפֶץ שֶׁבְּרָצוֹנוֹ לְהַגִּיעַ לְהִיכְלוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק אַחֲרֵי פְטִירָתוֹ.
הֵאֵם יֵשׁ מְקוֹרוֹת נוֹסְפִים לְמִנְהַג זֶה?.....קצז

תר. הֵאֵם הַמַּעֲבָר מִבֵּית הַהוֹרִים לְדִירָה מְשֻׁלִּי תַעֲזֹר לִי בְּמִצִּיאַת
הַזְּהוּג?.....רא

תרא. אֲנִי עוֹמֵד לְפָנַי לִידָה בְּסִכּוֹן. בְּאִיזָה בֵּית חוֹלִים הַצַּדִּיק
מְמַלִּיץ לִי לְלַדֵּת?.....רג

תרב. אֵיךְ זֶה שֶׁגַּם מֵהַמְשֻׁפָּחוֹת הַטּוֹבוֹת בְּיוֹתֵר יֵשׁ נוֹשְׂרִים מֵהַדַּת?.....רה

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

ט

- תרג.** לאַחרוֹנָה בְּעָלִי הַתְּדָרָדָר, הַתְּחִיל לַחֲיוֹת כְּמוֹ חֲלוּנֵי וְהַמְצָב
בְּבֵית נְהִיָּה קָשָׁה מְאֹד. רז.....
- תרג.** אִיךָ צָרִיךְ לִנְהַג בְּעֵינַיִם נְתִיבַת צְדָקָה: כִּמָּה לְתֵת, לְמִי וּמִתִּי? רט.....
- תרה.** מִדּוּעַ הֵרַב כָּתַב שְׁאֲסוּר לְהַתְּעַקֵּשׁ בַּתְּפִלָּה, הֲרִי רַבְּנוּ אָמַר
שְׁאֲדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גָּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם? ריג.....
- תרו.** בְּגָלַל עִבּוּדְתִי אֲנִי נֶעְדָר הֵרַבָּה מִהַבֵּית, וְזֶה פּוֹגַע בְּאַשְׁתִּי
וּבִלְדִים. מַה הֵרַב מִיַּעַץ לַעֲשׂוֹת? רטו.....
- תרו.** אֲשֶׁתִּי מוֹתַחַת עָלַי בְּקוֹרַת וּמֵאֲשִׁימָה אוֹתִי בְּכָל דְּבַר שְׁקוּרָה.
מַה עוֹשִׂים? ריז.....
- תרח.** בְּכָל בְּקָר נּוֹפֶלֶת עָלַי עֲצָלוּת, וְקָשָׁה לִי מְאֹד לָקוּם מִהַמְּטָה. רכ.....
- תרט.** אִיזוֹ תוֹעֵלֶת יוֹצֵאת מִלְמוּד בְּגִירָסָא, הֲרִי כְּשֶׁגוֹרְסִים לֹא
מְבִינִים מַה שְׁאֲוֹמְרִים? רכב.....
- תרי.** בְּאִזְזָה סֶפֶר מִסְפָּרִיכֶם כְּדָאֵי לִי לְלַמֵּד הֲכִי הֵרַבָּה? רכה.....
- תריא.** רַבְּנוּ אוֹמֵר שְׁמַכְרָחוֹת לְהִיּוֹת קִשְׁיוֹת עַל הַשֵּׁם וְעַל הַצְּדִיקִים.
מִדּוּעַ? רכח.....
- תריב.** בְּכָל יוֹם אֲנִי מְנַסֶּה מַחְדָּשׁ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֶךְ שׁוֹב נוֹפֵל
לְעֲצָבוֹת. רלב.....
- תריג.** אֲנִי מְבַלְבֵּל מִהַדְרָכִים הַשּׁוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּחִסְדֵי דוֹת בְּרִסְקָלָב.
בְּאִיזוֹ מִהֵן לְלַכֵּת? רלח.....
- תריד.** יֵשׁ לִי צַעַר גָּדוֹל שֶׁבְּעָלִי הוֹלֵךְ לִישׁוֹן מְבָלִי לְקִרְאָה קְרִיאַת
שְׁמַע שֶׁעַל הַמְּטָה. רמה.....
- תרטו.** אֲנִי עוֹסֵק בְּחֲנוּךְ בְּנֵי נַעַר. כִּיצַד נִתֵּן לְצַמְצֵם אֶת תּוֹפְעַת
הַנְּשִׁירָה? רמז.....
- תרטז.** הָאֵם יֵשׁ בְּעִיָּה כְּלִשְׁתָּי לְטוֹס לְאוֹמֵן בִּימֵי 'בֵּין הַמְּצָרִים'? רנא.....

- תריז.** למרות גילי המתקדם, אני עדין חי עם ההורים וקשה לי להשתלב בחברה..... רנג
- תריח.** האם יש סגולה אמתית ב'חמסה'? ואם כן, מה המקור לזה?..... רנה
- תריט.** האם כש'לומדים תורה צריכים ללמוד בקול, או שאפשר ללמוד גם במוחשבה?..... רנו
- תרכ.** איך זוכים להתמיד בתפלה והתבודדות לאורך זמן?..... רנח
- תרכא.** למרות היחוס הרם שלנו, ילדינו מתרחקים אט אט מהיהדות ומחיי תורה..... רס
- תרכב.** האם כדאי לנו להצטרף ולקנות בית באחד הפרו'קטים שמתכננים לבנות כעת ביבנאל?..... רסז
- תרכג.** אמרתם שתקון האדם תלוי בהפצת תורת רבנו. מה ההסבר לכך?..... רסט
- תרכד.** מאז שהחנתה שלי התבטלה, אני לא יכול להתרכז בשום דבר, וקשה לי מאד..... רעג
- תרכה.** אני רוצה להתאורר, אף אפא שלי מתנגדת שאטיל מחוץ לבית..... ערה
- תרכו.** בזמן האחרון שום דבר לא מצליח לי, ואני מרגיש דכאון ומרמור..... רעז
- תרכז.** מאז שבעלי הפסיק ללמוד תורה אין לנו שלום-בית ואני מרגישה שהבית מתפרק..... רפ
- תרכח.** פסיכולוג הציע לי להשתמש בכדורים כטפול להרדות מהן אני סובל. מה דעתכם?..... רפג
- תרכט.** אינני מסתדר עם החברים ב'שיבה. האם לעבור ל'שיבה אחרת?..... רפו

- תרל. יש לי בלבולים באמונה. איך אני יכולה להסיר את כל הספקות
המקננים בי?.....רפז
- תקון הכללי.....שיג
- תפלה לשמחה.....קנז
- תפלה למעברת.....קפו
- תפלה לרפואה.....רד

גַּם לָכֶם יֵשׁ שְׂאֵלָה?
עֲכָשׁוּ הַהֲדָמֹנוֹת הַנְּדִירָה
לְשֵׁאל שְׂאֵלָה וּלְקַבֵּל תְּשׁוּבָה -
אֶפְשָׁרִית!

בְּמִסְפַּר הַטֵּלְפוֹן שֶׁל
מְשִׁרְד הַקְּהֵלָה בִּיבְנֵאל -
04-6656666

אוּ בְדָאָר אֶלְקֵטְרוֹנִי -
info@breslevcity.co.il

אוּ בְאִתֵּר הָאִינטֵרנֵט -
www.breslevcity.co.il

הקדמה

הספר הזה הוא החלק החמישי בסדרת 'שאלות ותשובות בחסידות ברסלב', ובו מופיעות שאלות ותשובות בנושאים שונים ומגוונים, הנותנות מענה לתהיות וספקות של מתקרבים חדשים לדרך של חסידות ברסלב, וכן לתלמידים ותיקים, אשר מעונינים לדעת את דעתו של רבנו הקדוש, רבי נחמן מברסלב זי"ע, ואת הדרך שלמד אותנו.

השאלות, שהגיעו מכל רחבי העולם, נשלחו ללשכת כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א - הצדיק מיבנאל, אשר השיב עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להחזיק מעמד בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול, ברוחניות ובגשמיות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים בזה העולם.

מאמצים גדולים נעשו על מנת להגיש לקוראים את הספר באפן מהדר ואיכותי, ובלבנו תקוה, שכל מי שיקרא בספר הזה, יהנה ויחיה את עצמו מאד, וימצא תשובה גם לשאלותיו הפרטיות, כי למרות שהמכתבים נכתבו באפן אישי לשואל, מייעדים הם לכל אדם מישראל.

על-ידי שאתה נוטל עצה מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות אות עצה סימן ה)

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ז)

שאלות ותשובות בַּחֲסִידוֹת בְּרֵסְלָב

תקכה.

מהו 'סדר-דרך-הלמוד' של רבנו ז"ל?

שאלה:

מאת חיים: שלום לכבוד הרב שיק שליט"א. אני לומד בישיבה ספרדית לחוזרים בתשובה. נתקלתי בקנטרס שלכם שפדבר בענין 'סדר-דרך-הלמוד' של ברסלב, וראיתי שכתוב שם שמי שילמד בדרך הזו יוכל להיות בקי בכל חלקי התורה, אף גם לאחר שקראתי, לא הבנתי למעשה איך ומה ללמד. התכולו להסביר לי את הענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר חקת, י' תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל חיים, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן עו): 'בענין הלמוד תורה שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום, טוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם, ויניח אותו הענין, וילמד יותר להלן. ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבה, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו

בהלמוד ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף - יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על כונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.): 'לגמר והדר לסבר ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שנאמר (תהלים קיט, כ): 'גרסה נפשי לתאבה', כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומה, לגומרם ולחזור להתחיל ולגומרם פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השנייה והשלישית כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בענין הלמוד, כי על ידי זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמר כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר מאשר היה לומד בדקדוק גדול, כי זה מבלבל מאד מן הלמוד. וכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה - התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר ספרים כלם'.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כח): 'שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה'. 'ופעם אחת חשב רבנו ז"ל מה שהאדם צריך ללמד בכל יום עד שאין היום מספיק. דהיינו לגמר בכל שנה ש"ס עם הרי"ף והרא"ש, וארבעה שלחן ערוך הגדולים, וכל המדרשים כלם, וכל ספרי הזהר והתקונים וזהר חדש, וכל ספרי קבלה מהאריז"ל, גם צריכים ללמד איזה שעור ביום בקצת עיון. ועוד חשב הרבה דברים. גם צריכים לומר תהלים בכל יום, ותחינות ובקשות הרבה הרבה. ואז ספר הרבה מענין זה, שצריכים ללמד

במהירות גדולה ובזריזות, ולכלי לבלבל דעתו בדקדוקים הרבה מענין לענין. והדברים הללו הם בדוקים ומנסים'.

גם לא היה מצוה לחזור תכף על למודו רק רצונו תמיד היה ללמד הספר או הפוסק שלומד בסדר מראשו לסופו בזריזות, ואחר כך יתחיל פעם שנית ויגמר אותו בלו. וכן פעם אחר פעם'.

והנה זוהי שיחה בספר הקדוש 'שיחות הר"ן', ועל זה בנוי קנטרס נפלא מאד בשם 'סדר-דרך-הלמוד' של רבנו ז"ל, והענין הוא פשוט מאד למי שרוצה להודות על האמת. כי בודאי טוב מאד ללמד שעור בגמרא בעיון, ועקר העיון הוא ללמד על כל קטע מהגמרא רש"י ותוספות גם עם הרמב"ם, הטור והשלחן ערוך המצינים בעין משפט, כדי לברר לעצמו את ההלכה, כי תכלית למוד עיון היא - להוציא לעצמו את ההלכה מהמקור, ובדרך זו יתחדשו לו המון חדושים, הן בדברי הרמב"ם, והן בדברי הטור והבית יוסף והב"ח, והן בדברי השלחן ערוך ונושאי כליו, ואין עוד יותר טעם ענג מללמוד שעור אחד בדרך זו, וזה השעור למוד בעיון כדי ללמד אליבא דהלכתא.

אבל לא כל אחד מסגל ללמוד שעור כזה פל היום, ובפרט עם פל המפרשים, ולכן כדאי ללמוד שעור אחד בעיון, כדי להוציא לעצמו את ההלכה מהגמרא ומהפוסקים וכו', אבל בשאר הזמן כדאי ללמוד כמו שהורנו רבנו ז"ל - לגרס המון פראקים משניות בדרך בקיאות, והמון דפים גמרא בדרך בקיאות, וכן ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, ולהשתדל ללמד את המדרש רבה ומדרש תנחומא מפרשת השבוע, וכן עוד המון למודים, ואם לומדים בסדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, יכולים להספיק המון, וגם לעין בספרי שאלות ותשובות, ועוד המון ספרי חסידות ומוסר וכו', ויותר מזה אין מה להסביר, כי הכל פשוט למי שרוצה להודות על האמת.

העקר, צריכים לשמר מאד מאד לא להטעות את עצמו, כי בזה

העולם יכולים להטעות את עצמו ביותר, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן נא): 'את זה תקבלו ממני - שלא יטעה אתכם העולם'.

ורואים בחוש, שעובר יום אחר יום, ומחמת שאין לבחור או לאברך תפיסה קלה וכו', על ידי זה הוא מונע את עצמו מללמד גמרא ותורה, ובין כך עוברים לו שבוע אחר שבוע, חדש אחר חדש, ואפילו שנה אחר שנה, ולא פותח ספר, לא משניות, לא גמרא ולא שלחן ערוך.

ולכן העצה היעוצה היא לצית את רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, ויזכר אשר כל יום הוא יום, וחבל לפספס את היום הזה בלי למוד תורה, כי כל יום בזה העולם, יש נגדו יום למעלה בשמים, ולכן מה שאדם חוטף ביום הזה, זה נשאר לו ביום העליון וכו', וזה נשאר כבר לנצח נצחים.

אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, אלא לומד בכל יום בתמימות ובפשיטות: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה ואגדה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך שבוע טוב...

תקכו.

ברצוני להכיר טובה ולהודות לצדיק על כל מה שזכיתי בזכותו

שאלה:

סאת רפאל: לצדיק היקר לי מאד. רציתי לברך אתכם שתהיה

לְכֶם רְפוּאָה וְשְׁלָמָה וְשִׁתְּזַכּוּ לְהַאֲרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים בְּטוֹב וּבְנֵעִימִים.

אֵין לִי שְׂאֵלָה, אֲךָ בְּרָצוֹנִי לְהַכִּיר טוֹבָה וּלְהוֹדוֹת לְצַדִּיק: זְכִיתִי לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק בְּגִיל שְׁבַע-עָשָׂרָה וּמֵאָז הִשְׁתַּנּוּ לִי הַחַיִּים, אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְסוּר מִהָרַע וְהַרְשָׁעוֹת וּלְהִתְחַבֵּר לְטוֹב, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם זְכִיתִי לְלַמֵּד הַמּוֹן תּוֹרָה וְלִסְיָם סְפָרִים רַבִּים: שֵׁשׁ סְדָרֵי מִשְׁנָה - שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים, מִסְּכַת תַּעֲנִית - מֵאָה וְאַחַת פְּעָמִים, אֶת 'תְּקוּנֵי הַזֵּהָר' סִימָתֵי פְּעָמִים רַבּוֹת, וְגַם אֶת סְפָרֵי רַבְּנוֹ 'שִׁיחוֹת הָר"ן', 'ח"י מוהר"ן', 'סְפָרֵי מַעֲשִׂיּוֹת' וְסִפְרֵי הַמְּדוּת.

אֶת ה'לְקוּטֵי מוהר"ן' אֲנִי מִתְחִיל כָּעֵת בַּפֶּעַם הַשְּׁלוֹשִׁים. בְּסִיעָתָא דְשְׂמִיָּא אֲנִי לוֹמֵד בְּכָל שָׁבֻעַ שְׁנַיִם מְקָרָא וְאַחַד תַּרְגוּם, תְּהִלִּים וּמְדַרְשִׁים. לְמַדְתִּי קָרוֹב לְחַמְשִׁים כָּרְכִים מְסֻדָּרִת 'אֲשֶׁר בַּנְּחַל', וַיֵּשׁ לִי סֵדֵר גַּם בְּסֻדָּרֵת הַסְּפָרִים 'שִׁיחוֹת מוהר"א ש', וּבְעוֹד סְפָרִים וְקוּנְטְרָסִים שֶׁהַצַּדִּיק חִבֵּר. בְּזָכוֹת הַצַּדִּיק זְכִיתִי לְהִתְחַתֵּן, וְגַם לְהִיּוֹת שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּאוֹמֵן. אֲנִי עוֹד מַעֲט בִּן עֲשָׂרִים, וְכָל זֶה בְּזָכוֹתָּ! שְׁנִיתִ לִי אֶת הַחַיִּים וְהַצְּלָת אוֹתִי, וְאֲנִי רוֹצֵה לְהוֹדוֹת לָךְ כִּי אִם קִרְבָּתְךָ אֶחָד כְּמוֹנִי - זֶה כְּבָר הִיא שְׁוֹה הַכֹּל. אַז שׁוֹב תּוֹדָה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי שַׁבָּת קָדֵשׁ לְסֵדֵר חֻקֵּי, י' תַּמּוּז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל רְפָאֵל, נֵרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל עַל רְפוּאָתִי וְהַחֲלָמָתִי הַמְּהִירָה, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כֹּל.

אֲשַׁרְיָךְ וְאֲשַׁרֵּי חֲלֻקָּךְ שֶׁלְקַחְתָּ אֶת דְּבוּרֵי רַבְּנוֹ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וּכְבָר זְכִיתִי לְלַמֵּד כָּל כַּף הַרְבֵּה וְכו', יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּמְשִׁיךְ לְלֶכֶת בְּדַרְךְךָ זֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְלֹא תִתְחַרֵּט לֹא

בעולם הזה ומכל שכן לא בעולם הבא, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (אבות ו, ט): 'לפי שבשעת פטירתו של אדם, אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד'.

וזכר גם זכור מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא בראשית א): 'שהעולם לא נתיסד אלא על התורה, והקדוש-ברוך-הוא נתנה לישראל שיתעסקו בה ובמצותיה יומם ולילה, שנאמר (יהושע א, ח): 'והגית בו יומם ולילה'. ואומר (תהלים א, ב-ג): 'כי אם בתורת הוי"ה חפצו וגו', והיה כעץ שתול על פלגי מים' וגו', שבשכיל שומרי התורה העולם עומד, שכן אמרה חנה (שמואל א' ב, ח): 'כי להוי"ה מצוקי ארץ'. ומי הם מצוקי ארץ? אלו שומרי התורה! שבזכותם השתת העולם, שנאמר (שם): 'וישית עליהם תבל'.

וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן יט): 'נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כף וכף בכל יום ולא יעבור, וכיוצא. ואמר: שאפילו אותן האנשים הרחוקים מן הקרשה מאד, שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות, חס ושלום, רחמנא ליצילן, רחמנא לשזבן, אף-על-פי-כן, הכח של התורה גדול כל כך עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם, חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כף וכף, יהיה איך שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצדתם הרעה על ידי התורה, כי כח התורה גדול מאד'.

ולכן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם, ומצית את רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, שאז לא יפסיד, לא בגשמייות ולא ברוחניות, כי התורה היא חיינו וארץ ימינו, ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה פרק ד' הלכה ח'): 'כיון שקבלתם עליכם על תורה - מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם מימכם'; אדם שנכשל בכל כף הרבה עברות חמורות וכו' וכו', אבל הוא לוקח את עצמו ונכנס בתוך התורה הקדושה, אזי הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו על כל

עוונותיו, ולכן אני שואל אותך: האם זה לא כדאי ללמד תורה, שבזה מתכפרים לו כל עוונותיו?

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך שבוע טוב...

תקכז.

**קשה לי להתפלל בבית הכנסת,
ואת רב התפלות אני מתפלל ביחידות**

שאלה:

מאת גולן: לצדיק שלום! קשה לי מאד להתפלל במנין, ובפרט שרב המנינים בעיר מגורי הם בשעה מקדמת, וקשה לי לקום בשעות האלו. ברב הפעמים אני מתפלל ביחידות או לא מתפלל בכלל. אמנם יש מנין אחד שמתחיל בשעה שמונה, אף בית הכנסת הזה רחוק מביתי ואני צריך לנסע באוטובוס או ללכת ברגל מהלך של רבע שעה.

קשה לי גם להתפלל מנחה וערבית בבית הכנסת שבשכונתי, כי בין התפלות יש שם דרשה של רב שלא מדבר מרבנו, וקשה לי לשמע אותו. אני יודע שזה לא טוב, אבל זה קשה לי מאד. מה אני יכול לעשות? תודה ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר חקת, יי תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל גולן, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין שום תרועה לא להתפלל במנין, גם אם אתה צריך ללכת
 חמש עשרה דקות כדי למצוא מנין... וכי זו המניעה? מה הן כבר
 חמש עשרה דקות? הרי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ט): 'מאי
 דכתיב (תהלים טו, יד): "וַאֲנִי תַפְלִיתִי לַיהוָה עַת רְצוֹן"?' - אימתי
 עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין; ואמרו (ברכות ו): 'מנין לעשרה
 שמתפללים בבית הכנסת ששכינה עמם? שנאמר (תהלים פב, א):
 "אלהים נצב בעדת אל".'

ולכן ראה למסור את נפשך להתפלל במנין בכל יום את שלשת
 התפלות שחרית, מנחה וערבית, וזכר וגם זכר מה שאמרו חכמינו
 הקדושים (ברכות ו): 'כל הרגיל לבא לבית הכנסת ולא בא יום אחד
 הקדוש-ברוך-הוא משאיל בו'; הינו בזה שאדם רגיל לבוא להתפלל
 את שלשת התפלות מידי יום ביומו, על ידי זה הוא ממשיך על עצמו
 השגחתו יתברך הפרטי פרטית - והקדוש-ברוך-הוא משגיח עליו,
 ואם יום אחד הוא לא בא, כבר הקדוש-ברוך-הוא מתעניין כביכול:
 "למה הוא לא בא? ומשלים לו את חסרונו וכו', הרי שמשתלים
 להתפלל במנין, שעל ידי זה ממשיך על עצמו השגחה עליונה.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח): על מאמרם ז"ל
 (ברכות נד): מחנה ישראל כמה הוי? תלתא פרסא; הינו כל זמן שאדם
 מתפלל את שלשת התפלות בכל יום, הוא נמצא במחנה ישראל, ואיך
 שהוא רק מתקרב ומתחיל להתרשל מאיזו תפלה - ולא מתפלל אותה
 במנין, זו כבר קלפת עוג מלך הבשן שתעקר אותו מהיהדות.

ולכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם להתפלל במנין דיקא,
 ולומר 'אמן יהא שמיה רבא, קדשה, וברכו' וכו' וכו', שאין למעלה
 מזה, ואל תתן שהסמ"ך-מ"ם יבלבל לך את הראש וילביש את עצמו
 במצוות וכו', עם כל מיני דעות נפסדות, העקר לא תתפלל במנין,
 תלעג לו! כי אי אפשר להסביר את מעלת האדם הזוכה להתפלל
 במנין דיקא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך שבוע טוב...

תקכת.

**אני ובן זוגי מאד רוצים ילד,
אך אינני מצליחה להכנס להריון**

שאלה:

מאת סמדר: לכבוד הרב שלום. אני בת ארבעים ושלוש, ואני יוצאת עם בן זוגי במשך שנתיים וחצי. הוא עדין לא מוכן להתחתן בגלל שעבר גרושין קשים, אך אינו פוסל את האפשרות שנתחתן בעתיד.

אנו רוצים מאד שיהיה לנו ילד, אך עד עכשו לא הצלחתי להכנס להריון. עשיתי סדרה של טפולי פוריות שלא הצליחו, ובגלל הגיל אני לא יכולה להרשות לעצמי להמשיך בטפולים, בפרט שהתהליך כואב נפשית ופיזית ומשפיע עלי ביום-יום. בחדש הקרוב אני נוסעת לקברו של הצדיק רבי נחמן מברסלב, ואני מקוה להתברך שם בפריון ולידה. אשמח לקבל את עצתו וברכתו של הרב. תודה ואחולי בריאות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל סמדר, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שזה אסור גמור לגור ביחד ולקיים יחסים בלי

חפה וקדושין, ואין על זה שום התר בעולם, ומכל שכן להביא ילד וכו', דבר זה הוא הפקרות גדולה וכו', ואני לא רוצה לקרא את השם המתאים לזה וכו'.

את חושבת שבזה שתסעי אל ציון רבנו ז"ל ותבקשי ברכה לפיריון ולידה וכו', זה יועיל לך? רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד להתנהג רק כפי ההלכה, והזהיר מאד מאד שלא לזוז מההלכה, כי יהודי הוא רק מי שמתנהג כפי ההלכה. ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כט): 'שכל בר ישראל מחייב ללמד בכל יום הלכה'; ועקר הלמוד כדי לבוא למעשה.

ולכן או שאתם מתחננים יחד, או שאתם עוזבים אחד את השני, כי אסור לכם לחיות ככה בשום פנים ואופן, זה אסור חמור מאד וכו', ואסור נדה זה בכרת רחמנא לשזכן וכו'.

ולכן בזה שאת רוצה את הברכה שלי, אני מברך אותך שהקדוש-ברוך-הוא יתן לך שכל ודעת ותחזורי בתשובה שלמה אליו יתברך, ורק אחר כך תסעי אל ציון רבנו ז"ל.

המאחל לך תשובה שלמה...

תקכט.

**כבר תקופה ארכה אני חולמת חלומות רעים.
מה עלי לעשות כדי שהם יפסיקו?**

שאלה:

מאת שיר: שלום וברכה לכבוד הרב. כבר תקופה ארכה אני חולמת חלומות רעים שמפחידים אותי. לאחרונה התחלתי להקפיד לקרא קריאת שמע שעל המטה לפני השנה, אף

אֲשַׁמַח לְעֵצַת הָרֵב: מַה עוֹד אֲנִי יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שֶׁהַחֲלוּמוֹת
הָאֵלוּ-יִפְסְקוּ?

אֲשַׁמַח אִם כְּבוֹד הָרֵב יִכַּל לָתֵת לִי עֵצָה בְּעוֹד עֵינַי: אֲנִי
נִשְׁוֵאָה וְיֵשׁ לִי יֶלֶד בֶּן שְׁמוֹנֶה חֳדָשִׁים. בְּרוּךְ הַשֵּׁם זְכוּיָתִי לַחֲזֹר
בְּתִשְׁבּוּבָה, אֲךָ אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׂיֵשׁ לִי עוֹד הָרֵבָה מִה לְשַׁפֵּר
בִּירְאֵת שָׁמַיִם וּבַהֲתַנְהֻגוֹת שְׁלִי. בְּמָה אֲנִי צְרִיכָה לְהִתְמַקְּדַת
וּלְהִתְחַזֵּק? תוֹדָה.

תשובה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל שִׁיר, תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֶת צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לְשַׁמַּח שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָךְ
שֶׁהִתְחַתְּנָתְךָ, וְיֵשׁ לָךְ כְּבֹד מִתְּנָה בֶּן חֲמוּד בְּגִיל שְׁמוֹנֶה חֳדָשִׁים,
זֶה צְרִיךְ לְקַשֵּׁר בִּינְךָ לְבֵינִי בְּעֵלְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעַלִּיכֶם לַחֲיוֹת בֵּיחַד
בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּדִית, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירֵנוּ מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר זֶה,
וְאָמַר (שִׁיחֹת הַר"ן סִימָן רסג): 'מֵעַנִּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים שֶׁשְׂכִּיחַ מְאֹד שֶׁנַּעֲשֶׂה
קְלָקוּל בֵּינֵיהֶם וּבֵין נְשׁוֹתֵיהֶם וּנְפָרְדִים זֶה מְזֵה אִיזָה זְמַן, וּלְפַעֲמִים
נַעֲשֶׂה מְזֵה פְרוּד לְגַמְרִי, חֵס וְשְׁלוֹם. וְאָמַר: שְׁזֵה מַעֲשֶׂה בְּעַל דְּבַר
שְׂמִינִיחַ אֶת עֲצָמוֹ עַל זֶה מְאֹד לְקַלְקַל הַשְּׁלוֹם שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כְּדֵי
שִׁתְּפֹסוּ בְּמַצּוּדָתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם עַל יְדֵי זֶה. כִּי הוּא אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד
לְתַפְסֵם בְּנַעוּרֵיהֶם עַל יְדֵי קְלָקוּל הַשְּׁלוֹם-בֵּית, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁגוּרָם
בְּעֶרְמוּמֵייתוֹ לְקַלְקַל הַשְּׁלוֹם שְׂבִינֵיהֶם'.

אֶת צְרִיכָה מְאֹד לְרְאוֹת שֶׁמַּצְדֵּךְ תַּחֲיִי רַק בְּשְׁלוֹם וְאַהֲבָה עִם
בְּעֵלְךָ, וְתִדְעֵי, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (תְּנָא דְבֵי אֵלֵיהּ רַבָּה פְּרָק
ט'): 'אִיזָהוּ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה'; וְאַתָּם צְרִיכִים שְׂנִיכֶם
לְהִתְחַזֵּק בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עוֹ בַּחֲזָרָה בְּתִשְׁבּוּבָה, וְלִשְׁמַר מְאֹד לֹא
לְדַבֵּר עַל שׁוֹם צְדִיק, כִּי כֵּךְ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמְּדוּת אוֹת חֲלוֹם סִימָן ד):
'עַל יְדֵי הַדְּבוּר רַע עַל אִיזָה צְדִיק מֵת, מְרַאֵין לוֹ חֲלוּמוֹת מְבוֹהֲלִין';

וכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות גאווה סימן יט): 'מבהילין את האדם בחלומות, כדי להסיר ממנו גאווה שקועה שהיא מכסה ממנו שאינו מכיר בה'.

אתם צריכים לבדוק את המזווזות שבתוך הבית אם הן כשרות או לא וכו', וכן להזהר לומר קריאת שמע שעל המטה על פי נסח האריז"ל, והקדוש-ברוך-הוא ימתיק מכם את כל הדינים על ידי פלא עליון, ויהיו לכם חלומות מאירים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקל.

האם יש ענין להתבודד גם בבית ליד בני המשפחה?

שאלה:

מאת מיכאל: לכבוד הצדיק, שלום רב. האם יש ענין להתבודד גם בבית ליד בני המשפחה, חוץ מההתבודדות שאני עושה במקום שאין אנשים?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל מיכאל, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הענין של ההתבודדות צריך להיות רק בינו לבין קונו, כשאף אחד לא רואה ולא שומע, וזו שלמות האמת, וזה נקרא 'התבודדות'

מלשון (דברים לב, יב): "הוֹי"ה בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֶל נִכְר". כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לְהִתְבַּדֵּד הוּא צָרִיף לְהִיּוֹת מְבַדֵּד לְגַמְרֵי בְּמִקּוֹם שְׂאִין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְאִזּוּ יְכוּל לְשׁוּחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׂזֵה (תהלים צא, א): "יֹושֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן בְּצֵל שְׂדֵי יִתְלוֹנֵן" - שְׂאָדָם יֹושֵׁב בְּמִקּוֹם סֵתֶר וּמִתְחַבֵּא בְּצֵל שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְשָׁם הוּא מִתְלוֹנֵן אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה שְּׂמַעִיק וּמַצִּיק לוֹ וְכו'.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רנט): 'כְּשֶׁאָדָם מִתְבַּדֵּד וּמְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ וְצִעְרוֹ לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וּמִתְוַדֶּה וּמִתְחַרֵּט עַל גְּדֹל הַפְּגָמִים שֶׁעָשָׂה, אִזּוּ גַם הַשְּׂכִינָה כְּנִגְדּוֹ מְפָרֵשׁת לְפָנָיו שִׂיחָתָהּ וְצִעְרָהּ וּמִנְחָמַת אוֹתוֹ, כִּי כָּל פְּגָם וּפְגָם שֶׁפָּגַם בְּנִשְׁמָתוֹ - פְּגָם אֲצִלָּה גַם בֶּן כְּבִיכּוֹל, וְזֵה בְּחִינַת (דברים כו, יז-יח): "אֶת הַוִּי"ה הָאֱמֶרֶת וְהַוִּיָּה הָאֱמִירָף" וְכו' וְכו', וְהִיא מְנַחֵמַת אוֹתוֹ שֶׁתִּבְקַשׁ תְּחִבּוּלוֹת לְתַקֵּן כָּל הַפְּגָמִים; רואים מִזֶּה, שֶׁשְּׁלֵמוֹת הַהִתְבַּוְּדוֹת הִיא, שֶׁתְּהִיָּה בְּהַצְנַע כְּשֶׁאֵין אֵף אַחַד נִמְצָא שָׁם וְכו', וְזוֹ שְׁלֵמוֹת הָאֱמֶת, כִּי אֵינוֹ רוֹצֵה שְׂבָנֵי אָדָם יִסְתַּכְּלוּ עָלָיו - מַה הוּא עוֹשֶׂה עִכְשָׁו.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי, שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לִּי הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לִּי בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקלא.

עַד כַּמָּה צְרִיכִים לְדַקְדַּק בְּהִגִּית הַמַּלִּים בְּתַפְלָה?

שאלה:

מאת יהונתן: שְׁלוֹם וּבְרַכָּה. עַד כַּמָּה צְרִיכִים לְדַקְדַּק בְּהִגִּית הַמַּלִּים בַּצּוּרָה הַנִּכּוֹנָה בְּזִמְנוֹ הַתַּפְלָה, כְּגוֹן שְׂוָאִים נְעִים וְנַחִים, דְּגִשִׁים וְהִטְעָמוֹת? תוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל יהונתן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לדקדק בדקדוקים וכו', העקר שיהיה תם וירא אלקים, וידבר עם האמת שבלבו, ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן רלה): 'כי עקר העבודה באמת הוא תמימות ופשיטות - להרבות בתורה ותפלה ומעשים טובים בלי לחפש לחדש דוקא חמרות יתרות. רק לילך בדרך אבותינו הקדמונים. ולא נתנה התורה למלאכי השרת. ואמר אז שבשביל זה עזבו העולם חכמות הדקדוק ואינם עוסקים בו כלל, כי דקדוק אין צריכין כלל, כי אין צריכין לדקדק על עצמו יותר מדאי לבקש חמרות יתרות. והאריך בזה עוד. ואמר אז שאין שום דבר שיהיה חיוב בדוקא ואם לאו וכו'. רק אם יוכל - יוכל, ואם לאו - אנס רחמנא פטריה' (בבא קמא כה:).

ולכן לא צריכים לבלבל את עצמו בזה כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקלב.

**אני מלמד בתלמוד תורה ומצליח עם התלמידים, אני
המנהל לא אוהב אותי ומתנכל אלי**

שאלה:

סאת חיים משה: אני מלמד בתלמוד תורה של ברסלב.

לדעתי אני עושה עבודה מצוינת עם התלמידים, וברוך השם
אני רואה תוצאות יפות, והתלמידים מתעלים בלמוד וביראת
שמים. אך לצערי, אני מרגיש שהמנהל לא אוהב אותי
ומתנפל אלי ומחכה שאעשה טעות ואז הוא יוכל לנזוף בי.
האם כדאי לי לדבר אתו ישירות ולהגיד לו מה שאני מרגיש?
אני חושש שאם אעשה זאת - היחס שלו כלפי יהיה גרוע
עוד יותר.

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל חיים משה, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם עלי לומר לך, כתיב (דברים א, טז): "שמוע בין אחיכם
ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו ובין גרו", ודרשו על זה חכמינו
הקדושים (סנהדרין ז): 'אמר רבי חנינא, אזהרה לבית דין שלא ישמע
דברי בעל דין קדם שיבוא בעל דין חברו, ואזהרה לבעל דין שלא
יטעים דבריו לדין קדם שיבוא בעל דין חברו'.

ולכן אני לא יכול לשמע רק את הצד שלך, ואני צריך לשמע
גם את הצד השני, ועדיף שתלכו לבית דין שניכם, ושם תציעו את
טענותיכם, כי אנחנו יהודים מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא ובתורתו
הקדושה, והתורה הקדושה מחייבת אותנו לשמע את שני הצדדים
ביחד, ולא שיבוא צד אחד וימלא את הראש של הדין וכו', כי זה
רשע גמור, וכן בכלל בעל מקבל לשון הרע וכו', ואוי לו למי שפוסק
כשמוע רק צד אחד לפני ששמע גם את הצד השני, שאז הוא בכלל
מענות הדין, שגורם לכל הצרות לבוא על עם ישראל, כמאמרם ז"ל
(שבת קלט): 'תניא, רבי יוסי בן אלישע אומר: אם ראית דור שצרות
רבות באות עליו - צא ובדק בדיני ישראל, שכל פרענות שבאה
לעולם לא באה אלא בשביל דיני ישראל'.

יהודים, כְּשֵׁישׁ לָהֶם אֵיזוֹ סִכּוּף וְכוּ', יִהְיֶה מֵה שְׂיֵהִיָּה וְיִהְיֶה אִיף שְׂיֵהִיָּה וְכוּ' - צְרִיכִים לְבוֹא אֶל הַדִּין, וְהַדִּין מְחַיֵּב לְשַׁמַּע אֶת שְׂנִיָּהֶם, כְּשִׁעוּמֵדִים אֲצִלוּ יַחַד, וְלִכֵּן עֲצַתִּי שְׂאֵם יֵשׁ לָךְ טַעֲנוֹת עַל הַמְּנַהֵל, תִּקַּח אוֹתוֹ לְבֵית דִּין, וְשֵׁם לְפָנָי הַמְּנַהֵל תִּשְׁפָּךְ אֶת לְבָבְךָ.

עַם כָּל זֹאת, אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לָךְ שֶׁלְּפָנָי שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ אֶל בֵּית דִּין - תִּהְיֶה מוּכָן טוֹב טוֹב, כִּי אֵתָה צְרִיף לְדַעַת מֵה זֶה מְלַמֵּד, וּמֵה הַמְּחַיְבוֹת שֶׁל מְלַמֵּד, וְאֵת הָעֲנֵשׁ שֶׁל מְלַמֵּד שְׁמֹזְלֹזֵל בְּעִבּוּדָתוֹ וְכוּ'. אֵתָה צְרִיף לְדַעַת שְׁכָף אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכָא בְּתָרָא כֵּא): עַל הַפְּסוּק (יִרְמִיָּה מֵח, י'): "אֲרוּר עוֹשֶׂה מְלֹאכֶת הַיּוֹי"ָה רְמִיָּה" וְגו', שְׂיֹאֵב שֶׁר צָבָאוּ שֶׁל דּוֹד רָצָה לְהַרוּג אֶת הַמְּלַמֵּד שְׁלוֹ שְׁלֵא לְמַד אוֹתוֹ לְקַרְוֹא טוֹב וְכוּ', עֵינֵי שָׂם. וְזוֹ אַחֲרִיּוֹת גְּדוּלָּה שֶׁל מְלַמֵּד, כִּי כִּיּוֹן שֶׁהוּא מְלַמֵּד אֶת הַתְּלָמִיד עִם טַעֲיוֹת וְכוּ', כָּךְ הוּא יִשְׂאָר עִם הַטַּעֲיוֹת כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ וְכוּ', וְכָבֵר כְּתַב הַרְמַב"ם (פָּרָק ב' מֵהַלְכוֹת תְּלָמוּד תוֹרָה הִלְכָה ג'): 'מְלַמֵּד הַתִּינוּקוֹת שֶׁהוּא מְנִיחַ הַתִּינוּקוֹת וְיוֹצֵא, אוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מְלֹאכָה אַחֲרֵת עֲמָהֵן, אוֹ שֶׁהוּא מְתַרְשֵׁל בְּלַמּוּדָן, הַרִי זֶה בְּכָלֵל "אֲרוּר עוֹשֶׂה מְלֹאכֶת הַיּוֹי"ָה רְמִיָּה", לְפִיכָף אֵינן רְאוּי לְהוֹשִׁיב מְלַמֵּד אֶלֶּא בְּעַל יִרְאָה מְהִיר לְקַרוֹת וּלְדַקְדֵּק'; וְכֵן מוּבָא בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּף (יִוְרָה דַּעָה סִימָן רַמָּה סַעִיף יז): 'וְאֵינן לְמַלְמֵד לְנַעוֹר בְּלִילָה יוֹתֵר מִדָּאֵי, שְׁלֵא יִהְיֶה עֲצַל בְּיוֹם לְלַמֵּד. וְכֵן לֹא יִתְעַנֶּה אוֹ לְעַצֵּר בְּמֵאכָל וּמִשְׁתָּה, אוֹ לְאָכוֹל וְלִשְׁתּוֹת יוֹתֵר מִדָּאֵי, כִּי כָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים גּוֹרְמִים שְׁלֵא יוּכַל לְלַמֵּד הַיֵּטֵב, וְכָל הַמְּשַׁנֶּה יָדוֹ עַל הַתְּחַתּוּנָה וּמְסַלְקִין לִיָּהּ וְכוּ'.

וְלִכֵּן קִדְּם שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ לְדִין תוֹרָה עִם הַמְּנַהֵל שְׁלָךְ, תְּבַדֵּק טוֹב טוֹב אִם אֵינן בָּךְ אֶת הַחֲסוּרוֹנוֹת הָאֵלוֹ, כְּדִי שְׁלֵא תִצְטָרֵךְ לְלַכֵּת בְּבוֹשׁוֹת וּלְהַפְסִיד בְּדִין תוֹרָה.

אֵתָה צְרִיף לְדַעַת, שְׁמְנַהֵל בְּתְלָמוּד תוֹרָה וּמְנַהֵלֵת בְּבֵית סִפְרָ עוֹבְדִים מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, לְמַלְמֵד יֵשׁ עֲשָׂרִים וְחַמְשָׁה אוֹ שְׁלוֹשִׁים יְלָדִים בְּכַתָּה, אֲבָל לְמְנַהֵל אוֹ לְמְנַהֵלֵת יֵשׁ עַל הָרֵאשׁ חֲמֵשׁ מְאוֹת אוֹ שְׁבַע מְאוֹת וּלְפַעְמִים אֶלְף יְלָדִים בְּתְלָמוּד תוֹרָה אוֹ בְּבֵית הַסִּפְרָ, וְלִכֵּן

האחריות של מנהל או מנהלת היא הרבה יותר גדולה משל מלמד או של מורה.

ולכן צריכים תמיד לשמע מה יש למנהל או למנהלת להגיד וכו', כי הם נמצאים בשטח, והם צריכים להיות בעלי האחריות של כל התלמוד תורה או של כל בית הספר, ובני אדם בכלל לא מעריכים מה זה מנהל ומה זו מנהלת של בית ספר, ומזלזלים בהם, וזורקים עליהם את כל האשמה, כאלו הם אשמים בכל מה שקורה, וזו עולה מאוד מאוד גדולה. ולכן לפני שאתה הולך לדין תורה, אני מיעץ לך לבדוק טוב טוב אם אין לך את החסרונות האלו, שחכמינו הקדושים קוראים למי שלוקה בהם: "ארור עושה מלאכת הוי"ה רמיה".

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום, ישים שלום בין נשמות ישראל, כי (עקצין ג, יב): 'לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא אלא השלום, כמו שכתוב (תהלים כט, יא): "הוי"ה עז לעמו יתן הוי"ה יברך את עמו בשלום".'

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקלג.

אני מגיד שיעור בישיבה, אך יש לי יצר הרע גדול

שאלה:

מאת גרשון: לכבוד הצדיק שליט"א שלום רב. אני נמצא במצב מאד עגום: אני מגיד שיעור בישיבה גדולה, ואני לומד עם הבחורים שיעורים עמוקים בחסידות, כי ברוך השם יש לי בקיאות גדולה בספרי החסידות, ואני משתדל לחזק אותם בתורה ויראת שמים, אך מצד שני יש לי חלשה ומשיכה אל נשים נשואות, ונכשלתי כבר הרבה פעמים. מה אני יכול לעשות כדי לצאת מזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל גרשון, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

האמת אני לא יודע אם לבכות או לצחוק.

לבכות - אוי לדור שנואפים צריכים להיות מלמדים או ראשי ישיבה ומנהיגים, אשר רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן מג): 'הדבורים של רשע שהוא בר דעת מולידין נאוף בהשומע, נואף כשמדבר מוציא מפיו הבלים וכו', ואלו ההבלים מולידיים אוררים ארסיים של נאוף, והשומע ממנו הדבורים ונושם הנשימות שלו, מכניס בגופו אלו האוררים'. ולכן אוי לתלמידים שצריכים לשמע שעורים של נואף.

לצחוק - זה מצחיק שאתה לא מתבייש לומר שיש לך 'חלשה' אל נשים נשואות ונכשלת כבר המון פעמים וכו', בשעה שהתורה הקדושה אומרת (ויקרא כ, י): "ואיש אשר ינאף את אשת איש אשר ינאף את אשת רעהו מות יומת הנואף והנואפת", הרי אסרת את הנשים על בעליהן, ומי יודע כמה ממזרים באו על ידך וכו'? ואתה מדבר כל כך חפשי כאלו זה כלום וכו'... יש לך בסך הכל 'חלשה' וכו'... כמה משפחות הרסת? כמה משפחות אמללת? ואתה שואל עצה כדת מה לעשות?

הדבר הראשון - שתכף ומיד תעזב את המשרה שלך, ואתה מוכרח ללכת לעבד באספת זבל וכו', כדי להוריד ממך את הגאווה הסרוחה, שאתה מדבר כל כך בלשון גאווה: שאתה בקי בספרי חסידות וכו', ואתה יודע איך להעביר שעור עמוק לבחורים גדולים וכו', כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן יא): 'צאות ונאוף תלויים זה בזה, ואם רואים אדם שתמיד מדבר: אני... אני... אני... וכו', תמיד מדבר מעצמו וכו' - תכף ומיד צריכים לבדוק אם לא מסריח

ממנו נאוף וכו', ובפרט כשהוא גם מתנגד על צדיקים הדבקים באין-סוף ברוך-הוא, ולא מתביש לדבר עליהם וכו', ומתפאר שהוא יותר גדול מהם וכו', זה סימן שהוא נואף גמור וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תענית ז): 'אמר רב סלא אמר רב המנונא: כל אדם שיש לו עזות פנים סוף נכשל בעברה, שנאמר (ירמיה ג, א): "ומצח אשה זונה היא לך", רב נחמן אמר: בידוע שנכשל בעברה, שנאמר (שם): "היה לך" ולא נאמר יהיה לך'.

[אני זוכר, כשהייתי ילד והכרתי את הרב הקדוש רבי אהרן ראטה זי"ע (בעל מחבר 'שומר אמונים') והיה מעשה שעשה את אחד ממקורביו שיהיה סנדלר, ואף שזו היתה אז בוששה גדולה מאד להיות סנדלר, וזו היתה אמנות פחותה וכו', אבל ההוא קיים את זה בשלמות. כשעברו שנים על גבי שנים כשהוא כבר היה סבא וכו', שאלתי אותו פעם למה עשה אותו רבו סנדלר, שזו היתה אומנות בזויה? והתחמק מלענות לי וכו', אף הסמיק מאד וכו', ואמר: הייתי בעל גאוה גדול וכו'... ורבי רצה לשבר את הגאוה שלי וכו', ולכן עשה אותי סנדלר וכו', ואני הבנתי דבר מתוך דבר, שהוא היה בעל תשובה, ועבר על האסור החמור של אשת איש, שמשם נובעת הגאוה הסרוחה שלו וכו', ולכן עשה אותו לסנדלר וכו', לשבר לו את הגאוה וכו'].

ולכן גם לך אני מיעץ שתלך לעבד רק בזבל, והלואי שיהיה לך תקוה, כי אתה לא יודע מה עשית, ומה חטאת, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (חגיגה ט): על הפסוק (קהלת א, טו): "מענות לא יוכל לתקן" - רבי שמעון בן מנסיא אומר: אי זה הוא מענות לא יוכל לתקן? זה הבא על הערונה והוליד ממנה ממזר; ואמרו (מגלה כה) על הפסוק (ויקרא יח, כא): "ומזרעך לא תתן להעביר" וגו' - 'תנא דבי רבי ישמעאל: בישאל הבא על הכותית והוליד ממנה בן לעבודה זרה הקתוב מדבר'.

וְאֵת שְׁתֵּיהֶן יֵשׁ אֶצְלָךְ וְכוּ', כְּמוֹ שְׁאַתָּה יוֹדֵעַ טוֹב טוֹב אֵת מַעֲשֵׂיךָ וְכוּ', וְלִכֵּן עָלֶיךָ לַעֲבֹד רַק בְּזָבֵל וְכוּ'.

הַדְּבָר הַשְּׁנִי - אַחַר שֶׁתַּעֲזֹב אֵת עֲבוּדְתְךָ מִלְּהִיּוֹת מַחֲנֶה, וְתִקְבַּל עַל עֲצֻמְךָ אֲמָנוּת פְּחוּתָהּ מֵאֵד לְשֹׁבֵר אֵת הַגְּאוּהַּ הַסְּרוּחָה שֵׁישׁ בְּךָ וְכוּ' וְכוּ', שֶׁתִּסַּע אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל שְׁבַעֲרֵי אוֹמֵן, וְשֵׁם תִּבְכֶּה וְתִתְּוֹדָה עַל חֲטָאֶיךָ הַמְרַבִּים וְכוּ', שֶׁהֵם עֲוֹנוֹת חַמּוּרִים מֵאֵד מֵאֵד, אוֹלֵי יִהְיֶה לְךָ תִּקּוּן וְכוּ'. וְיִדּוּעַ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חַי מוֹהַר"ן סִימָן תו'): 'שֵׁישׁ כְּאֵלוֹ שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לְתַקֵּן אֶפְלוֹ כֹּל הַשָּׁנָה מִרַב חֲטָאִים שֵׁישׁ לָהֶם, עִם כֹּל זֹאת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם לָהֶם יֵשׁ תִּקּוּן, כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתִקּוּנִים מֵהַ שְׁבֻכָּל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת'.

וְלִכֵּן תִּקְפִיד מֵאֵד לְהִיּוֹת בְּכֹל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, אֶצְלָךְ רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמֵן - חֵק וְלֹא יַעֲבוּר! וְשֵׁם תִּבְכֶּה וְתִתְּוֹדָה עַל חֲטָאֶיךָ הַמְרַבִּים וְכוּ' וְכוּ', וְתִרְאֶה אֵיךְ שִׁיְהִי לְךָ שְׁנוֹי לְטוֹבָה שֶׁתִּשְׁבֹּר הַגְּאוּת שְׁלֶךְ וְכוּ', וְתִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ, שִׁזוֹ נִקְרָאת 'הַתְּבוּדוֹת', וְכֹל יְמֵי חַיֶּיךָ תִּתְּוֹדָה עַל הַחֲטָאִים הַמְּגַנִּים הָאֵלוֹ, וְאִזּוֹ וְשִׁב וְרַפָּא לְךָ.

וְאֵל תַּחֲשֹׁב שְׁאֵנִי מַחְמִיר עָלֶיךָ וְכוּ', כִּי הִלּוּאֵי שֶׁתִּרְגִּישׁ אֵת כְּאֵב עֲוֹנוֹתֶיךָ, כִּי כִּךָ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (חַי מוֹהַר"ן סִימָן שי): 'כְּמָה צֶלֶם אֱלֹקִים הָיוּ מְנַחִים בְּרַפְּשׁ שְׁאֵנִי הוֹצֵאתִים מִהַרְפֵּשׁ וְהִטִּיט שֶׁהָיוּ שָׁם, וְעַל יְדֵי נִתְקַרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהִתְקַרְבוֹת כּוֹז שְׁאֵין לָהֶם לְהִתְבַּיֵּשׁ מִצַּדִּיקִים גְּדוּלִים וְכוּ', כִּי נִרְאָה בַּחוּשׁ שֶׁהַמְתְּקַרְבִּים אֵלַי נִשְׁתַּנֶּה פְּנֵיהֶם, וּבֹא עֲלֵיהֶם פְּנִים שֶׁל יְהוּדֵי בַחֲיִנַת צֶלֶם אֱלֹקִים. הֲלֹא יֵשׁ אֶצְלֵי אֲנָשִׁים שְׁאֵינִי יוֹדֵעַ אִם הַשְּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת הִיָּה דֵי לָהֶם, כִּי גַם הַשְּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת הִיָּה קֶטֶן לְפָנֵיהֶם, שְׂאֵם הִיָּה אֶפְשָׁר לָהֶם לְחַתּוֹר תַּחַת הַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית הָיוּ חוֹתְרִים, וְעַל יְדֵי נִתְקַרְבוּ וְכוּ'.

וְלִכֵּן עִם כֹּל הַגְּאוּהַּ הַסְּרוּחָה שְׁלֶךְ וְכוּ', וְעִם כֹּל הַהִתְנַגְּדוֹת שֵׁישׁ לְךָ עַל חֲסִידוֹת בְּרַסְלָב וְכוּ', תּוֹרִיד אֵת הַגְּאוּהַּ הַסְּרוּחָה שְׁלֶךְ וְתִסַּע

בראש השנה לאומן, ושם תקונן. ואל תסתכל על שום מונע ומעכב שבעולם וכו', כי אם לא, מרה תהיה לך באחרונה, כי אם התורה הקדושה אומרת (ויקרא כ, י): "מות ימת הנאף והנאפת" וכו', לדעתך, אתה צריך מאד מאד לפחד מזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקלד.

האם יש אסור כלשהו בתורה או בהלכה להשתמש בסמים?

שאלה:

סאת חיים: שלום לצדיק הגדול. האם יש אסור כלשהו בתורה או בהלכה להשתמש בסמים? כבר כמה חברים שלי שאלו אותי את השאלה הזאת ולא ידעתי מה לענות להם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל חיים, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע, שמי שלוקח סמים הוא שורף את תאי המוח שלו וכו', עד שנעשה מכור לזה ולא יכול בלי זה וכו', וכשאני לוקח את הסמים הוא פשוט משתגע, פשוטו כמשמעו, ומסגל לעשות לעצמו כל דבר רע, ואפילו להתאבד. וידוע ומפרסם לכל, שמי שמכור לסמים גונב אחר כך כשאין לו כסף לקנות או מלסטם את הבריות וכו', עד שגומר בבית חולים לחולי נפש וכו', או בבית סהר וכו', ולבסוף הוא מתאבד וכו'.

ואל תקח את זה בקלות, כי כך מובא ברמב"ם (פרק א' מהלכות

אבל הלכה (יא): 'המאבד עצמו לדעת, אין מתעסקין עמו לכל דבר, ואין מתאבלין עליו, ואין מספידין אותו' וכו'. וכן נפסק להלכה בשלחן ערוך (יורה דעה סימן שמה סעיף א'). ופעם היו נוהגים שלא לקבור את האדם שאבד את עצמו לדעת בבית קברות רגיל, אלא מחוץ לגדר וכו'. על כל פנים, המאבד את עצמו לדעת אין לו חלק לעולם הבא, רחמנא לשזבן, כל כך חמור הענין הזה. ומי שלוקח סמים לבסוף הוא נכנס לסמים קשים וכו', עד שרחמנא ליצילן בא להכי גרוע וכו'.

ולכן אם אתה שואל אותי איפה כתוב שאסור להשתמש בסמים, אז אני שואל אותך: איפה כתוב שאסור לשתות רעל? הרי סמים הם בכלל רעל וכו', ולכן אשרי אדם שיכול להשפיע על אלו שלוקחים סמים שיפסיקו לקחת סמים, לפני שזה יהיה מאחר.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ואני מכרח להגיד לך, כי לקחת סמים, זה רחמנא ליצילן מאבד עצמו לדעת, פשוטו כמשמעו, כי הוא שורף את תאי המוח שלו וכו', ונעשה מכור לזה, ומסתבך בצרות צרורות. ולכן ברח מזה מה שיותר מהר, ואל תהיה חכם בעיניך וכו', וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן טו): 'מי שאינו שומע ומציית לדברי חכמים אמתיים - הוא יכול להשתגע. כי עקר השגעון של כל המשגעים הוא רק מחמת שהוא אינו מצית ושומע לדברי הבעלי שכל. כי המשגע, אם היה שומע וצית לדברי אחרים שהם הבעלי שכל, בודאי לא היה משגע כלל. כי אף-על-פי שלפי רוח שטות ושגעון שלו נדמה לו בברור גמור שהוא צריך לילך קרוע, ולהתגלגל באשפה, וכיוצא בזה מדרכי השטות ושגעון, אף-על-פי-כן, מאחר שהגדול ממנו אומר לו שאינו צריך לעשות כן, אם היה מבטל דעתו נגד דעת הגדול ממנו בחכמה - בודאי היה מתבטל כל השגעון שלו. נמצא, שעקר השגעון הוא רק מחמת שהוא אינו רוצה לשמע ולצית לדברי חכמים; והבן הדבר היטב כי זה שיד גם למי שלוקח סמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני

מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקלה.

יש לי חבר כבר ששנתיים ואנחנו רוצים להתחתן, אך ההורים לא מסכימים

שאלה:

מאת רבקה: לכבוד הצדיק מויבנאל יש לי חבר כבר ששנתיים ואנחנו מאד רוצים להתחתן, אך ההורים לא מסכימים. קשה לנו להשאיר ככה תלויים באויר בלי להתקדם לשום מקום... מה עושים במקרה כזה? ואיך משכנעים אותם שישכימו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל רבקה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא כתבת את הסבה למה ההורים מתנגדים כל כך, וכן אם גם ההורים שלו נגד השדוה. על כל פנים, איך שהוא, שניכם צריכים להסביר להורים את הרגשות שיש לכם, ואיך שאתם קשורים אחד לשני וכו'.

תקבלו על עצמכם לא לגעת זה בזו וכו' עד אחר החתנה, כי זה אסור חמור מאד וכו', ויכול להביא להרבה קלקולים גדולים וכו'.

עליכם לקבל על עצמכם לקיים את המצוות בהדור רב, ובפרט

לשמר שבת קדש, ולשמר מה שאתם אוכלים כדי לא להכשיל במאכלות אסורים.

והעולה על הכל, תשתדלו מאד שניכם לקיים מצות כבוד אב ואם, ולא לגרם להם שום צער, רק להסביר להם בהסברה נכונה איך שאתם אוהבים אחד את השני וכו', ואם תקימו שניכם מצות כבוד אב ואם - הקדוש-ברוך-הוא לא יעזוב אתכם, כי אצלו יתברך מאד מאד חשובה מצות כבוד אב ואם, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרק כו): 'כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שייכבד אב ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי פרשה כג סימן ב): 'חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך'; ואמרו (קדושין ל:): 'שלושה שתפין הן באדם, הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני'.

רואים מזה, שאם מכבדים את אבא ואמא - מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא! ואני מוכרח להגיד לכם שכל אלו שמצערים את ההורים - מקבלים את זה חזרה כפול כפלים מהילדים שלהם, וזה ברור ובדוק ומנסה.

ולכן עצתי, ששניכם תתחילו לכבד יותר ויותר את ההורים, ומפעם לפעם תנסו לשכנע אותם רק בדרך ארץ וכו', שאתם אוהבים אחד את השני ואתם רוצים להתחתן אחד עם השני, ואמר החכם מכל אדם (משלי כה, טו): "בארץ אפים יפתה קצין ולשון רפה תשבר גרם"; ופרש רש"י: "ולשון רפה" - בתפלה ותחנונים. "תשבר גרם" - עצם קשי הגזרה. וכתיב (שם טו, א): "מענה רך ישיב חמה".

ולכן לדעתי אם תבקשו ותסבירו להורים, כל אחד בנפרד כמובן, לבסוף יסכימו, והקדוש-ברוך-הוא יוליך אתכם בדרך הנכונה. העקר תשמרו מנגיעות וכו', שזה יכול להביא לידי קלקולים גדולים, רחמנא ליצלן.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקלו.

**מה טוב בשבילי: להתחיל בלמודי מקצוע,
או לצאת לשדוכים ולהתחתן?**

שאלה:

מאת אודליה: שלום וברכה. ראשית אני מברכת אתכם שתזכו לבריאות איתנה, ולסיעתא דשמיא בכל צעד ושעל. ברצוני להתייעץ אתכם לגבי המשך דרכי בשנה הבאה: אני נמצאת כבר שנה בבית ועדין לא מצאתי עבודה. אני רוצה להתחיל ללמוד בשנה הבאה למודי גרפיקה ממחשבת האורכים כשנתיים, אך בגלל שאין לי כרגע עבודה, אני לא יודעת איך לממן אותם.

האם כדאי לי בכלל ללמוד עכשו, או שעדיף לי לחפש שדוך ועבודה, ואחרי החתונה להתחיל ללמוד? אשמח לקבל את תשובתו המאירה של הרב. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל אודליה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון - את צריכה לראות להתחמך תכף ומיד, וזה לא סותר ללמוד גרפיקה ממחשבת וכו', או שאר עבודות וכו', אך סתם

לְשֵׁבֶת בְּבֵית זֶה סֵם הַמּוֹת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (כְּתוּבוֹת נט.):
 'הַבְּטֹלָה מְבִיאָה לִידֵי שַׁעֲמוּם' (שְׁגֵעוֹן), וְלִכֵּן צְרִיכִים לִהְיוֹת עֲסוּקִים
 עִם מִשְׁהוֹ, וְכֵדָאֵי מְאֹד לְלַמֵּד אִיזוֹ אֲמָנוּת שְׁתַּהֲיֶה לָךְ תְּמִיד בְּיָד, כְּדֵי
 לְהִתְפָּרֵס בְּכָבוֹד אַפְלוֹ אַחַר הַחֲתָנָה.

דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל הִיְתָה נִחְרָצֶת - לְהִתְחַתֵּן בְּמַהֲירוֹת הָאֲפֹשְׁרִית,
 וּלְבָנוֹת בֵּית גֵּאֲמָן בִּישְׂרָאֵל, וְזֶה טוֹב בְּכָל הַמּוֹבְנִים, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיצִית
 אוֹתוֹ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֲנִי
 מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר
 תַּפְּנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקלז.

**אָבָא שְׁלִי מְטַפֵּל בִּידֵי רוֹפְאִים חֲלוּנִים
 וְזֶה מְפָרִיעַ לִי מְאֹד**

שאלה:

מאת ערן: לְמוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם וּבְרָכָה. אֲנִי מִתְפַּלֵּל
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַחְזִיר לָךְ רַק טוֹב וְאַרְיִכוּת יָמִים וְשָׁנִים!
 אֲנִי חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וּמְאֹד מְאֲמִין בְּרַבְּנוּ, וּבְרַצוֹנִי לְהִתְיַעַץ
 אִתְּכֶם: אָבָא שְׁלִי מְאֻשָּׁפֵז בְּבֵית חוּלִים, מְחַבֵּר לְצַנּוֹרוֹת
 הַנְּשֻׁמָּה וְדַעַתוֹ נֶעֱשֶׂתָה רוֹפֵפֶת. קָרָאתִי אֶת הַקּוֹנְטְרָס 'בוֹרָא
 רְפוּאוֹת' וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הוּא חִזַּק אוֹתִי מְאֹד.
 קִשָּׂה לִי שֶׁהַרוֹפְאִים שֶׁמְטַפְּלִים בְּאָבִי הֵם חֲלוּנִים, וּמִתְנַהֲגִים
 בְּקִלוֹת דַּעַת וְצוֹחֲקִים עִם הָאֲחִיוֹת בְּבֵית הַחוּלִים וְכו'. קִשָּׂה לִי
 לְהַפְקִיד אֶת אָבִי בִּידֵי רוֹפְאִים שְׁלֵא מְבָרְכִים, לֹא נוֹטְלִים יְדֵים
 - אֲנִשִּׁים עִם חֶסֶר אֲמוּנָה. אִם הִיְתָה לִי יִכְלַת כִּסְפִית הִיִּיתִי

לוקח אותו לרופאים פּרטיים יראי שמים, אף אין לי אפשרות לעשות זאת.
אודה לעצתו המחכימה של הרב ולברכת רפואה שלמה לאבי. תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל ערן, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צר לי לשמע את הבעיה הרצינית שלך וכו', שהיא בעיה רצינית מאד מאד, ויש כבר כמה קונטרסים על זה, ונדפסו בספר 'אוצר הרפואות', כגון 'אחות', 'רופא' וכו', שמלמדים אותם איך להתיחס אל החולים, ברחמנות ובסבלנות וכו', אך מה לעשות שמאד מאד קשה להכניס להם את זה בלב, ולא בחנם שהזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד על רופאים, וספר (שיחות הר"ן סימן ג): 'מענין דוקטורים ורפואות וכו', והרבה לדבר עמנו מאד מזה וכו', והיה מגנה מאד מאד ענין רפואות ודוקטורים וכו', ומזהיר מאד מאד לכל מי שרוצה לחוס על חייו, ועל חיי זרעו ובני ביתו, שיתרחק עצמו מאד בתכלית הרחוק מלעסק חס ושלום ברפואות ודוקטורים וכו'. ואפילו מי שיש לו חולה בתוך ביתו, ואפלו אם המחלה חזקה חס ושלום רחמנא ליצלן, אף-על-פי-כן ישליך על השם יהבו וישען באלקיו לבה, ואל יעסק ברפואות ודוקטורים כלל, אפלו במקום שיש דוקטורים מפלגים, אף-על-פי-כן אל יסמך עליהם ואל ימסר חייו בידם, כי הם קרובים למיתה יותר מחיים, רחמנא ליצלן' וכו'.

עם כל זאת, ידוע שהיום הרפואה מאד מאד מפתחת, ויש תהלה לאל רופאים מסורים מאד מאד לחולים וכו', וכן אחיות שמאד מאד מסורות לחולים וכו', אף-על-פי-כן לא חסרים רופאים ואחיות שאצלם הכל רק עסק של פרנסה וכו', ולכן מזלזלים בחולה וכו'.

ולכן צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך על כל פרט ופרט - שתהיה לחולה רפואה שלמה מן השמים, ומלאך רפאל יעמד לימין הרופא, ויעשה עבודתו באמונה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ט). על הפסוק (שמות כא, יט): "ורפא ירפא" - 'מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות'. ואמרו צדיקים שנתנה רשות לרופא לרפאות, אבל לא ליאש. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ג) על מאמרם ז"ל (שם): 'מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות' - שתכף ומיד כשנותנים על פדיון, יכולים להתרפא עם רופא.

והענין הוא, שצריכים הרבה רחמים למצוא רופאים מסורים לגמרי לחולה, ומכל שכן וכל שכן שצריכים לבקש רחמי שמים, שתהינה אחיות מסורות בלב ונפש אל החולה, וכנראה שאצל אביך לא מצאתם רופא כזה ואחות כזו, ולכן אין לנו אלא תפלה - להתפלל להקדוש-ברוך-הוא שיחוס וירחם על כל חולי ישראל שתהיה להם רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, והרופאים יהיו מסורים לגמרי לחולה, ויעשו את עבודתם באמונה, וכן האחיות שתהינה מסורות לגמרי אל החולה, ויעשו את עבודתן באמונה, הינו כמו שצריכים לבקש הרבה רחמים על החולה שיתרפא, כך צריכים לבקש הרבה רחמים שיהיה הרופא נאמן בעבודתו, וכן האחיות שתהינה נאמנות בעבודתן, כי צריכים תפלה על כל פרט ופרט, ובלי תפלה זה לא הולך.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיה רפואה שלמה לכל חולי ישראל, ולא יצטרכו לרופאים ולאחיות, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקלח.

**אני והחבר שלי שוקלים להתחתן,
אבל יש לנו הרבה חששות**

שאלה:

מאת סילביה: לרב הצדיק. תודה רבה שאפשר לשאול שאלות.

אני נמצאת בקשר עם החבר שלי כבר חמש שנים ואנחנו גרים ביחד. אנחנו שוקלים להתחתן בשנה הבאה, אך עדין לא בטוחים ויש לנו הרבה חששות בענין. רב הבלבולים הם מצדו, כי אני מרגישה מוכנה לחתונה. איך אפשר להתגבר על הבלבולים האלו שמפריעים לנו להתקדם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל סילביה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שזה אסור חמור לגור כך עם גבר וכו', ואפילו שיש לכם תכנית להתחתן אחר כך וכו', אבל אני מכרח להגיד לך שזה מאד מאד חמור, ואתם באים לעונות חמורים וכו', ומי יודע לאן זה יכול להתגלגל וכו'.

עם ישראל הם עם נבון וחכם, עם שקבלו את התורה, ואנחנו עם רק על ידי התורה, ולכן עלינו לשמר על דיני התורה, ואז נצליח בחיינו, אבל תכף כשאדם עובר על דיני התורה - יפול בפח יקוש וכו', וכבר אמר החכם מכל אדם (משלי יד, יב): "יש דרך ישר לפני איש ואחריה דרכי מות".

ולכן עצתי היא, שאת צריכה להגיד לו חד משמעית, שאם הוא

רוצה להתחתן מה טוב ומה נעים... ואם לא – נפרדים! כי אסור בשום פנים ואופן להמשיך ככה, כי בסוף יהיה מאד מאד מר וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שכל עם ישראל יחזרו בתשובה שלמה ויתקברו אל התורה הקדושה שהיא חיינו וארץ ימינו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקלט.

אף פעם לא קבלתי חם ואהבה, ואני מרגיש שאף אחד לא מבין אותי

שאלה:

מאת עזרא: שלום אל הרב הצדיק מוהרא"ש, נרו יאיר. אני בחור בגיל עשרים ואחת, אף מרגיש כמו אדם בן תשעים. אף פעם בחיי לא קבלתי תשומת לב, חם ואהבה, ואני מרגיש שאף אחד לא מבין אותי ואף אחד לא מתעניין בי. ההורים שלי לא הסתדרו ולכן התגרשו כשהייתי בן עשרה וכמוכן שהפרדה ביניהם רק הוסיפה למועקה שלי. גם בבית הספר לא היו לי חברים ותמיד השפילו אותי. אני מרגיש בודד בעולם, אנשים לא שמים לב לקיומי ולא רואים שאני זועק לעזרה. איך אני יכול להרים את עצמי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל עזרא היקר, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, מה אתה יודע ומבין איך אדם בן תשעים מרגיש? אדרבה! אני יודע כשאדם מגיע לגיל תשעים וזכה ללמד כל ימיו

תורה, והיה מקפיד להתפלל ערב ובקר וצְהָרִים בְּמַנִּין דִּיקָא, על זה אומרים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קנים ג, 1): 'רבי שמעון בן עקשיא אומר: זקני עם הארץ, כל זמן שמזקינין - דעתן מטֹרֶפֶת עליהן, שנאמר (איוב יב, כ): "מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח", אבל זקני תורה אינן כן, אלא כל זמן שמזקינין - דעתן מתישבת עליהן, שנאמר (שם): "בישישים חכמה וארץ ימים תבונה".'

אתה בחור צעיר, בסך הכל בין עשרים ואחת - כל העולם כלו לפניך וכו', והבחירה בידך וכו', הן אמת שעברת חיים מרורים ממות וכו', עם כל זאת אסור לך להתיאש בשום פנים ואופן. עליך לדעת כי רבנו ז"ל צעק בקול עמוק (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן עח): 'אין שום יאוש בעולם כלל!' - אין דבר כזה להתיאש! ואסור להתיאש! אדם יכול בין רגע להשתנות אם הוא רק לוקח את עצמו בידיו.

ורבנו ז"ל גלה לנו את הדרך הקלה והנפלאה מאד, שעל ידה כל אחד יכול לשנות את עצמו מן הקצה אל הקצה וכו', וזה תלוי רק ברצון החזק של האדם וכו', ואדרבה! אם אחד עבר חיים מרים ומשפלים וכו', כמו שאתה עברת ויותר מזה וכו', אנשים כאלו, אם רק יסתכלו עם עין האמת על העבר שלהם, ויתבוננו איך עברו להם ימי הנעורים, ויקחו את עצמם בידם, לא רק שהם יכולים לשנות את עצמם מהקצה אל הקצה, אלא הם יכולים עוד לשנות אחרים מן הקצה אל הקצה ולעזר להמון אנשים, ולהביא אותם אל דרך האמת - דרך הישר, ולהדליק להם את האור בחשף שהם נמצאים שם.

ולכן באתי לחזק ולעודד ולשמח אותך, שתזכר טוב: הקדוש-ברוך-הוא חמל על הדור הזה ושלח לנו את הצדיק האמת שהוא רבנו נחמן מברסלב, זכותו תגן עלינו, שהוא מציל את הדור, ויכול להפך את האדם מן הקצה אל הקצה, אבל כמוכּן רק מי ששם אָזן קשבת אל דבריו הקדושים, ואל עצותיו הנפלאות.

יסוד היסודות אצל רבנו ז"ל הוא שיחה בינו לבין קונו - שאדם

צריך להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְאִף שֶׁבְּהִתְחַלֵּה יְהִיֶּה לוֹ דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כִּי יִדְמֶה לוֹ שְׂאֵף אֶחָד לֹא צָרִיךְ אוֹתוֹ, אָבָל אִם יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדֵהּ הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה לְשִׁיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, אֲזִי אִף פֶּעַם לֹא יְהִיֶּה לְבָד, תְּמִיד יִלָּךְ עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּבְנֶה אֶת עֲצָמוֹ בְּבִטְחוֹן חֲזָק מְאֹד מְאֹד.

כִּי אַתָּה צָרִיךְ לִזְכֹּר, אֲשֶׁר יְהוּדֵי הוּא אִף פֶּעַם לֹא לְבָד, יֵשׁ לוֹ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְלֻקוּט דְּבָרִים רַמְזוֹ תַּתְּכָה) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ה, ז): "כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוּבִים אֵלָיו כַּהוֹי" אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו" - 'מַעֲשֵׂה בְּסַפִּינָה אַחַת שֶׁהִיְתָה כְּלָה שֶׁל נְכָרִים, וְהָיָה בְּתוֹכָהּ יְהוּדֵי אֶחָד. הִגִּיעוּ לְנִמְלֵ אֶחָד, אָמְרוּ לְאוֹתוֹ יְהוּדֵי: טוֹל מְעוֹת וְעֹלָה לְנִמְלֵ וְקַח לָנוּ מִשָּׁם מְאוּמָה. אָמַר לָהֶם: לֹא אֶכְסֵנָאִי אָנִי? וְאֵינִי מִכִּיר לְהִיכֵן אֵלָיְךָ! אָמְרוּ לוֹ: יֵשׁ יְהוּדֵי אֶכְסֵנָאִי? בְּכָל מְקוֹם שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ אֱלֹקֵיךָ עִמָּךְ! הָיָה "אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוּבִים אֵלָיו"; זֹאת אוֹמְרֵת - יְהוּדֵי הוּא אִף פֶּעַם לֹא לְבָד, וְאִיפֹה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ הוּא הוֹלֵךְ עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלִכֵּן הִרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתֵי הָאֵם שֶׁלָּהּ, שׁוֹז נִקְרָאת 'הַתְּבוּדוּת', וְכִכֵּל שֶׁתְּרַבֶּה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא - כִּף תִּצָּא מִעֲצָמְךָ וְכוּ', וְכִבֵּר לֹא תִהְיֶה לְבָד, כִּי יְהִיֶּה לָךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵאֲשֶׁר תִּהְיֶה חֲזָק עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי תִשְׁתַּנֵּה לְגַמְרֵי, כִּי כְּאֲשֶׁר יֵשׁ לְאָדָם עִם מִי לְדַבֵּר וְהוּא חֲזָק בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַרֵךְ, אֲזִי הוּא כִּבֵּר לֹא צָרִיךְ אֶת אִף אֶחָד שֶׁיִּלְמַד אֹתוֹ וְכוּ', וְשִׁיתָ לוֹ תְּשׁוּמַת לֵב וְכוּ', אֲדַרְבֶּה, הוּא לֹמֵד עִם אַחֲרִים וְכוּ', וְהוּא נוֹתֵן תְּשׁוּמַת לֵב לְאַחֲרִים וְכוּ'.

וְדַע לָךְ, שֶׁכָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא - נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (יְלֻקוּט דְּבָרִים רַמְזוֹ תַּתְּכָה) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ה, ז): "כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוּבִים אֵלָיו כַּהוֹי" אֱלֹקֵינוּ

בכל קראנו אליו" - 'אתה מוצא, כשאדם מתפלל - מתפלל בלחישתו בינו לבין המקום. למה? כי קרוב אני להם'.

ולכן עצתי אמונה, שתרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך - זו הצלחה נצחית, ואף שאני יודע שבהתחלה זה יבוא לך מאד מאד קשה, כי יהיה נדמה לך כחוכא ואטולוא, ותחשב: "מי שומע אותי?" ו"מי צריך אותי?" ובפרט שאף פעם לא קבלת תשומת לב מאף אחד וכו', וזה נשרש בך... כאלו כלם שונאים אותך וכו', אבל אם תתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, והאמונה מתבטאת בזה שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, על ידי זה, לא יקח הרבה זמן שתבנה את עצמך חזרה ולא תצטרך את אף אחד בעולם.

וזכר גם זכר, אשר אדם צריך להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולדעת שכל דבור ודבור שמדבר עושה רשם בכל העולמות, ולמה אדם לא מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא? כי נדמה לו "מי צריך אותי?" ו"מי שומע אותי?" ובאמת רבנו ז"ל מגלה לנו (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן סא) כמו שצריכים שתהיה לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, כך אדם צריך שתהיה לו אמונה בעצמו, שהוא גם כן חשוב למעלה, ואם מחדירים בעצמם ידיעות אלו, אז הוא יכול לעזור גם לאנשים אחרים.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתצית את דברי רבנו ז"ל האלו, שהם יסוד דעתו, ואז לא יקח הרבה זמן עד שתשתנה מהקצה אל הקצה, ועוד תחיה המון בני הנעורים שהיו במצב שלך, ויהיה שכתך רב מאד מן השמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקמ.

**האם אני יכול לפעל בציון רבי מאיר בעל הנס
שיהיה לי שלום-בית?**

שאלה:

מאת אליקים: לכבוד הרב שליט"א. לפני השאלה, אאחל לרב רפואה שלמה ושהקדוש ברוך הוא יתמיד בריאותו מכאן ואילך. הרבה התפללתי ובכיתי עליכם בקבר ה'חזון איש' באותן השעות שעברתם את נתוח הלב, והבטחתי לו, שאם תהיה לכם ישועה אני אחזור ואבשר לו, וכן עשיתי, לאחר ששמעתי שאתם מתחילים להחלים - חזרתי לשם, ואמרתי לו תודה רבה.

כבר תקופה ארכה יש לי בעיות בשלום-בית. הייתי אצל רב שעוזר לאנשים בכל מיני בעיות ללא תשלום, ולמרות כל המאמצים וההשתדלות שלו לעזור לי - הוא לא הצליח. שמעתי שכבוד הרב אמר, שאם מתעקשים בתפלה בציון של רבי מאיר בעל הנס זי"ע יכולים לפעל כל מה שרוצים, ולכן אני שואל: האם כדאי לי להתאמץ ולנסע עד לטבריה כדי להתפלל בציון של רבי מאיר על הבעיות שלי? והאם זה יועיל לי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בקל, י"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אליקים, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי להיות רגיל להתפלל בציון רבי מאיר בעל הנס - זה דבר גדול מאד, ושם רואים נסים נגלים, וכן להיות רגיל להתפלל בשאר קברי צדיקים - זה דבר גדול מאד מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל

(ספר המדות אות צדיק סימן קעג): 'על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף-על-פי שאינו ראוי לקב'.

עם כל זאת, אני מכרח להגיד לך ששלוש-בית תלוי בבעל ובאשה, החיים לא קלים לאף אחד, ואתה צריך לדעת שהן הבעל והן האשה באים מרקע שונה וכו', ויש להם טבע שונה וכו', באים מהורים שונים וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פ): ש'שלוש שיה' רק כששני הפכים מתחברים יחד; כי אם שניהם הולכים באותו כוון, לא שיה' לעשות שלום ביניהם וכו', אבל אם הם שני הפכים ומתחברים יחד - זה נקרא שלום.

ולכן כל בעל ואשה צריכים לזכר את זה, שהם באים מרקע שונה, ולכן על שניהם להיות ותרגים וכו', אין דבר כזה "את מכרחת ללכת כפי דעתי" וכו', או "אתה מכרח ללכת כפי דעתי" וכו', דבר כזה עוד לא נברא וכו', ואם הזוג רוצים שלום - מכרחים לוותר אחד לשני ולחיות יחד בהבנה הדדית, ואם לא יותרו אחד לשני, תמיד תהיינה מריבות ואי הבנות, ולכן זוג שיש להם שכל - מותרים אחד לשני, ואז יש ביניהם שלום-בית, אבל אם הם שניהם עקשנים מאיזו סבה שרק תהיה וכו', תמיד תהיינה מריבות בבית וכו'.

והתרוצים הללו, שכל אחד משליך את האשמה על זולתו, שהאשה אומרת - "הבעל שלי הוא כזה וכזה, ולעולם לא יוכל להשתנות" ... או שהבעל אומר: "אשתי היא כזו וכזו ולעולם לא תוכל להשתנות" ... אין בהם ממש! כי זה שאינם משתנים, הוא מחמת שאינם רוצים מפני עקשנות עורת הנובעת מגאות וישות וכו', כי אינם עושים לעצמם חשבון (תהלים צב, י): "מי שנותניו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה", ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן סא) שהשבעים שנה פורחות כמו רבע שעה, למי שיש לו שכל ודעת גדול וכו', ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה צו, סימן ב): "כצל ימינו על הארץ ואין מקנה" (דברי הימים-א' כט, טו) - 'והלואי כצלו של כתר או כצלו של אילן, אלא כצלו של עוף

בשעה שהוא עף, דכתיב (תהלים קמ"ד): "כצל עובר". "ואין מקוה" - ואין מי שיקוה שלא ימות, הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים.

ומי ששם דברים אלו לפני עיניו - כבר לא יריב עם אשתו, והיא לא תריב עם בעלה, ובפרט כשיש ילדים ועושים את החשבון שעוד מעט הם יגדלו ויתחתנו וכו', ואיזה חנוך ודגמא ראו בבית? רק מריבות וכו', וכוחים וכו', קללות וכו', אלימות וכו', אוי לזוג שכף מחנכים את הילדים. ומה קורה אחר כך? זה נעשה תורשתי - הילדים לוקחים את המורשת בירושה, מה שראו אצל ההורים.

ולכן כל זוג צריכים לזכר טוב טוב שאם הם רוצים לבנות בית נאמן בישראל, עליהם לכתחלה להיות ותרגים, ולותר אחד לשני, ואז אף פעם לא יצטרכו ללכת אל שום בן אדם שעוסק בשלום-בית וכו', כי השלום ישרה בתוך ביתם, הבעל והאשה צריכים רק שכל - לדעת איך להתנהג.

והיות שעדין אין בית חרשת שמייצר שכל ודעת וכו', וכן אין חנות או קניון וכו' שמוכרים שמה שכל ודעת וכו', על כן צריכים לכוון בכל יום שלוש פעמים בעת שאומרים את הברכה "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה" וכו', ולבקש אז על דעת ושכל, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (נדרים מא.): 'דעת קניית - מה חסרת? דעת חסרת - מה קניית?' - אם יש לאדם דעת - יש לו הכל, ואם אין לו דעת - אין לו כלום.

ולכן כל זוג צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך על דעת ושכל, אשר השכל היבש אומר שצריכים להיות ותרגים, ואז השלום שורה בבית, וכאשר השלום בבית - השכינה בבית, כמאמרם ז"ל (סוטה יז.): 'איש ואשה זכו - שכינה ביניהן'. ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה'. ובמקום שהשכינה נמצאת - שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו

חכמינו הקדושים (שבת י): 'שְׁלוֹם שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא', וְלִכְן אִם מְכַנְּיָסִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם-בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

תודה רבה מאד מאד מקרב לבי על התפלות שהתפללת בעת שעברתי נתוח וכו', אני בטוח שתפלתך עשתה רשם בשמים, ובפרט שזו היתה תפלה עם דמעות שזה מאד מאד חשוב בשמים, ולכן אשאל אותך: למה לא תבקש ממנו יתברך גם כן בדמעות שלישי שיהיה בינך לבין אשתך שלום ואהבה והכנה הדרושה, ולא תצטרכו ללכת אל עושי שלום?

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקמא.

**בְּקָרוֹב אֲתַחִיל לַעֲבֹד כְּמוֹרָה לְמַקְצוּעוֹת קֹדֶשׁ בְּתִיכוֹן דְּתִי.
כִּיצַד אֶפְשָׁר לְהַכְנִיֵס בְּתַלְמִידִים חֹשֶׁק לְלִמּוּד הַתּוֹרָה?**

שְׂאֵלָה:

מַאת יָאִיר: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק הָאֱהוּב מְחִיָּה הַנְּפֹשׁוֹת, שְׁלוֹם וּבְרִיאוֹת שְׁלָמָה וְטוֹבָה.

בְּשֵׁנֵת הַלְמוּדִים הַבָּאָה אֵהְיָה מוֹרָה בְּתִיכוֹן דְּתִי בְּכַתָּה ט' וְאַלְמִד אוֹתָם מְקַצְעוֹת קֹדֶשׁ: תּוֹרָה, נְבִיא, גְּמָרָא וְהַלְכָּה. כִּיצַד אֶפְשָׁר לְעוֹרֵר בְּתַלְמִידִים הַיְקָרִים אֲהָבָה וְחֹשֶׁק לְלִמּוּד הַתּוֹרָה? וְכִיצַד אֶפְשָׁר 'לְהַדְלִיק' אוֹתָם לְאַהֲבַת הַשֵּׁם וְעַבֹּדַת הַשֵּׁם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, י"ב תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְאִיר, נְרוּ יְאִיר

לְנֶכֶן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אין לך משג מה גדל הזכות שיש לך שנעשית מלמד ומורה לתלמידים, כי זו הזכות הכי גדולה שרק יכולים לקוות ולצפות, כמאמרם ז"ל (בבא בתרא ח:) על הפסוק (דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" – אלו מלמדי תינוקות; והפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים, כי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה.

ולכן אשרי מי שהוא מלמד תינוקות של בית רבן, ומחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולים לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

מלמד ומורה צריכים להזהר שלא להשפיל תלמידים בשום פנים ואפן וכו', וההצלחה הכי גדולה עם תלמידים היא רק להגביה אותם ולזרק מחמאות על ימין ועל שמאל, וזה מרים את הבטחון העצמי של התלמיד, וזו צריכה להיות העבודה של כל מלמד ומורה - רק להגביה את התלמיד, ולהראות לו את יפי החיים וכו', ולציר לו הכל ורד וכו', ובזה הם בונים את העתיד של התלמיד או התלמידה.

ואם יש כאלו שדעתם שונה - זו טעות חמורה, כי על ידי השפלת תלמיד בזה שמראים לו את הטעויות שלו וכו', זה רק מכניס בו דכאון פנימי וכו', כעס על החברה וכו', וחסר בטחון עצמי וכו', והורסים לו את כל העתיד שלו וכו'.

ולכן העבודה של מלמד ומורה צריכה להיות רק להגביה את

התלמיד, ולהראות לו שהוא כן יכול, והוא כן יצליח, ולכנות את האישיות שלו וכו'.

חכמינו הקדושים מספרים ספור בגמרא (תענית כה): 'רב איקלע לההוא אתרא, גזר תעניתא ולא אתא מטרא. נחית קמיה שליחא דצבורא, אמר "משיב הרוח" ונשב זיקא, אמר "מוריד הגשם" ואתא מיטרא. אמר ליה, מאי עובדך? אמר ליה, מקרי דרדקי אנא, ומקרינא לבני ענני כבני עתירי, וכל דלא אפשר ליה, לא שקלינא מיניה מידי, ואית לי פירא דכורי, וכל מאן דפשע משחדינא ליה מינייהו, ומסדינן ליה ומפייסין ליה, עד דאתי וקרי'. [רב הגיע לאיזו עיר והיתה שם בצרת, וגזר להתענות כדי שירד גשם, ולא ירד גשם, פתאום קם אחד והיה שליח צבור, ואיך שהתחיל לומר "משיב הרוח" - התחילו לנשוב רוחות, "מוריד הגשם" - התחיל לרדת גשם עז. שאל אותו רב, מה העבודה שלך שבזכותה הגיעו רוחות וירדו גשמים מיד כשהתפללת? ענה ואמר: אני מלמד תינוקות, ומלמד אני את בני העניים כבני העשירים בשוה ללא משוא פנים, ומי שאין לו כסף אני לא לוקח ממנו תשלום, ויש לי ברכה של דגים (אקריוס), וכל ילד שמתרשל בלמוד, אני משחד אותו עם דגים, ומפיס אותו בכל מיני פיוסים עד שהוא בא ולומד]. רואים מכל זה, שזו היתה דרכם של חכמינו הקדושים, כי רק באהבה ובפיוס וכו' יכולים לשבות את לב התלמיד.

העולה על הכל, לספר לתלמידים המון ספורים של חכמי ישראל וצדיקי הדור, שזה מושך מאד את לב התלמיד, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן רמח): 'ידע, שספורי מעשיות מצדיקים הוא דבר גדול מאד, כי על ידי ספורים מצדיקים נתעורר ונתלהב הלב בהתעוררות גדולה להשם יתברך בחשק נמרץ מאד, כי הרשימו שעשה אותו הצדיק שמספרים ממנו, על ידי עבודתו את השם יתברך, זאת הרשימו מתעוררת בעת שמספרים מהצדיק, והיא מעוררת להשם יתברך בהתעוררות גדולה'.

ולכן מה טוב ומה נעים להיות רגיל לספר ספורים לתלמידים, שזה מושך את הלב אליו יתברך. והרב הקדוש מצאנו זי"ע בעל 'דברי חיים' שאל פעם את המלמדים של בניו האם הם לומדים אתם מוסר, והשיבו כן! וכששאל אותם אלו ספרי מוסר הם לומדים אתם, ענו ואמרו 'חובת הלבבות'. ענה ואמר להם: לא לזה התכונתי, אלא תספרו להם ספורי צדיקים מהרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע ומהרבי רבי זושא מהאניפולי זי"ע. רואים מזה את גדל הכח של ספורי צדיקים, שמושכים את הלב של הילדים לחקות אותם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתהיה לה הצלחה מפלגת עם התלמידים, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין יט:): 'כל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו'.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תקמב.

**אני מוכן לקבל על עצמי כל קבלה שיהרבי יגיד
כדי שאזכה למצא את בת-זוגי**

שאלה:

מאת שמעון: שלום למוהרא"ש. אני גרוש בן עשרים ואחת, ואני מאד רוצה למצוא את בת-זוגי האמתית משרש נשמותי. אני רוצה שיהרבי יברך אותי שאזכה למצוא אותה, ואני מבטיח לקבל על עצמי כל קבלה שיהרבי יגיד לי לעשות. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, י"ב תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל שמעון, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה לא כותב למה התגרשת וכו', אך אני מבין שלא למדו אותך איך להתנהג עם אשה וכו', ולכן לפני שאתה הולך עוד פעם להתחתן, אני מכרח להגיד לך שתזכר טוב טוב אשר רבנו ז"ל הזהירנו מאד (שיחות הר"ן סימן רסד): 'לכבוד וליקר את אשתו. כי אמר הלא הנשים הן סובלות צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהן, צער העבור והלידה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מאובן וצערן ויסוריהן בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהן וליקרן, ולכבדן. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) 'אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו', וכן אמרו (בכמות ג): 'דינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא'.

ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזור לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, עליו הדבר הראשון לעזור לאשתו בכל המובנים, ואם הולכים בדרך זו, אזי לא צריכים להתגרש וכו'. לאף אחד החיים לא ורודים וכו', כל אחד עובר את הנסיונות הקשים והמרים בחייו וכו', וכל אחד יש לו את העליות והירידות בחיי הנשואין וכו', אבל לא מתגרשים, כי זה לא פתרון וכו'. והנה העבר אין, והעתיד עדין, ואף הקדמתי לך את זה כדי שלא תעשה עוד פעם טעות.

עכשו בענין מציעאת הזווג, עליך לזכר שלא חסרים זיווגים, אך זכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (בכמות ג): 'נחית דרגא נסיב איתתא' - צריכים לרדת מדרגה ואז מוצאים את הזווג, כי בדרך כלל בחור או בחורה הם גאופתנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה וכו'. כי הם אומרים: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או שאומרות: "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משפילה" וכו', אקח את זה?

וכל זה נאמר בזווג ראשון, מכל שכן בזווג שני כשכבר התגרשו וכו', צריכים לחיות עם המציאות המרה, אני גרוש וכו', ועלי לרדת

מהגאון שלי וכו', ויזכר את החסרונות שלו וכו', וכבר לא יהיה בררן כל כך וכו', אז תכף ומיד ימצא זוג טוב, כי לא חסרות גרושות וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזור לך שתקיים בתמימות ובפשיטות את דברי רבנו ז"ל, שהזהירנו מאד מאד לא להתגרש אפלו שזה בא לו מאד מאד קשה וכו' (עין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן צ) ואז תכף ומיד תוכל למצוא בת זוג, ולא תתגרש פעם שנייה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקומג.

**כבר שש שנים ברציפות אני טס לאומן,
אך אינני מרגיש שם שום התעוררות**

שאלה:

מאת דוד: שלום ורפואה שלמה. כבר שש שנים ברציפות אני טס לאומן, ובנגוד לחלק גדול מהאנשים שמגיעים לשם, שמרגישים התעוררות גדולה בציון ונפתח להם הלב, אני לא זוכה להרגיש שם שום התעוררות או דבקות, ולכן אין לי חשק לנסע לאומן עוד פעם.

מדוע אני לא מרגיש שום הרגשה רוחנית כשאני בציון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, י"ב תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דוד, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה לא יכול לתאר ולשער את מעלת האדם הזוכה להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה באומן, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (תני מוהר"ן סימן תג): 'כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שפסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו, לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח, י): "אכלו מעדנים ושתו ממתקים פי חדות הוי"ה היא מעזכם", וזה נאמר על ראש השנה'.

כשאדם נכנס לבית חולים ומקבל טפול רפואי עבור מחלה נדירה שיש בו (לא עלינו), והרופא מטפל בו, לא בכל פעם הוא רואה שנוי וכו', אבל האמת היא שהרופא טפל בו בנאמנות ורפא חלק גדול מהמחלה שהיתה בו וכו', וכן בכל פעם כשבא הוא מקבל טפול רפואי וכו', והוא אפלו לא מרגיש מה עשה לו הרופא, וזה מעשים שבכל יום - טפול רפואי בגשמיות וכו', על אחת כמה וכמה באין ערך כלל - נשמות פגומות וכו', שהיו כבר בזה העולם בכמה וכמה גלגולים ולא באו אל תקונם.

וכן יש נשמות, שעליהם אמר רבנו ז"ל מה שאמר (תני מוהר"ן סימן תו): 'שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף-על-פי-כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף-על-פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות'.

רואים מזה שיש נשמות שהן כל כך פגומות, שרבנו ז"ל בעצמו לא יכול לתקן אותן אלא בראש השנה.

ולכן זה דבר גדול להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה, ומי אומר שצריכים להרגיש? רבנו ז"ל כבר עוסק בתקון הנשמה - גם בלי שתרגיש, ולכן אשרי הנשמה שבאה בכל שנה אל רבנו ז"ל על ראש

השנה לקבל את תקוננה, ובודאי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, שיפתח לך הלב והמח ותזכה להרגיש את אמתת מציאותו יתברך, איך שמלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ותזכה להפירו יתברך מפרטי הבריאה, ותוכל לדבר אליו יתברך בתמימות ובפשיטות כאשר ידבר איש אל רעהו, כי תרגיש את אמתת מציאותו יתברך עליך. ולכן אשריך ואשרי חלקך שכבר היית שש פעמים בראש השנה אצל רבנו ז"ל, וכך תזכה להיות כל ימי חייך לארך ימים ושנים טובות.

הקדוש-ברוך-הוא זכני להיות בקבוץ הקדוש שלנו בראש השנה זה חמשים ושמונה שנה, ואני מתפלל בכל יום להקדוש-ברוך-הוא שיזכני לחיות ולהיות עוד ראש השנה אצל רבנו ז"ל באומן, ואזכה עם כלל ישראל לקבל את השנה החדשה - תשע"ג אצל רבנו ז"ל בעיר אומן, ואני מצפה ומקנה ומשתוקק בכל יום ובכל שעה לזכות להגיע לזה וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקומד.

אנו רוצים לעבור לקהלה ביבנאל, אף מתלבטים בגלל שנרשמתי ללמודים במרכז

שאלה:

מאת אליה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א שלום רב. לאחרונה שלחתי לרב מכתב בו ספרתי שאני מתלבטת האם להמשיך את תהליך הרשום ללמודים במכללה החלונית אליה התקבלתי, או לנסות להתקבל למכללה חרדית בבני-ברק, והצדיק השיב לי, שעדיף שאלף למכללה החלונית כי אליה כבר התקבלתי.

ברצוני לצַיַן שְׁכָבֶר שְׁנָה בְּעֶרְףְ אָנוּ מְשִׁתַּקְקִים עַד מָאד
 לְהִצְטָרֵף לְקַהֲלַת הַקִּדְּשׁ שְׁלַכְּכֶם, בְּעָלֵי וְאֲנִי הֵיִינוּ שָׁם בְּבִקּוּר
 וְהִתְרַשְׁמֵנוּ מֵאֵד מֵהַקְּהֵלָה הַחֲמָה - 'חֲמָמָה שֶׁל אֲמוּנָה'!
 עִכְשָׁו אָנוּ גָרִים בְּיִשׁוּב דְּתִי-לְאוּמִי בְּשׁוּמְרוֹן, אֲף לֹא מְרַגְּשִׁים
 כָּל-כֶּף מַחְבְּרִים לְשָׁם.

אָנוּ מְבַלְבְּלִים וְלֹא יוֹדְעִים הָאֵם כְּדַאי לִי לְהִתְחִיל אֶת הַלְמוּדִים
 בְּאֶזְרוֹ הַפְּרֻכָּז, וְאַחַר כֶּף לְהִצְטָרֵף לְקַהֲלָה, אוּ שְׁכָדַי לָנוּ
 לְעִבּוּר לְקַהֲלָה כֶּבֶר בְּזִמְנֵן הַקְּרוּב וּלְנִסּוֹת לְהִסְתַּדֵּר שָׁם
 מְבַחֲיֵנֵת לְמוּדִים. בְּעָלֵי מָאד מָאד רוּצָה לְעִבּוּר לְקַהֲלַת
 בְּרַסְלָב כִּזֹּו עִם כּוֹלֵל אֲבָרְכִים מִסְדָּרָה, אֲף בְּגַלֵּל הַסְּפָקוֹת שֵׁיט
 לָנוּ אָנוּ רוּצִים לְשִׁמוּעַ אֶת דְּעַתְכֶם. מַה הַצְדִּיק מְצִיעַ לַעֲשׂוֹת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"ב תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֵל אֵלֵיךָ, תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּעֵינַי לְגוֹר בְּיִבְנָאֵל וְכוּ', זֶה צְרִיף לְהִיּוֹת הַבְּחִירָה שְׁלֶךְ וְשֶׁל
 בְּעֵלְךָ, כִּי כֶּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה מז): 'חֵן מְקוּם עַל יוֹשְׁבָיו',
 וְהַבְּחִירָה בִּידֵי הָאָדָם לַעֲשׂוֹת תְּמִיד כְּרָצוֹנוֹ.

בּוֹדָאי פְּרַנְסָה זֶה דְּבַר גְּדוֹל מָאד, וְאֵם אֶת לּוּמְדַת בְּמַכְלָלָה וְכוּ',
 אֶת צְרִיכָה לְחַשֵּׁב מַה הֵלָאָה. אָנִי לֹא יַעֲצֵתִי לְלַכֵּת דּוּקָא לְמַכְלָלָה
 חֲלוּנִית וְכוּ', אֲלֵא יַעֲצֵתִי - 'שֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה עֲדִיף', אִם אֶת כֶּבֶר לּוּמְדַת
 פַּה וּמְצַלִּיחָה, מַה אֶת צְרִיכָה לְשִׁנּוֹת? וּבִפְרָט שְׂאֵת עֲדִין לֹא יוֹדַעַת
 שְׁיִקְבְּלוּ אוֹתָךְ בְּמְקוּם אַחֵר, וְיִדּוּעַ הַכָּלֵל (כְּתוּבוֹת יב): 'בְּרִי וְשִׁמָּא - בְּרִי
 עֲדִיף'.

וְלִכֵּן אָנִי מָאד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם: אֵל תְּהִיּוּ מְבַלְבְּלִים! אַתֶּם צְרִיכִים
 לְהַחֲלִיט בְּעֵצְמְכֶם מַה שְׂאֵתֶם רוּצִים, הַעֲקֵר אָנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ וְאֵת
 בְּעֵלְךָ בְּיַחַד - לְכַבֵּד אַחַד אֶת הַשְּׁנַי, וְלִשְׁמֹר מָאד מָאד עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית

שְׁלֹכֶם, כִּי רַבְנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר (שיחות הר"ן סימן רסג): 'מֵעַנִּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים שְׂשֻׁכִּיחַ מְאֹד שְׁנַעֲשֶׂה קְלִקוּל בֵּינֵיהֶם וּבֵין נְשׂוּתֵיהֶם וּנְפָרְדִים זֶה מִזֶּה אֵיזֶה זְמַן, וְלַפְעָמִים נַעֲשֶׂה מִזֶּה פְרוּד לְגַמְרִי, חֵס וְשָׁלוֹם. וְאָמַר, שְׁזֶה מַעֲשֶׂה בְעַל דְּבַר שְׁמַנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ עַל זֶה מְאֹד לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים כְּדֵי שִׁתְּפֹסוּ בְּמִצְוֹתָיו, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי זֶה. כִּי הוּא אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד לְתַפְסֹס בְּנְעוּרֵיהֶם עַל יְדֵי קְלִקוּל הַשָּׁלוֹם-בֵּית חֵס וְשָׁלוֹם, שְׁגוּרִם בְּעַרְמוּמֵיאוֹתוֹ לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שְׁבִינֵיהֶם, וְהָאֲרִיךְ בְּשִׂיחָה זֹאת'.

וְעַל זֶה צְרִיכִים כָּל בְּנֵי זוג לְדַאֵג מְאֹד, שְׂיִהְיוּ בֵּינֵיהֶם רַק שָׁלוֹם וְאַהֲבָה וְהִבְנָה הַדְּדִית, וְשֵׁלָא יִגְרְמוּ הַנּוֹכּוּחִים הַלְלוֹ לְמַרְיבוֹת עַד כְּדֵי פְרוּדִים חֵס וְשָׁלוֹם, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה יז): 'אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ - שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן'. וְאָמְרוּ (ירושלמי בְּרַכּוֹת פָּרָק ט' הַלָּכָה ח'): 'אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנֵּיהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה'. וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְׂכִּינָה נִמְצָאת - שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שְׂיִהְיוּ בֵּינֵיהֶם שָׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת י): 'שָׁלוֹם זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא'.

וְלָכֵן אִם מְכַנְּסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שָׁלוֹם-בֵּית, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְהָרַגַע שְׂיִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שָׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוֹלָה מְאֹד, מִמִּילָא תְּבוֹאוּ לִיְדֵי הַחֲלָטָה מְאַחֲדָת, וְזֶה צְרִיךְ לְהִגִּיעַ מִהַזּוּג בְּעֲצָמוֹ, אִף אַחַד לֹא יִכּוֹל לְהִגִּיד לְכֶם מֵהַלְעֲשׂוֹת וְכוּ', וְלִהְדַרִּיךְ אֶתְכֶם בְּאִיזוֹ דְרָךְ לְלַכֵּת וְכוּ', כִּי הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקמה.

**אני רוקה בת ארבעים ושלוש,
וכבר התיאשתי מלמצא את בן-זוגי**

שאלה:

מאת חייה: לכבוד הרב הצדיק, שלום רב! אני בת ארבעים ושלוש, דתיה, רוקה וקשה לי מאד למצוא את הזוג שלי. אני מנסה בכל דרך להפיר בחור שייתאים לי, אך ללא הצלחה. תמיד כשאני נפגשת עם בחור - אחרי פעם אחת זה נגמר, וכך זה כבר הרבה שנים. בנוסף לזה כבר שנים רבות אני לא עובדת, וחוצי מקצבת בטוח לאומי של אלף וחמש מאות ש"ח, אין לי שום הכנסה. אני שומרת שבת כהלכתה, מברכת על המזון, מתלבשת בצניעות, מעשרת מהקצבה שאני מקבלת, ולמרות זאת לא מוצאת עבודה.

בזמן האחרון, הפסקתי לפגוש אנשים ולחפש עבודה, כי אני ממש מיאשת. לפני שנתיים לערך פגשתי את הרבנית בת שבע קניבסקי, עליה השלום, והיא אמרה לי להתפלל שחרית, לאחר הפגישה אתה התפללתי במשך שנה בערך, אך בשנה האחרונה הפסקתי להתפלל. בנוסף, הייתי קוראת תהלים מדי יום, וגם את זה הפסקתי! אני מרגישה ממש רע עם זה, אך שמחה שברוך השם לא הפסקתי לשמור את השבת.

אשמח אם תגיד לי מה עלי לעשות, כי אני מאד רוצה להקים בית נאמן בישראל, וממש מפחדת שלא אזכה להביא ילדים לעולם בגלל גילי המאחר. בתודה ובברכת רפואה שלמה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּלֶק, י"ב תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל חַיָּה, תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵי לְמִסֵּר אֶת נַפְשֶׁךָ לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת, וְהִשְׁבֵּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְאַתָּה צְרִיכָה לְזַכֵּר, שֶׁשְׁבֵת הִיא בֵּת זִוְגָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבִזְכוּת שְׁמִירַת שְׁבֵת כִּהְלַכְתָּהּ - תִּזְכִּי לְמַצּוֹא אֶת בֶּן זִוְגָךְ, כִּי שְׁבֵת הִיא הַמַּתְנַה שֶׁנִּתֵּן הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְאַנְחֵנוּ צְרִיכִים מְאֹד לְשִׁמּוֹחַ עִם הַמַּתְנַה הַזֶּה, וְתַכְּף וּמִיד כְּשֶׁשִּׁמְחִים, אֲזִי מִתְרַחֶבֶת הַדַּעַת, וְיוֹצְאִים מִקְטָנוֹת הַדַּעַת וְהַמַּח וְכוּ', וּכְכֹר מִתְחִילִים לְהִסְתַּכֵּל עַל הַחַיִּים בְּצוּרָה אַחֲרָת.

עָלֵי לְחַזֵּר עַל עֲצָמֵי פַעַם אַחַר פַּעַם וּלְכַתֵּב מַה שֶּׁאֲנִי רִגִּיל לִזְמֹר לְרוֹקִים וְרוֹקוֹת שֶׁהִגִּיעוּ לְגִיל מְבֻגֵּר: חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּמִוֹת ג.ס): 'נַחֲתִית דְּרָגָא נְסִיב אֵיתְתָּא'; צְרִיכִים לְרַדֵּת מְדֻרְגָה וְאֵז מוֹצְאִים אֶת הַזִּוּוּג, כִּי בְדֻרְךָ כָּלֵל בְּחֹרֵר אוֹ בַחֲוָרָה הֵם גְּאוּתָנִים וְכוּ', וְלֹא מִתְאִים לָהֶם לְקַחַת אֶת זֹאת אוֹ אֶת זֶה וְכוּ', וְחוֹשְׁבִים לְעֲצָמָם: "אֲנִי הִכִּי חָכָם וְהִכִּי יָפֵה וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֶה?" אוֹ "אֲנִי הִכִּי חֲכָמָה וְהִכִּי יָפֵה וְהִכִּי מִשְׁכִּילָה וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֶה?" וְהֵם מְסִתּוֹבְבִים וּמְחַפְּשִׁים אֶת הַזִּוּוּג שֶׁלָּהֶם כְּפִי הַדְּמִיוֹן שֶׁנִּכְנַס בָּהֶם כְּאִלוּ מִי יוֹדֵעַ מַה הֵם, וְהֵם מְכַרְחִים שֶׁיֵּבִיאוּ לָהֶם זִוּוּג מִשְׁהוּ שֶׁעֲדִין לֹא נִבְרָא וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה מְחַפְּשִׁים וְכוּ', וּמְסִתּוֹבְבִים וְיוֹצְאִים לְפִגְשׁוֹת - אוֹלֵי אֲמַצָּא אֶת בַּחֲוִיר לְבָבִי שֶׁיִּבּוֹא אֵלַי עַל סוּס לְבָן עִם שָׂקִים מְלֵאִים כֶּסֶף וְכוּ'...

וּבְשִׁבִיל זֶה הַבְּחֹר אוֹ הַבְּחֹרָה מְחַפִּים עַד שִׁיּוֹלֵד זִוּוּג כְּזֶה, וּבֵין כֶּף הֵם לֹא קוֹלְטִים שֶׁהַזְּמַן לֹא מְחַכָּה, כְּמֵאֲמַר הַחֲכָם: "הַזְּהֵר מִן הַזְּמַן כִּי הוּא אוֹיֵב רַע מְאֹד", וְעַד שֶׁתּוֹפְסִים אֶת עֲצָמָם רוֹאִים שֶׁהֵם כְּבָר בְּגִיל שְׁלוּשִׁים, וּמַה עוֹשִׂים עֲכָשׁוּ? עַל זֶה בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה: 'נַחֲתִית דְּרָגָא נְסִיב אֵיתְתָּא' - תְּרַדּוּ מְדֻרְגָה

ואל תחזיקו מעצמכם כל כך בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זיווג שיתאים לכם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזור לך שבזכות שמירת שבת קדש, ובזכות שתבקשי ממנו יתברך בכל יום שאת רוצה להתחתן, ושימציא לך את בן זוגך, תראי את גדל הישועות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, אסור להתיאש בשום פנים ואופן!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקמו.

גיסתי אובחנה כחולת סרטן.

מה אנחנו יכולים לעשות כדי שתזכה לרפואה שלמה?

שאלה:

מאת קרן: גיסתי אובחנה כחולת סרטן בצואר הרחם. המחלה התחילה להתפשט בגופה, ובעוד חודש אמור להיות לה נתוח. אני מבקשת את ברכת הצדיק להחלמתה, ואשמח לדעת האם יש משהו, שהיא או בעלה או אפילו אנחנו בני משפחה יכולים לעשות כדי שתהיה לה רפואה שלמה? תודה מקרב לב, קרן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, י"ב תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל קרן, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם צריכים לבדוק את כל המזוזות בתוך הבית אם הן כשרות, כי רב הצרות שבאות על האדם זה רק כשאין בבית מזוזות כשרות, וכתוב בתקוני זהר (תקין כב): "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך"

(דברים ו, ט), אלין תריין סמכי קשוט, זו מות מן ביתא דאיהי שכנינתא, ולא אתקרב לגבה, הדא הוא דכתיב (במדבר א, נא): "והזר הקרב יומת", ואתון דמזוזות אינון ממש ז"ז מו"ת; הינו שמצות מזוזת מסירה את המות מהבית.

כדאי להבדק אצל עוד רופא ממחה אם זה באמת סרטן וכי' (וכדאי להתיעץ עם הרב פירר נרו יאיר, שהוא בקי ברופאים ממחים בארץ ובעולם).

מה טוב ומה נעים שתקבלו על עצמכם שמירת שבת קדש כהלכתה, ובזכות שמירת שבת זוכים לברכה והצלחה בכל הענינים, ורפואות וישועות למעלה מדרך הטבע.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי רק בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקמוז.

עזבתי את הבית ונסעתי עם הילדים לאמא שלי, ואני מרגישה מתסכלת ובודדה

שאלה:

מאת ליטל: שלום למוהרא"ש הצדיק. אני נשואה כבר חמש שנים ויש לנו שלשה ילדים חמודים, אף אני לא מסתדרת עם בעלי, בכל פעם נוצר בינינו פצוץ חדש, ואנחנו מפסיקים לדבר אחד עם השני. למרות שאני מרגישה שהכל קורה בגלל שבעלי לא מבין אותי, אני מודה שגם אני לא טלית שכלה תכלת, וגם אני אשמה במריבות. עכשו עזבתי את הבית וברחתי אל אמא שלי עם הילדים (היא

גְרוּשָׁה וְגֵרָה לְבַד) וְאֲנִי נִמְצָאת אֶצְלָה כְּבָר שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת,
 וְכָל הַזְּמַן הַזֶּה בְּעָלִי אֶפְלוּ לֹא נִסָּה לְהִתְקַשֵּׁר אֵלַי - מִמָּשׁ
 הַתְּעַלְמוֹת טוֹטְאֵלִית. אֲנִי מְרַגִּישָׁה מִתְּסַכְּלֵת מְאֹד וּבִדְדָה,
 וְגַם אִמָּא שְׁלִי, שְׂצִיפִיתִי מִמֶּנָּה שְׁתַּהֲיָה לְצַדִּי בְּתִקּוּפַה הַקֶּשֶׁה
 הַזֶּה, יוֹרֶדֶת עָלַי וּמְבַקֶּרֶת אוֹתִי עַל כָּל דָּבָר.
 אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת מֵהַצַּדִּיק שְׁיִגִיד לִי מַה לַעֲשׂוֹת וְאִיךָ לִפְתֹּר אֶת
 הַבְּעִיָּה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּלֶק, י"ב תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל לֵיטֵל, תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

קִדְּם כָּל, טוֹב מְאֹד שְׂאֵת מוֹדָה שְׂאֵת לֹא טְלִית שְׁכָּלָה תְּכַלֵּת -
 זֶה כְּבָר פְּתוּרֹן הַבְּעִיָּה, כִּי אִם מוֹדִים וּמְכִירִים אֶת הַחֲסָרוֹן שֶׁל עֲצָמוֹ,
 זֶה כְּבָר חֲצִי יְשׁוּעָה. הַדְּבָר הַשְּׁנִי שְׂאֵת כּוֹתֶבֶת שְׂהָאִמָּא הִיא גְרוּשָׁה
 וּבְרַחֲמֵי אֱלֹהֵי וְכו' - הֲרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (כְּתוּבוֹת סג): 'הֵינּוּ
 דְּאִמְרֵי אִינְשֵׁי, רַחֲמֵי אֶתְרָא בְּתֵר רַחֲמֵי אֶתְרָא, כְּעוֹבְדֵי אִמָּה כֶּךָ עוֹבְדֵי
 בְּרַתָּא'; [כְּבִשָּׁה מְחַקֶּה אֶת אִמָּה, כְּמוֹ הָאִמָּא כֶּךָ הַבַּת].

וְעַכְשָׁו נִגְשׁ אֶל עֲצָם הַבְּעִיָּה: אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁנִשְׂוֹאִין זֶה
 אַחֲרֵי מְאֹד גְּדוּלָה, וּבְפָרֵט כְּשֵׁי שְׁלֹשָׁה יְלָדִים חֲמוּדִים, וְלָמָּה הֵם
 צְרִיכִים לְהִיּוֹת הַקְּרַבְנוֹת? אִם אֶת לֹא מִסְתַּדְּרֵת עִם בְּעָלָךְ, זֶה הַבְּעִיָּה
 שְׁלָךְ וְכו', אֲבָל לֹא שֶׁל הַיְלָדִים, כִּי מַה הֵם חֲטָאוּ?

אִךָ אֶחָד לֹא נוֹלַד שְׁלָם, אִין דְּבָר כְּזֶה כְּלִיל הַשְּׁלָמוֹת וְכו',
 צְרִיכִים לַעֲבֹד עַל עֲצָמוֹ לְהִגִּיעַ לְשְׁלָמוֹת, וְעַקֵּר הַשְּׁלָמוֹת - שְׁשֵׁנִי
 הַפְּכִים גְּמוּרִים יִתְאַחֲדוּ יַחַד, שְׁזֶה נִקְרָא 'שְׁלוֹם' מְלִשׁוֹן שְׁלָמוֹת,
 וְכִשְׁשֵׁנִי הַפְּכִים מְשֻׁלְּמִים בֵּינֵיהֶם, זֶה נִקְרָאת שְׁלָמוֹת, וְעַל זֶה אֲנַחְנוּ
 עוֹבְדִים כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ. כָּל זֹג שְׁמַתְחַתְּנִים הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים לְגַמְרֵי, אֲבָל
 הֵם צְרִיכִים לוֹתֵר אֶחָד לְשֵׁנִי, אַחֲרֵת יִהְיֶה פְּרוּק בְּנִשְׂוֹאִין, וְזֶה בְּרוּר.

ולכן מה זה המשפט הזה שאת כותבת: "אני לא מסתדרת עם בעלי, ובכל פעם נוצר בינינו פצוץ חדש"?! מה זאת אומרת שאתם לא מסתדרים? פן צריכים להסתדר! התחנתם יחד והבאתם שלשה ילדים חמודים, אזי אתם מכרחים להסתדר ולוותר אחד לשני, ותשתדלי לעבד על המדות שלך שכן תהיי טלית שכלה תכלת, שזו המעלה הכי גדולה - שזוכים לוותר, ולבנות את האהבה וההבנה ההדדית בין הזוג.

ומכל שכן מה זה הענין לברח מהבית, ועוד לאיפה בורחים? אל האמא שהיא גם פן גרושה? האם זו דרך נורמלית? ואם היא ביניכם וכוח מלולי תופסים את הרגלים ובורחים מהבית? הרי חכמינו הקדושים אמרו (סוטה מד:): 'תחלת נפילה ניסה'; התחלה של נפילה וכשלוך בחיים זו הבריחה שבורחים וכו', הרי הוא לא הגביה עליך ידים וכו', רק היו ועדין יש ביניכם וכוחים מילוליים וכו', בשביל זה בורחים מהבית? נשארים בבית ובתוך ארבע האמות ובאים להסדר, אבל לא שעכשו כל השכונה והשכנים יודעים שברחת וכו', וכל המשפחה מערכת וכו', ומה את רוצה שבעלך ירוץ אחריך ויבקש סליחה, בשעה שהיית יכולה לפתר את הפעיה בתוך הבית?

ולכן עצתי שתשברי את הגאווה שלך, ואת תחזרי אל הבית, ותבקשי מבעלך סליחה, אף אני יודע שזה לא יהיה, כי תמיד זה שעושה את המשגה והטעות בחיים וכו', הוא לא רוצה להודות על זה, ונשאר בגאווה הסרוחה שלו וכו'.

ולכן אני מבקש אותך תעשי כל מה שביכולתך לחזור אל הבית עם הילדים, ותראי איך שהכל יסתדר על הצד הכי טוב. אני יודע שזה יהיה לך מאד מאד קשה, כי את מרגישה את עצמך משפלת וכו', אבל את שוכחת שגם הוא מרגיש משפל וכו', ובאמת הוא יותר פגוע ומשפל ממה, כי הוא לא ברח מהבית, והוא לא פרסם לכל השכנים והשכונה והמשפחה שיש ביניכם אי הבנות, וכן וכוחים ומריבות וכו'.

ולכן לדעתך את צריכה לחזור, ואני בטוח שאם תחזרי, תשלימו ביניכם ותתחילו דף חדש בחיים, ויהיה לך הספור הזה בית ספר לכל החיים, שלא בורחים מהבית וכו'. אין בית שלא יהיו שמה אי אלו ופוחים וכו', או אי הבנות וכו', אבל לא בורחים מהמציאות, אלא משתדלים להשלים ביניהם ולותר אחד לשני, ושוברים את הגאווה הסרוחה וכו', ובפרט כשיש ילדים חמודים, למה הם צריכים להיות הקרבנות ולסבל?

אני מאד מבקש אותך - תחזרי הביתה ותראי שבעלך יקבל אותך עם זרועות פתוחות ובאהבה גדולה, כי גם לו זה היה בית ספר וכו', ותשלימו אחד עם השני, והשכינה תשרה בתוך ביתכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקמח.

**מדוע ברב החסידיות נוהגים להוציא את השבת
כשיטת רבנו תם?**

שאלה:

מאת שמואל: לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א. אני מתפלל בכל יום שהשם ישלח לכם רפואה שלמה והחלמה מהירה. כשהייתי ביבנאל ראיתי שכתבו נוהג להוציא את השבת כשיטת רבנו תם, וכן נוהגים כל תלמידיו. כששאלתי, אמרו לי שזה המנהג ברב החסידיות. מה הענין להוציא את השבת כשיטת רבנו תם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, י"ב תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל שמואל, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזור הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

חלול שבת זה אסור סקילה, ואכילה ביום כפור זה אסור כרת, ולכן במשך כל השנה בערבית אנחנו בכלל לא מקפידים לחכות כפי שיטת רבנו תם, שהיא שבעים ושתים דקות אחר השקיעה, וכן בכל תענית דרבנן גם כן לא מחכים שבעים ושתים דקות אחר השקיעה, ובפרט בארץ ישראל, שרואים בחוש שנעשה לילה יותר מהר מחוץ לארץ, עם כל זאת, מאחר שחלול שבת זה אסור סקילה, ואכילה ביום הכפורים זה אסור כרת, האדם צריך לומר לעצמו: "מה כבר אכפת לי לחכות, ולא להכניס את עצמי בספקות ובספק ספקות לחכות, ומה כל כך קשה להמתין במוצאי שבת עוד עשרים דקות?" הרי זה מאד מאד חמור, ומה בוער כל כך להוציא את השבת דוקא לפי הזמן המקדם ביותר, בשעה שמדברים פה מאסור סקילה?

העצה הכי טובה - להתחיל להתפלל ערבית במוצאי שבת רבע שעה ויותר לפני שיטת רבנו תם, וכך כאשר יסים את התפלה, אז כבר גיע זמן רבנו תם ויוכל לנסע עם רכב וכו', ויוכל להבדיל וכו', ובשביל זה אנחנו מחמירים במוצאי שבת ובמוצאי יום כפור, כי זו מצות לא תעשה דאורייתא, וצריכים מאד מאד לשמר, זה סך הכל עוד עשרים דקות, ולמה כדאי להכניס בספקות? וזה הטעם שבגללו אנחנו מקפידים לנהג לפי שיטת רבנו תם.

והנה הקדוש-ברוך-הוא כבוד אותי לפני חדש עם אורח מורם מעם, הגאון הנפלא רבי יצחק יוסף שליט"א, בנו של הראשון לציון

מֶרֶן שְׁלִיט"א, שָׁבָא לְבַקֵּר אוֹתִי, וְכַבְדֵּנִי עִם סִפְרוֹ הַנִּפְלֵא 'ילקוט יוסף' הַלְכוֹת שַׁבַּת מִהַדוּרָה שְׁנֵיָה, וְרֵאִיתִי שֵׁם בְּסִימָן רס"א שְׁמִבִּיא בַּפְּשׁוּטוֹת, אֲשֶׁר זְמַן כְּנִיסַת שַׁבַּת כְּדַעַת הַגְּאוּנִים וְכו', וְרַק לַחֲוִמְרָא בְּצֵאת הַשַּׁבַּת וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים מִנְהַגְנוּ לְהַחְמִיר כְּדַעַת רַבְּנּוּ תָם וְסִיעֵתוֹ, שִׁיִּצִיאת הַשַּׁבַּת הִיא שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם דְּקוֹת, שְׁרַבִּים מְרַבּוֹתֵינוּ הָרֵאוּשׁוּנִים סוֹבְרִים כְּמוֹתוֹ, וְעַל צְבָאָם מֶרֶן הַשְּׁלַחֵן עָרוּף, עֵינֵי שָׁם. וּמֵאֵד מֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְרֵאוֹת שְׁגָם הֵם אוֹחֲזִים כָּכָה, וְלִכְּן לְמָה שֶׁלֹּא נִקְפִיד גַּם אֲנַחְנוּ בְּזֶה? וְאַף שִׁישׁ בְּזֶה מַחְלֶקֶת גְּדוּלָה, עִם כָּל זֹאת מָה כָּבֵר אַכְפֵּת לַחֲכוֹת עוֹד רַבַּע שְׁעָה, אוֹ עֲשָׂרִים דְּקוֹת כְּדִי לֹא לְהַפְּנֵס בְּסַפֵּק סְקִילָה וּסַפֵּק כְּרִיתוֹת?

וְאִם כָּבֵר מְדַבְּרִים מִהַגְּאוּן הַזֶּה, הַסְּפָרִים שֶׁלוֹ 'ילקוט יוסף' מְמַלְצִים לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם בְּרוּר הַלְכָה בְּשִׁפְהָ קָלָה מֵאֵד, וּבָרָא כְּרַעַא דְּאֲבוּהָ, מְרִי דְּכוּלָּא תְּלַמוּדָא מֶרֶן הָרֵאוּשׁוֹן לְצִיּוֹן, שֶׁהִלְכָה כְּמוֹתוֹ בְּכָל מְקוֹם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בַּעֲדֶךָ תְּמִידָה, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְּנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקמט.

**לִי וְלֵאשְׁתֵּי יֵשׁ רְצוֹנוֹת הַפּוֹכִים: אֲנִי רוֹצֵה לְהַתְּחַזֵּק,
וְהִיא בְּכָלֵל לֹא בְּכוּן**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מְאִיר: לִי וְלֵאשְׁתֵּי יֵשׁ רְצוֹנוֹת הַפּוֹכִים: אֲנִי חוֹזֵר בְּתַשׁוּבָה כְּבָר שֵׁשׁ שָׁנִים, וְאֲנִי רוֹצֵה לְהַתְּחַזֵּק וּלְנַהֵל בֵּית כָּשֵׁר לְמַהְדָּרִין וּלְהַקְפִיד בְּקָלָה כְּבַחְמוּרָה, אֲףִי אֲשֶׁתִּי עֲדִין לֹא חֲזָרָה בְּתַשׁוּבָה,

והיא בכלל לא בכאן, ויותר מזה - היא מתפללת שאני אוריד את הזקן והפאות.

אני מתפלל שהקדוש-ברוך-הוא יפתח לה את הלב ושגם היא תחזר בתשובה, כדי שנוכל לעשות את רצון השם ואולי גם לעבור לאזור מגורים דתי יותר. ברכה ועצה מהרב יעילו מאד, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י"ג תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל מאיר, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא שתהלה לאל זכות לחזר בתשובה, כי אין דבר יותר חשוב למעלה אצל הקדוש-ברוך-הוא כמו מי שחזר בתשובה, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:): 'במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד', ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי פרשה מד סימן ט): 'גדול כחה של תשובה שפיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד'.

והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מיוחד מן אדם שחזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שעשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו, ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה כ, סימן יג): 'בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי, אין רשות למלאך ליגע בו'; בשביל זה הוא מסית את כל אדם: "מה לך לחזר בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש-ברוך-הוא, אין

רשות למלאך המות ליגע בו, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח ח):
'אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע - תשובה'.

לדעתי אתה צריך לרקד בכל יום ביחד עם אשתך על גדל הזכות
שיש לכם שחזרתם שניכם בתשובה. אתה כותב שאשתך "עדין לא
חזרה בתשובה", ואחר כך אתה כותב שאתה מתפלל שהיא תחזור
בתשובה, והיא מתפללת שלא יהיו לה זקן ופאות, ולא תגורו באזור
דתי וכו', אתה לא קולט שאשתך גם כן חזרה בתשובה? כי הרי
היא מתפללת אל הקדוש-ברוך-הוא וכו', נמצא שיש לה אמונה בו
יתברך, וגם היא אוהבת את הקדוש-ברוך-הוא, רק שהיא לא אוהבת
את הלבוש שלך וכו'.

ולכן לדעתי, ששניכם תבקשו את הקדוש-ברוך-הוא רק על
דבר אחד, שיהיו ביניכם שלום ואהבה גדולה מאד מאד - שתאהבו
אחד את השני כמו שמתאים לבעל ואשה, כי כל זוג שזכו להתחתן
צריכים להיות מאד מאד שמחים ועליונים, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי
מזהר"ן חלק א' סימן רסה): 'שקדם שהנשמות יורדות כאן לזה העולם,
למעלה הם נשמה אחת, וכאשר יורדים לזה העולם מתפצלים, הזכר
יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד
שמוצאים אחד את השני לוקח זמן'. כי יש המון עכובים, כמאמרם
ז"ל (סנהדרין כב.): 'קשה זוגו של אדם פקריעת ים סוף, והרגע
שמוצאים אחד את השני, הם מתאחדים יחד וזו השמחה הכי גדולה'.

ולכן אם זוג מתוכחים וכו', או שיש ביניהם אי הבנות וכו', או
כפוחים וכו', עליהם להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, ששניהם תמיד
יעשו את הרצון של הקדוש-ברוך-הוא, ושיהיו רק שמחים ועליונים
שמצאו אחד את השני, ושהשכינה תשרה בתוכם ביתם, כי כך אמרו
חכמינו הקדושים (סוטה יז): 'איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו
(ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר
לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה', ובמקום שהשכינה
נמצאת - שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה

מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י): 'שמו של הקדוש-ברוך-הוא שלום'. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקנ.

**מדוע רבנו משתמש בבטוי "איש הישראלי"
ולא 'איש יהודי'?**

שאלה:

מאת עודד: לכבוד הרב שליט"א. ראיתי שבכמה תורות בלקוטי מוהר"ן שרבנו משתמש בבטוי "איש הישראלי". מדוע רבנו משתמש דוקא בבטוי "איש הישראלי" ולא בבטוי 'איש עברי' או 'איש יהודי'? תודה רבה ובברכת רפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר בלק י"ג תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל עודד, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל מתחיל את החלק הראשון בלקוטי מוהר"ן עם: 'כי איש הישראלי צריך תמיד להסתפל בהשכל של כל דבר' וכו'. וכן מתחיל את החלק השני בלקוטי מוהר"ן: 'כי איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים, וזהו התכלית והסוף של ישראל'

וכו', ואתה שואל: למה רבנו ז"ל אומר דוקא "ישראל" ולא עברי או יהודי וכו'?

ידוע שהרב הקדוש מסאטמאר זי"ע (בעל 'דברי יואל') מאד מאד הקפיד לא להקרא "ישראל" ואמר שרק פעם אחת מזכר בחמשה חמשי תורה את המלה "ישראל" והוא אצל המקלל, כמו שכתוב (ויקרא כד, י-יא): "ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי: ויקב בן האשה הישראלית את השם ויקלל" וגו', רואים מזה את גריעות השם הזה.

ולכן בא רבנו ז"ל שהוא המנהיג האמתי הרחמן האמתי, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ז): מי יכול להיות מנהיג? רק מי שהוא רחמן! כמו שכתוב (ישעיה מט, י): "כי מרחמם ינהגם", והוא יכול להגביה את הכי גרוע שרק נמצא בעולם. ולכן מתחיל את הספר הראשון עם: 'איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר' וכו' - שאפילו אחד שכבר נפל לעומקא דתהומא רבא וכו', ומקלל כלפי מעלה וכו', גם לו יש תקוה, ויכול לחזור בתשובה ולהגיע למדרגה כזו שיזכה להסתכל בהשכל של כל דבר וימצא שם את אלקותו יתברך.

וכן מתחיל את הספר השני עם: 'כי איש הישראלי נברא שתהיה לו ממשלה על המלאכים, וזוהי התכלית והסוף של ישראל' וכו' - שאפלו מרחק כזה שהתדרדר בשאול תחתית ומתחתיו עד שהוא מקלל כלפי מעלה וכו' גם הוא יכול להתעלות בעליה אחר עליה, עד שתהיה לו ממשלה על המלאכים, וזה גדל הרחמנות של הצדיק האמת שהוא רבנו ז"ל בעצמו, שיכול להעלות את כל הנשמות הפגומות והנפולות המשלכות בתאוותיהן ובמדוותיהן הרעות וכו' וכו', עד המדרגה הכי עליונה.

אשרי מי שזוכה להתקרב אל רבנו ז"ל ולהתמיד ביותר בספרו

הקדוש 'לקוטי מוהר"ן' שְׁבַפְרוּשׁ גְּלָה לָנוּ (חיי מוהר"ן סימן שמט):
 'שְׁיִכּוּלִין לְהִיּוֹת נַעֲשֶׂה בְּעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר עַל יְדֵי לְמוּד הַסֵּפֶר שְׁלוֹ
 וְכוּ', וְאָמַר: שְׁיִהְיוּ בְּנֵי אָדָם שְׁיִלְמְדוּ וְיִתְפַּלְלוּ עַל יְדֵי הַסֵּפֶר הַזֶּה וְכוּ',
 וְאָמַר: שְׁמִי שְׁיִשָּׁב וְיַעֲסֵק בְּסִפְרֵי רַק בְּלִי קִנְטוֹר וְנִצְחוֹן, וְיִסְתַּכַּל בּוֹ
 בְּאֵמֶת אִז בּוֹדַי יִהְיוּ נִבְקָעִים אֲצִלוֹ כָּל גִּידֵי קִשְׁיֹת לְכַבּוֹ. וְאָמַר בְּזוֹ
 הַלְשׁוֹן: "סַע וְעֵט אִים אֵלַע אֲדַעֲרֵן טְרַעֲנַעֲן" [שְׁיִבְקַעוּ גִידֵי קִשְׁיֹת
 גִּידֵי] .

(אגב, בעוד כִּמָּה תּוֹרוֹת רַבְּנוּ ז"ל מְזַכֵּיר שֵׁם "יִשְׂרָאֵלִי": כְּגוֹן
 בְּחֻלְק א' סִימָן ד', סִימָן י"א, סִימָן י"ז, סִימָן כ"א, סִימָן כ"ה, סִימָן
 מ"ד, סִימָן מ"ט, סִימָן נ', סִימָן ע"ח, סִימָן פ', סִימָן קנ"ה, וּבְחֻלְק
 ב' גַּם בְּסִימָן ט' וְסִימָן נ"ד. וְהַכֹּל יְכוּלִים לְפָרֵשׁ עִם הַהִקְדָּמָה הַנ"ל,
 דו"ק וְתִשְׁכַּח).

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי, שְׁאֲנִי
 מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר
 תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקנא.

**אֲנִי אֶלְמוֹן, וְאֶפֶס אֶחָד מֵהַיְלָדִים שְׁלִי לֹא מִתְקַשֵּׁר
 לְהַתְעַנֵּין בְּשְׁלוֹמִי**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֵלֵיהֶם: לְכַבּוֹד הַצְּדִיק שְׁלוֹם רַב. יֵשׁ לִי שְׁבָעָה יְלָדִים -
 אַרְבַּע בָּנוֹת וְשְׁלֹשָׁה בָּנִים, וְהַתְּאֵלְמָנִיתִי מְאֻשְׁתִּי לְפָנַי שְׁלֹשׁ
 שָׁנִים. אֲנִי וְאֻשְׁתִּי מְנוּחָה מְסֻרָנוּ אֶת נַפְשֵׁנוּ שְׁיִהְיֶה לָהֶם הַכֹּל,
 וְהַשְׁקָעֵנוּ בָּהֶם מְכַל הַבְּחִינּוֹת, נִתְּנוּ לָהֶם אֶת הַחֲנוּף הַכִּי טוֹב
 וְעָלָה לָנוּ הוֹן תּוֹעֲפוֹת לְמִמּוֹן לָהֶם אֶת הַלְמוּדִים בְּאוֹנֵיבְרִסִּיטָה.

היום הם מתפרנסים בכבוד בזכות זה, אף אני מרגיש שהם שִׁכְחוּ לַגְמָרִי שֵׁישׁ לָהֶם אָבָא בּוֹדֵד, וְיִכּוּלִים לַעֲבֹר שְׁבֻעוֹת שְׁלָמִים שְׂאֵף אֶחָד מֵהַיְלָדִים לֹא טוֹרַח לְהָרִים טַלְפוֹן וּלְצַלֵּץ אֵלַי כְּדֵי לְשֹׂאֵל אִיךָ אֲנִי מְרַגֵּשׁ וּמָה קוֹרָה אֶתִּי. מִדּוּעַ מְגִיעַ לִי עֲנֵשׁ כְּזֶה שֶׁהֵם לֹא מִתְעַנְיִים בִּי? אֲנִי מְקוּהָ שֶׁהַצְדִּיק יִכַּל לְהָשִׁיב עַל שְׂאֵלְתִי וּלְחַזֵּק אוֹתִי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק, י"ד תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אליהו, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד צר לי לשמע את הבעיה הרצינית שלך, כי זה דבר מגעיל מאד, שילדים לא יתענינו בכלל בשלום אביהם, בפרט שנשאר גלמוד ואלמן וכו', וכבר ידוע הפתגם: "אבא אחד יכול לפרנס עשרה ילדים, ועשרה ילדים לא יכולים לפרנס אבא אחד".

מה אומר לך, התורה הקדושה נתנה לנו מצות עשה של (דברים ה, טו): "כבד את אביך ואת אמך כאשר צוה הוי"ה אלקיך למען יאריך ימיה ושמעך ושמך ייטב לך על האדמה אשר הוי"ה אלקיך נתן לך". ולכן חבל מאד שבבתי חנוך חרדים ועממיים וכו', לא מלמדים את מצות כבוד אב ואם בתור הלמוד הראשון והעיקרי, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי פרשה כג סימן ב): 'חמורה שבחמורות - כבד את אביך', כי זו המצוה הכי חמורה, ובני אדם מזלזלים בזה מאד מאד.

ומצינו אצל חכמינו הקדושים שמסרו את נפשם פשוטו כמשמעו כדי לקיים מצות כבוד אב ואם, עד כדי כך שבזו את עצמם, העקר לזכות לקיים את המצוה היקרה הזו של כבוד אב ואם, כמאמרם ז"ל (ירושלמי פאה פ"ק א' הלכה ה'): 'אמו של רבי טרפון ירדה לטייל לתוך חצרה בשבת, והלך רבי טרפון והניח שתי ידיו תחת פרסותיה, והיתה מהלכת עליהן עד שהגיעה למטתה. פעם אחת חלה

ונכנסו חכמים לבקרו, אמרה להן: התפללו על טרפון בני שהוא נוהג בי כבוד יותר מדאי. אמרו לה: מה עביד ליה? ותניית להון עובדא. אמרו לה אפלו עושה כן אלה אלהים, עדין לחצי כבוד שאמרה התורה לא הגיע!

הרי שלך לפניך, מה זה נקרא כבוד אב ואם, ומי יכול להגיד שהוא מכבד את ההורים בצורה כזו? וכתב הרמב"ם (פרק ה' מהלכות ממרים סימן טו): 'כל המבזה אביו או אמו אפלו בדברים ואפילו ברמיזה הרי זה ארור מפי הגבורה, שנאמר (דברים כז, טז): "ארור מקלה אביו ואמו", והרי הוא אומר (משלי ל, יז): "עין תלעג לאב ותבז ליקהת אם" וגו', ויש לבית דין להכות על זה מכת מרדות ולענש כפי מה שיראו; ומובא (ספר חרדים פרק ט' סימן לה): 'שאפלו אם מבזה אותם בלבם בלבד, הרי הוא בכלל ארור זה'; עין שם.

ועכשו מי יכול להתפאר שהוא נקי מזה? ולכן באתי לחזק ולעודד ולשמח אותך, שאל תקח את זה ללב, ואף שאני יודע שזה כואב לך מאד מאד וכו', והפאב הזה - הוא כאב שאי אפשר לרפאות וכו', אתה צריך לקחת את עצמך בידיך, ולהתחיל את החיים שלך עכשו כשאתה לבד וגלמוד בצורה אחרת לגמרי, אל תצפה לשום גמול מהילדים וכו', כך החיים וכו', וכך הם הילדים, ואף שתתן להם את כל החיים והנשמה שלך, הם לא יעריכו את זה, עד שהם יקבלו את זה חזרה מהילדים שלהם. וזו מציאות, עד שהילדים לא עוברים את כל זה על הפשר שלהם, הם לא יבינו את הכאב של האב והאמא, ולא יכולים לשנות את טבע העולם. ולמה זה ככה? לאלקים פתרונים!

עכשו בזה שאתה מתמרמר כל כך למה מגיע לך ענש כזה ששקעת בילדים כל כך הרבה כסף ואהבה וכו', אני מכרח להגיד לך ולא תפגע וכו', כתוב (ויקרא א, ב): "אדם פי יקריב מכס קרבן", מכ"ם ראשי תבות מ'דה כ'נגד מ'דה - אדם משלם קרבן כבוד מאד בחייו - מדה כנגד מדה, מי שזלזל בהורים שלו וכו', לא כבד אותם

וכו', וצער אותם וכו', הן את ההורים שלו והן את ההורים של אשתו
וכו', הוא יקבל את זה חזרה מ'דה כ'נגד מ'דה, וישלם קרָבן כָּבד
מאד.

ולכן אסור לשאול שאלות על הקדוש-ברוך-הוא, למה מגיע לי
ענש כָּבד כִּזֶּה? מה חטאתי, עויתי ופִּשְׁעֵי שְׁהִילָדִים יִשְׁלְמוּ לי חזרה
בצורה כִּזֶּה בלי שום מצפון וכו', בלי למצמיץ בעיני וכו', בלי שום
לב וכו', שאבא גלמוד נשאר לְבַד בבית, ואותם לא מעניין האם הוא
חי, האם הוא מת, ואיך הוא מרגיש, כי מי יודע אם הוא לא צער את
אביו ואת אמו, או את חמיו ואת חמותו, ועכשיו הוא מקבל את זה
חזרה הן מהילדים שלו, ומהחתנים שלו וכו'.

ולכן צריכים לקבל את הכל באהבה ולדעת שהעולם לא הפקר,
ומה שאני עשיתי להורים שלי - משלמים לי את זה בחזרה.

וכאן המקום לעורר את כלם, איך שצריכים למסר את נפשו
בשביל כבוד אב ואם, ולכבדם בלב ונפש, כי אם מזלזלים בהם וכו',
או מצערים אותם וכו', יקבלו את זה חזרה אחר כך עם רבית ורבית
דרבית וכו' מהילדים שלו, כי כבוד אב ואם - זה מאד מאד חמור,
כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרק כו): 'כל העולם כּלוּ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה-
בְרוּךְ-הוּא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שייכבד אב
ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי פרשה כג סימן ב): 'חמורה שבחמורות - כָּבֵד
את אביך ואת אמך'; ואמרו (קדושין ל:): 'שִׁלְשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם,
הַקְּדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת
אמו, אָמַר הַקְּדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלוּ דְרָתִי בִּינֵיהֶם
וּכְבֹדוֹנִי'; רואים מזה, שְׁבֻזָּה שְׁמֵכַבְדִים אבא ואמא - מְכַבְדִים אֵת
הַקְּדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא.

אף פעם לא מאחר, תעשה התחלה חדשה, וכל זמן שאתה חי
לארץ ימים ושנים טובות, תחזר אל הקדוש-ברוך-הוא: תתחיל לשמר
שבת, והשבת תשמר עליך, לך ערב ובקר לבית הכנסת להתפלל,

וּתְנִיחַ תְּפִלִּין, וְתֹאכַל כֶּשֶׁר וְכוּ', וְכוּ', וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֶךְ, וְאִף שְׁבִהתְחַלָּה יְדֻמָּה לָךְ שְׂאֵתָה מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר וְכוּ', אֲבָל דַּע לָךְ! שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִילַת כָּל פֶּה! וְלִכֵּן מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אִף פְּעַם לֹא לְבַד - אֵיפֹה שֶׁהוֹלֵךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִתּוֹ עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וְזֶה הַשַּׁעֲשׂוּעַ וְהַתְּעַנּוּג וְהָאֲשֶׁר הִכִּי גְדוֹל שֶׁל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם - שֶׁהוּא מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרֶךְ, וְאִז אֵיפֹה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלוּוֶה אֹתוֹ, וְזֶה מֵה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֱלִיָּהוּ רַבָּה פָּרָק טו): 'לְפִי שְׁכָל הַמְּרַבֵּה שִׁיחוֹת וְתַפְלוֹת, הֵם הַמְּלוּוִים אוֹתוֹ עַד שֶׁיִּגְיַע לְבֵית עוֹלָמוֹ'; אִין עוֹד דְּבַר שֶׁמְלוּוֶה אֶת הָאָדָם עַד הֶרְגַע הָאֲחֵרוֹן כְּמוֹ הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בַּעֲדֶךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקנב.

**הָאֵם גַּם מִי שִׁיטֵן בְּמִשְׁךָ כָּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן,
קַבֵּל אֶת הַתְּקוּן מִרְבֵּנוּ ז"ל?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רְפָאֵל: שְׁלוֹם לְצַדִּיק. מִיִּשְׁהוּ אָמַר לִי שֶׁשָּׁמַע מְכַבּוֹד מִשְׁהוּ, אֲבָל אֵינִי יוֹדַע אִם הוּא נָכוֹן. הָאֵם זֶה נָכוֹן שֶׁאָמַרְתָּם שְׂאֵם מִיִּשְׁהוּ הִגִּיעַ לְאוֹמֵן, וְכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה יִשֵּׁן בְּמִטָּה, אִף אָמַר אֶת ה'תְּקוּן הַכָּלְלִי' וְנָתַן צְדָקָה בְּעָרֵב הַחַג בְּצִיּוֹן, זָכָה גַּם

הוא לְכֹל הַתְּקוּנִים שְׁמֻקְבָּלִים מֵרַבְּנֵי ז"ל לְכֹל אֵלוֹ שֶׁבָּאוּ לְצִיּוּנוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה? תוֹדָה לְצַדִּיק וְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר בְּלֶק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל רַפְּאֵל, נְרוּ יְאִיר

לְנֶכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי צָרִיךְ לְהַקְדִּים הַקְּדָמָה קְצָרָה שְׁכֹבֵר חֲזַרְתִּי עָלֶיךָ פְּעָמִים
אֵין מִסְפֵּר, וְהֵיא: "אָף פְּעַם לֹא לְקַבֵּל שׁוּם אִמְרָה בְּשֵׁם מוֹהֲרָא"ש",
יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׁמַמְצִיאִים שִׁיחֹת וְסִפּוּרִים וְהַכֹּל "בְּשֵׁם מוֹהֲרָא"ש",
וְצָרִיכִים מְאֹד לְשָׁמֵר בְּדַבָּרִים כָּאֵלוֹ.

תַּהֲלֶה לְאֵל עֲכָשׁוּ מִדְּפִיסִים כָּבֵר אֶת כְּרֶךְ ק' שֶׁל שׁו"ת 'אָשׁוּר
בַּנַּחֲל', וְהֵם לְמַעַלָּה מְעַשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אֲלֶף מַכְתָּבִים, וְזֶה מְגִיעַ
עַדִּין רַק עַד לְשֵׁנַת תִּשְׁנֵי"ה, וְכֹל מֵה שֵׁי"ש לִי לְהַגִּיד כָּבֵר כְּתַבְתִּי
בְּמַכְתָּבִים, וְלִכֵּן צָרִיכִים מְאֹד לְהִשְׁמֵר לֹא לְקַבֵּל שׁוּם דְּבוּרִים
"בְּשֵׁם מוֹהֲרָא"ש", וּבַפֶּרֶט כְּשֶׁזֶה נֹגֵד אֶת הַהֲלָכָה וְכו', או כְּשֶׁמְדַבֵּר
בְּשִׁיחֹת וְהַנְהַגוֹת מוּזָרוֹת וְכו' - הַכֹּל מִצִּוּן מְהֻאָצֵבֵע.

תָּאֵר לְעִצְמָךְ שְׂאָדָם נִמְצָא בְּאַרְמוֹן הַמַּלְאָךְ, וְהַאֲרָמוֹן מְלֹא עִם
מְטַבְּעוֹת שֶׁל זָהָב, וְאוֹמְרִים לְאָדָם: "כֹּל זְמַן שֶׁאַתָּה נִמְצָא בְּתוֹךְ
הַאֲרָמוֹן, כִּמְהָ שֶׁתִּסְפֹּר עֲבוּרֶךְ - זֶה שְׁלֶךְ בְּחַנּוּם!" אֲזִי אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתָךְ:
וְכִי אָדָם כְּזֶה יֵלֵךְ לִישׁוֹן לְיוֹמִים וְיִגִּיד שֶׁהוּא עֲצָלָן וְכו', אֵין לוֹ עֲצָבִים
וְכו', וְהוּא בְּדַכְּאוֹן וְכו'?! הֲלֹא לְשׁוֹטָה גְּדוֹל יִחָשֵׁב וְכו', נוֹתְנִים לָךְ
הַזְדַּמְנוֹת לְסֹפֵר מְטַבְּעוֹת שֶׁל זָהָב וְהַכֹּל שְׁלֶךְ... לְדַעְתִּי, אָדָם נוֹרְמָלִי
הֵיָה עַר בְּמִשְׁךְ כָּל הַיּוֹמִים וְהֵיָה מְמַלֵּא שְׂקִים שְׁלֵמִים, וְהֵיָה זְרִיו מְאֹד,
לֹא הֵיָה אוֹכֵל וְלֹא יָשָׁן, הֵיִתְכַּן שֵׁי"ש לוֹ הַזְדַּמְנוֹת פֶּז לְהִיּוֹת עֶשֶׂיר וְהוּא
בְּטֵלָן כְּזֶה וְכו'.

כִּן וְיוֹתֵר מְזֶה בְּאֵין עֶרֶךְ כָּלֵל, כְּשֶׂאָדָם נִמְצָא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
בְּאוֹמֵן, חָבֵל עַל כָּל רִגְעַ וְדָקָה שְׂאָדָם לֹא נִמְצָא סְמוּךְ וְנִרְאָה אֲצֵל צִיּוֹן
רַבְּנֵי ז"ל, וּמִבְּקֶשׁ כָּל מֵה שֶׁהוּא צָרִיךְ, כִּי אֲזַ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כּוֹתְבִים

את הכל על האדם - מה יהיה אתו על כל השנה, מי יחיה ומי ימות, מי יעני ומי יעשר וכו', אזי איך יכולים לבלות את הזמן היקר שמה בשנה?

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנזכה כלנו להיות אצל ציון רבנו ז"ל בראש השנה תשע"ג, ולפעל שמה כל מה שאנחנו צריכים עבורנו ועבור כל עם ישראל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקנג.

כבר הרבה שנים אני סובל ממתחים. איך יוצאים מזה?

שאלה:

מאת אהרן: שלום וברכה, אני מתפלל על רפואתכם. כבר הרבה שנים אני סובל ממתחים, אין לי איכות חיים, וגם הסובבים אותי סובלים בגלל מצבי הרוח המשתנים שלי. מה אני יכול לעשות כדי להתרפא?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אהרן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז במדת הסבלנות, כי אין עוד ברכה יותר גדולה מאדם שהוא סבלן, ולא נמצא במתחים, ולזה זוכים על ידי תקף האמונה - כשבר ישראל מکنיס את עצמו באמונה, ויודע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, אזי שום דבר לא יכול לשבר אותו ולהכניס אותו במתח, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנה) שעל ידי אמונה

יש לְאָדָם כַּח הַגִּדּוּל וְכַח הַצּוּמָח, וְשׁוּם רוּחַ רָעָה לֹא יִכּוּלָה לְעַקּוֹר אוֹתוֹ.

וְלָכֵן תִּכְנִיִּים בְּעֶצְמָךְ אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִדְעַ, שְׁבָכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שָׁם אֲלוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְתִרְגִּיל אֶת עֶצְמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלִי, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאֵתָה מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. שִׁיְהִיָּה יָקָר בְּעֵינֶיךָ מְאֹד, כִּי אֵין עוֹד זְכוּת יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֹּו שְׂאָדָם מְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי עַל יְדֵי כָּל דְּבוּר שְׂמִדְבָּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, מִמְּשִׁיכִים עַל עֶצְמוֹ אֹר וְזוּי וְחִיּוּת וְדְבִקּוּת בְּאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, וְאִף שְׁבִהֲתַחֲלָה לֹא מְרַגִּישִׁים אֶת זֶה וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מִחֲמַת הָעוֹוּנוֹת שֶׁל הָאָדָם וְכוּ', שְׁנַתְקִים אֶצְלוֹ מֵה שְׂאָמַר הַנְּבִיא (ישעיה נט, ב): "כִּי אִם עוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבַדְּלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם וְחַטֹּאוֹתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָּנִים מִפְּנֵי מִשְׁמוּעַ".

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ, שְׂתִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסְּבִלְנוּת, וְאֶפִּילוֹ שְׂזֶה בָּא לָךְ מְאֹד מְאֹד קֶשֶׁה, זְכוּר מֵה שְׂאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ (אבות ה, כב): 'לְפִיּוֹם צַעֲרָא אֲגָרָא'. וְדַע לָךְ! כְּשֶׂאָדָם עוֹצֵר אֶת עֶצְמוֹ לֹא לְכַעֲוֹס, אֶפִּילוֹ שְׁנִמְצָא בְּמִדּוֹר הַקְּלִפּוֹת וְכוּ', בְּזֶה הוּא עוֹלָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שְׂהוּא בְּטַל וּמְבַטֵּל אֶל הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַסְּבִלְנוּת וְהַהֲמַנְעוֹת מֵהַכַּעֲס, שְׂבְּדִרְךָ כָּלָל בָּא מִגֹּאוֹת וַיְשׁוּת. אָדָם צְרִיךְ לְבַטֵּל אֶת עֶצְמוֹ כָּל כְּלוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׂתִהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקנד.

**בתנו זקוקה לחנוך מיחד, אך המוסד שהציעו לנו
עברה אינו לרוחנו**

שאלה:

מאת אריה: לכבוד הרב הצדיק שליט"א.
יש לי בת שמתקשה בלמודים, וממליצים לנו
להעביר אותה לחנוך מיחד. הציעו לנו להכניס אותה
לבית ספר שמתאים לה, אך האוירה הרוחנית שם
היא לא כל כך לרוחנו.
מצד אחד הלמודים שם יעזרו לבתנו להתקדם בלמודים, אך
מצד שני אנו חוששים שזה יזיק לאידישקייט (ליהדות) שלה.
אשתי מיואשת מהמצב, ואני מבקש את עצתו של הרב: מה
דעתכם בעניין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אריה, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתם צריכים לדאג עכשו לשלום הבת ולא להסתכל על שום
דבר. בודאי זה צריך להיות תחת פקוח אישי של בעל אחריות,
ולשמר מאד שלא יהיה, חס וחלילה, איזו הפקרות שם וכו', אבל
אתם צריכים תכף ומיד להכניס אותה בחנוך מיחד, ולא להשבר, אתם
צריכים לדאות מה טוב לבת, ולא להסתפל מה שיאמרו הבריות וכו'.

העקר הוא תפלה, להתפלל על בריאותה אתה ואשתך, ותבקשו
הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, ומה שתפלה פועלת שום דבר בעולם
לא פועל, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ל, סימן ג):
'בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אורים

ותומים ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא: רבונו של עולם! אל תבזה את תפלתם (תהלים קב, יט): "תכתב זאת לדור אחרון" - מכאן שהקדוש-ברוך-הוא מקבל השבים, "ועם נברא יהלל יי"ה" - שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותן בריה חדשה'.

רק לא להתיאש בשום פנים ואפן, ולא לריב ולהתוכח ביניכם וכו', אדרבה! עכשו זה הזמן שאחד יעזר לשני, כי שניכם אינכם אשמים וכו', ואל תזרקו את האשמה אחד על השני וכו', רק שתתדלו לעזר ולתמוך אחד בשני, וכך תהיה לכם סבלנות לעשות את הדבר הנכון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקנה.

**הכרתי בחורה שמוכנה להתחתן אתי רק אחרי שהיא
תקבל את הסכמתכם וברכתכם**

שיאלה:

מאת משה: שלום לצדיק. הייתי אצלכם כבר כמה פעמים ואתם מכירים אותי. אני יתום מאב, הגעתי כבר לגיל עשרים וחמש ועדין אני רוק. אני בקשר עם בחורה כבר כמה חדשים, ואני מאד רוצה לקדם את זה לחתונה, אף היא אומרת שהיא לא מוכנה לעשות שום צעד לפני שאתם תתנו לה את הסכמתכם וברכתכם בענין.

היא מתכוננת לטוס בקרוב לניו-יורק, ובין היתר להגיע אליכם

לקבל ברכה ולשמע את דעתכם לגבי. האם תוכלו להמליץ טוב בעדי? תזכו למצוות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה חכמינו הקדושים אמרו (עדיות ה, ז) ש'הבן של עקביא בן מהללאל בקש מאביו לפני מותו, ואמר לו: 'אבא! פקוד עלי לחבריה. אמר לו: איני מפקיד. אמר לו: שמא עולה מצאת בי? אמר לו: לאו! מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך'. הכל תלוי באדם, איך שהוא מתנהג - כך יקבל חזרה, אם אדם מתנהג בדרך ארץ גדולה וכו', ויש לו מדות טובות וכו', שמו הטוב הולך לפניו, מעשיו מקרבים אותו, ומוצא חן בעיני כל. ולהפך, אם הוא לא מתנהג בדרך ארץ גדולה וכו', ואין לו מדות טובות וכו', אזי קורה לו בדיוק ההפך.

ולכן הבחירה בידיך, איך שאתה תתנהג - כך תקבל וכו', ואל יקלו בעיניך דברים אלו, כי זה עקר גדול מאד, סוף כל סוף אתה צריך להתחתן, ואתה צריך לחיות עמה וכו', ולכן אתה צריך לקבל על עצמך מדות טובות, ולהתנהג בדרך ארץ, ולא להיות קמצן, ומכל שכן לא להכנס בעצבים, רק להתנהג בסבלנות גדולה, ואז ממילא לא אצטרך להמליץ בעדך, כי שמך הטוב ילך לפניך.

בדרך כלל לפני שמתחננים, הבחור והבחורה יוצאים למסעדה וכו', מה הטעם? כי אז בעת האוכל יכולים להכיר את כל האדם, קדם כל אם הוא לא קמצן וכו', וכמו שמזמין לעצמו אכל זמין גם לבחורה אכל על חשבוננו, ולא יקמץ ממנה כלום, ואחר כך רואים איך שהוא אוכל, כי בעת האכילה אז מפירים את כל האדם, אם הוא זולל וסובא וכו', או שהוא בעל דרך ארץ ונימוסי וכו', ולכן

הכל תלוי בכחור בעצמו איך שהוא מתנהג, מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתתנהג בדרך ארץ, ולא תהיה קמפן, ותהיה תמיד בשמחה, ואז תראה, שאם זה הזויג משרש נשמתך, תמשכו אחד לשני כמו מגנט וכי'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקנו.

**יש לי בעיות בשלום-בית, וכמה מהקרובים שלי
משכנעים אותי להתגרש**

שאלה:

מאת נסים משה: ראשית, הריני מאחל לצדיק רפואה
שלמה ובריאות איתנה.

התקרבותי לחסידות ברסלב דרך הספר 'אשר בנחל',
ומאז אני לומד בכל יום שנים מקרא ואחד תרגום עם
רש"י, משניות, גמרא וספרי רבנו. אני אומר בכל יום
תהלים וגם מפיץ.

יש לי בעיות בשלום-בית וכמה מהאנשים שקרובים אלי
ומכירים את הבעיה מקרוב, אומרים לי שאין שום תקנה
לנשואין הללו ומשכנעים אותי להתגרש. הם מצליחים
לבלבל אותי, ואני כבר לא יודע אם הם צודקים או לא. מה
עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל נסים משה, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על האחולים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיה לי רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד.

אם אתה אומר שהתקרבת דרך שו"ת 'אשר בנחל' אל רבנו ז"ל, ואתה מקים מה שכתוב שמה - שאתה לומד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, הרבה פרקים משניות בכל יום, והרבה דפים גמרא בכל יום וכו' וכו', מדוע שלא תצית אותי בענין שלום-בית, שאני מאד מאד מדגיש מה שרבנו ז"ל הזהירנו כל כף, על בני הנעורים שיהיה להם שלום-בית עם נשותיהם, וכמו שאמר (שיחות הר"ן סימן רסג): 'מענין בני הנעורים ששכיח מאד שנעשה קלקול ביניהם וביין נשותיהם ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לגמרי, חס ושלום. ואמר, שזה מעשה בעל דבר שמינית את עצמו על זה מאד לקלקל השלום של בני הנעורים כדי שיתפסו במצונדתו, חס ושלום, על ידי זה. כי הוא אורב על זה מאד לתפסם בנעוריהם על ידי קלקול השלום-בית, חס ושלום, שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם'.

והאריך בשיחה זאת כי זה מאד מאד נחוץ לאברכים לדעת איך להתנהג עם האשה, כי לצערנו הרב, היום יש כל מיני אנשים פגומים וכו', שהם אומרים שהם מתמחים בענייני שלום-בית וכו', ולוקחים הרבה כסף וכו', ונקראים מפרסמים לענייני שלום-בית וכו', ובאמת נתקים אצלם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן סא): 'שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים?'. ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו וכו', וכלל זה יהיה בידך, אם אחד רוצה כסף כדי לעשות שלום-בית, הוא

כבר שקרן גדול מאד, והוא לא מענין שיהיה אצלך שלום-בית, כי הוא ימשך את זה לכל הפחות לחצי שנה או לשנה, כי הרי זו הפרנסה שלו, וככה אם הוא יגמר עם זה אחת שנים וכו', אז לא יחזרו אליו, ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאנשים כאלו.

ולכן בשום פנים ואופן לא להתגרש, ואפלו שאדם שגבוה כמו עוג מלך הבשן יאלץ אותך להתגרש - אל תתגרש בשום פנים ואופן.

ועכשיו קח את הכלל מה שהזהיר אותנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן רסד): 'לכבד וליקר את אשתו. כי אמר, הלא הנשים הן סובלות צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהן - צער העבור והלידה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובן וצערן ויסוריהן בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהן וליקרן, ולכבדן. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): 'אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו', וכן אמרו (במות סג.): 'דינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא'.

ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזר לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, הדבר הראשון - עליו לעזר לאשתו בכל המובנים, וזה יסוד היסודות בחסידות ברסלב, ומי שרק נותן עצות להתגרש וכו', או להיות תקיף עם האשה וכו', הוא מדבר מדעת עצמו אבל לא בשם רבנו ז"ל, כי אנחנו אין לנו אלא דברי בן השמחה הנכלל במקור השמחה, והעוסק לקשרנו בשרש השמחה. כל מה שכתוב בשיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל כתב אותן מוהרנ"ת ז"ל ורק עליהן עלינו לסמוך, אבל סתם ככה... שיחות מצוצות מהאצבע, מה שפלוני אמר ואלמוני חלם וכו' וכו', זה הכל הכל הכל!

ולכן אני מדגיש לך את שתי השיחות האלו בשיחות הר"ן סימן רס"ג ורס"ד, שהן היסוד בחסידות ברסלב - לשמר על השלום-בית

של עצמו, ומכל שכן שלא יהיו אף אחד לשבר לאברכים את השלום-
בית, כי רבנו ז"ל היה נגד גרושין, נקדה!

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני
מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר
תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקנו.

**כְּשֶׁהֵייתִי בְּגִיל עֶשֶׂר הִתְעַלְלוּ בִּי מִינִית,
וְעַד עַכְשָׁו אֲנִי שָׁבוּר לְגַמְרִי**

שאלה:

מאת פינחס: שלום אל הרב. אני מתביש לכתב לכם, אבל
אני מרגיש שאני לא יכול לשאת יותר את הכאב שבלבי.
כשהייתי ילד בן עשר אדם מבגר התעלל בי מינית, ומאז
אני שבור לגמרי, שרוי בדכאון ומיאש מהחיים. אני כבר בן
עשרים ושנים, אף מפחד מאד להתחתן, כי המצב הנפשי
שלי לא פשוט, ואני לא יודע איך ארגיש אחרי החתנה.
אשמח לקבל עזרה וחזק כי אני מאד שבור, וכן לשמוע מה
דעתכם לגבי אדם שמתעלל בילדים קטנים - איזה ענש
מגיע לו? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל פינחס, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון שאתה צריך לדעת - שאסור להתיאש בשום

פנים ואפן, הן אמת שעברת טראומה מאד מאד קשה בחייה, ולצערנו הרב יש המון כאלו שעברו אותו דבר וכו', אבל במצב כזה צריכים לדעת שהיא איש זה סם המות, אסור להתיאש בשום פנים ואפן ומכל צרה יכולים לצאת. אין דבר כזה לומר: "אני שבור לגמרי ומיאש מהחיים" וכו'.

אתה צריך לזכור, שאדם שהוא מרגיש שהוא אפס', עליו לעשות חשבון פשוט, שכמו במספרים, אם יש לנו כמה וכמה ספרות של אפס', ולפני זה אנו מוסיפים את הספרה אחת, הרי שהמספר שווה למליון וכו', כמו כן ההרגשה הזאת שאדם מסתובב עמה: "אני אפס גמור, ועוד אפס ועוד אפס", אזי עצתו, שיוסיף את הספרה אחת, ויהפך למליון...

ומה היא הספרה אחת שצריכים להוסיף בחיים? את זה גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפב): שאדם מכרח לחפש ולבקש ולמצא בעצמו את הנקדה טובה שיש בו, ועל ידי שמוצא בעצמו נקדה טובה, הוא יכול לצאת מהחשך והרע שנלכד בהם וכו'. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן לד): שיש לכל בר ישראל נקדה שאין בחברו, ולא רק שאין בחברו, אלא חברו לא יכול לחקות אותו, והוא לא יכול לחקות את חברו, כל בר ישראל יש לו נקדה שלו השיכת ללבו בעת הזאת, ואת הנקדה הזו רבנו ז"ל מגלה לכל אחד ואחד, וזה האחד שצריכים להכניס בחיים שלנו, ועל ידי זה נעשים מליונרים וכו' וכו'.

והאחד הזה שרבנו ז"ל מחדיר בכל אחד - הוא אחדותו יתברך, שאדם ידע שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וירגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ולא שיך להגיד שהוא רחוק ממנו יתברך ואין לו ככר שום תקוה ולא רואה עתיד לחייו, כי על זה צעק דוד המלך (תהלים קלט, ו-יב): "פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה; אנה אלף מרוחק ואנה מפניך אברח: אם אסק שמים

שם אתה ואציעה שאל הנך: אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים:
גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך: ואמר אך חשך ישופני ולילה אור
בעדני: גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה".

וזה הכרוז שרבונו ז"ל הכריז (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן עח): 'אין
שום יאוש בעולם כלל!' - אין דבר כזה להתיאש, אפלו שכבר עבר
עליו מה שעבר וכו', והוא בעיני עצמו אפס אפסים, עם האחד הזה -
הנקדה הטובה שמוצא בעצמו, שהיא אלקותו יתברך, כמוכא בדברי
מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות השקמת הבקר הלכה א' אות ב') אם הוא מצרף
את האחד לאפס או לאפס אפסים, ככל שהוא מרגיש שהוא יותר
כלום - הוא נעשה אחר כך יותר גדול.

ולכן אסור להתיאש בשום פנים ואפן, הן אמת, זה מאד מאד
כואב מה שעשו לך וכו', עם כל זאת אתה מכרח להמשיך עם החיים
שלך, ולעשות התחלה חדשה, ואתה יכול לבנות את עצמך מאד מאד.

[היום יש מקומות שעוזרים לנפגעי תקיפה וכו', ואם אתה
מרגיש שאתה לא יכול להתמודד עם זה לבד - כדאי לך לגשת
אליהם, אבל אם תקח את דבורינו אלו שהם דבורים מרבונו ז"ל,
תוכל להתמודד, זה תלוי בך... אבל אני לא שולל לקחת עזרה וכו'].

מיד כאשר תקח את עצמך בידיך ותמצא את הטוב שיש בך,
שהוא הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (תהלים קמה, ט): "טוב הוי"ה
לכל", אז תראה שהחיים לא כל כך שחורים, ואתה עוד תוכל
להתחתן ולבנות בית נאמן בישראל, והעקר תלוי כפי שתרגיל את
עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לו יתברך כל מה שעובר
עליך, וזה יבנה אותך לגמרי, כי על ידי שאדם מוצא בעצמו את
הנקדה הטובה השייכת ללבו בעת הזאת - זוכה לתפלה ושיחה בינו
לבין קונו.

עכשו אתה רוצה לדעת את דעתי מה מגיע לאחד כזה? דעתי
היא שאת כל אלו שתופסים שהתעללו וכו' בקטינים או בקטינות -

צריכים להכניס אותם לבית סהר למאסר עולם, שיבלו את כל ימי חייהם בבית סהר, כי אנשים כאלו מסכנים לצבור, והם יותר גרועים מרוצחים.

הקדוש-ברוך-הוא שהוא בעל הכרם יבוא ויכלה את הקוצים מהכרם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקנח.

איך כדאי ללמוד עם התלמידים בצעדיהם הראשונים בגמרא: בעיון או בבקיאות? והאם כדאי לעשות סדר למוד נוסף בגירסא?

שאלה:

מאת הרב אליהו: לכבוד הצדיק מ'בנאל מוהרא"ש שליט"א. השם יתברך ישלח לכם רפואה שלמה, ויחיה אתכם כמו שאתם מחיים אלפי אלפים על ידי ספריכם הנפלאים הבנויים על דברי רבנו הקדוש.

בחסדי השם עלי, אני מקרב אל רבנו הקדוש כבר שתים-עשרה שנה וזוכה להיות בכל שנה באומן בקבוץ הקדוש.

אני מנהל תלמוד תורה, וברצוני לברר את דעתכם בענין התחלת למוד הגמרא עם התלמידים: איך כדאי ללמוד אתם בצעדיהם הראשונים בגמרא - בעיון או בבקיאות? וכן האם כדאי לשלב בנוסף ללמוד בישיבה למוד גמרא בגרסא, כלומר שיהיה להם סדר בו הם יגרסו גמרא כסדרן אפלו ללא הבנה? אשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל הרב אליהו, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (בבא מציעא לג.): 'תנו רבנן, העוסקין במקרא - מדה ואינה מדה, במשנה - מדה ונוטלין עליה שכה, גמרא - אין לה מדה גדולה מזו. ולעולם הוי רץ למשנה יותר מן הגמרא'.

עם ילדים קטנים צריכים להתחיל ללמד מקרא - שיהיו בקיאים מאד מאד בלמוד מקרא, והכי טוב ללמד את פרשת השבוע. כמוכן עם הקטנים לומדים עד שני, ועם הכתה היותר גדולה עד שליש, והיותר גדולה עד רביעי וכו' וכו', וכן ככל שהם יותר גדולים לומדים אתם גם פרוש רש"י, ואחר כך מצרפים אל הלמוד משניות, וכדאי ללמד אתם משנה או שתי משניות בעיון, ולהסביר להם טוב טוב את החמר, עד שיהיה שגור על פיהם.

ילדים צעירים יכולים לשנן בקלות את המשניות עד שתהיינה שגורות על פיהם, מתחילים מסכת ברכות שזה נוגע לעבדה ולמעשה וכו', ואחר כך קופצים למסכת תענית או מגלה, ראש השנה, יומא, סכה, שבת, מסכתות כאלו שיצטרכו על כל ימי חייהם, ולא צריכים להזדרז בזה, אלא ללמד בעיון לאט לאט את המשנה, ולהסביר את זה פעמים אין מספר, עד שיהיה מוכן בצורה מוחשית לתלמיד.

והיום יש משניות עם ציורים, שמאד מקרבים את הלמוד לשכל של הילד הצעיר, ואיך שיהיה חקוק בילד למוד משניות, יהיה לו אחר כך קל גם להבין את הגמרא, ולכן בכתות היותר גדולות אחר שלמדו כמה מסכתות משניות והן שגורות על פיהם, יכולים להתחיל ללמד אתם גמרא, וכדאי להתחיל ללמד פרק 'המניח את הכד', או פרק 'אלו מציאות', או 'הכונס צאן לדיר', וגם בזה המלמד צריך קדם כל להמחיש את הנושא לתלמידים בציורים ובספורים, עד שיקלטו

היטב את הנושא, ולחזור עמָהֶם פְּעָמִים אֵין מִסְפֵּר עַד שֶׁהִנְלַמֵּד יִהְיֶה שְׂגוּר עַל פִּיהֶם.

וְזֶה נִקְרָא לְמוֹד בְּעִיּוֹן, כִּי צְרִיכִים לְהִרְאוֹת לְתַלְמִיד אֶת הַנֶּעֱמַם וְהַעֲרֹבוֹת שֶׁבְּגִמְרָא, שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שם): 'גְּמָרָא - אֵין לָךְ מִדָּה גְּדוּלָה מְזוּ', וְכֵן יִכְנַס בְּתַלְמִיד חֲמִידוֹ דְּאוּרִיתָא - חֶשֶׁק לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְכֵן זֶה נִכְנַס בְּגֵדֵר עִיּוֹן שְׁצָרִיכִים לְהִסְבִּיר טוֹב טוֹב לְתִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן אֶת פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ, וְכִפִּי שְׁכֵלְם וְדַעְתֶּם יְכוּלִים לְהוֹסִיף אִיזוֹ קְשִׁיא וְתֵרוּץ אוֹ חֲדוּשׁ מְאִיזָה גְּאוּן וְצָדִיק כְּדִי לְחַדֵּד אֶת הַמַּחֲשָׁלָה, וְאוֹתוֹ דְּבַר בְּלִמּוּד מְשֻׁנִּיּוֹת, שְׁלוּמָדִים מְשֻׁנָּה אוֹ שְׁתֵּי מְשֻׁנִּיּוֹת אוֹ יוֹתֵר, וּמְחִישִׁים לָהֶם אֶת הַלְמוּד, עַד שִׁיְהִי בְּקִיָּאִים בְּמִסְכַּת אַחַת אוֹ שְׁתֵּים אוֹ שְׁלוֹשׁ בְּעַל-פִּה מִמֶּשׁ, וְכֵן בְּגִמְרָא צְרִיכִים לְהַמְחִישׁ לָהֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְלְהִסְבִּיר לָהֶם כֹּל פֶּרֶט וּפְרֵט, קְשִׁיא וְתֵרוּץ, וְאֶת הַהִפְרָשׁ בֵּין הַמֵּאֵן דְּאִמְרִין וְכוּ', וְלָמָּה הוּא סוֹבֵר כֵּן וְכוּ', וְהַהוּא סוֹבֵר כֵּן וְכוּ', וְכֵן לְהִסְבִּיר עַל פִּי הַמְּפָרְשִׁים, כֹּל זֶה נִצְרָךְ מְאֹד מְאֹד לְגִיל הַצְּעִיר, כְּדִי שִׁיִּגְדְּלוּ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים.

כְּמוֹכֵן שְׁמֵלְמֵד כְּזֶה צְרִיךְ לְהִיּוֹת אֶחָד שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ יוֹדֵעַ לְלַמֵּד, לֹא אֶחָד שֶׁרַק שֶׁלְשׁוֹם חֲזַר בְּתִשׁוּבָה וְכוּ', וְהַיּוֹם יֵשׁ לוֹ פְּאוֹת אֲרָכוֹת, כִּי עָשָׂה חֲלָאָה מִהַשְׁעָרוֹת הַגְּדוּלוֹת שֶׁצָּמְחוּ לוֹ וְכוּ', וּמִחֵר הוּא כְּבָר מְלַמֵּד אוֹ מְגִיד שְׁעוֹר וְכוּ', בְּשַׁעָה שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ לֹא יוֹדֵעַ בֵּין יְמִינוֹ וּשְׂמָאלוֹ וְכוּ'.

מְלַמֵּד צְרִיךְ לְהִיּוֹת יָרָא שְׁמִים גְּדוּל מְאֹד, אֶחָד כְּזֶה שִׁיּוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ לְלַמֵּד טוֹב, וְאוֹהֵב לְלַמֵּד, וְהוּא מוֹכֵן לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְלַמֵּד אֲחֵרִים, שֶׁזֶּוּ נִקְרָאת תּוֹרָה לְשִׁמָּה, כְּמֵאִמְרָם ז"ל (סְפָה מֵט:): 'אִמְר רַבִּי אֶלְעָזָר: מֵאֵי דְכִתִּיב (מְשָׁלִי לֹא, כו): "פִּיָּה פְּתַחַה בְּחֻכְמָה וְתוֹרַת חֻסֵּד עַל לְשׁוֹנָה", וְכִי יֵשׁ תּוֹרָה שֶׁל חֻסֵּד וְיֵשׁ תּוֹרָה שְׂאִינָה שֶׁל חֻסֵּד? אֶלֶּא תּוֹרָה לְשִׁמָּה - זֶו הִיא תּוֹרָה שֶׁל חֻסֵּד, שְׁלֹא לְשִׁמָּה - זֶו הִיא תּוֹרָה שְׂאִינָה שֶׁל חֻסֵּד. אִיכָא דְאִמְרִי: תּוֹרָה לְלַמְדָּה - זֶו הִיא תּוֹרָה שֶׁל חֻסֵּד, שְׁלֹא לְלַמְדָּה - זֶו הִיא תּוֹרָה שְׂאִינָה שֶׁל חֻסֵּד.'

ולכן אם אחד הולך לו בחיים ללמד את הזולת, זו נקראת תורה לשמה, ותורה של חסד, שעושה חסד עם נשמות קדושות, אשר אין לתאר ואין לשער את הזכות של מלמדי תינוקות של בית רבן, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם ועד" - אלו מלמדי תינוקות. והפרוש הפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים, כי הם לאיין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקור את האמונה הפשוטה מנערי ומבנות ישראל.

ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולים לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים, אבל כמובן, זה צריך להיות מלמד ירא שמים, ובר הכי, שהוא בעצמו יודע ללמד, ולכן הוא יכול להעביר את המקצוע, וזה עקר העשירות של בר ישראל, שלומד בכל יום מקרא, משנה וגמרא, כמאמרם ז"ל (שבת קכ): "ובביתי אין לחם ואין שמלה" (ישעיה ג, ז) - שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד; שזו נקראת עניות כשאין בידו לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד.

ולכן עוד מגיל צעיר של הילדים, המלמדים צריכים להכניס בהם את שלשת התלמודים האלו, ולהסביר להם את החומר טוב טוב, כדי שבינו, ויוכלו אחר כך ללמד לבה.

עכשו נכנס הענין של בקיאות: כדי שלא ישעמם לילד, נותנים לו לגרס הרבה פרקים משניות כסדרן דיקא, הינו שיתחיל לגרס באמירה בעלמא ששה סדרי משנה, ואת זה יוכל לגרס בזריזות פרק אחר פרק, עד שסיים את כל הששה סדרי משנה, ויתחיל עוד פעם, וכן לעולם וכו'. ואותו דבר בגמרא - שיתחיל לגרס גמרא בלי רש"י ובלי תוספות, רק להתחיל ממסכת ברכות ולגרס את הגמרא, וכאשר

יָסִים אֶת מַסְכַּת בְּרָכוֹת יִתְחִיל אֶת מַסְכַּת שֶׁבֶת וְכוּ' וְכוּ', עַד שְׁיִסִּים אֶת כָּל הַשּׁ"ס.

וְזוֹ מְכַנֵּס תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה בְּתִלְמִיד לְהִיּוֹת רְגִיל בְּמִשְׁנֵיּוֹת וּבִגְמָרָא, וְכֵן הוּא לֹא יִבְטֵל אֶת הַזְּמַן, וְזוֹ סֵדֵר-דְּרֵךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, שְׁאֵפְלוּ מִי שֵׁישׁ לוֹ הִבְנָה קֶשֶׁה וְכוּ', עַל יְדֵי רַבּוֹי הַלְמוּד יִפְתַּח לוֹ הַמַּחַ וּלְבַסּוֹף יִבִּין, וְאִם הוּא לֹא יִבִּין בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה יִבִּין בְּפַעַם הַשְּׁנִיָּה וְכוּ', וְזוֹ מְכַנֵּס תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהִיּוֹת רְגִיל לְגַרְס פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק וְדָף אַחַר דָּף.

וְכָל זֶה הֵיא דְעַת רַבְּנּוּ ז"ל כַּמּוּבָא (שִׁיחֹת הַר"ן סִימָן עו): בְּעֵינַי הַלְמוּד תּוֹרָה שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל יוֹם, טוֹב לְלַמֵּד בְּמַהֲרָא וּלְבַלֵּי לְדַקְדַּק הַרְבֵּה בְּלְמוּדוֹ, רַק לְלַמֵּד בְּפִשְׁטוּת בְּזִרְיוֹת, וּלְבַלֵּי לְבַלְבֵּל דְּעַתוֹ הַרְבֵּה בְּשַׁעַת לְמוּדוֹ מֵעֵינַי לְעֵינַי, רַק יִרְאֶה לְהִבִּין הַדְּבָר בְּפִשְׁטוּת בְּמִקּוּמוֹ. וְאִם לְפַעַמִּים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִבִּין דְּבָר אַחַד, אֵל יַעֲמַד הַרְבֵּה שָׁם, וַיִּנְיַח אוֹתוֹ הָעֵינַי וַיִּלְמַד יוֹתֵר לְהִלְךְ. וְעַל פִּי הַרְבֵּה יָדַע אַחַר כֵּן מִמִּילָא מַה שֶּׁלֹּא הָיָה מִבֵּין בְּתַחֲלָה כְּשִׁילְמַד כִּסְדֵּר בְּזִרְיוֹת לְהִלְךְ יוֹתֵר.

וְאָמַר: שְׂאִין צְרִיכִין בְּלְמוּד רַק הָאֲמִירָה לְבַד, לוֹמַר הַדְּבָרִים כִּסְדֵּר, וּמִמִּילָא יִבִּין. וְלֹא יִבְלְבֵל דְּעַתוֹ בְּתַחֲלַת לְמוּדוֹ שְׁיִרְצֶה לְהִבִּין תְּכַף, וּמִחֲמַת זֶה יִקְשֶׁה לוֹ הַרְבֵּה תְּכַף וְלֹא יִבִּין כָּלֵל, רַק יִכְנִיס מִחוּ בְּלְמוּד וַיֹּאמֶר כִּסְדֵּר בְּזִרְיוֹת וּמִמִּילָא יִבִּין. וְאִם לֹא יִבִּין תְּכַף יִבִּין אַחַר כֵּן. וְאִם יִשְׁאָרוּ אֵיזָה דְּבָרִים שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יוּכַל לְעַמֵּד עַל כּוֹנְתּוֹ, מַה בְּכֵף? כִּי מַעֲלַת רַבּוֹי הַלְמוּד עוֹלָה עַל הַכֵּל, וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה יט): 'לְגַמֵּר וְהָדָר לְסַבֵּר וְאָף עַל גֵּב דְּלֹא יָדַע מַה קָאָמַר', שְׂנֵאָמַר (תְּהִלִּים קיט, כ): 'גְּרָסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה', כִּי עַל יְדֵי רַבּוֹי הַלְמוּד - שְׁיִלְמַד בְּמַהֲרָא וַיִּזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה, עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְעַבֵּר כְּמַה פְּעָמִים אֵלּוֹ הַסְּפָרִים שְׁלוּמָה, לְגוּמָרָם וּלְחַזֵּר לְהִתְחִיל וּלְגוּמָרָם פְּעַם אַחַר פְּעַם. וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא יִבִּין בְּפַעַם הַשְּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי כָּל מַה שֶּׁלֹּא הָיָה מִבֵּין בְּתַחֲלָה, כָּל מַה שְׂאֵפְשֵׁר לְהִבִּין וּלְעַמֵּד עַל דְּבָרֵיהֶם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לכאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בענין הלמוד, כי על ידי זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמור כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר מאשר היה לומד בדקדוק גדול, כי זה מבליבל מאד מן הלמוד. וכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד - גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר ספרים כלם. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כח): 'שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה'.

וכל זה הם דברי רבנו ז"ל, ולא אני חדשתי את זה, אלא מהרגע שהתקרבתי אל רבנו ז"ל שזה כבר חמשים ושמונה שנים, תכף ומיד התחלתי לקיים את זה בלי חכמות והשכלות וכו'.

ואם יאמר האומר מה התועלת מזה? תשיב לו שזו גמרא מפרשת (עבודה זרה יט): 'לעולם לגרס איניש והדר ליסבר, ואף על גב דלא ידע מאי קאמר, שנאמר (תהלים קיט, כ): 'גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה', ופרש המהר"ל מפראג זי"ע (חדושי אגדות) וכן החיד"א זי"ע (פתח עינים) הינו שאמירת אותיות התורה תזכך את נשמתו; בזה שילד מגיל צעיר מרגיל את עצמו לומר הרבה פרקים משניות, והרבה דפים גמרא, רק האמירה בעלמא תזכך את נפשו, ומכל שכן בחור יותר מבגר וכו', שכבר עבר עליו מה שעבר ונכשל במה שנכשל וכו', אם הוא ירגיל את עצמו לגרס פרקים משניות ודפים גמרא אפלו באמירה בעלמא שזה מדינא דגמרא, על ידי זה יזדככו נפשו ורוחו ונשמתו, ויהיה נעשה כלי להמשיך עליו אור וזיו וחיית ודבקות באין-סוף ברוך-הוא.

והלואי שהיו כל תלמודי התורה וכל הישיבות בעולם מקבלים את סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, ואז לא היו כל כך הרבה נושרים,

וְזֶה בְּרוּר כְּשֶׁמֶשׁ. אָנִי עוֹסֵק כְּבָר כְּמַעַט חֲמִשִּׁים שָׁנָה עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וּמִי שֶׁצִּיַּת - לֹא הִפְסִיד בְּחַיָּיו לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמְכַל שֶׁכֵּן לֹא בְּרוּחַנִיּוֹת, כִּי הוּא סִים כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים אֶת הַש"ס, וְכְמָה וְכְמָה פְּעָמִים שֶׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְאַצְלָנוּ כְּמַעַט כָּל יְלֵד עַד הֵבֶר-מִצְוָה הוּא מְסִים אֶת כָּל הַש"ס בְּגִיּוֹסָא בְּעֵלְמָא, וּבִשְׁבִיל זֶה יֵשׁ עָלָיו חֵן מִיַּחַד, כִּי כִּךְ מְקַבֵּל מֵרַבְּנוּ ז"ל: שְׁמֵי שְׁסִים ש"ס, מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ צֶלֶם אֱלֹקִים.

אָבֵל שׁוּב פְּעַם אָנִי מְדַגֵּשׁ, שֶׁבְּתַלְמוּד תּוֹרָה מִתְחִילִים מְקָרָא, וְאַחֵר כִּךְ מִשְׁנָה וְאַחֵר כִּךְ גְּמָרָא, וּבִתּוֹךְ הַכְּתָה צְרִיכִים לְלַמֵּד אֶתְּם בְּעִיּוֹן, הֵינּוּ שְׂיָבִינוּ אֶת הַחֲמֶה, וְזֶה יַחַד אֶת הַמַּח שְׁלָהֶם, אָבֵל בְּזִמָּן הַפְּנוּי - שְׂיִגְרָסוּ כְּסִדְרָן מִשְׁנִיּוֹת וּגְמָרָא. וְאִם יְכוּלִים לְתַת לָהֶם פְּרָסִים עַל זֶה, מַה טוֹב וּמַה נְעִים.

כִּי כִּךְ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים מְסַפְּרִים סְפּוּר בְּגְמָרָא (תַּעֲנִית כּד): רַב אֵיקְלָע לְהֵהוּא אֶתְרָא, גָּזַר תַּעֲנִיתָא וְלֹא אֶתָּא מִטְרָא. נַחֲת קָמִיה שְׁלִיחָא דְצַבּוּרָא, אָמַר "מְשִׁיב הַרוּחַ" וְנָשַׁב זִיקָא, אָמַר "מוֹרִיד הַגֶּשֶׁם" וְאֶתָּא מִיטְרָא. אָמַר לִיה, מַאי עוֹבְדֵךְ? אָמַר לִיה, מְקָרִי דְרַדְקֵי אָנָּא, וּמְקָרִינָא לְבָנֵי עֲנִי כְּבָנֵי עֲתִירִי, וְכָל דְּלֹא אֶפְשָׁר לִיה, לֹא שְׁקָלִינָא מִינִיה מִיָּדִי, וְאֵית לִי פִירָא דְכּוֹרִי, וְכָל מָאן דְּפִשַׁע מְשַׁחְדִּינָא לִיה מִינֵיהּ, וּמְסַדְרִינֵן לִיה וּמְפִיִּסִינֵן לִיה, עַד דְּאַתִּי וְקָרִי'. [רַב הִגִּיעַ לְאִיזוּ עִיר וְהִיתָה שָׁם בְּצַרְתָּ, וְגִזַּר לְהַתְּעַנּוֹת כְּדִי שְׂיִרַד גֶּשֶׁם, וְלֹא יִרַד גֶּשֶׁם. פְּתָאוּם קָם אַחַד וְהָיָה שְׁלִיחַ צַבּוּר, וְאִיךְ שֶׁהִתְחִיל לֹאמַר "מְשִׁיב הַרוּחַ" - הִתְחִילוּ לְנָשׁוּב רוּחוֹת, "מוֹרִיד הַגֶּשֶׁם" - הִתְחִיל לְרַדֵּת גֶּשֶׁם עַז. שָׁאֵל אוֹתוֹ רַב: מַה הָעֲבוּדָה שְׁלֵךְ שְׁבֻכּוֹתָה הִגִּיעוּ רוּחוֹת וְיִרְדוּ גֶשֶׁמִּים מִיָּד כְּשֶׁהִתְפַּלְלָתָּ? עָנָה וְאָמַר: אָנִי מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת, וּמְלַמֵּד אָנִי אֶת בְּנֵי הָעֲנִיִּים כְּבָנֵי הָעֲשִׁירִים בְּשׁוּה לְלֹא מִשׁוּא פְּנִים, וּמִי שָׁאִין לוֹ כְּסָף אָנִי לֹא לֹקַח מִמֶּנּוּ תְשֻׁלוּם, וְיֵשׁ לִי בְרָכָה שֶׁל דָּגִים (אֶקְוִיוּם), וְכָל יְלֵד שֶׁמִּתְרַשֵּׁל בְּלִמּוּד, אָנִי מְשַׁחַד אוֹתוֹ עִם דָּגִים, וּמְפִיִּס אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי פִיּוּסִים עַד שֶׁהוּא בָּא וְלוֹמֵד].

הקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך בתורת מנהל, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח, ותזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקנט.

עדין לא נתנו שם לבתנו שנולדה, כי איננו מצליחים להשיג אתכם

שאלה:

מאת אבנר ולימור: שלום למורנו ורבנו מוהרא"ש שליט"א. במזל טוב נולדה לנו בת לפני כשבועים. עדין לא נתנו לה שם, כי אנחנו מאד רוצים שאתם תתנו את השם, אף עד עכשו לא הצלחנו לדבר אתכם. אנו מצפים ומקוים שתענו לנו, ותגידו לנו איך לקרא לה. תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אבנר ולימור, שיחיו נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם.

אני מקרח להגיד לכם כי בענין השמות צריכים מאד מאד לשמר איזה שם נותנים, כי כך אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן צה): 'דע, שהשם שנותנין לו לאדם הוא לפי הפעלה שיש לו לאדם לעשות בעולם, ויש אחד שעושה הפעלה שלו בחצי שנים שיש לו וצריך לקרא לו שם אחר, דהינו שם חדש. כי השם שנותנין לאדם הוא לאחר מותו לבושין שלו, כי השם הוא בחינת לבושין, כמו שכתוב (ישעיה מ"ח): "אני הוי"ה הוא שמי וכבודי" וכו', 'כבודי' זה בחינת לבושין, כי (שבת קיג): 'רבי יוחנן קרא למאניה מכבודותא'.

וזה לא כל כף פשוט כמו שאתם חושבים, עם כל זאת מובא שהקדוש-ברוך-הוא מכניס בראש ובלב של האבא והאמא איזה שם לתת לבן או לבת, וזו בחינת רוח הקדש, ובשביל זה רב הצדיקים מאד נוהרים לא לתת שם, אלא הם אומרים להורים: "אתם תחליטו ביניכם, העקר שלא תהיינה ביניכם מריבות בענין השמות". וכך הוא מנהג ישראל שאת השם של הבן הראשון או הבת הראשונה נותנים על שם של מישהו ממשפחת האשה, ואת השם של הבן השני או הבת השנייה נותנים על שם של מישהו ממשפחת הבעל, וצריכים מאד להשמר שלא לריב! עם כל זאת, צריכים להזהר מאד מאד, ולבחון היטב איזה שם נותנים, לא לתת שם מצוץ מהאצבע, כמו שנהוג עכשו בין אלו הרחוקים מתורה ומקיום המצוות וכו', שהם נותנים שמות על דומם או על צומח וכו' וכו' כגון 'טל', 'שחר', 'אבן', 'אור', 'זהר', 'לי', 'טלי', וכו' וכו', כי הם רוצים לעקר את הנשמה משרשה, ולהראות שהכל טבע מקרה ומזל, ואין בשמות שום משמעות וכו'.

ולכן צריכים לשמר מאד איזה שם נותנים לילדים, כי כפי השם כך נמשכים נשמת הילדים ומזלם, לכן מה טוב ומה נעים לתת שם אחר צדיק או אחד משמות האבות והאמהות הקדושים, או הנביאים והנביאות וכו', שם תנכ"י, כמובא מהצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע (נעם אלימלך - במדבר): 'שהשם יתברך ברוך הוא גזר בכריאת העולם שיהא כך וכך שמות 'ראובן' וכך וכך שמות 'שמעון', ועתה כשנתגלגל איזה אדם בעולם ונותנין לו שם בשם צדיק אחד שיהיה כבר בעולם - זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם כן צדיק מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון'.

ועל כן עצתי שאתם תתנו את השם, כי זה יותר חשוב, ומכל שכן שאסור לחכות עם קריאת השם לבת זמן רב כל כך, ויש בזה שני מנהגים: יש אומרים שלבת נותנים שם תכף ומיד בקריאת התורה הראשונה, הינו אם היא נולדה ביום ראשון, נותנים את השם ביום

שני בעת קריאת התורה, ואם היא נולדה ביום שלישי או רביעי, נותנים את השם ביום חמישי בעת קריאת התורה, ויש אומרים שנותנים בשבת ברב עם הדרת מלך, וגם נותנים קדוש לצבור, וכך אנחנו נוהגים.

ואם אתם כל כך מתעקשים שאני אתן את השם לבת הראשונה, תנו את השם 'מלכה', ויהי רצון שתהיה מלכה קדושה ברוחניות ובגשמיות, וראשי התבות של השם 'מלכה' הוא: כ'י ל'הוי"ה ה'מ'לוכה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם תמיד שתהיה לכם הצלחה מרבה ובכל אשר תפנו תשכילו ותצלחו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

תקס.

משפחתי לחצה עלי להמשיך בקשר עם בחור שלא רציתי, ועכשו אני מתחרטת

שאלה:

מאת רבקה: שלום וברכה לכבוד הצדיק מיבנאל כל בני משפחתי - אבי ואמי, אחי וגיסי מקבלים חזק מכם, וכלנו מתפללים שתהיה לכם רפואה שלמה ובריאות איתנה. אני רוצה להתייעץ עם הצדיק לגבי בעיה רצינית שנקלעתי אליה: יצאתי לשדוך עם בחור, ומהפגישה הראשונה כבר הבנתי שזה לא זה... לא היתה לי משיכה אליו ואף הרגשתי סלידה ממו. כמוכן שלא התכוונתי להפגש אתו שוב, אף כל בני המשפחה לחצו עלי מאד, ואמרו שהוא בחור מצין ומאד מתאים לי, והייתי כל כך מבלבלת עד

שְׁלֵבסוֹף הַסִּכְמֹתַי לְהַמְשִׁיךְ לְהַפְגִּישׁ אֶתוֹ.
 עֲכָשׁוּ אֲנִי מֵאֵד מִתְחַרְטֵת שֶׁהַקְּשָׁבְתִי לָהֶם, כִּי נִפְגַּשְׁנוּ כָּכָר
 כְּמֵה פְעָמִים, וְהַהוֹרִים שְׁלִי מִתְכַּנְּוִים לְקֵדָם אֶת זֶה לְחַתְנָה,
 אָבֵל אֲנִי מִפֶּשׁ לֹא רוֹצֶה! אֲנִי אוֹבְדֵת עֲצוֹת וְלֹא יוֹדַעַת אִיךָ
 לְהַגִּיד לָהֶם אֶת זֶה עֲכָשׁוּ. אֲנֵא עֲזְרוּ לִי.

תשובה:

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל רַבֵּקָה, תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כד, נז): "וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לְנִעְרָה וְנִשְׂאָלָה אֶת פִּיהָ",
 וַיִּפְרֹשׂ רַש"י (וְהוּא מֵהַמְדַרְשׁ בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה ס, סִימָן יב): 'מִכָּאֵן שְׂאִין
 מִשְׂאִין אֶת הָאִשָּׁה אֲלֵא מִדַּעְתָּה'; אֵין זוֹ דְרָךְ נְכוּנָה - לְהַכְרִיחַ אֶת
 הַבַּת שְׂאֵת מְכַרְחַת לְקַחַת אֶת זֶה וְכוּ', הִיא צְרִיכָה לְהַסְפִּים וְכוּ', וְאִם
 דוֹחֲקִים עָלֶיהָ, אֲזִי הַזּוּוֹג לֹא יַעֲלֶה יָפָה, וְזֶה בְּרוּר.

וְלִכֵּן אֶת יְכוּלָה לְבַטֵּל אֶת הַשְּׂדוּךָ, כִּי בְשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן אֲסוּר
 לְהַכְרִיחַ בַּת שֶׁהִיא תִקַּח דּוֹקָא אֶת זֶה. עִם כָּל זֹאת אֶת צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת
 כָּל מֵה שְׁבִיכְלִתְךָ לְבַקֵּשׁ מַחִילָה בְּכַתָּב, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ
 לְמִצּוֹא אֶת בֶּן זוּגָךְ הָאֲמִתִּי, שְׂתִהְיֶה בֵּינֵיכֶם מְשִׁיכָה וְכוּ', וְתִבְנֶה בַּיִת
 נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי
 מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׂתִהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר
 תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקסא.

**יש לי נקיפות מצפון שאני לא עושה מספיק ברוחניות
ושאני מתקדם בקצב אטי מדי**

שאלה:

מאת ארי: לכבוד מוהרא"ש. שלום ורפואה שלמה, והלואי
שנזכה לבואך ארצה בהקדם.

אני בן חמשים ואחת, גרוש, ומזה כמה שנים מנסה להתחזק.
התחלתי לשמור שבת לפני שלשה חודשים, אני קורא הרבה
בספרי רבנו, וגם לומד הלכות כמעט מדי יום, אבל אני לא
מתפלל את שלשת התפלות בכל יום, ואני מרגיש שאני לא
עושה מספיק ברוחניות.

אני עובד, ומבחינת הפרנסה, ברוך השם, הכל בסדר, אך כל
הזמן יש לי נקיפות מצפון שמה שאני עושה ברוחניות זה לא
מספיק, ואני מתקדם בקצב אטי מדי. אשמח לעצה, תודה
וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל ארי, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי
המהירה, יעזור הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה
לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך שזכית
לחזור בתשובה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:): 'במקום
שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד';
ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי פרשה מד, סימן ט): 'גדול כחה של

תשובה שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד. והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפתח מאדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שעשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה - הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו.

ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה כ, סימן יג): 'בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי, אין רשות למלאך ליגע בו'; בשביל זה הוא מסית את כל אדם: "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע, שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש-ברוך-הוא, אין רשות למלאך המות ליגע בו. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח ח): 'אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה'; ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא וירא טז): 'ראה מה יפה התשובה, אמר הקדוש-ברוך-הוא (מלאכי לג, ז): "שובו אלי ואשובה אליכם", שאם ביד אדם כמה עוונות והוא שב לפני הקדוש-ברוך-הוא, הוא מעלה עליו כאלו לא חטא'.

אבל עקר התשובה שיעזב דרכו הרעה שהיה הולך בה עד עכשיו, כמובא ברמב"ם (פרק ב' מהלכות תשובה הלכה ב'): 'ומה היא התשובה? הוא שיעזב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמר בלבו שלא יעשהו עוד, שנאמר (ישעיה נה, ז): "יעזב רשע דרכו" וגו', וכן יתנחם על שעבר, שנאמר (ירמיה לא, יח): "כי אחרי שובי שובי נחמתי" ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר (הושע יד, ד): "ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו" וגו', וצריך להתודות בשפתיו ולומר ענינות אלו שגמר בלבו'.

ולכן תקח את עצמך בידיך, ותראה את הטוב שיבוא עליך.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך להיות רק בשמחה, כי השמחה היא רפואה - בין בגשמי ובין ברוחני, וכשאדם שמח מתרחבת דעתו ויכול להחזיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך, וכאשר הוא חזק מאד באמונה שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, על ידי זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם" - ופרש רש"י: 'אטיל עמכם בגן עדן כאחד מכם ולא תהיו מזדעזעים ממני' וכו', איזה תענוג הוא זה שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים! ואל מדרגה זו רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, ולזה זוכים על ידי תקף השמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקסב.

**אשתי אמורה ללדת בימי ראש השנה.
האם לנסע לאומן למרות זאת?**

שאלה:

מאת רפאל: שלום כבוד הרב. אשתי אמורה ללדת בדיק בימי ראש השנה, ואני לא יודע האם לנסע לאומן או לא? קשה לי לדמוין שאני לא אהיה אתה בזמן הלידה, ואני ממש

מבלבל יש לצון שהייתי באומן כבר פעמים.
אשמח אם תוכל ליעץ לי. באהבה רבה, רפאל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל רפאל, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

את השאלה הזו שואלים אותי אברכים בכל שנה, ואני ממליץ, שאם האשה צריכה ללדת בדיוק אז - שישארו בבית עם האשה! כי אין לה עוד דבר נחוץ מזה, כי בעת לידה האשה צריכה את בעלה על ידה, לתת לה תמיכה נפשית וכו', וזה בכלל פקוח נפש, אבל אתה יכול להתפלל להקדוש-ברוך-הוא שהיא תלד קצת קדם, ואז תוכל לנסע אל הקבוצ, ובדאי אשתך תעזר לה לנסע, כי היא תראה שאתה מוסר את נפשך עבורה, ובאמת זה מהישר, ובפרט כשצריכים לעשות ברית, אין זו חכמה לעזוב את האשה והתינוק ולעשות שליח וכו', כי 'אנס רחמנא פטריה' (בבא קמא כח:).

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיהיה השלום בתוך הבית, ותרגיע את אשתך, שאם לא תלד - אתה תשארו אתה, אבל אם תלד בסימן טוב ובמזל טוב קדם, ויתאפשר לה לנסע - שלא תמנע ממך, כי להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה זה עולה על הכל, כמו שאמר רבנו ז"ל (חיי מוה"ר"ן סימן תה): 'הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירושה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי'.

עם כל זאת, צריכים גם שכל, כשהאשה צריכה ללדת זה ענין של פקוח נפש, וצריכים להשארו עם האשה, וכן אם צריכים לעשות ברית וכו', אסור לעשות מעשה שגועון ולעזוב את האשה עם התינוק

וְלַעֲשׂוֹת שְׁלִיחַ וכו', כִּי מֵרְבוּי אֹרֶךְ אַחַר כֵּךְ שֶׁבִירַת הַכְּלִים וכו', וּמִתְרַחֲקִים לְגַמְרֵי, וְצָרִיכִים לְזַכֵּר טוֹב מֵה שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן מ"ד): 'אֵינן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בֹא בְטְרוּנֵיָא עִם בְּרִיּוּתָיו (עֲבוּדָה זְרָה ג.), וְלֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמִלְאָכֵי הַשָּׁרֵת (קְדוּשֵׁין נ"ד), וְעַל אֵלוֹ הַמְּדַקְדְּקִים וּמְחַמְרִים בְּחֻמְרוֹת יִתְרוֹת, עֲלֵיהֶם נֹאמַר (וַיִּקְרָא יח, ה): "וְחֵי בְהֶם" - 'וְלֹא שְׁיִמּוֹת בְּהֶם' (יוֹמָא פ"ה:), כִּי אֵין לָהֶם שׁוּם חֵיוֹת כָּלֵל, וְתַמִּיד הֵם בְּמֶרֶה שְׁחֹרָה, מְחַמֵּת שְׁנֵדָמָה לָהֶם שְׁאִינֵם יוֹצְאִים יְדֵי חוֹבְתָם בְּהַמְצׁוֹת שְׁעוֹשֵׁין, וְאֵין לָהֶם שׁוּם חֵיוֹת מְשׁוּם מְצׁוּה מְחַמֵּת הַדְּקִדּוּקִים וְהַמְּרָה שְׁחֹרוֹת שְׁלָהֶם וכו', עֵינ שָׁם.

וְזֶה סוֹבֵב גַּם עַל עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה, הִרְגַע שְׁבֹא עֲנִין שֶׁל פְּקוּחַ נִפְשׁ שְׁדוּחָה אֶת הַשְּׁבֵת, אַזִּי לֹא נוֹסְעִים, וְלֹא צָרִיכִים לְהֵיוֹת בְּשִׁבִיל זֶה בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְמֶרֶה שְׁחֹרָה, בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפָּן.

מֵה יֵשׁ לָךְ לְדַאֵג, יָכוֹל מְאֹד לְהֵיוֹת שְׁאֲשַׁתָּךְ תִּלְד עוֹד לְפָנַי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְתוֹכֵל לְהֵיוֹת בְּקַבּוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תַּמִּיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקסג.

**הַצִּיעוּ לִי שְׁדוּךְ וְאַנְחֵנוּ רוּצִים לְהִתְחַתֵּן, אַף חוֹשְׁשִׁים
בְּגִלָּל שְׁאִין לִי עֲבוּדָה מְסֻדֶּרֶת**

שְׁאַלָה:

מַאת גוֹלָן: לְמוֹהַר"א שׁ שְׁלוֹם. יֵשׁ לִי קֶשׁ"י רְכוּז שֶׁבְּגִלָּלִם קֶשֶׁה לִי לְעַבְדָּה, וְאֲנִי מְסַגֵּל לְעַבְדָּה רַק בְּעֲבוּדוֹת שְׁנַחֲשׁוּבוֹת 'בְּזִיּוֹת'

כמו נקיון וחלוקת פל"רים, כי אפלו להיות קופאי בסופר או מזכיר אני לא יכול, כי אין לי ידע בתוכנות מחשב.
 בקרוב אני מתחיל ללמד קורס טבחות שימשך כשמונה חודשים ואני מקווה שתהיה לי הצלחה.
 אני מספר את כל זה, משום שלאחרונה הציעו לי שדוף ואנחנו רוצים להתחתן ולהקים בית, אבל אני מאד חושש, כי עדין אין לי עבודה מסדרת. אני מבלבל ואשמח לעצה.
 בברכת רפואה ושלמה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל גולן, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תדאג! אתה צריך להתחתן תכף ומיד, ולהיות רק בשמחה, ולקחת איזו עבודה שרק יציעו לך וכו'. אין דבר כזה - "עבודה בזוויה", וכך אמרו חכמינו הקדושים (פסחים ק"ג): 'פשוט נבילתא בשוקא ושקיל אגרא, ולא תימא כהנא אנא וגברא רבא אנא וסניא בי מלתא'; [תפשוט את העור של נבלה בשוק (שזה בודאי מוציא ריח רע) ותקח משכרת על זה, ואל תגיד שאני כהן או אדם גדול, ושנאוי לי לקחת את העבודה הזו].

ולכן קח כל עבודה שמציעים לך, ותהיה בשמחה עצומה, כמו שרבונו ז"ל ספר לנו בספור של בעל הבטחון, שבכל יום היתה לו עבודה אחרת, פעם הוא נקה רפת וכו', פעם הוא תקן גדר וכו', כל יום לקח עבודה - מה שהציעו לו, ולא אמר שלא מתאים לו, ואם תלך בצורה כזו, אזי תמיד תהיה לך פרנסה.

אבל העקר שתהיה שמח, וכמוכן שאי אפשר להגיע לשמחה אלא אם אתה נשוי, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (יבמות סב): 'אמר רבי תנחום אמר רבי חנילאי: כל אדם שאין לו אשה - שרוי בלא

שמחה, בלא ברכה, בלא טובה. בלא שמחה - דכתיב (דברים יד, כו):
 "ושמחת אתה וביתך". בלא ברכה - דכתיב (יחזקאל מד, ל): "להניח
 ברכה אל ביתך", בלא טובה - דכתיב (בראשית ב, יח): "לא טוב היות
 האדם לבדו"; במערבא אמרי: בלא תורה, בלא חומה. בלא תורה
 - דכתיב (איוב ו, יג): "האם אין עזרתי בי ותשיה נדחה ממני". בלא
 חומה - דכתיב (ירמיה לא, כא): "נקבה תסובב גבר". רבא בר עולא
 אמר: בלא שלום - דכתיב (איוב ה, כד): "וידעת כי שלום אהלך ופקדת
 נורך ולא תחטא".

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתכניס את הדבורים האלו
 בתוך לבך, ותכף ומיד תראה להתחתן, כי אצל רבנו ז"ל זה היה עקר
 גדול מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקסד.

**אני לא מצליח למצא עבודה במקצוע שלי
 וזה מתסכל אותי מאד**

שאלה:

מאת גיא: שלום לצדיק. אני בן שלושים וארבע, ונשוי כשנה.
 למדתי תאר ראשון במדעי הרוח, אף לא מצאתי בארץ
 עבודה, לכן ססתי לארצות הברית, אף גם שם לא מצאתי
 שום דבר חזרתי לארץ, זכיתי לחזור בתשובה והתחתנתי.
 התחלתי לעבד בבנק והייתי מרצה, אף כעת פטרו אותי.

אני מתסכל מאד שאני לא מצליח למצוא עבודה בתחום
 שלי, ומזה שעד שסוף סוף התחלתי לעבד - פטרו אותי.
 אבקש את עצת הרב בנושא.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בלק, ט"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל גיא, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להיות מאד מאד שמח שזכית לחזור בתשובה, כי אין למעלה מזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:): 'במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד'; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי פרשה מד סימן ט): 'גדול כחה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד'.

והעולה על הכל, שזכית להתחתן, ולכן תראה לשמח את אשתך, ותחיו ביחד באהבה גדולה מאד, כי (סוטה יז): 'איש ואשה זכו שכינה ביניהן'; ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה'. ובמקום שהשכינה נמצאת - שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:): 'שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא'. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום-בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט): 'לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברם הטיב בעבורה", והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעורו'. (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו); ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן טט): 'שעקר העשירות בא בזכות האשה'.

ולכן עצתי שתעבד רק על מדת השמחה, לשמח ולשמח את אשתך, כי (ראש השנה ו:): 'אשה - בעלה משמחה', ותעשה כל מה שביכולתך להתחזק להיות בשמחה, כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מהפסוק (תהלים קמה, טז): 'פחת את ידך', יוצא גם מהפסוק (דברים טז, טז): 'והיית אף שמח'.

ולכן הדבר הראשון, אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע שמאד מאד קשים ומרים לך החיים ממות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתפק יותר, ולכן הדבר הראשון - רק להיות בשמחה, ואם תאמר: במה יש לי לשמח, הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך, שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא): 'אין עני אלא מדעת'; עקר העניות תלוי בחסרון דעת, כי המאמין האמתית, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז:): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה - האדם הזה הוא תמיד שמח. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות קמון סימן פג): 'אמונה הוא טוב לפרנסה'; ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך - שנבראת יהודי ושלא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת, תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקסה.

מה ההבדל בין שיטת החסידות לבין שיטת המוסר?

שאלה:

מאת יקותיאל: לכבוד הרב שיק שליט"א. אני סטודנט באוניברסיטה ולאחרונה נחשפתי לאתר האינטרנט שלכם - 'ברסלב סיטי', מאז אני מבקר קבוע באתר. ברצוני לשאול: מה ההבדל בין שיטת החסידות לבין שיטת המוסר? ואיך התחילו שתי השיטות הללו? אודה לכם אם תוכלו לענות לי, ואפילו בקצרה. תודה רבה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בלק, ט"ז תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל יקותיאל, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כתיב (תהלים לד, טו): "סור מרע ועשה טוב", והן שתי דרכים בעבודת השם יתברך. דרך המוסר זה קדם להיות "סור מרע" - לתקן את המדות שלו, ולקנות לעצמו מדות טובות, ולפני זה לא שיך שום דבר, בסוד (ירמיה ה, ג): "נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים", מה שאין כן דרך החסידות זה קדם להיות "ועשה טוב" - להרבות בעשיית טוב ובקיום מצוות מעשיות, ולהמשיך על עצמו גלוי אלקות, כי עד שיהיה סור מרע יתגבר עליו אלף פעמים יצרו, מה שאין כן כשרק יעשה טוב, ויחפש אחר הטוב, אזי הרי ממילא הרע יתבטל, כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החשך. וזו התמצית של שתי הדרכים, ושתיהן דרכי אמת, ורכבות נשמות ישראל הלכו לאור שתי הדרכים האלו, וגדלו והצליחו.

הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע נולד לאביו הצדיק הגנוז רבי אליעזר, ולאמו הצדקת שרה, כשנולד - נפטרה אמו, ונשאר יתום

עם אביו שהיה אז בגיל מאה כשנולד בנו, וכשהגיע לגיל מאה וחמש קרא לבנו, ואמר לו כדברים האלה: "ישראל'ק, אני הולך עכשו לעולמי כדרך כל העולם, ואתה אל תפחד מאף בריה שבעולם. תציר בדעתך שמלא כל הארץ כבודו, הקדוש-ברוך-הוא נמצא בכל מקום, והוא תמיד אתך, וכל מה שאתה צריך תבקש ממנו, ותדבר אתו כאשר ידבר איש אל רעהו". ובמלים האלו נסתלק. והיות שהוא היה ילד קטן, חשב שהאבא נפל בשנה והתחיל לעורר אותו: אבא, אבא, וכו', והוא לא התעורר, אזי הוא קרא לשכנים, והם כבר ראו שאביו נפטר, ועשו את ההלויה וקברו אותו.

והדבורים האחרונים שאביו הניח לו כצואה נחקקו בלבו הצעיר, ומאז הכניס בדעתו איך שמלא כל הארץ כבודו, והקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והתחיל לדבר עמו יתברך. וכך התחיל לגדול וכו', ואיפה שישן בלילה לא היה ביום, ואיפה שהיה ביום לא היה בלילה, והלך נע ונד וכו' וכו', וכך עלה ונתעלה עד שהגיע הזמן שהתגלה בעולם וכו', וכך נתגלתה שיטת החסידות בעולם - שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור, וצריכים להכניס את זה בדעתו ולא להסיח דעת ממנו יתברך כלל.

הגאון הקדוש רבי ישראל סלנטר זי"ע הוא היה אבי בעלי המוסר, ומספר מה הביא אותו להקים את דרך המוסר - לעבד על המדות ולשרש מעצמו את המדות הרעות:

היו באיזו עירה כמה סנדלרים, ובדרך כלל זו אומנות מאד פשוטה ועניה וכו', ויהי היום, שאחד מהסנדלרים שהיה עני גדול מאד - קנה כרטיס הגרלה וזכה בסכום עצום מאד, ובין לילה ליום נעשה עשיר גדול מאד - שאין ערך לעשירותו. כמובן שחסל את הסנדלריה שלו ובנה לעצמו ארמון והיו לו משרתים וכו', וכעבר זמן לא רב התפרסם מאד בגדלת עשירותו בכל הסביבה, והיה בין עשירי העיר, עד שכלם כבר שכחו את העבר שלו שהיה סנדלר עני.

היתה לו בת, וכמוכן שכל אחד רוצה להשתדך עם עשיר מפלג כזה, והיה רב גדול מפרסם באיזו עיר, שהיה לו בן חריף כליל המעלות והשתדך עם העשיר הזה, ועשו חתונה גדולה ומפארת, כנהוג אצל עשיר גדול כזה.

לעשיר הזה שבבעבר היה סנדלר ונעשה עשיר, היה שכן, שגם היה סנדלר פשוט, והוא קנא בו כל הזמן - איך שעלה לגדלה כזו, ולא היה יכול להתאפק מרב קנאה. ויהי בעת החפה, הוא בא עם נעל בידו ואמר לפני כלם: "הלא אתה סנדלר פשוט, תתקן לי את הנעל הקרועה הזו" ... ויהי בשמעו דבר זה, מרב בושה, לא היה מסגל לסבל את חרפתו ברבים, וקבל דום לב תחת החפה ונפטר, ונעשה רעש גדול מאד, כי דבר כזה לא שומעים בכל יום וכו'...

וכשמע רבי ישראל סלנטר זי"ע את הספור זה, ענה ואמר: "אם יכול לקרות דבר כזה, שאחד מחמת קנאתו הסרוחה יכול ללכת לבייש כל כך את הזולת ברבים, וכן להפך, אדם ששומע את בזיונו ולא יכול להתאפק וחורה לו כל כך עד שמת מזה, הגיע הזמן שאפרסם את שיטת המוסר - שבני אדם יעבדו על מדותיהם, ואל יבזו זה את זה, ולא יצערו את זולתם, ואחד שמבזים אותו שיקבל את זה באהבה, ולא יקח את זה ללב".

זו תמצית שיטת החסידות ושיטת המוסר על קצה המזלג.

יודוע, שרבנו ז"ל אמר פעם לאחד שבא להתלונן שהוא כלו רע וכו', ושאל: "מה אני עושה כדי לצאת מזה, כי הרע מתגבר עלי ביותר?" ענה ואמר לו רבנו ז"ל בזה הלשון: "דו טוה גוטס, און די שלעכטס וועט ממילא אראפפאלן" [אתה עשה טוב, וממילא הרע יפול ויתבטל לגמרי]. ופרש רבנו ז"ל את הפסוק: "סור מרע" - איך? על ידי "ויעשה טוב" - אם עושים הרבה טוב, ממילא הרע נופל, כי דרך רבנו ז"ל היא כשיטת החסידות.

יודוע, אשר לרבנו ז"ל לא היה שום רב שלמד אותו, אלא הוא

נולד בבית הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו תגן עלינו, שאמו הצדקת מרת פייגא קבלה את זה מתנה מאמה הצדקת אדל בת הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, ובבית זה התאכסנו כל תלמידי הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע ותלמידי המגיד הגדול ממעוזיטש זי"ע בעת בואם להשתטח על ציון הבעל-שם-טוב הקדוש במעוזיבוז', וכדרך הצדיקים, ספרו ספורים מרבם הגדול הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע.

ורבנו ז"ל היה אז בגיל ארבע, וכששמע את הספור הנ"ל איך שהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע בהיותו ילד קטן שמע את צוואת אביו והתחיל להתבודד וכו' וכו' - זה הלהיב אותו מאד, ומאז שהיה ילד קטן התחיל להתבודד עם הקדוש-ברוך-הוא (כמובא בספר 'שבחי הר"ן' ובספר 'פעלת הצדיק'), והתחיל לעבד את הקדוש-ברוך-הוא עוד מגיל קטנות, וכך נתגדל לבד בלי רב שילמד עמו.

את כל זה אני כותב לך בקצור נמרץ, כי יש להאריך בזה מאד מאד, ואין לי הפנאי לזה עכשו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקסו.

יש לי רצון פנימי להתחזק ולהתקרב לדת, אבל כשאני נזכרת בכל מה שעשיתי אני נהיית עצובה ומיאשת

שאלה:

מאת ליאת: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. עברתי ילדות קשה מאד, וכאשר התבגרתי ועזבתי את הבית - התדרדרתי

מֵאֵד. הֵייתִי מִסְתַּוְבֶּבֶת בְּחִבְרָה מְקַלְקֶלֶת, יוֹצֵאת לְמִסְבוֹת
וּמוֹעֲדוֹנִים, וְעוֹד הִרְבֵּה דְבָרִים שְׁאֲנִי מִתְבַּיֶּשֶׁת לְכֹתֵב.
כְּבָר כַּמָּה שָׁנִים יֵשׁ לִי רְצוֹן פְּנִימִי לְהִתְחַזֵּק, וְלִהְתַּקְרֵב יוֹתֵר
לְדַת, אָבֵל כְּשֶׁאֲנִי נִזְכַּרְת בְּמָה שֶׁעָשִׂיתִי - אֲנִי נְהִיית עֲצוּבָה
וּמִיֶּאֱשֶׁת.
אֲשַׁמַּח מֵאֵד אִם תּוּכַל לְכֹתֵב לִי מָה לַעֲשׂוֹת וְאִיךָ לְהִתְגַּבֵּר עַל
הַמְחַשְׁבוֹת הָאֵלֶּה: תּוֹדָה רַבָּה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּלֶק, ט"ז תמוז ה'תשע"ב
שְׁלוֹם רַב אֶל לִיאֵת, תַּחֲיָה
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁאֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וְרַבְנוּ ז"ל
צָעַק בְּקוֹל עֲמוּק עֲמוּק (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן עח): "גִּיּוֹאֵלְד! זֵיִיט
אֵיךְ גִּישַׁט מִיֶּאֱשׁ עֵס אִיז גָּאָר קֵיִין יֶאוּשׁ פֶּאָרְהֶאֲנֵדִין" - אֵינן שׁוּם
יֶאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ! וְאֵת זֶה תַּכְנִיִּסִי בְּרֵאשׁ, שֶׁהֶעֱקַר
הוּא הִרְצוֹן, וְאִם רוֹצִים לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה צְרִיכִים לְקַחַת אֶת
עֲצָמוֹ בְּיָדִים, וְלִדְעַת, שְׁאֲצֵלוֹ יִתְבָּרַךְ חֲזָרָה בְּתְשׁוּבָה זֶה דְּבָר גְּדוֹל
מֵאֵד מֵאֵד, וְכָךְ אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קיט): 'יְדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא פְּרוּסָה תַּחַת כַּנְּפֵי הַחַיּוֹת כְּדִי לְקַבֵּל בְּעֲלֵי תְשׁוּבָה מִיַּד מִדַּת
הַדִּין'; וְאֲמָרוּ (בְּרִכוֹת לד): 'בְּמִקּוֹם שֶׁבְּעֲלֵי תְשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם אֵין
צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד'; וְאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי
פְּרָשָׁה מד סִימָן ט): 'גְּדוֹל כְּחֹה שֶׁל תְּשׁוּבָה שֶׁפִּיּוֹן שְׁאֲדָם מְהִרְהֵר בְּלִבּוֹ
לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיַּד הִיא עוֹלָה לֹא עַד עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עַד עֶשְׂרִים
וְלֹא עַד מֵאָה, אֲלָא עַד מֵהַלֶּךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רְקִיעַ רֵאשׁוֹן
וְשָׁנִי, אֲלָא שְׁהִיא עוֹמֶדֶת לְפָנֵי כֶּסֶף הַכְּבוֹד'.

וְהַסֵּמ"ך-מ"ם מֵאֵד מֵאֵד מִפְּחָד מִבֵּין אָדָם שֶׁחֲזָר בְּתְשׁוּבָה, כִּי
כִּיּוֹן שְׁאֲדָם בָּא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפֵלוֹ שֶׁהוּא עֹשֶׂה עַד עַכְשָׁו מָה
שֶׁעָשָׂה, וּמִתּוֹדָה וּמִתְחַרֵּט עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבָר

מקבלו, ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה כ, סימן יג): 'בלעם הִיָּה רָשָׁע עָרוּם, וַיִּדַע שְׂאִין עוֹמֵד בְּפָנֵי הַפְּרַעֲנוֹת אֲלֵא תְּשׁוּבָה, שְׁכַל מִי שְׁחוּטָא וְאוֹמֵר חֲטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ לִיגַע בּוֹ, וּבְשִׁבִיל זֶה הוּא מְסִית אֶת כָּל אָדָם: "מָה לָּךְ לַחֲזוֹר בְּתְּשׁוּבָה? וּמָה לָּךְ לְהַתְּוֹדוֹת?" כִּי הוּא יוֹדֵעַ שְׁמִי שְׁחֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה וּמִתְּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ הַמּוֹת לִיגַע בּוֹ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא נח ח): 'אֵין מְכָה בְּעוֹלָם שְׂאִין לָהּ רְפוּאָה, רְפוּאָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע - תְּשׁוּבָה'.

וְלִכֵּן תִּקְחִי אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיָדֶיךָ, וְתִתְחִילִי לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֶךְ, פְּשוּט וְלַעֲנִין, וְלִסְפָּר לוֹ יִתְבַּרְךָ כָּל מָה שֶׁעֲבַרְתָּ בְּפִרְטֵי פְּרִטְיוֹת, כִּי עָקֹר הַתְּשׁוּבָה - זֶה וְדוּוֹי דְּבָרִים, כְּמוֹכָא בְּרַמְבַּ"ם (פֶּרֶק א' מֵהַלְכוֹת תְּשׁוּבָה הִלְכָה א'): 'כָּל מִצְוֹת שֶׁבִּתְוֹרָה, בֵּין עֲשֵׂה בֵּין לֹא תַעֲשֶׂה, אִם עָבַר אָדָם עַל אַחַת מֵהֶן, בֵּין בְּזִדּוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה, כְּשִׁיעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וַיֵּשׁוּב מִחֲטָאוֹ חַיִּב לְהַתְּוֹדוֹת לְפָנֵי הָאֵל בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֹאֲמַר (בְּמִדְבָר ה, ו-ז): "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וְגו' "וְהַתְּוֹדוֹת אֶת חֲטָאתֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ" - זֶה וְדוּוֹי דְּבָרִים. וְדוּוֹי זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה. כִּיצַד מִתְּוֹדִים? אוֹמֵר: אֲנִי הֵשֵׁם! חֲטָאתִי עָוִיתִי פִּשְׁעִי לְפָנֶיךָ, וְעָשִׂיתִי כַּךְ וְכָךְ, וְהָרִי נִחְמַתִּי וּבּוֹשָׁתִי בְּמַעֲשֵׁי, וְלַעֲוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה, וְזֶהוּ עֲקָרוֹ שֶׁל וְדוּוֹי. וְכָל הַמְּרֻבָּה לְהַתְּוֹדוֹת וּמֵאָרִיךְ בְּעֵנִין זֶה, הָרִי זֶה מִשְׁבַּח'.

וְזֶה כָּל הָעֵנִין שֶׁל הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁצָרִיכִים לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלוֹ, וְלִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בְּפִרְטֵי פְּרִטְיוֹת וְכוּ'. הֵן אֶמֶת, שֶׁבִּהְתְּחִלָּה יִהְיֶה נִדְמָה לָּךְ שְׂאֵף אֶחָד לֹא שׁוֹמֵעַ אוֹתָךְ וְאֵף אֶחָד לֹא צָרִיךְ אוֹתָךְ, אֵף עֲלֶיךָ לְדַעַת שְׁכַל זֶה דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ - מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וּמָה שְׁנֹדְמָה לָּךְ שְׂאֵף אֶחָד לֹא שׁוֹמֵעַ אוֹתָךְ, כָּל זֶה מֵרַב הַעֲוֹנוֹת שְׁנֹכְנְסוּ בְּךָ וְכוּ', וְעַל זֶה אָמַר הַנְּבִיא (ישעיה נט, ב): "כִּי אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם הִיוּ מִבְּדָלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם וְחֲטָאוֹתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָּנִים מִכֶּם מִשְׁמוּעַ".

ולכן העקר תבקשי ממנו יתברך על שמחה, כי יסוד גדול לצאת מהצרות והיסורים והמרירות הוא שמחה, לשמח עם נקדת יהדותו, והשמחה מרחבת את הדעת בגשמיות וברוחניות, ולכן תבקשי הרבה ממנו יתברך רק על שמחה, ותהיי רגילה לומר את התפלה הזו, אפלו כמה פעמים ביום, עד שתדעי את התפלה בעל פה, וזה יועיל לך מאד מאד:

רבונו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיה, ואזכה להרגיש את השמחה בכל אברי וגידי ובכל טפי דמי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל חסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכולה לקיים את מצוותיך. אנא! אבי שבשמים! רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך תתברך, איך שאתה מחיה ומהנה ומקיים את כל הבריאה כלה. וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדריך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ותמשיך עלי שפע שלא אצטרך שום טובות מפשר ודם, אלא תפרנסני מידך המלאה לבד, ועוד אזכה לתת צדקה לזולת, ולעשות חסד עם כל בר ישראל, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שיתהפך לך המזל לטובה, ותזכי תמיד להיות שמחה ועליזה, ותהיי הכי מאשרת בחיים - אם תקימי את העצות האלו.

המאחל לך שבת שלום...

תקסז.

**התרגלתי לקנות גם כשאין לי כסף.
איך אפשר להפסיק עם ההרגל הרע הזה?**

שאלה:

מאת יוחנן: יש לי בעיה: אני קונה הרבה דברים ופורס את התשלום להרבה תשלומים, אף כשמגיע מועד הפרעון של התשלומים, אין לי מאיפה לשלם, ואז כמובן חוזרים לי צ'קים, והחובות צוברים עמלות ורבית. אני יודע שאסור לקנות כשאין כסף, אבל אני לא יכול להשתלט על עצמי ואני קונה עוד ועוד. איך אני יכול להפסיק עם ההרגל הרע הזה? ואיך אוכל לצאת מכל החובות שלי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בלק, ט"ז תמוז ה'תשע"ב
שלום וברכה אל יוחנן, נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שלהלוות כסף זו פשוט מחלה כמו סמים, שתיה חריפה, המורים וכו', מלבד זאת מה שדוד המלך אומר (תהלים לז, כא): "לזה רשע ולא ישלם"; כי מי שלא משלם מה שלוה, הוא נקרא רשע, פשוטו כמשמעו.

ולכן זכר תזכור מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קכב): 'שאם לא היה ממתיך בבטחון לישועת השם, כבר היה איש נוסע ומטלטל, כמו כל הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה כנהוג עכשו. והכונה, כי אמר זאת לענין הנהגת הבית בפרנסה ומלבושים ושאר צרכי הבית, שעל פי רב חסר לאדם הרבה, כגון לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו', שצריכין

להמתין לישועת השם ולכלי לדחק את השעיה (ערוכין יג:) - למלאות החסרון תכף ומיד, רק צריכין להמתין עד ירחם השם.

ואמר רבנו ז"ל על עצמו שאם לא היה ממתין, כגון כשהיה חסר לו איזה דבר, אם היה דוחק את השעיה דוקא תכף, היה צריך ללוות לעצמו ולהיות בעל חוב, עד שהיה מכרח להיות נוסע ומטלטל, כמו שאנו יודעים ענין הנוסעים שהם מכרחים תמיד לסע על המדינה, מחמת שהם תמיד בעלי חובות.

וענין זה צריכים לידע מאד וצריכין ללמד עצמו להרגיל את עצמו בזה מאד, כי לכל אדם חסר הרבה אפלו בעלי בתים ועשירים גדולים, מכל שכן מקבליים, אפלו החשובים והגדולים. וצריך לזה להסתפק במעוט ולהנהיג ביתו כפי השעיה והזמן, ואם נדמה לו שצריך מלבוש או לאשתו ובניו, אף-על-פי שמכרח לו אל ידחק השעיה ללוות ולהקיף ולהיות בעל חוב, אף ימתין עד שיבוא עתו. וטוב לסבל דחק אפלו במזונות וכל שכן במלבושים ודירות וכו' ולא להיות בעל חוב. ומוטב שיהיה בעל חוב לעצמו או לבני ביתו במלבושים מלהיות בעל חוב להחנוני או לאחרים, כי בכל עניני פרנסה צריכין להמתין עד שיבוא עתו, כמו שכתוב (תהלים קמה, טו): "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו".

ולכן תחדיד בדעתך את הלמוד הזה שלמד אותנו רבנו ז"ל איך להתנהג וכו'.

ועל כן אני מאד מבקש אותך שתראה להפסיק פעם ולתמיד ואל תלך יותר כספים, כי לבסוף יקחו אותך למשפט וכו', ואתה יכול לגמר בבית סהר וכו', או שיפסקו עליך במשפט הוצאה לפעל ורבית, ורבית דרבית וכו', ואני בטוח שכבר יש עליך את זה וכו' וכו'.

והנה, אחר כל הלמוד הזה שלמדתי אותך - הנהגת רבנו ז"ל בענין חובות, איך שאדם צריך מאד מאד לשמר לא לעשות חובות,

וְעָדִיף שִׁיחָהּ בַּעַל חוֹב לְעַצְמוֹ מִמָּה שִׁיחָהּ בַּעַל חוֹב לְחֲנוּת, עֲכָשׁוּ נִגְשׁ אֶל שָׂרֵשׁ הַבְּעֵיָה: כִּי כִּף אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שיחות הר"ן סימן קיב): "ש' עֲבָרָה שֶׁעָנְשָׁה שֶׁל עֲבָרָה הֵחִיא שִׁיחָהּ בַּעַל חוֹב תְּמִיד, וְאֶפִּילוּ יַעֲשֶׂה כָּל טַעֲדָקִי וּפְעֻלוֹת דְּאֶפְשֶׁר - לֹא יוֹעִיל כָּלָל, וְיִהְיֶה בַּעַל חוֹב תְּמִיד. וְלִפְעָמִים גּוֹרֵם הָעֲבָרָה שֶׁמִּפִּיל גַּם אַחֲרָיִם לְהִיּוֹתָם בַּעֲלֵי חוֹבוֹת. וְלִזֶּה יֵשׁ עֵת שֶׁנַּעֲשׂוּ כִּמָּה בַּעֲלֵי חוֹבוֹת בְּעוֹלָם, זֶהוּ מַחֲמַת הָעֲבָרָה הַזֹּאת שֶׁנִּתְגַּבְּרָה בְּעוֹלָם, חֵס וְשָׁלוֹם.

[וְהָעֲבָרָה הַזֹּאת, רַחֲמָנָא לְשׁוֹכֵן, הִיא הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, שְׁמִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה וּמוֹצִיא זָרַעוֹ לְבִטְלָה, הוּא נּוֹפֵל לְקַטְנוֹת הַמּוֹחִין וְכו', וְחִי בְּצַמְצוּם הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל, עַד שֶׁלֹּא רוֹאֶה עֲצָה אַחֲרַת רַק לְהִלוּת כְּסָפִים, וְהוּא מְכַנֵּס בְּפֶח עוֹד אֲנָשִׁים שֶׁנַּעֲשִׂים בַּעֲלֵי חוֹבוֹת בְּשִׁבִּילוֹ, כִּי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, מְטַמֵּט אֶת הַדַּעַת וּמַעֲקֵם אֶת הַלֵּב, וּמְכַנֵּס בּוֹ סִפְקוֹת וּבִלְבוּלִים וְכו', וְהוּא נַעֲשֶׂה מִתְּסַכָּל לְגַמְרֵי וְכו', וְכָכָל שֶׁמִּלּוֹה יוֹתֵר כְּסָפִים, יוֹתֵר הוּא נִכְנָס בְּקַטְנוֹת הַמּוֹחִין וּבְתַסְפוֹל וּבִיאוּשׁ גָּדוֹל מְאֹד].

'וְעֲצָה לָזֶה, לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה בְּכִלְיּוֹת וְלִהְתַּחַן לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַצִּילוֹ מֵעֲבָרָה זֹאת, וְלִהְתַּחַרֵּט בְּכִלְיּוֹת עַל עֲבָרָה זֹאת וְעַת לְשׁוֹב עַל זֶה הוּא - כִּשְׁהוּא בְּמוֹחִין דְּגִדְלוֹת, אֲזִי טוֹב לְהִתְחַרֵּט וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל זֶה וּלְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה. כִּי מוֹחִין דְּקַטְנוֹת הוּא בְּחִינַת בַּעַל חוֹב, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשִׁין מֵט): 'עֲשֶׂרָה קַבִּין שִׁינָה יִרְדּוּ לְעוֹלָם, תִּשְׁעָה נִטְלוּ עֲבָדִים'. שֵׁנָה הוּא בְּחִינַת מוֹחִין דְּקַטְנוֹת, עֲבָדִים הוּא בְּחִינַת (מִשְׁלֵי כב, ז): "עֲבָד לְוָה לְאִישׁ מִלְּוָה". וּלְפִי זֶה, כִּשְׁהוּא בְּמוֹחִין דְּגִדְלוֹת אֲזִי הֵעֵת לְשׁוֹב עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה וּלְבַטֵּל אֶת הָעֲנָשׁ שֶׁל בַּעַל חוֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת מוֹחִין דְּקַטְנוֹת; כִּי בְּאֵמַת אֵתָּה צְרִיךְ לְדַעַת, שְׁמִי שֶׁמִּלּוֹה כְּסָפִים וְהוּא בַּעַל חוֹב לְכָל אַחַד, זֶה בְּעַצְמוֹ עֲנָשׁ גָּדוֹל מְאֹד.

וְלִכֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׁיזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְגִדְלוֹת הַמּוֹחִין, וְאֲזִי כִּשְׁיֵשׁ לוֹ גִּדְלוֹת הַמּוֹחִין, שִׁיתְפַּלֵּל לְהַקְּדוּשׁ-

ברוך-הוא שיוציא אותו מהפח הזה, והלואי שתזכה לומר בכל יום את התפלה הזו, וזה יועיל לך מאד מאד:

רבונו של עולם! חוס וחמול עלי ותוציאני מהקטנות והדחקות שגַרַמְתִּי לְעַצְמִי על ידי חטאי המרבים שחטאתי עויתי ופשעתי לפניה, ובפרט בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, שהוא חטא חמור מאד, עד שחכמינו הקדושים אמרו: 'כל המוציא זרעו לבטלה חייב מיתה'. מה אומר מה אדבר מה אצטדק, האלהים מצא את עווני, מפני החטא המגנה הזה התעבר דמי בי, והתבלבלה דעתי, והתעקם לבבי בקשיות וספקות עליה, עד שנפלתי בקטנות המוחין, שאבדתי את שכלי לגמרי, ונעשיתי עבד ליצרי הרע, עד שהוא מושל בי, ונתקים אצלי: "עבד פי ימלוך ונבל פי ישבע לחם", שעל ידי זה נפלתי בעניות גדולה מאד, עד כדי כך שאני מכרח ללוות כסף לקנות לחם, וכל כך נפלתי בעיני עצמי ביאוש עמוק מאד, עד שאני לא רואה שום דרך איך יוצאים מזה.

אנא רבונו של עולם! חמל על נפש אמללה כמוני, ותוציאני מקטנות המוחין ואזכה להגיע לגדלות המוחין, באפן שאהיה חזק להתפלל אליה תמיד, ולהתחנן ולבקש על נפשי, עד שאזכה לצאת מהקטנות ולבוא אל הגדלות. ואתה הודעתני על ידי ראש צדיקה, שאין שום יאוש בעולם כלל, ואפלו אם אדם כבר עבר על כל העוונות בכלליות, ובפרטיות על העון החמור הזה של הוצאת זרע לבטלה - גם כן מועילה תשובה, ועל כן גם לי תועיל התשובה על ידי שאתחרט על מעשי המגנים שעשיתי עד עכשו, ואזכה לקבל עלי קבלה חזקה - לא לחזור אל העון החמור הזה, כמו שגלית לנו אשר עקר התשובה הוא, שמהיום והלאה לא להמשיך בזהמת החטא המגנה הזה.

אנא ממך רבונו של עולם! חוס וחמול עלי שאזכה להיות חזק בדעתי - לא לחזור אל העון החמור הזה, ואזכה לתקן

את מה שקלקלתי, עד שאצא לגמרי מהחובות, ויקים בי מקרא שכתוב: "ב'צלו ח'מדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי". ומעתה אזכה להחזיר בעצמי אמונתך הפשוטה שאתה מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ולא אסיח דעת ממך כרגע, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום...

תקסח.

**אני גרוש כבר חמש שנים.
מה עלי לעשות כדי להתחתן?**

שאלה:

מאת יוסי: אני גרוש למעלה מחמש שנים, ובעוד כפנה חודשים אהיה בן שלושים ואחת. מה עלי לעשות כדי להתחתן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בלק, ט"ז תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל יוסי, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם להתחתן, כי אסור להשאר רוק, וכך אמרו חכמינו הקדושים (יבמות סב:): 'אמר רבי תנחום אמר רבי חנילאי: כל אדם שאין לו אשה - שרוי בלא שמחה, בלא

בְּרָכָה, בְּלֹא טוֹבָה. בְּלֹא שְׂמֵחָה - דְּכִתִּיב (דְּבָרִים יד, כו): "וְשִׂמְחַתְּ אֶתְּהָ וּבֵיתְךָ", בְּלֹא בְּרָכָה - דְּכִתִּיב (יחזקאל מד, ל): "לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ", בְּלֹא טוֹבָה - דְּכִתִּיב (בראשית ב, יח): "לֹא טוֹב הָיְתָה הָאָדָם לְבַדּוֹ"; בְּמַעֲרָבָא אַמְרֵי: בְּלֹא תוֹרָה, בְּלֹא חוּמָה. בְּלֹא תוֹרָה - דְּכִתִּיב (איוב ו, יג): "הֲאִם אֵין עֲזָרְתִּי בִּי וְתִשְׁיָה נְדָחָה מִמֶּנִּי", בְּלֹא חוּמָה - דְּכִתִּיב (יְרֵמִיָּה לא, כא): "נִקְבָּה תִסּוּכֵב גְּבֹר". רָבָא בַר עֲזוּלָא אָמַר: בְּלֹא שְׁלוֹם - דְּכִתִּיב (איוב ה, כד): "וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ וּפְקַדְתָּ נֶוֶךְ וְלֹא תַחֲטָא".

לֹא אֶכְנֵס לְנוֹשָׂא שְׁל הַסִּבָּה - לָמָּה הִתְגַּרְשַׁתְּ וְכוּ', אֲלֵא לְדַעַתִּי, כְּדָאֵי שֶׁתְּלַמֵּד עֲכָשׁוּ מֵהִטְעִיּוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עַד עַכְשָׁיו, כְּדִי שְׁלֵא תִצְטָרֵךְ לְחֹזֵר עַל הַטְעִיּוֹת הָאֵלֶּה... אֲסוּר לְהִשְׁאֵר רוּךְ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וּבִפְרֻט שֶׁאֲתָה גְרוֹשׁ וְכוּ', כִּי עַל יְדֵי זֶה בָּאִים לְעוֹנוֹת חֲמוּרִים מְאֹד מְאֹד.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שֶׁבִּיכְלַתְךָ לְהִתְחַתֵּן, וְלֹא חֲסֵרוֹת גְּרוֹשׁוֹת, וְאִם תִּשְׁנֶה אֶת מַעֲשֵׂיךָ וְאֶת מַדּוּתֵיךָ, וְלֹא תִהְיֶה יוֹתֵר כַּעֲסָן וְעֲצָבְנֵי וְכוּ', אֲלֵא חֲקִנְהָ לְעֲצָמְךָ אֶת מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת, לְסַבֵּל אֶת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', וְלִקְבֹּל אֶת הַכֹּל בְּשִׂמְחָה, אֲזִי בְּקִלּוֹת תִּזְכֶּה לְמַצָּא בֵּת זוג.

נָא וְנָא, אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ מִמֶּךָ שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד מִמִּדַּת הַכַּעַס, הַהוֹרֶסֶת אֶת חַיֵּי הָאָדָם, וְאֵינָה מְבִיאָה אֶת הָאָדָם אֶל שׁוּם דְּבָר, אֲלֵא רַק לְנַפְיֵלָה בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין מ.א.): 'רְגִזָּן לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ אֲלֵא רְגִזְנוּתָא'; הָאָדָם הַרְגִזָּן וְהַכַּעֲסָן אֵינוֹ פּוֹעֵל בְּכַעֲסוֹ שׁוּם דְּבָר, אֲלֵא רַק זֶה שֶׁהוּא מְקַלְקֵל אֶת הַבְּרִיאוֹת שְׁלוֹ, כִּי עִם כַּעַס לֹא מְגִיעִים אֶל שׁוּם דְּבָר, וְאֵל שׁוּם מְקוֹם. וְרוֹאִים בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם עֲצָבָנִים וְכַעֲסָנִים, וּמוֹצִיאִים אֶת הָעֲצָבִים שְׁלֵהֶם עַל גְּשׁוּתֵיהֶם וְכוּ', וְלִבְסוּף מִתְגַּרְשִׁים, וְנִשְׁאָרִים לְבַד גְּלַמוּדִים וְכוּ'.

וְאִפְּלוּ שֶׁהָאִשָּׁה כַּעֲסָנִית וְעֲצָבָנִית וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כִּשֶׁהֲבַעַל לּוֹמֵד לְשִׁתְּק וּלְהַבְלִיג וְכוּ', וְנִזְהָר שְׁלֵא לְצַאת לְרִיב עִמָּה וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה הוּא יְכוֹל לְהַפְּךָ אוֹתָהּ לְאִשָּׁה הַכִּי טוֹבָה בְּעוֹלָם, כִּי הַכֹּל תְּלוּי

בְּאֵדָם וְכוּ' - אִם הוּא חָכֵם וְיודֵעַ שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לְסַבֵּל וְלִשְׁתַּקּוּ וְלִהְבַּלֵּיג וְכוּ', אֲזִי עוֹבֵר אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ בְּטוֹב וּבִנְעִימִים, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר, וְחַי בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה עִם אֲשֶׁתּוֹ וְכוּ', וּמִמִּילָא הִילְדִים גְּדוֹלִים מְצַלְחִים וְרַגּוּעִים, כִּי בְּבֵית שֵׁישׁ בּוֹ אוֹרְהָ שֶׁל אֶהְבֶּה וְשֶׁל שְׂמֹחָה וְשֶׁל רַגַע, הִילְדִים מְצַלְחִים בְּהַתְּפַחְחוּת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. אֲבָל הַצָּרָה הִיא, שֶׁהָאָדָם, מֵרַב הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹנוֹת שֶׁחָטָא וְעָרִין חוֹטָא, מִטְּמֵטֵם מֵחוּ וּמִתְעַקֵּם לְכַבּוֹ, עַד שֵׁישׁ לוֹ קִשְׁיוֹת וְסַפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה מֵה שֶׁהוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, כִּי מִי שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנָה - אֵין לוֹ סִבְלָנוּת, כִּי כִּף אָמַר רַבְּנֵי ז' ל' (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן קנ"ה): 'שֶׁסִּבְלָנוּת וְאֲרִיכוּת אִפְסִים תְּלוּי כְּפֵי הָאֲמוּנָה שֵׁישׁ בּוֹ'.

וְלִכֵּן רָאִה לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּהּ בְּיַדֶּיךָ וְלִקְנוֹת לְעֲצֻמָּהּ אֶת הַמִּדָּה הַיְקָרָה שֶׁל סִבְלָנוּת, וְכִף תּוֹכַל לְהַחְזִיק אֶשָׁה, וְלַחְיוֹת עִמָּהּ בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּרִית, וְאָמַר הַחֲכָם: "הַסִּבֵּל וְהַשְׁתִּיקָה בְּעַת הַמְרִיבָה, אוֹת הִיא עַל שָׂרֵשׁ הַטוֹב שְׁבוּ".

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ שְׁבַת שְׁלוֹם...

תקסט.

**בֶּן-זוּגִי הִיָּה בְּקֶשֶׁר אֶתִּי בְּעוֹדוֹ נָשׂוּי, וְלֵאחֶר שֶׁהִתְגַּרַשׁ
הַחֲלַטְנוּ לְהַתְּחַתֵּן. הָאֵם תְּהִיָּה לָנוּ הַצְּלָחָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת לֵיטַל: לְכַבּוֹד הָרַב. כְּשֶׁהֵייתִי יְלָדָה צְעִירָה בְּגִיל אַרְבַּע עֶשְׂרֵה, גָּר אֲתָנוּ בְּשִׁכְנוֹת אַבְרָךְ צְעִיר נָשׂוּי עִם שְׁלֹשָׁה יְלָדִים. בְּהַתְּחַלָּה הָיִינוּ מְדַבְּרִים פֶּה וְשֵׁם, וְלֵאט לֵאט הוּא פָּתָה אוֹתִי,

וּפְתַחְנוּ קֶשֶׁר בְּלִי שְׁאִשְׁתּוֹ יִדְעָה. אַחֲרֵי זְמַן מִסָּיִם, הַכֹּל נֹדַע
 לְאִשְׁתּוֹ, הֵם הִתְגַּרְשׁוּ וְהָיָה בְּלֶאֱגַן גָּדוֹל. הַהוֹרִים שְׁלִי מְאֹד
 מִצְטַעְרִים עַל כָּל מָה שֶׁעָשִׂיתִי, אָבֵל מָה שֶׁנַּעֲשֶׂה נַעֲשֶׂה.
 מֵאֵז אֲנִי וְהוּא חַיִּים בְּיַחַד וְעַכְשָׁיו אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִתְחַתֵּן. הָאֵם
 כִּדְאִי לָנוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הַצַּעַד הַזֶּה? אֲנִי מִקְוֶה מְאֹד שֶׁתַּעֲנוּ לִי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בְּלֶק, ט"ז תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל לֵיטֵל, תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לֹא אֶכְנַס עֲכָשׁוּ בַּפְּרָטִים וּבַפְּרָטִים פְּרָטִים, אֲנִי רַק אֶגִּיד לָךְ פְּתוּחַ
 וְלַעֲנִיךְ, הֵן אִמַּת שְׁבֵהתַחְלָה לֹא הָיִית אֲשֶׁמָּה וְכוּ', כִּי הַמְּגוּל וְהַבּוּגֵד
 הַזֶּה פָּתָה אוֹתְךָ, וְהַכְּנִיס אוֹתְךָ בַּמְּלַכְדָּת שְׁלוֹ וְכוּ', וְעַכְשָׁיו כְּכַר נִשְׁבַּר
 הַבַּיִת, וְהוּא עֹזֵב אִשָּׁה וְשְׁלוֹשָׁה יְלָדִים וְכוּ', אֵךְ כָּעַת אֲנִי מְכָרָח לְהַגִּיד
 לָךְ חֵד מִשְׁמַעִית, שֶׁתַּעֲזֹבִי אֶת הַמְּגוּל הַזֶּה, כִּי אֲסוּר לַחַיּוֹת עִמּוֹ אִפְלוּ
 רַגַע אֶחָד וְכוּ', וְאַף שְׁאֲנִי יוֹדַע שְׁאֵת לֹא תִשְׁמַעִי לִי וְכוּ', אָבֵל כִּדְאִי
 לְהַצִּיל אוֹתְךָ מֵהַצָּרוֹת הַמְּמַתִּינּוֹת לְבוֹא עֲלֶיךָ וְכוּ', וּמֵהַסְּבוּכִים שְׁאֵת
 עוֹד תִּסְתַּכְּכִי בְּשִׁבְלִי וְכוּ' - הִחְלַטְתִּי לְכַתֵּב לָךְ שׁוֹרוֹתִים אֵלוּ.

אֶת עֲדִין צַעֲרָה מְאֹד, וְעַם שְׁכָל קֶטֶן, וְאֶת חוֹשֶׁבֶת שְׁאֵת הַכִּי
 מֵאֲשַׁרְת לְהִיּוֹת עִם מְגוּל כְּזֶה, שְׁאֲמַלֵּל אוֹתְךָ לְגַמְרִי, כִּי בּוֹדְאִי אִם
 אַתָּם תִּתְחַתְּנוּ הוּא יִזְרַק אוֹתְךָ כְּמוֹ שִׁזְרַק אֶת אִשְׁתּוֹ וְכוּ', וְאֲנִי בְּטוּחַ
 שֶׁגַּם עֲכָשׁוּ הוּא בּוֹגֵד תַּחְתִּיךָ וְכוּ', וְאֵז אֶת תְּהִי בְּכַעֲיוֹת רְצִינִיּוֹת.

וְלִכֵּן אֲנִי מֵיַעֵץ לָךְ, קֹדֶם כָּל - לַעֲזֹב אֶת הַמְּגוּל הַזֶּה וְלַחְזוֹר
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאֵל תַּחֲשָׁבִי שֶׁהָעוֹלָם הַפְּקָר, שְׁאֲנָשִׁים יְכוּלִים
 לַעֲשׂוֹת מָה שֶׁהֵם רוֹצִים, כִּי יֵשׁ דִּין וְיֵשׁ דִּין, וְאִם בְּלַעַם אֲמַר לְבָלֶק
 (סְנֵהֲרִין קו'): 'אֵלֶּהֵיָהֶם שֶׁל אֵלוֹ שׁוֹנָא זְמָה הוּא' - דַּעֲי לָךְ! אִם לֹא
 תַּחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה, הַסּוּף יִהְיֶה מֵר מְאֹד וְכוּ', כִּי שׁוֹמְעִים בְּכָל יוֹם כָּל
 מֵינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת אַכְזָרִיּוֹת וְכוּ', וְכָל אֶחָד אוֹמֵר זֶה לֹא יִגִּיעַ

אלי וכו', בשעה שחכמינו הקדושים אמרו (כתבות ל): 'תני רבי חייא: מיום שחרב בית המקדש, אף-על-פי שבטלו סנהדרין - ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין ארבע מיתות לא בטלו. מי שנתחייב סקילה - או נופל מן הגג או חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה - או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה - או נמסר למלכות או לסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק - או טובע בנהר או מת בסרוגכי'.

אני לא מאים עליה, אני רק אומר לך את המציאות המרה, אם לא חוזרים בתשובה - לבסוף מסתבכים בצרות גדולות, ונופלים בפח כזה, שלא תארו לעצמם.

חכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה פרשה כו, סימן ה): 'על הכל הקדוש-ברוך-הוא מאריך אפו חוץ מהזנות'; ואמרו (במדבר רבה פרשה ט, סימן ז): 'אמר הקדוש-ברוך-הוא: על הכל אני כובש, ועל הזמה אני כועס'; וכן אמרו (תנחומא בראשית יב): 'הכל הקדוש-ברוך-הוא מותר, חוץ מן הזמה'. ולכן הלואי הלואי, שתקחי את הרגלים ותברחי מהנואף המגול הזה מה שיותר מהר, לפני שהוא יסבך אותך כל כך, שלא תוכלי יותר לצאת מזה וכו'.

אני מכרח לכתב לך מה שאני יודע ומבין וכו', והקדוש-ברוך-הוא יתן לך שכל לקבל את דברי, ולחזור בתשובה שלמה מה שיותר מהר, ובפרט על מה שפגמת בכבוד אב ואם שצערת אותם כל כך, ועדין את מצערת אותם, שעל זה מקבלים את העונש בכפל כפלים, כמאמרם ז"ל (פסיקתא רבתי פרשה כג סימן ב): 'חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך'; וכתב הרמב"ם (פרק ה' מהלכות ממרים סימן טו): 'כל המבזה אביו או אמו אפלו בדברים ואפילו ברמיזה, הרי זה ארוור מפי הגבורה, שנאמר (דברים כז, טז): "ארוור מקלה אביו ואמו", והרי הוא אומר (משלי ל, יז): "עין תלעג לאב ותבויז ליקנתה אם" וגו', ויש לבית דין להכות על זה מכת מרדות ולענש כפי מה שיראו'; ומובא (ספר תרדים פרק ט' סימן לה): 'שאפלו אם מבזה אותם בלבד בלבד, הרי הוא בכלל ארוור זה'; עין שם.

ואת, לא די שאת מבזה את ההורים שלך וכו', אלא את גם מצערת אותם מאד מאד, וגורמת להם לככות ביום ובלילה. ולכן דעי לך, שהעולם הזה הוא כמו ראי, כפי הפרצוף שמראים לפני הראי - כך רואים חזרה! מה שעושים להורים מקבלים חזרה מהילדים שמולידים אחר כך, ולכן חזרי בתשובה שלמה לפני שיהיה מאחר.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתציתי אותי, ואז יהיה לך טוב כל הימים, ומפלל הן תביני את הלאו.

המאחל לך שבת שלום...

תקע.

**קשה לי מאד שבעלי טס לאומן בכל שנה.
אולי תגידו לו שהשנה ישאר בבית?**

שאלה:

מאת אליהו וכרמית: לכבוד הצדיק מיבנאל. כל שנה בעלי טס לאומן וזה מאד קשה לי, כי אני צריכה להשאר עם הילדים לבד, להסתדר בעצמי, וזה לא קל. שמחתי כשהוא טס בפעם הראשונה והשניה, אבל לא חשבתי שהוא יטוס בכל שנה. אני יודעת שזה חשוב לו מאד, אך אני לא מסגלת לזה. אני כותבת לכם בשם שנינו, ובעלי אמר שהוא מוכן לקבל כל מה שתאמרו לו. אולי תסבירו לו את הענין, ותגידו לו שהשנה ישאר בבית? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בלק, ט"ז תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אליהו וכרמית, שיחיו נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם.

עליכם לדעת, שבפרוש גלה לנו רבנו ז"ל, שעל ראש השנה אפלו אם הרב אומר "לא לנסע" - אסור לצית אותו!

כי אתם צריכים להבין: כל הענין של ראש השנה זה פלא גדול מאד, אז הוא יום הדין שדנים את האדם מה יהיה אתו כל השנה, אם יהיה עני או יהיה עשיר, אם ימות או יחיה, אם יחלה ואם יבריא וכו', כותבים את התקציב על כל השנה, ואף אחד לא יודע מה נגזר עליו וכו'. כשאדם יודע שנגזרה עליו מיתה, רחמנא ליצלן, אז הוא לוקח את העורך דין הכי גדול, ומשלים לו את כל הכסף שבעולם, העקר שיציל אותו מגזרת מיתה וכו', ולכן מאחר שרבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן סימן תה): 'הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירושה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי'. וכן אמר (חיי מוהר"ן סימן תג): 'הראש השנה שלי עולה על הכל. והיה פלא אצלי, מאחר שהמקורבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקורבים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר? כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח, ט): "אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי חדות הוי"ה היא מעזכם", וזה נאמר על ראש השנה'.

ולכן איך אני יכול לכתב לבצלך שלא יסע על ראש השנה אל רבנו ז"ל, שהוא העורך דין הכי גדול בעולם, והוא הבטיח הבטחות כאלו שמי שיהיה אצלו בראש השנה הוא ימתיק ממנו כל הדינים ויצא זכאי בדין וכו' וכו'? ומי יודע מה נגזר עליכם או על הבעל או על האשה או על הילדים וכו', ועל ידי הנסיעה שנוסעים אל רבנו ז"ל בראש השנה באומן, מונעים מעצמם את כל הצרות והסבוכים האלו וכו', ולכן איך אני יכול להתערב בזה?

תִּאֲמִינוּ לִי, שְׁגַם לִי מְאֹד קָשָׁה לְנַסֵּעַ, עִם כָּל זֹאת, אֲנִי מִתְפַּלֵּל יַחַד עִם חֲסִידֵי בְּרִסְלָב בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶה כְּכֹר חֲמִשִּׁים וְשָׁלוֹשׁ שָׁנִים, וּמֵאֵז שֶׁנִּפְתַּח הַגְּבוּל אֲנִי לֹא מִחְסִיר שָׁנָה אַחַת מִלְנַסֵּעַ לְאוֹמֵן, וְאִךְ שָׁזָה קָשָׁה לִי מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ'. וְאֲנִי בְּטוֹחַ בְּמִלְיוֹן אַחוּז, שְׁזֶה שֶׁנִּשְׁאַרְתִּי בַּחַיִּים זֶה הִיָּה רַק בְּזְכוּת שְׁהִיִּיתִי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲצֵל רַבְנוּ ז"ל, כִּי גְדוּלֵי הַרוֹפְאִים הַמְּמַחִים אָמְרוּ לִי פְתוּחַ, שְׁאַחַר הַתְּקַפַּת לֵב כָּל כֶּךָ קָשָׁה כְּמוֹ שְׁהִיָּתָה לִי - לֹא נִשְׁאַרִים בַּחַיִּים וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁהִיָּו לִי אַחַר זֶה עוֹד שְׁלוֹשׁ הַתְּקַפּוֹת לֵב וְכוּ', שְׁזֶה פְּלֵא עַל גְּבֵי פְּלֵא אִיךְ נִשְׁאַרְתִּי בַּחַיִּים, וְאֲצֵלִי פְּשׁוּט שֶׁנִּשְׁאַרְתִּי בַּחַיִּים רַק בְּזְכוּת שְׁהִיִּיתִי אֲצֵל רַבְנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאֲנִי כְּכֹר מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְחַנֵּן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִזְכְּנִי לְהִיּוֹת עוֹד רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶחָד בְּאוֹמֵן, וְשֶׁכָּל זְמַן שְׁאֲנִי חַי שְׁאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת אֲצֵל רַבְנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ, שְׂאֵל תִּמְנְעֵנִי מִבְּעֵלְךָ מִלְנַסֵּעַ לְכַמָּה יָמִים בְּסֶךְ הַכֹּל, וְאֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁהוּא יָבִיא לְךָ חֲזָרָה סֵל מְלֵא בְּרֻכּוֹת וַיִּשׁוּעוֹת וּרְפוּאוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּמִי יִתֵּן, שְׁיִזְכֵּל לְהָבִיא עוֹד נְשֻׁמוֹת קְדוּשׁוֹת אֶל רַבְנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁכָּל קְרוֹב הַגְּאוּלָּה תְּלוּי בְּזֶה, וְכְמוֹ שְׁאָמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שְׁכָּל אֶחָד שֶׁבָּא עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּגְאֻלָּה הַקְּרוּבָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם תְּמִיד שְׁתִּהְיֶה לָכֶם הַצְּלַחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנוּ, תִּשְׁכַּלְדוּ וְתִצְלַיְחוּ.

הַמֵּאחֵל לָכֶם שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

תקעא.

**מצד אחד אני רוצה להיות צדיק,
אך מצד שני בוערת בי תאות נאוף**

שאלה:

מאת ראובן: שלום לצדיק מוה"רא"ש. אני בחור צעיר ויש לי מלחמה פנימית: מצד אחד אני רוצה לעבד את השם, ללמוד תורה, להתפלל בכונה ולהיות צדיק, אך מצד שני בוערת בי תאות נאוף ולא נותנת לי מנוחה. איך אפשר לעזב את הרע ולהדבק בטוב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל ראובן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"רן חלק א' סימן עח): 'גדל מעלת עסק התורה הקדושה, הוא עקר החיים של האדם, כמוכא (תקוני זהר תקוני ג): 'אלמלא כנפי ראה דנשבי על לבא הוי ליבא אוקיד כל גופא'; וכנפי ראה הוא בחינות התורה, הינו כי יש באדם שני מיני תבערת מדורת אש - לטוב ולהפך, ושניהם אינם טובים. כי לפעמים לב האיש הישראלי בוער מאד מאד להשם יתברך כיקוד יקוד אש, אבל הוא יותר מדי, עד שהיה אפשר להיות אוקיד כל גופא. ואף-על-פי שבוער להשם יתברך, אף-על-פי-כן, מאחר שהוא יותר מדי אינו טוב. ואי אפשר לקרר ולצמצם ההתלהבות הזאת, שיהיה במדה, כי אם על ידי התורה. כי כשיעסק בתורה - תגן התורה עליו, ותציל אותו שיזכה לצמצם ההתלהבות שיהיה פראוי. וכן יש, חס ושלום, להפך, כי לפעמים בוער האדם אל תאוות עולם הזה כל כך, עד שגם כן היה אוקיד כל גופא, חס ושלום, אבל כשלומד תורה היא מגנת עליו, ומצלת אותו גם מהתלהבות האש הרע הזה של התאוות, שהיה

רוצה לשרפו לגמרי, חס ושלום. נמצא, שבלא התורה, חס ושלום, לא היה האדם מתקיים כלל, כי היה נשרף ומתבטל מרובי התבערות שיש בכחו, לימין יותר מדי, או לשמאל, חס ושלום. וזהו 'אלמלא כנפי ראה' - שהיא התורה, 'דנשבי על ליבא, הוי ליבא אוקיד כל גופא' - על ידי שני מיני תבערות האלו, ורק התורה מצלת מזה.

רואים מכל זה, שכשאחד רוצה לעשות יותר מדי טוב, שזה למעלה מכחותיו, זה בחינת (שמות יט, כא): "פן יהרסו אל הוי"ה לראות", שאמר רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן עב): 'שגם בענין ההתקרבות אל השם יתברך יש יצר הרע גדול, שלפעמים רבוי ההתלהבות חוץ מהמדה - הוא מהיצר הרע; שהוא בוער יותר מדי, ואחר כך נופל לנוקבא דתהומא רבה וכו', וכמו כן אחד בוער תמיד אל הרע וכו', ובפרט תאות נאוף שהיא תבערה ומדורה גדולה מאד וכו'.

ולכן עקר העצה שאני יכול לתת לך הוא, שפתחיל ללמד בכל יום הרבה משניות בסדרן, ואם תוכל ללמד ולומר בכל יום ח"י פרקים משניות - זה יעזר לך מאד, כי מצד אחד זה יקרר את ההתלהבות שלך לעלות יותר מהכחות שלך, ומצד שני זה יקרר אצלך את התבערה והמדורה של תאות נאוף. וכך אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן יט): 'שאפילו אותן האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד שגלכדו במצודה רעה, עד שרגילין בעברות, חס ושלום, רחמנא ליצלן, רחמנא לשזכן, אף-על-פי-כן, הכח של התורה גדול כל כך עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם, חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום יום כך וכך, יהיה איה שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצדתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד'.

ומקבל אצל אנשי שלומנו אשר "כך וכך" סובב על למוד ואמירת ח"י פרקים משניות, וכן מובא (שיחות הר"ן סימן קפה): 'שרבנו ז"ל נתן לכמה מאנשי שלומנו תקון לומר בכל יום ח"י פרקים

משניות; ומובא מגורי האר"י, שאמירת ח"י פְּרָקִים משניות בכל יום הורגת את היצר הרע הבווער בו.

ולכן ראה לקחת את עצמך בידיך, ותתחיל כבר מהיום לגרס ולומר פרק אחר פרק משניות כסדרן, ואם תוכל לחטוף בכל יום ח"י פְּרָקִים משניות - זה יקרר את החמימות שיש בך וכו'. ואמרו חכמינו הקדושים (פנהרין מב.): 'במי אתה מוצא מלחמתה של תורה? במי שיש בידו חבילות של משנה'; ומובא (מדרש תלפיות): 'אשר בן יעקב יושב על פתחו של גיהנום, ומי שהרבה ללמד משניות אינו מניחו להכניס שם'. ולכן אשרי מי שיגרס בכל יום כמה וכמה פְּרָקִים משניות, שהיא הצלחה נצחית, כי משנה אותיות נשמה. ומה גם, תדע לך, שעל ידי רבוי למוד משניות - מקרבים את הגאולה, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה פרשה ז, סימן ג): 'אין כל הגליות הללו מתכנסות אלא בזכות משניות'; אדרבה! תנסה ותראה שאם תהיה חזק בזה - תתקרב אצלך תבועת המדורה, ותזכה לזכך את הנפש שלך מכל מיני חלודה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקעב.

האם אפשר ללמוד גם בספרי ברסלב וגם בספרי חב"ד?

שאלה:

מאת משה: שלום לכבוד הצדיק מוהרא"ש שליט"א. לפני שהתקרבותי לברסלב, הייתי קשור מאד לחסידות חב"ד

וְלַמְדָּתִי הִרְבֵּה 'תַּנְיָא'. הֲאֵם לְהַמְשִׁיךְ בַּלְמוּד הַזֶּה? וְהֵאֵם
אֶפְשָׁר לְלַמֵּד גַּם בְּסִפְרֵי בְּרִסְלָב וְגַם בְּסִפְרֵי חֲב"ד?

תשובה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּינְחָס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מֹשֶׁה, נְרוּ יְאִיר

לְנֶכֶן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵתָּה שׂוֹאֵל שְׂאֵלָה טְפָשִׁית, אִיךָ יַעֲלֶה בְּדַעְתְּךָ לְהַפְסִיק לְלַמֵּד
סֵפֶר קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּמוֹ סֵפֶר הַתַּנְיָא קְדִישָׁא, אֲשֶׁר יְדוּעַ מֵה שְׂאֵמֶר
הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי לױ יִצְחָק מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב זִי"ע לְבַעַל הַתַּנְיָא
זִי"ע: "מִחֲתָן! אֲנִי מֵאֵד מִתְּפִלָּא אִיךָ לְקַחְתֶּם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
שֶׁהוּא כָּל כֶּף גָּדוֹל וְהַכְנַסְתֶּם אוֹתוֹ בְּסֵפֶר כָּל כֶּף קָטָן"?

אֵיזָה יְהוּדִי לֹא לױמֵד תַּנְיָא? וְאִיךָ יְכוּלִים אֶפְלוּ לְשֹׂאוֹל שְׂאֵלָה
כְּזוֹ? הֲלֹא יְדוּעַ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִפְלִיג בְּמַעֲלַת סִפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-
טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע, וְכֵן אָמַר (שיחות ה'ר"ן סימן כח): 'רְאוּי לְאָדָם שִׁיעֵבֵר
וְיִלֵּךְ בְּזַה הָעוֹלָם בְּכָל הַסִּפְרִים הַקְּדוֹשִׁים וְלַלְמֵד כָּלָם, כְּדִי שִׁיְהִיָּה בְּכָל
מְקוֹם, כְּמוֹ שְׁנַמְצָא הַשָּׁרִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהוֹלְכִים וְעוֹבְרִים בְּמַדִּינוֹת,
וּמוֹצִיאִים הוֹצָאוֹת רַבּוֹת עַל זֶה, כְּדִי שִׁיּוּכַל אַחַר כֵּן לְהַתְּפָאֵר וְלוֹמַר
שֶׁהִיָּה בְּמַדִּינוֹת, כְּמוֹ שְׁדַרְךָ הַשָּׁרִים לְהַתְּפָאֵר וְלוֹמַר - הִיְיָתִי בּוֹרְשָׁא,
וְכִיּוֹצֵא בְּזַה. כְּמוֹ כֵּן רְאוּי שִׁיְהִיָּה הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל מְקוֹמוֹת
הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּדִי שִׁיּוּכַל לְהַתְּפָאֵר בְּעוֹלָם הַבָּא שֶׁהִיָּה בְּכָל
מְקוֹם, דִּהְיִנוּ בְּכָל הַסִּפְרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְלַעֲתִיד בְּעוֹלָם הַבָּא מְזַכְרִין
אוֹתוֹ כָּל מָה שֶׁלְּמַד בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְלִכֵּן אֲנִי מֵאֵד מִתְּפִלָּא עֲלֶיךָ, בְּדִיוֹק עַל סֵפֶר זֶה אֵתָּה שׂוֹאֵל
"הֲאֵם לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד"?! תְּהִלָּה לְאֵל, לִי יֵשׁ כְּמָה סִפְרֵי תַּנְיָא, אֶחָד
בְּסֵטְנֶדֶר הַתְּפִלָּה שְׁלִי, וְאֶחָד בְּסִפְרֵיָה שְׁלִי, וְאֶחָד בְּמִטְבַּח, וְאֶחָד סְמוּךְ
לְמִטָּתִי... וְאִיךָ תִּשְׂאֵל שְׂאֵלָה טְפָשִׁית כְּזוֹ, מִלְּבַד אֲשֶׁר יֵשׁ אֶצְלִי אֶת
כָּל סִפְרֵי חֲב"ד מִכָּל שְׁבַעַת הָאֲדַמּוּרִי"ם לְדוֹרוֹתֵיהֶם: הִרְבַּ הַבַּעַל

התניא, האדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצמח צדק, הרבי מהר"ש, הרבי רש"ב, הרבי ריי"ץ, והרבי האחרון - אשר מאירים את נפש ההוגה בהם, ומקורבים ומחממים את הלב לעבודתו יתברך שמו, ואיך תשאל שאלה טפשית כזו? וידוע איך שרבנו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת ה'בעל התניא' זי"ע, וקראו 'שר האלף', ועוד הרבה שבחים אמר עליו.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך דעת ושכל שתתחיל להתמיד בכל ספרי החסידות, וזה יאיר את מחך ודעתך לצאת מהקטנות שלך וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקעג.

**אנחנו רוצים לגור ביבנאל,
אך איננו מוצאים דירה להשכרה**

שאלה:

מאת מרדכי והלה: שלום לכבוד הצדיק מיבנאל. אנחנו מאד רוצים לגור ביבנאל ולהצטרף לקהלתכם, אך כבר תקופה ארכה אנחנו מחפשים שם דירה להשכרה ולא מוצאים. יש עוד כמה משפחות של חברים שלנו שגם רוצים לגור שם, אך לא מוצאים דירה. מה אפשר לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל מרדכי והלה, שיחיו נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם.

ידוע שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן 10): אשר הרצון הוא דבר גדול מאד, ואם יש לאדם רצונות חזקים ובפרט שמוציא את

הרצונות שלו מהפה, על ידי זה לבסוף הוא מוציא מן הכח אל הפעל, כי העקר הוא הרצון וכו'. ומובא (זהר תרומה קסב): 'פל מילין דעלמא לא תליין אלא ברעותא'. הינו אין לך דבר העומד בפני הרצון, וכפי גדל המניעות - כן גדל החשק.

ורואים, שכל אחד מאנשי שלומנו שנכנס לגור ביבנאל, היו לו מניעות כמו חומת ברזל, אבל עם רצון חזק עבר את הכל, וכמוכן שיחד עם הרצונות צריכים גם תפלה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן לא): שצריכים להוציא את הרצונות מהפה ולהתפלל להקדוש-ברוך-הוא, והתפלות האלו אורגות עולמות חדשים.

העקר - לא להפסיק לרצות, והקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרככם, ויהיה לכם בית-דירה משלכם. אסור להכנס בשום לחץ, כי תהלה לאל מתחילים לבנות שכונות חדשות, עכשו אמורה להבנות 'שכונת הצרפתים', וכמוכן שהכל בונים רק בשביל אנשי שלומנו, ועכשו מתכננים שכונה חדשה שתקרא 'שכונת היונים', כי היו כמה גורמים שרצו להעלות ולהביא את היהודים מיון וכו', אבל גם את זה בונים רק לאנשי שלומנו, כי לכל בית-דירה שרק יבנו פה ביבנאל - יכנסו לגור אנשי שלומנו וכו', ואף אחד לא יוכל למנוע אותנו, כי תהלה לאל הולכת ונבנית פה 'עיר ברסלב', במלא מוכן המלה - קהלה קדושה שמונה כבר למעלה מארבע מאות משפחות, ויש לנו מוסדות: תלמוד תורה לבנים ובית ספר לבנות, ושמונה גנים לבנים ולבנות, וכן פעוטונים, שביחה, הם כבר קרוב לאלף ילדים!

ועל כלם יש לנו מקוה נשים מפאר שנבנה במסירות נפש הכי גדולה, כמו ברוסיה לפני שבעים שנה [כי זה שצריך להיות ממנה על הדת - מסר בכל מיני מסירות וכו', והצרכנו לבנות את זה בהסתתר וכו', מי היה מאמין דבר כזה?], ולכן המקוה הזה מסגל לפקידת עקרות, כי דבר שנבנה במסירות נפש - מביא נסים נגלים ופתוחים למעלה מדרך הטבע, וכן יש מקוה ענקי לגברים.

ועל כלם, יש לנו מניינים אחר מניינים, החל מתפלת שחרית כותיקין עד תפלת ערבית אחרונה בחצות לילה, מי היה מאמין, שבאיזה מקום נדח כמו יבנאל, שאף אחד לא ידע שיש עירה כזאת על המפה, היום ימצאו בה מניינים אחר מניינים, הן לשחרית, הן למנחה והן לערבית כמו בירושלים ובבני ברק וכו', זה לא יאמן כי יספר! צריכים לבוא ולראות את זה במוחש וכו'.

וכן יש לנו 'בית הוראה' מטעם הקהלה, ובו יש גאב"ד ושלשה מורי צדק תלמידי חכמים מפלגים. וכן יש לנו שני כוללים, כולל אחד להוראה - שלומדים בו למעלה מחמשים אברכים, וכולל לבעלי בתים - שלומדים שם לשם שמים למעלה ממאה אברכים, מי היה מאמין, שבמקום כזה, שהעבירו על הדת, יצמחו תורה ותפלה, צדקה וגמילות חסד, וקדשה כזו?

ועל כלם, גדל החסד שיש פה בין אנשי שלומנו בקהלתנו הקדושה, אין בשום מקום בעולם. יש לנו בית התבשיל - 'אהל אברהם', שפתוח לכל דכפין, מותיקין עד הלילה, לגברים לנשים ולילדים, לא יאמן כי יספר את החסד שנעשה בקהלתנו, וכן גמילות חסד ועזר ליולדות, וכן יש בקהלתנו ששה שעורים במשך היום שבהם לומדים את הדרך היומי, מי היה חולם על דבר כזה, שבאיזה מקום נדח בגליל התחתון, יהיה דבר כזה! ששה שעורים בדרך היומי במשך היום וכו'... זה דבר שאף אחד לא רוצה להאמין עד שאינו רואה זאת כמו עיניו וכו'.

והעולה על הכל, גדל האהבה והאחדות שהכנסתי בין משפחות אנשי שלומנו - זה לא יאמן כי יספר, כמו שאמר רבנו ז"ל (תני מוה"ר סימן רצב): 'העולם ראוי שיתמהו עצמן על האהבה שבינינו'; ואנשי שלומנו תמיד היו אומרים, שהדבור הזה עדין לא נתקיים, אבל אני יכול להתפאר שאצלנו בקהלתנו זה פן התקיים, במלא מובן המלה, כי מי שלא שיף אל רבנו ז"ל - הוא לא מחזיק פה מעמד, והוא בורח מרב החסד והאהבה שיש בין אחד לשני.

וְכֵן פִּתְחָנוּ חֲנוּת יוֹדְאִיקָה 'בַּרְסֵלַב סְנֵטֵר', וְהִרְעִינּוּ הוּא, שְׁכָל יְהוּדֵי יוֹכֵל לְמַצּוֹא אֶת כָּל אֲשֶׁר נִצְרָךְ לַיהוּדֵי בְּמִקּוֹם אֶחָד, כְּגוֹן: צִיּוּת, תְּפִלִּין, מְזוּזוֹת, טְלִיתוֹת, כְּפוֹת, אֲתֵרוּגִים, לוּלָבִים, סְכוּת, וְכוּ' וְכוּ', וּמְזֻכָּרִים אֶת הַרְבֵּים בְּכָל הַיְשׁוּבִים שְׁסָבִיב יְכַנְאֵל, [מְדַבֵּר בְּלִמְעֻלָּה מֵאַרְבָּעִים יְשׁוּבִים - שְׁבָאִים מֵהֶם יְהוּדִים לְקִנּוּת תְּשֻׁמִּישֵׁי קִדְשָׁה], אֲשֶׁרֵי עֵינַי רָאֵתָה זֹאת.

וְלִכֵּן אֵין לָכֶם לְדַאֵג כְּלוּם, בּוֹנִים עֲכָשׁוּ דִירוֹת בְּשִׁפְעַע וְכָלֶם יוֹכְלוּ לְהִכְנֵס שָׁם, רַק צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלוֹת, כִּי זֶה מֵה שְׁרַבְנוּ ז' לְמַד אוֹתָנוּ - שְׁעַל כָּל דְּבַר צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל, וְכֵן גְּלָה לָנוּ, שְׁעַל כָּל דְּבַר טוֹב יֵשׁ מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת, וְכִפִּי גְדֵל הַחֲשֶׁק וְהַכְּסוּפִים, כִּי מְזַמְּנִים לוֹ מְנִיעוֹת שְׁמוֹנְעוֹת אֶת הָאָדָם וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂית הַתְּגַבְרוֹת הַחֲשֶׁק מְאֹד וְכוּ', עַד שְׁזוֹכִים לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל וְכוּ', וְכִמְעַט כָּל מְשַׁפְּחָה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ נִכְנָסָה פֶּה בִּיבְנָאֵל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָּה, כִּי כְּנֶרְאָה, שְׁטֻמוּנָה וּגְנוּזָה פֶּה קִדְשָׁה כְּזוֹ שְׁאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל. כִּי "זֶה לְעַמֵּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים" - כְּנִגְדַּי כָּל קִדְשָׁה יֵשׁ טְמֵאָה גְדוּלָּה, כְּנִגְדַּי מִשֶּׁה קָם בְּלַעַם וְכוּ', וְדַבֵּר זֶה נַעֲשֵׂה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר... וּמִמִּילָא אָנוּ מְבִינִים אֶת גְּדֵל הַקִּדְשָׁה לְפִי עֲצָם הַמְּנִיעָה הַמְּתַפְּשֶׁט עָלֶיהָ.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמִתְגַּבֵּר בְּרִצּוֹנוֹת וְכְסוּפִים, וְהָעוֹלָה עַל הַכָּל, שְׁמוֹצִיא אֶת זֶה בְּתוֹךְ תְּפִלוֹתָיו, וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁבֵּר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת, וְיִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקע"ד.

**כיצד אפֿשר לשמח את הרב ולהחזיר לו על כל הטובות
שעשה לנו ברוחניות ובגשמיות?**

שאלה:

מאת אבידן: שמעתי מה שעבר על כבוד הרב, ורציתי לברך אותו בבריאות איתנה לעבודתו ותברך, ובעזרת השם אמשיך להתפלל לשלומכם.
רבנו ז"ל כותב בספר המדות: 'המביא דורון לתלמיד חכם - כאלו מקריב בכורים', וברצוני לשאול: כיצד אפֿשר לשמח את הרב ולהחזיר לו על כל הטובות שעשה לנו ברוחניות ובגשמיות? בכרכת תודה והוקרה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אבידן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

מה שאתה יכול לעשות בשבילי, זה רק להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם - שתעורר עוד אנשים שיקחו קונטרסים וחברות, ויגלו את דעת רבנו ז"ל לכל שכבות העם, כי עם ישראל הם עם קדוש, אף מרב הצרות והיסורים שעוברים על כלם וכו' - נכנסו בתוך הדאון ועצבות וכו', ושוכחים ממנו יתברך, וכן מפני כל המנהיגים השקרנים והעבועים והרמאים וכו', שעובדים על בני אדם, מפני זה נתרקו ממנו יתברך.

ולכן עלינו נפלה חובת היום - לגלות ולפרסם את אמתת

מציאותו יתברך, איך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז'): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, ואת זה צריכים לגלות לכלם.

ובפרט ענין השיחה בינו לבין קונו - שיגילו את עצמם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, כי על זה שם רבנו ז"ל את הדגש ביותר, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק ב' סימן ח): 'שצריכים להוסיף שכנים לבית התפלה'; הינו לגלות לכל נשמות ישראל את הענין של שיחה בינו לבין קונו, ומעלת ההתבודדות, שכל זה הם הקונטרסים והחזכרות שהם תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל.

ולכן רק את זה אתה יכול להחזיר לי, להפיץ אותם בין כלל נשמות ישראל שאין למעלה מזה, וכן לעזור להפעיל את בית התבשיל - 'אהל אברהם', שדואגים שיהיה לכלם מה לאכול, החל מהשעה המקדמת בבקר אחר תפלת הותיקין שתהיה שתיה חמה ומזונות וכו', ובאמצע היום מרק חם, ולעת ערב סעודה דשנה וכו', שזו הצדקה הכי גדולה - להאכיל רעבים וצמאים, אשרי מי שיש לו חלק בזה - לעזור להאכיל עניים ואביונים.

וזו הצדקה הכי גדולה שרק יש, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ט): 'אין בודקין למזונות'; הינו, בכל דבר יכולים לרמאות בני אדם וכו', אבל אם בא אחד והוא רעב וצמא, שמה הוא לא יכול לרמאות אותה, כי מי שבאמת רעב או צמא הוא יאכל וישתה, ומי שלא רעב וצמא - הוא לא יאכל ולא ישתה, ולכן אין צדקה יותר גדולה מלתת לאכול לאנשים רעבים וצמאים, ולכן תעשה כל מה שביכולתך לעזור לי שאוכל להמשיך עם זה כל השנה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקעה.

**מה עדיף: ללמוד פרק משניות אחד בהבנה,
או לגרס הרבה פרקים ללא הבנה?**

שאלה:

מאת מיכאל: שלום ובריאות לרב היקר. האם עדיף ללמוד פרק משניות אחד בהבנה ולחזור עליו בכל יום, או שעדיף לגרס הרבה פרקים בגירסא וללא הבנה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל מיכאל, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שאדם צריך לקבע לעצמו שני שעורים בלמוד התורה הקדושה: שעור אחד בבקיאאות - שילמד בגירסא הרבה מאד, ככה יוכל להספיק, ומרב חזרה יקנה לעצמו המון בקיאאות, ולמוד אחד בעיון. ולכן מה טוב ומה נעים ללמוד פרק משניות אחד בהבנה עם ברטנורא, ומלבד זאת לגרס כסדרן פרק אחר פרק.

ואתו דבר עם למוד גמרא, כדאי ללמוד את הדף היומי עם פרוש רש"י ותוספות וכו', ובפרט שכיום יש כמה וכמה פרושים מאד יפים המקלים על הלמוד, כגון 'שוטנשטיין' וכן 'מתיבתא' וכן 'שפה ברורה' וכן 'המאור' וכן 'ושננתם' וכן 'חברותא' וכו'. תהלה לאל לא

אלמן ישראל, יש הרבה פרושים יפים וקלים, שעמם אפשר להבין היטב את הדף היומי, וזה השיעור בהבנה. ומלבד זאת כדאי לגרס בכל יום המון דפים כרצונו של רבנו ז"ל, כמו שאמר (שיחות הר"ן סימן עו): 'בענין הלמוד תורה, שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום, טוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחר, אל יעמוד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן, ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שימצא להבין תכף ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד, ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמוד על פונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה טו): 'לגמר והדר לסבר ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שנאמר (תהלים קיט, כ): 'גרסה נפשי לתאבה', כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה - על ידי זה יזכה לעבור כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגומרם ולחזור להתחיל ולגומרם פעם אחר פעם, ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקעו.

**כָּל הַחַיִּים הַתְּפָרְנִסְתִּי מֵהַלְוֹאוֹת בְּרַבִּית וּמַעֲסָקִים
מִפְּקָקִים הַגּוֹבְלִים בְּגִזְל. הָאֵם אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אֶת זֶה?**

שאלה:

מאת דב: כָּל הַחַיִּים הַתְּפָרְנִסְתִּי מֵהַלְוֹאוֹת בְּרַבִּית וּמַעֲסָקִים מִפְּקָקִים הַגּוֹבְלִים בְּגִזְל. עֲשִׂיתִי זֹאת מִחֹסֵר יְדִיעָה, וְאֲנִי מֵצַר עַל כֶּף מַעֲמָק לְבִי. וּבְמִיחָד שֶׁכֵּל מַה שֶּׁאֲנִי עוֹשֶׂה הַיּוֹם - לֹא מְצַלִּיחַ לִי, וְאֲנִי מִבִּין שֶׁכִּנְרָאָה זֶה עֲנֵשׁ מִלְמַעְלָה. בְּזַמַּן הָאֲחֵרוֹן הַתְּקַרְבְּתִי מְאֹד לְשָׂרְשִׁים וְלַעֲרָכִים בְּזִכּוֹת אֶחָד מֵעֲרוּצֵי הַקֹּדֶשׁ, אֶף מֵאֲחַת הַהֲרָצָאוֹת שֶׁשָּׁמַעְתִּי, הִבְנִיתִי שְׂאִין לִי תִקְנָה, כִּי אֵין סְלִיחָה וְכַפָּרָה עַל גִּזְל וְרַבִּית, וְלִמִּי שֶׁגִּזַּל וְעָסַק בְּרַבִּית אֵין חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. אֲנִי רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֶף נוֹפֵל לִיאֹשׁ כְּאֲשֶׁר אֲנִי שׁוֹמֵעַ שְׂאִין לְמַעֲשִׂים שְׁלֵי תִקְנָה. הָאֵם זֶה נִכּוֹן? תִּזְכּוּ לְמַצּוֹת.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר פִּינְחָס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דֵּב, נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בִּיצָה כט): 'גִּזְל וְאִינוּ יוֹדְעֵי לְמִי גִזַּל יַעֲשֶׂה בָהֶם צָרְכֵי רַבִּים'; אֵין דְּבַר כְּזֶה שֶׁלֹּא מוֹעִילָה תִשׁוּבָה, וְשָׂאֶף אֶחָד לֹא יִגִּיד לָךְ דְּבַר כְּזֶה.

וְלָכֵן אִם עָסַקְתָּ בְּרַבִּית וּגִזַּל וְכו', מִחֹסֵר יְדִיעָה, וְעַכְשָׁו אַתָּה חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, תִּרְאֶה לַעֲשׂוֹת מְזַה צָרְכֵי רַבִּים, שְׂאִין דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב מְזַה, וְהִנֵּה מוֹתֵרְנִי ז"ל מְבִיא (לְקוּשֵׁי הַלְכוֹת גִּזְלָה הִלְכָה ה' אוֹת יח): 'שׁ שְׁפָגַם וְחָטָא כָּל כֶּף עַד שֶׁגִּזַּל אֶת הַרְבִּים שֶׁהַפְּגָמִים שֶׁלוֹ נוֹגְעִים לְכָלִּל יִשְׂרָאֵל, בְּסוּד (מְשָׁלִי כח, כד): "גִּזְלֵי אֲבִירוֹ וְאִמּוֹ". וְאָמְרוּ בְּזֵהָר (מְצוּרַע

מד(ג): 'דא קודשא בריך הוא וכנסת ישראל', ואזי כל תקונו הוא רק לעסק בצרכי רבים לשמים.

ועקר צרכי רבים הוא - לזכותם לתכלית הנצחית, שצריך כל אדם, בפרט מי שחטא ופגם הרבה, לעסק בזה, ועקר להשתדל שיהיה לו חלק בהמשכת התורה של הצדיק האמת שתתפשט ותאיר בעולם, שעל ידי זה עקר תקון התשובה לכלל ישראל, הן על ידי שייסיע במקומו להעוסקים בזה, הן בגופו, והן בשאר ענינים, כי כל אחד יכול לזכות שיהיה לו חלק בזה, ועל ידי זה יזכה את הרבים, שזה גזל ואינו יודע למי גזל יעשה מהם צרכי רבים. וזה עקר תקון הגזלה, שהוא כלל כל החטאים, וכך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות גנבה וגזלה סימן א): 'מי שנפתה לבו לגזל, וכיון שהתיר לעצמו גזלת חברו, הרי הוא מוכן לכל חטא ועון, ואין תקנה להסירו מדרך הרעה'; עין שם.

ולכן העצה שיעזר להדפסת ספרי רבנו ז"ל שהם צרכי רבים. וכן הוא (לקוטי הלכות גזלה הלכה ב' אות ט') 'גזל ואינו יודע למי גזל, יעשה מהן צרכי רבים' - הינו כי מאחר שאינו יודע את מי גזל, ואף-על-פי-כן הוא חפץ לתקן חטאו, על כן נתנו לו חכמינו הקדושים עצה לעשות צרכי רבים, כי על ידי שיעשה צרכי רבים שהם נכללים יחד בתוך סוד אבן שתיה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סא): 'הצדיק האמת הוא סוד של אבן שתיה, ששם צריכים להכליל כל האבנים יחד'. כי כל אחד יש לו שכל פרטי, והוא צריך לבוא עם השכל פרטי שלו אל השכל הכולל שהוא הצדיק האמת. ולכן מאחר שאדם גזל ואינו יודע למי גזל - יעשה מהם צרכי רבים, שהוא ענין להביא את הרבים שהם יכללו עצמם ביחד אל השכל הכללי, הינו כל השכליים פרטיים יכללו בהשכל הכללי.

ולכן אם אחד עסק בגזלה או ברבית וכו', ועכשו הוא רוצה לחזור בתשובה ואינו יודע איך לחזור בתשובה, עצתו, לעשות מהם צרכי רבים, הינו להחזיר את הרבים בתשובה.

ולכן אשרי מי שמנדב להדפסת ספרי רבנו ז"ל, שהם הולכים מסוף העולם ועד סופו, ובפרט הקונטרסים והחוברות שהם תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, והם קרבו ככר רבבות יהודים אל דרכי רבנו ז"ל, ובזכות הצדקה הזו יהיה גם לה תקוה לתקן את הכל. וכן יש לנו ביבנאל בית התבשיל - 'אהל אברהם', שמחלקים אוכל בחנם לכל הרעבים והצמאים - גברים, נשים וילדים, ולכן אתה יכול לנדב גם להם, כי גם זה צרכי רבים, שרבים נהנים מזה, ובזה יכפרו לה כל עוונותיה.

אבל שאף אחד לא יגיד לה שאין על זה תקנה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן עח): 'אין שום יאוש בעולם כלל! אין דבר כזה להתיאש! וכל מי שחוזר בתשובה - הקדוש-ברוך-הוא מקבלו, וכמאמר ז"ל (פסחים ק"ט): 'ידו של הקדוש-ברוך-הוא שפוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין'; ועוד אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד): 'במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד'; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי פרשה מד, סימן ט): 'גדול כחה של תשובה, שפיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד'; והסמ"ך-מ"מ מאד מאד מפחד מאדם שחוזר בתשובה, כי פיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שעשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה - הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו.

וכל זה שיך לכל העברות, אבל אם אחד גזל את הרבים, תקונו יהיה שינדב עבור צרכי רבים, ולכן תשתדל לנדב להדפסת ספרי רבנו ז"ל, ובפרט להדפסת הקונטרסים והחוברות שמופצים בשתים עשרה שפות בכל העולם כלו, וכן לבית התבשיל 'אהל אברהם' ששם נותנים לאנשים רעבים וצמאים לאכל ולשתות, ושם ורפא לה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקעז.

במה ראוי להתחזק בימי 'בין המצרים'?

שאלה:

מאת נסים: במה ראוי להתחזק ביותר בימים שבין י"ז בתמוז לתשעה באב הנקראים ימי 'בין המצרים'?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל נסים, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה הימים האלו נקראים ימי 'בין המצרים', על שם הכתוב (איכה א, ג): "כל רודפיה השיגוה בין המצרים", שבימים האלו התחילה כל הגלות של עם ישראל, כמאמרם ז"ל (תענית כו.): 'חמשה דברים ארעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז, וחמשה בתשעה באב. בשבעה עשר בתמוז - נשתברו הלוחות, ובטל התמיד, והובקעה העיר, ושרף אפוסטמוס את התורה, והעמיד צלם בהיכל, בתשעה באב - נגזר על אבותינו שלא יפנסו לארץ, וחרב הבית בראשונה ובשנייה, ונלפדה ביתה, ונחרשה העיר'.

ולכן הימים האלו הם ימי אבל, שראוי להתאבל בהם על הצרות ועל החרבנות שנגרמו לעם ישראל, שהכל בא מחמת שנאת חנם, כמאמרם ז"ל (יומא ט; טו): 'מקדש ראשון נחרב כי עברו על עבודה

זרה גלוי עריות ושפיכות דמים, אבל מקדש שני נחרב מפני שנאת חנם, ועדין מרקד בינו'. ולצערנו הרב, כל הגלות, זה כאלפים שנה, מאז חרבן בית המקדש, אנחנו סובלים רק מחמת שנאת-החנם והגזענות הארוה שנמצאות בינינו.

ולכן בימים האלו עלינו לתקן את הפגם הזה, ולהשתדל לאחד את עם ישראל יותר ויותר, ולהרבות לעשות צדקה וחסד אחד עם השני, ולהרבות בלמוד התורה הקדושה.

ומאחר שבשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, ונשרפה התורה, והעמידו צלם בהיכל - לכן אנחנו צריכים בימים אלו לעסוק בתורה יותר ויותר, ולבנות את התורה, ולקרב את בני ישראל אל התורה, כי בלי התורה אין לנו שום קיום כלל, וכמו שכתוב (ירמיה לג, כה): "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי". ולכן דיקא בימים אלו צריכים להרבות יותר ויותר בקרוב רחוקים אל למוד התורה הקדושה, ולהסביר להם את מעלת לומדי התורה, כי בזכות התורה העולם קיים, ואנחנו מתפללים שישור החרון אף מעל נשמות ישראל, וכלל ישראל יחזרו חזרה אל השרשים, כי כלנו בני אברהם יצחק ויעקב, וכלם יחזרו בתשובה שלמה, וכלם יתחילו ללמד את התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו.

ולכן דיקא בימי 'בין המצרים' האלו צריכים לעשות הרבה חסד אחד עם השני, וכן להרבות בלמוד התורה הקדושה, ולהרבות חילים ללמוד התורה הקדושה, והקדוש-ברוך-הוא השומר על עם ישראל, ישמרנו ויבנה לנו את בית המקדש, ויגאלנו גאלת עולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקעת.

האם מתר לאשה בהריון לגלות לאחרים את מין העבר שבבטנה?

שאלה:

מאת נטלי: שלום לכבוד הרב. האם מתר לאשה בהריון לגלות לאנשים אחרים את מין העבר שבבטנה? ואם לא, מדוע?

אשמח לקבל ברכה מהרב ללידה קלה ותינוק בריא ושלם. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל נטלי, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש נוהגים שבכלל לא עושים אולטרסאונד, שבאמצעותו יודעים מהו מין העבר שבבטן אם הוא זכר או אם הוא נקבה, והכל מפני עין הרע, ואם כבר כן יודעים - אזי לא מפרסמים, גם כן מטעם זה - שלא יהיה חס ושלום, עין הרע. ולכן לא כדאי לפרסם איזה מין עבר יש בבטן, וזה פשוט.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתעברי את ההריון בקלות ותלדי בקלות, ואל תכנסי ללחץ, רק תהיי רגילה לומר 'שמות הצדיקים' שזה מאד מסגל ללידה קלה, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן כ): 'על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע'; ולכן טוב שתאמרי בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שאת זוכרת בעל פה, כגון: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן בן פיגא

מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו', וכו', ועוד כל מיני שמות של הצדיקים שאת זוכרת - תהיי רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך תאמרי את התפלה הזאת, ובודאי תלדי בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים, שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבור את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע, שלא יפגע בי משום אדם שבעולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך הוי"ה צורי וגואלי, אמן כן יהי רצון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקעט.

**מה דעתו של הצדיק בענין טפול בריטלין לילדים
היפראקטיביים?**

שאלה:

מאת דן: לכבוד הרב. אני במקצועי מאבחן דיידקטי ומתעסק בחנוך מיחד, ורציתי לדעת מה דעתו של הצדיק בנוגע לטפול בכדורי ריטלין לילדים היפראקטיביים. ראיתי לאחרונה שאחד מרבני ברסלב כתב: "ריטלין זה סמים ואין לקחת את זה, ובמקום זה המחנך וההורים צריכים להתפלל על הילד, ולחפש את הנקודות הטובות שלו, לתת לו הרבה חם ואהבה

ועל ידי זה התלמיד התוסיס יהיה רגוע ולא יצטרך לקחת תרופה כימית". האם גם כבוד הרב חושב כך?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עבודת החנוף היא עבודת קדש קדשים ואינה סתם עבודה, כי המחנך מעצב את הבן או הבת לכל החיים, וידוע שנשמות ישראל הם יהלומים בכתר המלך, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו). ולכן צריכים לשמר על כל יהלום שלא ילך לאבוד. ובדרך כלל, כשמוציאים יהלומים מהאדמה, צריכים הרבה לעבדם, ועד שיצא יהלום מאיר וכו', צריכים לנקות אותו מכל הבוץ והלכלוך שסמבבים אותו וכו', וכן צריכים ללטש אותו בלטוש אחר לטוש, עד שיוצא יהלום מבריק וכו'.

אותו דבר, ויותר מזה, באין ערך כלל - כל בן או בת ישראל היא נשמה קדושה! והמחנך צריך למסר את נפשו ולשמר עליהם בעין פקוחה, ולעסק בחנוכם עם מסירות נפש הכי גדולה, ולכן החנוף זו עבודת קדש הקדשים, ולא כל אחד ראוי להיות מחנך וכו', ולא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח':) על הפסוק (דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם ועד" - אלו מלמדי תינוקות; והפרוש הפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים, כי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה. ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקור את האמונה הפשוטה מנערי ומבנות ישראל, ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולים לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

ואורות ילדים שהם היפראקטיביים וכו', או שסובלים מהרבה סכר וכו', או משאר דברים וכו', שזה גורם להם שאין להם סבלנות לשבת במקום אחד וכו' - היום יש על זה תרופות מאד טובות, כגון ריטלין, וזה עוזר מאד, אבל כמוכן, שאסור לתת להם על דעת עצמו אלא רק אחרי בדיקה, מרשם ופקוח של רופא ממחה - וזה לא נורא אם הבן או הבת שהם היפראקטיביים וכו', יקחו את התרופה הזו - 'ריטלין', וזה ירגיע אותם וכו', וחבל שההורים צריכים לסבל והילדים צריכים לסבל בחנם, כשעל ידי תרופות הם היו יכולים להפטר מכל הסבל הזה.

ועל כלם צריכים לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שיצליחו עם התרופה, כי תפלה מועילה על כל דבר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקפ.

אני יוצאת עם מישהו שלא שולט על עצמו בשעת מריבה. האם להמשיך בקשר?

שאלה:

מאת חן: לצדיק שלום רב. אני יוצאת עם מישהו, וכשאנחנו רבים - הוא מתפרץ ונהיה עצבני ברמות שאי אפשר לתאר. האם להמשיך בקשר?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּינְחָס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל חַן, תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְצַעֲרֵי הָרַב עָלֵי לוֹמַר לָךְ, שְׂאֵת צְרִיכָה לְהִתְרַחֵק מֵאָדָם כָּזֶה וְכוּ', כִּי אִם עֲדִין לֹא הִתְחַתַּנְתָּם, וְאַתֶּם רַק נִפְגָּשִׁים, וְלִמְרוֹת זֹאת אַתֶּם כְּבָר רַבִּים וְכוּ', וְכִשְׂאַתֶּם רַבִּים הוּא מִתְפָּרֵץ וְנִצְעָשָׂה עֲצָבִי בְרַמּוֹת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר, כְּפִי הַהֲגֵדָרָה שֶׁלָּךְ וְכוּ', אֲזִי אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ שְׂאֵחֵר הַחֲתֻנָּה הוּא יִתֵּן לָךְ מַכּוֹת רַצַּח וְכוּ', כִּי מִי שֶׁהוּא כְּעֶסֶן וְעֲצָבִי וְכוּ', זֶה נוֹבֵעַ מִשְׁגָּעוֹן וְכוּ', וּמִי יוֹדֵעַ מִמָּה הוּא סוֹבֵל? וְכִבָּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירושלמי תענית פֶּרֶק ב' הֵלָכָה א'): 'אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵף וְחֲמָה מִלְּאֲכִי חֲבֵלָה הֵן' וְכוּ'. וּפְרָשׁוּ חֲכָמֵי הַמוֹסֵר, שְׂמִדַּת הַכַּעַס וְהַחֲמָה זֶה כְּמוֹ שְׂמִלְאָךְ חֲבֵלָה נִכְנָס בּוֹ, כִּי כִשְׂאָדָם נִכְנָס בְּכַעַס וּבַעֲצָבִים, הוּא מֵאֲבֵד אֶת שְׂכָלוֹ לְגַמְרֵי וְעוֹשָׂה כָּל מִינֵי שְׂטִיּוֹת, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (פֶּסְחִים טו): 'כָּל אָדָם שְׂכוּעֵס, אִם חָכֵם הוּא - חֲכָמְתוֹ מִסְתַּלְקֵת'.

וְלִכֵּן לְדַעְתִּי תִּבְרָחִי מִמֶּנּוּ מַה שְּׂיֹתֵר מֵהָר, וּמַה לָּךְ וְלַצָּרָה

הַזֹּאת?

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ הַתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יַעֲזֹר לָךְ שְׂתִזְכִּי לְמִצּוֹא אֶת בֶּן זִוְגֶךָ הָאֲמִתִּי, אָדָם מִיֵּשֵׁב בְּדַעְתּוֹ, בַּעַל חֶסֶד, וּבַעַל נִימוּס וְכוּ' וְכוּ'.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקפא.

**אֲשֶׁתִּי מְכַסֶּה אֶת הַשָּׁעַר עִם סֶרֶט קָטָן. אִיךָ אֶפְשָׁר לְעוֹרֵר
אוֹתָהּ לְהַקְפִּיד עַל כְּסוּי רֹאשׁ מְלֵא?**

שְׂאֵלָה:

מַאֲת גֵּיא: אֲשֶׁתִּי לֹא רוֹצָה לְלַכֵּת עִם כְּסוּי רֹאשׁ מְלֵא, וְהִיא
שָׂמָה עַל הַשָּׁעַר סֶרֶט קָטָן שֶׁבְקָשִׁי מְכַסֶּה טַפַּח. אֲנִי מִנְסֶה
לְהַסְבִּיר לָהּ אֶת חֲשִׁיבוֹת הָעֵינָן, אֲךָ יֵשׁ לָהּ מַחְסוּם שֶׁהִיא לֹא
מְצַלִּיחָה לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו. אִיךָ אֶפְשָׁר לְעוֹרֵר אוֹתָהּ לְהַקְפִּיד עַל
כְּסוּי רֹאשׁ מְלֵא? תּוֹדָה רַבָּה וְשֵׁהֶשֶׁם יִבְרַךְ אוֹתָהּ!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר פִּינְחָס, י"ח תמוז, ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גֵּיא, נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

צְרִיכִים הֵמוֹן סְבָלָנוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם - לֹא יְכוּלִים לְכַפּוֹת אֶת דַּעְתּוֹ
עַל אֲשֶׁתּוֹ, זֶה צְרִיף לְבוֹא בְּעַדֵּינּוֹת וּבְאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּדִית וְכוּ' וְכוּ'.
אִין דְּבַר כְּזֶה שֶׁל כְּפִיָּה, צְרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ
שֶׁתּוֹכָה בְּעֶצְמָךְ לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר וִירָא שְׂמִים אִמְתִּי, וְאִז אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת ו:): 'כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יִרְאֵת שְׂמִים - דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין'.

וְלִכֵּן תִּרְאֶה הָעֶקֶר לְעַבֵּד עַל עֶצְמָךְ וְעַל הַמַּדּוֹת שֶׁלָּךְ - שֶׁתִּהְיֶה
אָדָם שֶׁתְּמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה, וְתִקְבַּל אֶת כָּלִם בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, וּבְפֶרֶט
אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְתִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד מְאֹד לְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, כִּי כִּף אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה יז): 'אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ - שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן'; וְאָמְרוּ
(ירושלמי בְּרַכּוֹת פֶּרֶק ט' הֵלְכָה ח'): 'אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר
לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֵן בְּלֹא שְׂכִינָה', וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְׂכִּינָה
נִמְצָאת - שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיְהִיו בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוּלָה

מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י'): 'שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא'.

ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, היינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, ואמרו (בבא מציעא נט.): 'לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברם הטיב בעבורה". והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו]'; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן סט) שעקר העשירות בא בזכות האשה, ואז אם תקים את כל זה, תוכל להשפיע על אשתך, אבל רק בדרך של אהבה והסברה נכונה.

ואם מדברים כבר מגלוי שער אצל האשה, צריכים לדעת, כי זו טעות לחשב שזוהי רק חמרה בעלמא וכו', אלא חכמינו הקדושים הקפידו על זה מאד מאד, עד כדי כך שאמרו (כתבות עב.): 'ואיזוהי דת יהודית? יוצאה וראשה פרוע' וכו'. והוא אסור מן התורה, כמאמרם ז"ל (שם): 'ותנא דבי רבי ישמעאל אוהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש דאורייתא'; ומגיע על זה גט.

וכן מובא הענש על זה בזהר הקדוש (נשא קכה): 'תונבא לייתי [קללה תבא] על ההוא בר נש [על אדם] דשבק לאנתתיה [שמרשה לאשתו] דתתחזי משערה דרישה לבר [שתהינה השערות של הראש מגלות, ויראו אותן בחוץ], ודא הוא חד מאינון צניעותא דביתא [וזה אחד מהיסודות של הצניעות של בית יהודי]. ואתתא דאפיקת משערא דרישה לבר [ואשה שמגלה את שערות ראשה לחוץ] לאתתקנא ביה [ליפות את עצמה בזה] גרים מספנותא לביתא [גורמת עניות לבית], וגרים לבנהא דלא יתחשבון בדרא [וגורמת שהילדים לא יהיו מצלחים, ולא יהיו חשוכים בדרך], וגרים מלה אחרא דשריא בביתא [וגורמת שהסטרא אחרא והחיצונים ישרו בבית - שהם מביאים מריבות]. מאן גרים דא? [מי גורמת כל הצרות

האלו? ההוא שערא דאתחזי מרישה לבר [השערות של האשה שנראות בחוץ]. ומה בביתא האי [ואם כל הקללות האלו מדברות כשהאשה מגלה את שערות ראשה בבית], כל שכן בשוקא [על אחת כמה וכמה כשיוצאת בחוץ בגלוי שער, היא גורמת לעצמה ולבעלה ולילדים צרות משנות], וכל שכן חציפותא אחרא [על אחת כמה וכמה כשהאשה הולכת בחציפות אחרת, הינו שמסתובבת על הרחוב בכגדים צמודים ושקופים וכו' כדי לגרות גברים - הרי היא גורמת שהחיצונים יתאחזו בה].

ואת כל זה אני רושם, כדי שכל אשה תדע, שפסוי שערות ראשה - אינה איזו חמרה וכו', או איזו מדת חסידות וכו', על פי התורה מגיע גט לאשה כזו, והזהר הקדוש מקלל את האשה שהולכת בגלוי שער, וגורמת צרות, עניות ודחקות וכו' וכו'.

עם כל זאת, בני זוג שחזרו בתשובה, והאשה עדין קשה לה, כי היא לא רגילה לדבר זה, הבעל צריך ללכת איתה בעדינות ובאהבה, ולהסביר לה בדרך נעים, וסוף כל סוף היא גם כן תסכים, וצריכים הרבה סבלנות, אי אפשר לכפות את דעתו עליה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שקדם תתקן את עצמך טוב טוב, ואז תזכה שדבריה יהיו מתקבלים אצלה, ותגורו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, והשכינה תשרה בתוך ביתכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקפב.

האם בגלל שנכשלת בשמירת העינים עלי להפסיק לעזר בקריאת התורה?

שאלה:

מצאת דור: עד לאחרונה הייתי בתקופה של התעלות רוחנית, הקפדתי על תפלה במנין ועזרתי בקריאת התורה בבית הכנסת, אך בזמן האחרון יצרי מתגבר עלי, ואני נכשל בשמירת העינים ובהסתכליות אסורות. האם עלי להפסיק לעזר בקריאת התורה בבית הכנסת, כי זו נקראת צביעות?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום ראשון לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דור, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להתחזק ביתר שאת וביתר עז ששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותו, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה - אסור להשבר משום דבר.

יש דבור מרבנו ז"ל: 'כשאתם אוכל חזיר, על כל פנים שיראה שלא ירד השמן על זקנו'... זאת אומרת, אם אחד כבר נכשל בעון חמור, שעל כל פנים שלא יעשה זאת בתאוה ובתאבון. וכמו כן בענין שלך, אם נפלת ונכשלת בהסתכלות בתמונות אסורות, ובכל מיני זבל וזהמא ולכלוך וכו', זה לא אומר שאתה צריך לעזב עכשו את כל הקדשה שאתה כן זוכה לה.

עצתי, שדבר ראשון תמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי כל התאוות הרעות, ובפרט תאוות נאוף שבוערת באדם, באות מהקלפה שנקראת על שם יללה, שמכניסה באדם עצבות ומרירות ודכאון פנימי, ומזה בא שהוא מחפש בזבלים וכו', או בכלי משחית וכו', כל

מיני ערום תעוב וזהוהם וכו' - להסתכל בהם וכו', וככל שנכנס בזה, נופל יותר בדפאון פנימי, כי נכשל בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, שמשמטם את מחו ודעתו, ומעקם את לבו וכו', עד שהוא מלא קשיות וספקות עליו יתברך וכו', עד שמשתגע לגמרי, כי הנאוף משגע את האדם, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק א' סימן לו): 'כי הנאוף הוא משגע לגמרי', ובפרט מי שמרגיל את עצמו להסתכל בתמונות תועבה וכו', או מסתכל על נשים - הוא משגע לגמרי, כמו שכתוב (דברים כח, לד): "והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה"; כי מי שלא שומר על העינים שלו - נעשה משגע ממש, פשוטו כמשמעו, ורב המשגעים משתגעים רק מחמת תאות נאוף.

ולכן כדי להתרפאות מהמחלה הזו - אתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר חלק ב' סימן כד): 'שגם חכמי הרופאים אמרו שכל המחלות והחלאים רעים באים לאדם רק מחמת חסרון השמחה'. ולכן צריכים להתאמץ ביותר שאת וביתר עז להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל, ולהפך - העצבות והמרה שחורה הן המביאות לאדם את כל המחלות.

ולכן תכריח את עצמך להיות בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב): 'אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר'. ולכן ראה לחטוף שמחה ולהיות תמיד בשמחה, ועל ידי זה תמשוך עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך, ותכף כאשר תהיה שש ושמח, כבר תגועל להסתכל על תמונות תועבה, ולעשות כל מיני חטאים ועוונות, ומהחטא של הוצאת זרע לבטלה, רחמנא ליצילן, שזה בעצמו הורג את האדם לגמרי, ומשגע אותו וכו'.

ולכן, קח את עצמך בידיך! אבל בשום פנים ואופן אל תעזב את הקדושה, וסוף כל סוף אחר הרע תבוא אל הטוב, רק החזק מעמד והתפלל בכל יום על מדת השמחה, שרק זה מה שיכול להציל אותך, ולכן תהיה רגיל לומר בכל יום ובכל עת את התפלה הזאת:

רבונו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח אברי ובשס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך תתברך, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקיים את כל הבריאה כלה. וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקפג.

מה דעתו של הרב על תלמודי תורה שבהם מלמדות מורות בכתות א'-ב'?

שאלה:

מאת דן: אני מחיה את עצמי בספרים של כבודו, ובמיוחד בספר 'אשר בנחל'.

אני מלמד בתלמוד תורה, ובשנים האחרונות ישנה מגמה שהולכת ומתרחבת, שמונהלי תלמודי תורה מעדיפים שבכתה א' ואף בכתה ב' - תלמדינה מורות, בטענה שהמורות

יודעות לתת יותר חם ותמיכה רגשית לתלמידים, במיוחד לתלמידי כ"תה א' שהמעבר מגן שיש בו גננת למסגרת למודית בתלמוד תורה - מאד קשה להם. אותם מנהלים טוענים גם, שהמורות מסורות יותר לעבודה, משקיעות יותר ומטפחות יותר את התלמידים.

יש לציין שתלמידי התורה האלו נמצאים בדרך כלל במקומות שאינם בעלי צביון חרדי מבהק כגון חלון, אשקלון, בת-ים וכו'.

מה דעתו של הרב בענין? האם זה טוב שמורות תלמודנה בנינים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אף שלא נהוג שתהיה בכתה א' או ב' מורה אשה, והטעם הנכון הוא כ"י שלא תהיה באותו מקום איפה שיש מלמדים גברים, מפני אסור יחוד וכו', וקלות ראש וכו', כי זה מאד מסכן, עם כל זאת, יש הרבה תלמידי תורה שבכתה הנמוכה כגון הגן והמכינה, ואפלו בכתה א', עדין לוקחים מורה מהטעם הזה - שהן יותר מסורות לעבודה, ומשקיעות יותר בתלמידים, אבל זה ש"ך רק במקום נפרד שאין גברים מסתובבים שם.

בודאי אם יכולים למצא מלמדים גברים יותר חמים ומסורים לתלמידים - זה יותר טוב, כי לכתחלה צריכים להיות מלמדים גברים לבנים, ומורות לבנות, וזה מעקר הדין.

צריכים לזכור טוב, אשר מלמדות היא לא סתם עבודה, אלא היא עבודת קדש הקדשים, ולכן צריכים לברר טוב טוב איזה מלמד ואיזה מורה לוקחים לילדים, כי זו לא סתם עבודה כ"י לקבל משכרת, זו

עבודת שְׁצָרִיכָה לְהִיּוֹת בְּלֵב וְנַפֶּשׁ עִם חַיּוֹת אֲמִתִּית, וְלִדְעַת שֶׁהַעֲתִיד
שֶׁל הַיְלָדִים תִּלְוֶי בְּיָדוֹ.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמוֹצֵא מְלַמְדִים יִרְאֵי הַשֵּׁם וּמְסוּרִים מְאֹד לְבָנִים, וְכֵן
מִוֵּרוֹת יִרְאוֹת הַשֵּׁם וּמְסוּרוֹת מְאֹד לְבָנוֹת, שְׂזָה הַכִּי טוֹב.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָחִי, שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר
תִּפְנֶה, תִּשְׁכַּח וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקפד.

**מְכַרְנוּ אֶת הַבַּיִת וְאָנוּ מֵתְלַבְּטִים הֵיכָן לְגוֹר.
הָאֵם שִׁיךְ שֶׁנְּגוֹר בִּיבְנָאֵל?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יוֹסֵף וְאַסְנֵת: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הַיֶּקֶר. אֲנַחְנוּ בְּעֲלֵי תְשׁוּבָה
כְּכֹר שְׁתִּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה, שְׁנֵינוּ בְּסִבִּיבוֹת גִּיל הַחֲמִשִּׁים,
וְנִשְׂוֵאִים כְּשָׁנָה וְחֻצֵי בְּנִשְׂוֵאִים שְׁנַיִם. לְיוֹסֵף שְׁנֵי יְלָדִים
מְנִשְׂוֵאִיו הַקּוֹדְמִים.

מְכַרְנוּ אֶת הַבַּיִת וְכָעַת אָנוּ מֵתְלַבְּטִים הֵיכָן לְגוֹר. הָאֵם שִׁיךְ
שֶׁנְּגוֹר בִּיבְנָאֵל?

בְּתוֹדָה וּבְבִרְכַת בְּרִיאוֹת שְׁלֵמָה, הַמְּצִיפִים לְתִשְׁוּבָתְךָ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר פִּינְחָס, י"ח תְּמוּזָה ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה אֶל יוֹסֵף וְאַסְנֵת, שִׁיחֵיו נִצַּח

לְנֶכֶן קְבִלְתִּי אֶת מְכַתְּבְּכֶם.

הקדוש-ברוך-הוא יֵעֶזֶר לָכֶם שְׁתַּצְלִיחוּ בְּנִשְׁוֹאִין שְׁלָכֶם, ותִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד לְדוֹן אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי לְכַף זְכוּת, ותִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד לְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי, כִּי כִּף אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה יז): 'אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן'; וְאֶמְרוּ (ירושלמי בְּרִכּוֹת פֶּרֶק ט' הֵלָכָה ח'): 'אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶן בְּלֹא שְׂכִינָה', וּבִמְקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאת - שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיחָהּ בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁבְת' י): 'שְׁלוֹם זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן אִם מְכַנְּסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתּוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא 'שְׁלוֹם-בַּיִת' - הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתּוֹךְ הַבַּיִת.

וְהַעֲקָר שֶׁבְּכָל הָעֲקָרִים, שֶׁתִּתְחַזְּקוּ יַחַד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְתִכְרִיחוּ אֶת עַצְמְכֶם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה זֹו רְפוּאָה בֵּין בְּגִשְׁמֵי בֵּין בְּרוּחָנִי, וְכִשְׂאֲדָם שִׂמַח - מִתְרַחֶבֶת דַּעַתוֹ וְיָכוֹל לְהַחֲדִיר בְּעַצְמוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִכְף כְּשִׁחֲזַק בְּאֲמוּנָה שְׁאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, עַל יְדֵי זֶה נִפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ, אֲשֶׁר זֶה הַתַּעֲנוּג הַכִּי גְדוֹל, וְטוֹעֵם טַעַם עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא כו, יב): "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֻקִּים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעַם", וַיִּפְרֹשׁ רַש"י: 'אֲטִיל עִמְכֶם בְּגֵן עֵדֵן כְּאֶחָד מִכֶּם וְלֹא תִהְיוּ מְזַדְעָזְעִים מִמֶּנִּי וְכוּ'. אִיזָה תַעֲנוּג הוּא זֶה שְׂאֲדָם מְרִגִּישׁ שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְהוּא יָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ פְּנִים אֶל פְּנִים. וְאֵל מְדַרְגָּה זֹו רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְהַבִּיא אוֹתָנוּ, וְלָזָה זֹוֹכִים עַל יְדֵי תִקְוָה הַשְּׂמִחָה, וְלָכֵן תִּמְסְרוּ אֶת נַפְשְׁכֶם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

בְּעִנְיַן מְקוֹם מְגוּרִים וְכוּ' - זֶה תְּלוּי בְּכֶם, כִּי הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אֶמְרוּ (סוֹטָה מד): 'חֵן מְקוֹם עַל יוֹשְׁבָיו, וְלָכֵן אַתֶּם צְרִיכִים לְהַחְלִיט אִיפֹה שְׂאֲתֶם רוֹצִים לְגוּר, וְאֵף אֶחָד לֹא יָכוֹל לְהַגִּיד לָכֶם אוֹ לְשַׁכְנַע אֶתְכֶם אִיפֹה לְבוֹא לְגוּר.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי

מבקש ומתפלל בעדכם תמיד, שתהיה לכם הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנו, תשכילו ותצליחו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

תקפה.

**רבנו אומר שצריכים להזהר מ"מחשבות חיצוניות".
מה הכוונה?**

שאלה:

מאת דוד: שלום לכבוד הצדיק מוה"רא"ש שליט"א.
ראיתי שרבנו כותב בלקוטי מוה"ר"ן, שחכמות חיצוניות,
דהיגו מחשבות חיצוניות, זה בחינת 'קנה נעוץ בים החכמה',
והן מורידות מהקדשה ומביאות מדות לא טובות.
שאלתי היא, אלו מחשבות נקראות "מחשבות חיצוניות"?
האם הכוונה למחשבות של יום יום בעסקי העולם? תודה
רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דוד, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריך שתדע, כי המח מחשבה זה לבוש לנשמה, כי הנשמה
היא במח של האדם, ולכן אדם צריך מאד לשמר על מחשבתו,
ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן מט): 'מחשבות טובות זה היצר
טוב, מחשבות זרות זה היצר הרע', היגו אדם צריך תמיד לחשב רק
ממנו יתברך, ולחשב מחשבות טובות איך יכולים לעשות את רצונו
יתברך, ואיך יכולים לעשות טובה ליהודי, ורק להסתפל על הטוב,

וְזֶה אֲשֶׁר נִקְרָא 'יֵצֵר טוֹב' - שְׁמִיֵצֵר אֶת הַטּוֹב. וְלִהְפֹּךְ, כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב
 רק רע - שֶׁהוּא רֵעַ וְכוּ', וְהוֹלְכִים עִמּוֹ בְּדֶרֶךְ רָעָה וְכוּ', וְכָל אֶחָד רֵעַ
 וְכוּ', וְאִיךָ יְכוּלִים לְהִרְעוֹ וּלְסַדֵּר אֶת הַזּוּלָּת וְכוּ', וְרַק מִסְתַּכֵּל עַל הָרֵעַ,
 זֶה נִקְרָא 'יֵצֵר הָרַע' - שְׁמִיֵצֵר אֶת הָרַע.

וְלָכֵן אָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְחַשֵּׁב תְּמִיד רק מַחְשְׁבוֹת
 טוֹבוֹת, וּבְזֶה הוּא מְלַבֵּשׁ אֶת הַנְּשִׁמָּה שְׁלוֹ עִם לְבוּשִׁים נְהוּרִין. וְלָכֵן
 תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שְׁבִיכֻלְתָּךְ לְחַשֵּׁב רק מַחְשְׁבוֹת טוֹבוֹת, וְהֶעֱקֵר, תְּכַנִּיס
 בְּדַעְתְּךָ אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעְדֵּיךָ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת
 גָּמוּר הוּא, וּבְמַחְשְׁבָה זֹאת תִּלְךָ תְּמִיד, וְזֶה יִטְהַר אוֹתָךְ מֵהַכֵּל, כִּי כְּשֶׁבֵר
 יִשְׂרָאֵל רק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל יְדֵי זֶה נִדְבַק בְּאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא,
 וְנִצּוֹל מִכָּל רֵעַ, אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׁזוּכָה לְהַכְנִיס בְּמַח מַחְשְׁבָתוֹ תְּמִיד
 אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדֵּיךָ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּמְצִיר לְפָנָיו אֵיךְ שֶׁהַכֵּל לְכָל הוּא אֹר
 הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג
 כְּתַעֲנוּג הַזֶּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנִי
 מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר
 תַּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תקפו.

**בְּצַעֲרֹתַי צַעֲרָתִי מֵאֵד אֶת אִמִּי הָאֱלֹמָנָה.
 אֵיךְ אֶתְקַן זֹאת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת לָאָה: לְכַבּוֹד קְדוּשַׁת הַצְּדִיק. הַשֵּׁם יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה
 שְׁלֵמָה וּבְרִיאֹת אֵיתָנָה, וְשִׁבְעִזְרַת הַשֵּׁם תִּגִּיעוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל
 וְתִקְבְּעוּ סוּף סוּף אֶת מוֹשְׁבְּכֶם בִּיבְנָאֵל, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

הצדיק כותב רבות על מעלת כבוד אב ואם, ויש לי צער גדול מהעבדה שבצעירותי צערתי רבות את אמי מורתי, זה מעיק על מצפוני, ובמיחד שהיא היתה אלמנה, ואני יודעת שהקדוש-ברוך-הוא מאד מקפיד על צער אשה אלמנה. הייתי צעירה וחסרת דעת וגם קשי היתמות שלי גרם לי להוציא את כאבי וזעמי על סביבתי, ולצערי התנכרתי גם אל אחותי.

היום אני מאד מצטערת על כך ומנסה להקפיד ככל האפשר על כבוד אם, ובתור אמה לילדים, אני רואה יותר ויותר כמה מצוה זו היא יקרה וחשובה, ואני משתדלת להפיץ קונטרסים שמדברים בנושא כבוד הורים.

מה עלי לעשות עוד בכדי שאדע שתקנתי את אשר פגמתי? אנא צדיקה, עזר לי ותן לי דרך של תשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל לאה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות והרצונות שלך, יתקבלו בשמים לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

את צריכה לדעת, שמצות כבוד אב ואם, זו המצוה הכי גדולה, וחבל מאד שאין מלמדים זאת את הבנים והבנות בבתי החינוך שלהם עוד מגיל קטנות, וחוזרים על זה פעמים אין מספר, עד שיחזק בדם שלהם, ומוכא בדברי חכמינו הקדושים (ברכות טו): 'אין קוראים אבות אלא לשלשה', הינו בכל דורות עם ישראל רק אברהם יצחק ויעקב נקראים 'אבות', ומוכא פרוש נאה על זה בשם צדיקים, שזה מפני ששלשתם קימו בשלמות מצות כבוד אב ואם. הנה על אברהם אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה לט, סימן ז): 'היה אברהם אבינו מפחד שמא יאמרו יצא והניח אביו והלך לעת זקנתו וכו', אף שהיה

תרח עובד עבודה זרה וכו', עם כל זאת ירא אברהם אבינו לעזב אותו, ולא הלך ממנו עד שנפטר תרח לפני יציאת אברהם מחרן'.

וכן יצחק אבינו מסר את נפשו עבור אביו אברהם, והיה מוכן להשחט וכו', ולא להמרות את דברי אביו, וכן כשחפר יצחק את הבארות, כתוב (בראשית כו, יח): "ויקרא להן שמות כשמת אשר קרא להן אביו", ומוכא מרבנו בחיי: 'עשה כן לכבוד אביו'; וזו הזכות שלו - שלא שנה מדרך אביו.

וכן יעקב מסר את נפשו בשביל אמו, והסתכן להכנס אל אביו לקחת את הברכות, והפל רק בזכות צווי אמו.

ולמדים מכל זה את מעלת מצות כבוד אב ואם, עד כדי כך שרק שלשת האבות אברהם יצחק ויעקב זכו להיות נקראים 'אבות', מפני שמסרו את נפשם ביותר על כבוד אב ואם, ולכן אשרי מי שזוכה למסר את נפשו, פשוטו כמשמעו, ולקיים מצות כבוד אב ואם, וראוי לכל מחנך ומחנכת בתלמוד תורה ובבית ספר, ללמד את התלמידים והתלמידות בכל כחה מעלת מצות כבוד אב ואם.

ולכן מאחר שאת מתחרטת על פגם כבוד הורים וכו', תזכרי שתמיד יכולים לתקן וכו', ותמיד יכולים לחזור בתשובה, כי אצלו יתברך מאד מאד חשובה תשובה, כמאמרם ז"ל (פסחים ק"ט): 'ידו של הקדוש-ברוך-הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין'; והתקון הוא, במה שקלקלת - תתקני, את יכולה כבר מעכשו לכבד ביתר שאת וביתר עז את האמא, וכן לדבר עם הילדים שלך הרבה ממעלת מצות כבוד אב ואם, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק כו): 'כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי פרשה כג, סימן ב): 'חמורה שפחמורות - כבד את אביך ואת אמך'; ואמרו (קדושין ל): 'שלשה שתפין הן באדם, הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת

אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא, מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני; רואים מזה שאם מכבדים את ההורים - מכבדים בכך את הקדוש-ברוך-הוא.

ודבר זה צריך כל בר ישראל לדעת בידיעה ברורה - כל מה שעושים להורים, מקבלים חזרה ככל כפלים ועם רבית מהילדים שלו, וזה בדוק ומנסה, ולכן אשרי מי שחוזר בתשובה על זה שפגם בכבוד אב ואם, ומשתדל מאד לעשות להם נחת רוח, ומשרת אותם כמו שצריך, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד נזכה לקים את המצוה היקרה הזו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקפז.

הכרתי אשה למטרת נשואין, אך היא חוששת להתחתן משום שהיא התאכזבה מבעלה הקדם

שאלה:

מאת בנימין: שלום לכבוד הרב היקר. מזה ארבעה חודשים אני נפגש למטרת נשואין עם מישהי, היא גרושה כבר שנתיים וחצי ואמא לשלושה ילדים, וגם אני גרוש ואב לשני ילדים. אני מאד רוצה להתחתן אתה, וגם הילדים שלה מאד אוהבים אותי, אך היא אומרת שבגלל שהיא התאכזבה מבעלה הקדם היא מפחדת ורוצה להפיר אותי יותר.

אני רוצה לקדם את זה כדי שלא נכשל בעברה, חס ושלום, אך כפי שכתבתי יש לה פחדים וחששות לעשות את הצעד

לחתנה. אשמח שהרב יעץ לי מה לעשות. בתודה מראש,
בנימין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל בנימין, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להבין אותה וכו', היא עברה טראומה לא קטנה
בחייה וכו' עם בעלה הראשון וכו', ולכן זה נורמלי שהיא מפתחת
להתחתן, אבל זה לא אומר שהיא לא רוצה להתחתן אתך וכו', ולכן
תן לזמן שיעשה את שלו וכו', כי היא צריכה עוד לעכל שישי עוד
אנשים טובים וכו', כי מרב צער ועגמת נפש ויסורים שעברה עם
בעלה הראשון וכו', היא פשוט מפתחת, וזה טבעי וכו'.

ולכן אתה רק תחזק אותה ואת ילדיה, ותעשה עמה רק חסד,
ותתן לה רק מחמאות, ותראה את המדות שלך כפי שקבלת מרבנו
ז"ל, ואז תראה איך שבקלות היא תרצה אותך וכו'. תוכיח עם מעשים
טובים, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

ובאמת אדם צריך הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שתהיינה
לו מדות טובות, ויהיה בעל חסד ורחמן גדול, ויעקר מעצמו את מדת
הכעס לגמרי, שהמדה המגנה הזו עוקרת את האדם משני העולמות,
עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (זהר ח"ד ש נח כז): "לא יהיה בך אל
זר" (תהלים פא, י) - "שלא תהיה נח לכעוס"; וכעסן הוא משגע פשוטו
כמשמעו, ולכן צריך כל אחד לעבד על עצמו ולעקר ממנו את מדת
הכעס לגמרי, עד שיהיה כלו טוב, כלו חסד, ואז עולמו יירש בחייו.

שמור על עצמך מאד מאד שלא תכשל, חס וחלילה בעברות
חמורות, שאז תגרם לדחות מעצמך את מזלך וכו' וכו', העקר תקים
מה שאני כותב לך, והעולה על הכל תרבה בתפלה ובתחנונים כמו

ש'למד אותנו רבנו ז"ל, ותראה שבקרוב מאד תתחתנו בסימן טוב ובמזל טוב, ותהיה בעל להפליא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקפת.

רבנו אמר: "על ידי ספורי צדיקים זוכים לטהרת המחשבה". מה הכוונה?

שאלה:

סאת מיכאל: רבנו אומר בלקוטי מוהר"ן, שעל ידי ספורי צדיקים אפשר לזכות לטהרת המחשבה, אבל צריכים לדעת אלו ספורים ומאלו צדיקים לספר. מה הכוונה? וכיצד אפשר לדעת אלו ספורים לספר ואיזה לא?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל מיכאל, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רלד) שעל ידי ספורי מעשיות מצדיקים זוכים לטהרת המחשבה, ולכן צריכים תמיד רק לדבר משבח הצדיקים, ולהרבות בספורי מעשיות, לספר הן לאשתו והן לילדיו, וזה מועיל מאד מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רמח): 'דע, שספורי מעשיות מצדיקים, הוא דבר גדול מאד, כי על ידי ספורים מצדיקים נתעורר ונתלהב הלב בהתעוררות גדולה

להשם יתברך בחשק נמרץ מאד, כי הרשימו שְעֵשָׂה אותו הצדיק שְמִסְפָּרִים מִמֶּנּוּ, על ידי עבודתו אֶת השם יתברך, זאת הרשימו מתעוררת בעת שְמִסְפָּרִים מהצדיק, והיא מעוררת להשם יתברך בהתעוררות גדולה.

ולכן מה טוב ומה נעים להיות רגיל לספר ספורים לילדיו, ולכל שומעי דבריו, שְזֶה מוֹשֵׁף אֶת הלב אליו יתברך, אך כדי לדעת ממי לספר, ואיך לספר, יש תפלה בלקוטי תפלות חלק א' תפלה ק"ה וכדאי להיות רגיל בתפלה זו, ואז ידע איך לספר ספור וכו', וממי יכולים לספר ספור וכו'.

וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קנז): 'על ידי ספורי מעשיות מצדיקים, על ידי זה זוכים להתקרב להם'; ואמר (שם אות בגדים חלק ב' סימן א): 'על ידי ספורי מעשיות של צדיקים ממשיכין אורו של משיח בעולם, ודוחה הרבה חשך וצרות מן העולם, גם זוכה לבגדים נאים'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו שתמיד נזכה לעסק בספורי מעשיות של צדיקים, ונדבר בשבחם, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כט): 'אם מדברים משבח הצדיקים, על ידי זה דבוריו נשמעים ומתקבלים'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקפ"ט.

**האם מתר לאשה הרָה ללכת לציין של צדיק שטמון
בתוך בית קברות?**

שאלה:

סאת מיטל לאה: לכבוד קדשת הצדיק. אין לתאר במלים

את גדל הטובה שהשו"ת הנפלא שלכם עושה לנו, וכמה הוא מחזק, מחדש, מעודד ומכין אותנו. שהשם יתברך יאריך ימיכם בטוב ובנעימים ותמשיכו לחזק את עם ישראל, אמן כן יהי רצון.

האם מתר לאשה הרה להגיע לציין של צדיק הטמון בתוך בית קברות, כאשר בדרך לציין היא צריכה לעבור ליד קברים נוספים? אשמח לקבל תשובה, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל מיטל לאה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מחדש שום דבר, אני רק מעתיק את דברי רבנו ז"ל, ומעורר ומחזק את כל השומעים דברי שיצייתו את רבנו ז"ל, שהוא הרבי והצדיק של הדור הזה, אשרי מי שיטה און קשבת אליו, ואז טוב לו בזה ובכא כל הימים.

אף שמוכא שאשה הרה לא תלך לבית הקברות, ויש בזה כמה טעמים, מפני פחד וכו', ומפני רוח הטמאה השורה שם וכו', עם כל זאת אם הולכים אל קברי צדיקים, אין מה לחשש כלל, כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, וזכותם מגנה בעד כל הפא לקברם הקדוש, כי את מעלת הפא להשתטח על קברי צדיקים, אי אפשר להסביר כלל, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קעג): 'על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף-על-פי שאינו ראוי לכך'; ולכן אשרי מי שרגיל לילך על קברי צדיקים, כי שם שורה אור הנח והנח, והתפלות מתקבלות שם לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני

מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקצ.

בעלי לומד הרבה תורה, אך אינו מעניק לי מספיק תשומת לב

שאלה:

מאת פנינה: לכבוד הרב הצדיק מיבנאל. אני מאד שמחה שהתחנתתי עם בעלי, הוא בן תורה ואני נהנית לראות איון הוא לומד בהתמדה, אבל כואב לי מאד שהוא כמעט ולא מדבר אתי, ומחסיר ממני תשומת לב. מצד אחד אני לא רוצה להפריע לו בלמוד, אבל מפריע לי מאד שאנחנו לא יושבים קצת ביחד, מדברים ומפספסים. האם אני מבקשת דבר מגזם? האם זה נקרא 'בטול תורה'? אשמח אם הרב יתיחס לשאלתי, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פניחס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל פנינה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לזכור שהזכות שלך שיש לך בעל שלומד תורה ואת עוזרת לו ללמד תורה - עולה על כל הזכויות, ואפלו על זכות בעלה, כמאמרם ז"ל (ברכות יז.) 'גדולה הבטחה שהבטיחון הקדוש-ברוך-הוא לנשים יותר מן האנשים וכו'. אמר ליה רב לרבי תיא: נשים במאי זכיין? באקרויני בניהו לבי פנישתא, ובאתנווי גברייהו

בי רבנן, ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן' [במה הנשים זוכות? בזה שלוקחים את הילדים אל התלמוד תורה שילמדו תורה, ומחכות לבעליהן שיחזרו מהפולל שלומדים שמה תורה].

והנה חכמינו הקדושים אמרו (אבות א, ה): 'אל תרבה שיחה עם האשה, באשתו אמרו, קל וחמר באשת חברו'; והנה פרש המאירי שענין השיחה הזו שהזירונו כל כך חכמינו הקדושים, סובב על דבורים של קלות ראש שלא יוצא מהם מאומה וכו', כי לא ימלט משיחה פזו שלבסוף נכנסים בוכחים וכו' וקללות וכו', עד שמגיעים למריבות, אבל שיחות שמקרבות את הלב אחד לשני - זה מתר לדבר, ואדרבה, זו מצוה גדולה שיהיה ביניהם קרוב לבבות, ותשרה ביניהם אהבה גדולה, אבל רק בתנאי שאלו דבורים שמקרבים אחד לשני, ולא דבורים שעוקצים אחד את השני.

וזה סובב הן על הבעל והן על האשה, אסור לשניהם לעקץ אחד את השני בדבורי סרק וכו', או לעשות בקורת אחד על השני וכו', שזו נקראת 'שיחה בטלה', ולא יוצא מזה שום דבר, ועל זה הזירונו חכמינו הקדושים: 'אל תרבה שיחה עם האשה', כי יוצאות מזה רק צרות וכו', מחלקת או וכוחים וכו'.

ולכן אשרי הבעל שמדבר עם אשתו דבורי יראת שמים, ספורי צדיקים, וחדוש יפה שראה באיזה ספר וכו', ובזה שניהם יהיו הכי מאשרים, וכך מובא (מכתבי רבי עקיבא איגר סימן קמט) שכתב על אשתו: "פעמים רבות היה לי משא ומתן עמה בוכוח ביראת השם עד חצי הלילה", תתארו לעצמכם, רבי עקיבא איגר זי"ע גאון הגאונים, שתלמידי חכמים גדולים מתיגעים להבין את דבריו מרב עמקם, עם כל זאת מה היו הדבורים בינו לבין אשתו? וכוחים ביראת שמים! אשרי זוג כזה שהדבורים שלהם הם תמיד דבורי אמונה והשגחה פרטית, וספורי צדיקים, ואשרי הבעל שמספר לאשתו אודות חדושים יפים שראה באיזה ספר מאיזה גאון וכו', והיא שואלת על זה וכו', או מפלפלת על זה וכו', וכך זה מביא לידי קרוב לבבות לשניהם,

וכמוכן שהבעל צריך לדבר עם אשתו דברי אהבה וחסד ופיוס וכו',
שכל זה מצוה גדולה מאד.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתקיימו את זאת, ונשמע ונתבשר
בשורות משמחות תמיד.

הראי את המכתב הזה לבעלך, ואני מקוה שזה יעשה את
הפעלה הנצרכה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני
מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר
תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקצא.

בכל פעם מחלישים את דעתי ומבלבלים אותי בענין סדר-דרך-הלמוד

שאלה:

מאת יונתן: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. אתם כל החיות שלי,
והספרים שלכם החזירו אותי ממות בטוח לחיים נצחיים.
עם כל זאת אני מאד מבלבל, כי אני רואה שיש כל כך הרבה
שיטות ודעות בהסידות ברסלב, ואני לא יודע אצל מי האמת
נמצאת. מצד אחד, בזכותכם זכיתי לסיים כבר פעמים
את הש"ס כלו, וכן חמש פעמים ששה סדרי משנה, וגם
התחלתי לגרס בזהר ובתקוני זהר - השגים שמעולם לא
חלמתי עליהם, ומצד שני בכל פעם בא אברך אחר ואומר לי
שלא זו הדרך של רבנו וגורם לי חלישות הדעת ובלבולים.
אנא עזרו לי לצאת מהבלבולים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל יונתן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שאני לא מחדש שום דבר, אני רק חוזר על דברי רבנו ז"ל, כי מהרגע שזכיתי להתקרב אליו בגיל חמש עשרה וחצי, תהלה לאל לא הכרתי אף אחד, רק את ספרי רבנו ז"ל, ואפלו לא ידעתי אז שיש דבר כזה חסידי ברסלב, אלא כל התקרבותי היתה רק על ידי ספרי הקדושים. שקדתי יומם ולילה רק בספרי הקדושים, ומסרתי את נפשי פשוטו כמשמעו לחזר עליהם פעמים אין מספר, והשתדלתי לקיים את כל המובא בדבריו הקדושים, ולא התבלבלתי משום בריה שבעולם, כי לא היה מי שיבלבל אותי.

ולכן כל שיחה ותורה ומאמר וספור מרבנו ז"ל, זו כל החיות שלי, וכך גדלתי שנים על גבי שנים, ולכן אף אחד בעולם לא היה יכול ולא יכול לבלבל אותי, כי אצלי מה שרבנו ז"ל אומר - זהו זה! לא מענין אותי מה שאחרים אומרים וכו', אני יודע שאני מקרב אל רבנו ז"ל, ולכן כל דבריו אצלי קדושים ואמתיים, ואני לא נכנס בוכוחים עם אף אחד. אמת, נסיתי במשך חמשים שנה שאני עוסק עם הרבים לשכנע שיקימו את דברי רבנו ז"ל כפשוטם וכו', ואצל מי שפעלתי - הם גדלו והצליחו וכו', ואצל מי שלא פעלתי - הם עדין עומדים בחוץ בדיוק כמו שהיו בהתחלה וכו'.

ועכשו אני שואל אותך: מאחר שזכית לסיים פעמים את הש"ס בלו, וכן חמש פעמים ששה סדרי משנה, תתאר לעצמך, אם לא תבלבל את עצמך משום בריה, הרי אתה יכול לסיים במשך כל ימי חייך עשרות פעמים את כל הש"ס אם לא יותר, וכן ששה סדרי משנה, ותנ"ך, כל המדרשים, וזהו ותקונים וכו' וכו', ולכן אני לא מבין למה אתה צריך להתבלבל מאחרים? מה יש לך עם אחרים?

זכור תזכור שבקבר אתה תשכב לבד, שמה לא יהיה לך אף אחד שיבלבל אותך וכו', אבל אז כבר יהיה מאחר אם לא תקבל עכשו את למוד רבנו ז"ל כפשוטו, לא להסתכל על אף בריה שבעולם יהיה מי שיהיה ויהיה איך שיהיה וכו'.

אתה צריך לזכר שבפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן שנח):
 'שככל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מייז איין גוטער יהוד), אם ירצה לילך עמה לקים כפי שיחתו הקדושה. [וגם אפלו עכשו, כשלומדן דבריו הקדושים יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך, לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו, וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חקמות, אשרי מי שיאחז בהם'].

ולכן מה יש לך עם אחרים? כלל אחד תקח בידיך - כל מי שמדבר נגד דברי, שהם דברי רבנו ז"ל ממש, הוא פגום מאד מאד בבירתו, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן לו): 'דזה הוא כלל גדול, שאי אפשר לשום אדם להשיג ולתפס בדבורו של הצדיק, אם לא שתקן תחלה אות ברית קדש כראוי, ואזי יכול להבין ולתפס דבורו של הצדיק. דאיתא בזהר (משפטים קי): 'סלוקא דיסודא עד אבא ואמא' שהם בחינת חקמה ובינה, שהם י"ה, שהם מוחין. נמצא

כאשר תקן אות ברית קדש כראוי, אזי המוחין שלו בשלמות, ויכול להבין דבורו של הצדיק. כפי התקון של כל אחד, כך הוא השגתו.

והנה אם רבנו ז"ל נתן לנו את סדר-דרך-הלמוד, מה יש לאיזה פרחח פגום בפגם הברית וכו', המנח בשאול תחתית ומתחתיו וכו', להתערב בזה וכו', או לומר את הדעות נפסדות שלו וכו'? ומה צריכים לשמע אותו לגמרי? וחבל על הוכוחים ועל הדבורים, לך נא וראה מה שרבנו ז"ל אומר (שיחות הר"ן סימן עו): 'בענין הלמוד תורה, שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום - טוב ללמד במהירות ולכלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולכלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן, ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד, ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין, ואם לא יבין תכף - יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על כונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.): 'לגמר ויהדר לסבר ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שנאמר (תהלים קיט, כ): 'גרסה נפשי לתאבה', כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה - על ידי זה יזכה לעבור כמה פעמים אלו הספרים שלומה, לגומרם ולחזור להתחיל ולגומרם פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לבאר דברים

אלו בכתב היטב, אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בענין הלמוד. כי על ידי זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמור כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר מאשר היה לומד בדקדוק גדול, כי זה מבליבל מאד מן הלמוד. וכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר ספרים כלם. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כח) שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה.

ופעם אחד חשב רבנו ז"ל מה שהאדם צריך ללמד בכל יום עד שאין היום מספיק, דהינו לגמור בכל שנה ש"ס עם הרי"ף והרא"ש, וארבעה שלחן ערוך הגדולים, וכל המדרשים כלם, וכל ספרי הזהר והתקונים וזהר חדש, וכל ספרי קבלה מהאריז"ל, גם צריכים ללמד איזה שעור ביום בקצת עיון. ועוד חשב הרבה דברים. גם צריכין לומר תהלים בכל יום, ותחינות ובקשות הרבה הרבה. ואז ספר הרבה מענין זה שצריכין ללמד במהירות גדול ובזריזות ולבלי לבלבל דעתו בדקדוקים הרבה מענין לענין, והדברים הללו הם בדוקים ומנסים. גם לא היה מצוה לחזור תכף על למודו רק רצונו תמיד היה ללמד הספר או הפוסק שלומד כסדר מראשו לסופו בזריזות, ואחר כך יתחיל פעם שני ויגמור אותו כלו, וכן פעם אחר פעם וכו', עין שם.

ולכן אם תקבל את דברי שהם דברי רבנו ז"ל - מה טוב ומה נעים, תחיה חיים טובים ונעימים, ותזכה לעבור בימי חייך בכל התורה כלה, ותהיה תמיד שש ושמח על נעם חלקה, ויהיה לך שלום-בית אמתי, ותרבה בשיתחב בינה לבין קוננה, ותהיה הכי מאשר בחייה, כי רק זה מה שילווה אותה, כמאמרם ז"ל (אבות ה, ט): 'לפי שבשעת פטירתו של אדם, אין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד'; ואמר (תנא דבי

אליהו רבה פרק טו): 'לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלויים אותו עד שיגיע לבית עולמו'; אין עוד דבר שמלנה את האדם עד הרגע האחרון כמו השיחה בינו לבין קונו.

ואם תלך אחר אברכים פגומים בפגם הברית וכו', שמשם נובעת הגאונה והגדלות שלהם, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן יא) שגאות ונאוף תלויים זה בזה - מאומה לא יהיה לה, ותצא מזה העולם ערום ויחף וכו', ואף אחד לא ירחם עליך שם וכו', כי כבר יהיה מאחר וכו', ויסחבו אותך כמו נבלה וכו', ולכן הבחירה בידיה. וזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה נט, סימן ב) על הפסוק (משלי לא, כה): "עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" - עז והדר לבושה - של תורה, ותשחק ליום אחרון - אימתי היא שוחקת? מתן שכרה לעתיד לבא'.

וכן אמרו (שמות רבה פרשה נב, סימן ג): 'אימתי התורה משחקת למי שהיא עמל בה? ליום אחרון, הוי' ותשחק ליום אחרון'; כי אז ביום האחרון של האדם שלמד תורה בכל יום, אפלו שעבר עליו מה שעבר, הוא שוחק מכל העולם בלו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תקצב.

מה אמר רבי נחמן בנושא שבירת תאות האכילה?

שאלה:

מאת יצחק: שלום לרב שליט"א. בשנה האחרונה קבלתי

על עֲצָמֵי לִשְׁבֵר אֶת תְּאֵוֹת הָאֲכִילָה. הֵייתִי מִתְעַנֶּה פְּעָמַיִם בְּשָׂבוֹעַ, וְגַם כְּשֶׁאֲכַלְתִּי, אֲכַלְתִּי מְעַט מְאֹד. תְּקוּפָה מִמְשַׁכֶּת הַחֲזִקְתִּי מְעַמָּד, אֶף לְאַחֲרוֹנָה נִתְקַפְּתִי בְּחִלְשָׁה גְדוּלָה, וְלִכֵּן הִפְסַקְתִּי. אָמְרוּ לִי שְׂרָבִי נִחְסַן הִיָּה נֶגֶד תְּעִיבוֹת וְאָמַר לְתַלְמִידָיו לֹא לְהִתְעַנּוֹת וְשִׁישׁ דְּרָכִים אַחֲרוֹת לְהִתְקַדֵּשׁ.

מָה בְּדִיּוֹק אָמַר רַבִּי נַחֲמָן בְּנוֹשָׂא? וּבְאֵלוֹ סְפָרִים אוֹכֵל לְמִצּוֹא אֶת דְּבָרָיו אֵלֹו? תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר פִּינְחָס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יִצְחָק, נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות הַר"ן סימן נא): 'כַּנְגֵד הַתְּאֵוֹת הַמְטָרִידִים אֶת הָאָדָם, בְּאֵמַת אֵין נִמְצָא שׁוֹם תְּאֵוָה כָּלֵל, כִּי אֲכִילָה וְשִׁתְיָה הוּא הַכֶּרֶח לְקִיּוֹם הַגּוּף, וְגַם בָּנִים מְכַרְחִים לְהוֹלִיָה, וְכֵל זֶה הָאָדָם מְכַרַח, וְאִם כֵּן אֵין שׁוֹם תְּאֵוָה כָּלֵל, רַק שְׁצָרִיכִים לְהִתְנַהֵג בְּהֵם בְּקִדּוּשָׁה וּבִטְהָרָה. וְהַשְּׂכָל שֶׁל הָאָדָם יְכוּל לְעַמֵּד כַּנְגֵד כָּל הַתְּאֵוֹת, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא "יִהְיֶה חֲכָמָתָא לְחַכְמִין" (דְּנִיּאֵל ב, כא). כִּי יֵשׁ לְכָל אֶחָד חֲכָמָה בְּכַח, רַק שְׁצָרִיכִין לְהוֹצִיאָם מִכַּח אֶל הַפֶּעַל. וּבְזֶה הַשְּׂכָל לְבַד שְׁיֵשׁ לְכָל אֶחָד בְּכַח חֲכָמָתוֹ דְּהִינּוּ מָה שְׁיֵשׁ לוֹ מְעַצֵּם בְּרִיאָתוֹ, מְלַבֵּד מָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹסִיף לְתַן חֲכָמָה לְחַכְמִין, בְּכַח חֲכָמָתוֹ לְבַד יְכוּל גַּם כֵּן לְעַמֵּד כַּנְגֵד הַתְּאֵוֹת. וְאֶפִּילוֹ מִי שְׁכַבֵּר נִמְשָׁךְ אַחַר תְּאֵוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְעָבַר מָה שְׁעָבַר, וְנִפְגַּם שְׂכָלוֹ וְנִתְבַּלְבַּל וְנִתְמַעֵט, אָף-עַל-פִּי-כֵן בְּמַעַט מְעַט שְׂכָל הַנִּשְׂאָר יְכוּל גַּם כֵּן לְעַמֵּד. וְאֶפִּילוֹ נִקְדָּה אַחַת מִן הַשְּׂכָל יְכוּלָה לְעַמֵּד כַּנְגֵד כָּל הָעוֹלָם עִם הַתְּאֵוֹת. וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא יְכוּלִין לְהִיּוֹת סְמוּכִין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ', עֵינִ שָׁם.

רוֹאִים מְכַל זֶה שֶׁהַעֲקָר לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִהְיֶה לוֹ שְׂכָל וְדַעַת, כְּדִי שְׂיַדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דְּבַר.

אדם צריך לאכל, והוא מכרח לאכל, כדי שיהיה לו כח לעבד את הבורא יתברך שמו בתמימות ובכפישיות גמורה, והסמ"ך-מ"ם תופס את האדם עם החכמות שלו וכך מפילו, הרי רבנו ז"ל גלה לנו בפרוש (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סב) שעל ידי אכילתן של ישראל נעשה יחוד בין קודשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין, כמו שכתוב (רות ב, יד): "לעת האכל גשי הלם", דיקא בעת האכילה יכולים לעשות יחוד בין קודשא בריך הוא ושכינתא, רק אם המאכלים הם בכשרות, שבוזה צרכים מאד מאד להקפיד, ואז דיקא בעת האכילה נעשה יחוד בין קודשא בריך הוא ושכינתא. כי באמת המאכל הוא דבר גשמי, וכשבר ישראל חושב בעת האכל "הרי המאכל שאני אוכל, זה גם כן ממנו יתברך, ובתוך המאכל גם כן יש אלקות", נמצא שעל ידי שחושב דבר זה נעשה יחוד בין קודשא בריך הוא ושכינתא, כי מכון שגם גשמיות המאכל זה אלקותו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ז) שבעת האכילה אדם יכול להגיע לרצון גדול, שיתלהב מאד אחריו יתברך.

רואים מכל זה אשר דיקא להפך, כשבר ישראל אוכל עם כונה פשוטה שיהיה לו כח לעבד את הבורא יתברך שמו, וכן מכון שהמאכל הוא גם כן אלקותו יתברך - על ידי זה נעשה יחוד גדול למעלה. ולכן מאין אתה לוקח הנהגות כאלו לסגף את עצמך לא לאכול וכי? הרי זה יחליש את גופך ולא תוכל לא להתפלל ולא ללמד ולא לקיים שאר מצוות.

הרי שלך לפניה, מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן א) שהיצר הרע מתלבש עצמו במצוות, העקר שפילו אחר כך על ידי זה בנפילה כזו שלא יוכל לקום. ואנחנו יודעים שרבנו ז"ל הקפיד עלינו מאד מאד לא לקחת לעצמנו שום תעניתים וסגופים וכי, רק להרבות בשיחה בינו לבין קונו ולדבר הרבה עמו יתברך, ותכף ומיד כשאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אזי כל המח

שְׁלוֹ הוֹלֵךְ כְּכֹר בְּצוּרָה אַחֲרֵי לְגַמְרֵי, וְכֵן זוֹכֵה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אַחֵר, וְכָל הַהֲתַנְהָגוֹת שֶׁלוֹ זֶה בְּצוּרָה אַחֲרֵי לְגַמְרֵי.

וְהִנֵּה יֵשׁ לָנוּ הַנְּהָגָה מְרַבְּנוּ ז"ל שֶׁהִזְהִיר (חיי מוהר"ן סימן תקטו):
'שְׁלֵא לֶאֱכֹל בְּהִלְעָטָה, הֵינּוּ בַמְהִירוֹת כְּדֶרֶךְ גְּרָגְרָן, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת
(בְּרֵאשִׁית כה, ל): "הִלְעִיטְנִי נָא", רַק לְהַרְגִיל עֲצָמוּ לֶאֱכֹל בְּמַתִּינּוֹת
בְּיִשׁוּב הַדַּעַת וּבְדֶרֶךְ אֶרֶץ, כְּדֶרֶךְ שְׂאוּכָלִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ כְּשִׁישׁוּב אָדָם
חָשׁוּב עַל הַשְּׁלֶחַן, כֶּף יֹאכֵל תְּמִיד, אִפְלוּ כְּשִׂאוּכָל לְכַד; וְאָמַר רַבְּנוּ
ז"ל שֶׁזֶה נִקְרָא שְׂבִירַת תַּאֲוֹת אֲכִילָה - שְׂאָדָם לֹא אוֹכֵל כְּמוֹ רַעֲבָתָן
וְזוֹלָל וְסוֹבָא וְכו'.

וְכֶן נִהְגוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, לֶאֱכֹל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל מְאֹד,
וְאִם יֵשׁ לוֹ אוֹרְחִים הוּא מְקַיֵּם מֵה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֲבוֹת
ג, א): 'שְׁלֵשָׁה שְׂאָכְלוּ עַל שְׁלֶחַן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבָרֵי תוֹרָה, כְּאֵלוּ
אֲכָלוּ מִשְׁלַחַנּוֹ שֶׁל מְקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאֲמַר (יְחֻזְקָאֵל מֵא, כב): "וַיִּדְבֹר
אֵלַי זֶה הַשְּׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי הַיְיָ" ; וְזוֹ נִקְרָאת שְׁלֵמוֹת שְׂבִירַת תַּאֲוֹת
אֲכִילָה, שְׁלֵא אוֹכֵל כְּמוֹ רַעֲבָתָן וְזוֹלָל וְסוֹבָא, אֲלֵא בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל,
וְשׁוֹמֵר מֵה הוּא אוֹכֵל וְכו', הֵינּוּ לֹא כְּמוֹ בְּהֵמָה שְׂאוּכָלֵת מֵה שְׂרוּאָה
וְכו', וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת דַּעַת סִימָן ד): 'מְזוֹנְתָיו שֶׁל
אָדָם מוֹלִידִין טַבַּע בְּאָדָם לְפִי טַבַּעַם, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזְהֵר
מֵה אוֹכָלִים.

הַעֲקָר שְׂבִכָל הַעֲקָרִים - לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלֹא לְבַלְבֵּל אֶת
עֲצָמוֹ עִם שׁוֹם דְּבַר שְׂבַעוּלָם, כִּי גַם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְכוּלִים לְפוֹל
בְּטַעֲוִיּוֹת גְּדוֹלוֹת אִם אֵין לוֹ יִשׁוּב הַדַּעַת, וְלִישׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי זוֹכִים
רַק עַל יְדֵי שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, כְּאֲשֶׁר מְרַבִּים בְּהַתְּבוּדוֹת בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוּת, וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׂיחוֹת הַר"ן סִימָן קנד): 'שְׁהַעֲקָר מֵה
שֶׁהִגִּיעַ לְמַדְרַגְתּוֹ הוּא רַק עַל יְדֵי עֲנִיָּן פְּרָאֲסָטִיק (פְּשִׁיטוֹת). שְׁהִיָּה
מְדַבֵּר הַרְבֵּה וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים הַרְבֵּה
בְּפִשְׁטוּת, וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ לְמָה שֶׁהִגִּיעַ. וְאָמַר: אִם הִיִּיתִי
יודֵעַ שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי מֵה שְׂאֲנִי עֲתָה, דִּהֵינּוּ חֲדוּשׁ כְּזֶה,

הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר שהיה מזדרז כל כך בעבודתו, עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה היה עושה ביום אחד). והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר: איי איי פראסטיק. גם אמר שדבר עם כמה צדיקים גדולים ואמרו גם כן שלא הגיעו למדרגתם כי אם על ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם עבודת השם יתברך בפשיטות גמור בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל ידי זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתזכה להתחיל להתבודד עמו יתברך, ולבקש ממנו יתברך שתזכה לישוב הדעת אמתי, ותאכל ותשתה ותישן כדי שיהיה לך כח לעבד את הבורא יתברך שמו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקצג.

אין לי שלוה נפשית, וקשה לי לגור באותו מקום במשך תקופה ארוכה

שאלה:

מאת עידו: שלום לכבוד הרב. יש לי בעיה שמשפיעה לא רק עלי, אלא גם על אשתי והילדים: אין לי שלוה נפשית וקשה לי להשאר באותו מקום במשך תקופה ארוכה. מאז שהתחתנו גרנו כבר בחמש ערים שונות, ובאף אחת לא מצאתי את עצמי, בכל מקום אני מוצא חסרונות ואחרי תקופה קצרה רוצה לעזב.

כל המשפחה סובלת בגללי, כי זה קשה לעבור דירה בכל פעם ולהתחיל הכל מחדש, אבל אני לא מסוגל להשאר באותו מקום הרבה זמן, פשוט לא מסוגל!

מה אני יכול לעשות כדי לזכות לשלוח ולשוב הדעת? אני מקווה מאד שהרב יענה לי כי זה פקוח נפש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל עידו, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת שאדם צריך לעבד רק על נקדה אחת, והיא נקדת השמחה - להיות תמיד שש ושמח עם הנקודות הטובות שיש בו, כי כל בר ישראל מלא מצוות כרמון, כמאמרם ז"ל (ברכות נו.) על הפסוק (שיר השירים ד, ג): "כפלח הרמון רקתך" - 'מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון'; ואמר (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ה'): 'תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מ'ישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום. קורא את שמע ומברך לפניו ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניו ולאחריה, ומתפלל שלש פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו. תפלין בראשו ותפילין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אומר (תהלים קיט, קסד): "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך", וכן הוא אומר (תהלים לד, ח): "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם".

נמצא, שכל בר ישראל אפלו הכי פשוט, יש אצלו כל כף הרכה ומצוות, וראוי לו לשמח עם זה מאד מאד, אך הסמ"ך-מ"ם שובר את האדם ומכניס בו יאוש ומרה שחורה ודכאון, ומראה לו שהוא לא שנה לשום דבר, וכל זה בא לו מפני שאינו מחפש ומבקש ומוצא בעצמו את הנקודות הטובות שיש בו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן רפב) שצריכים לחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקודות טובות, כי איך שהוא איך יכול להיות שלא עשה איזה טוב מימיו? ועל ידי שידון את עצמו לכך זכות, יצא מכף חובה לכף זכות, ויזכה

לחזר אליו יתברך. וצריך שתדע אשר כמו שאסור לשנא את הזולת שזה לאו בתורה, כמו שכתוב (ויקרא יט, יז): "לא תשנא את אחיך בלבבך", כך אסור לשנא את עצמו, כי הרי בודאי שלו בעצמו לא מגיע יחס פחות מחברו, וכמו שאסור לשנא את הזולת - כך אסור לשנא את עצמו. נמצא שזו צריכה להיות כל העבודה של האדם בזה העולם - רק למצוא את הקדוש-ברוך-הוא במקומו, ולהיות תמיד בשמחה.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן נו): 'כשיש להאדם לב, אין שיך אצלו מקום כלל, כי אדרבא, הוא מקומו של עולם וכו'. כי האלקות הוא בלב, כמו שכתוב (תהלים עג, כו): "צור לבבי", ואצל השם יתברך נאמר (שמות לג, כא): "הנה מקום אתי", שהוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו (בראשית רבה סח, ט). נמצא, מי שיש לו לב ישראלי, אין ראוי לו לומר שמקום זה אין טוב לפניו, כי אין שיך אצלו מקום כלל, כי אדרבא, הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו'.

ולכן זו הבעיה שלך - שאינך מכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך לבך, כי אם היית חושב מהקדוש-ברוך-הוא והיית מתבודד עמו יתברך, היית רואה שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, ואיפה שרק גרים - שם מוצאים את הקדוש-ברוך-הוא. וזה שמוכא בדברי המקבלים הו"ה בהכאה עולה כמספר מקו"ם, הינו י' פעם י', ה' פעם ה', ו' פעם ו', ה' פעם ה', עולה בדיוק כמספר מקו"ם, שאדם צריך למצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום שבא, ואז יהיה שש ושמש במקומו, אבל לזה צריכים תמימות ופשיטות גדולה מאד, שיזכה להחיות את עצמו עם הנקדות הטובות שיש בו, ולא ישנא את עצמו, ואז באיזה מקום שרק יבוא יהיה מלא שמחה, ולא יצטרך ללכת נע ונדה. אבל אם אדם הולך בליצנות, כבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות ליצנות סימן ב): 'על ידי ליצנות הולך ונופל, גם בא למדת שקה, ונע ונד ממקום למקום'.

ולכן תקח את עצמך בידך, ותתחיל לשמח עם הנקודות הטובות שיש בך, ותחיה את עצמך. וכך גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כד) סוד נפלא, ששאלו סבי דבי אתונא את רבי יהושע בן חנניה: "איפה אמצע העולם?", הגביה אצבעו והראה להם: "כאן!". ושאלו "מי אומר?" וכו'; הינו שרבי יהושע בן חנניה גלה להם, שאם בר ישראל שש ושמח עם מצוותיו יתברך - למרות מקומו ומצבו וכו', על ידי זה במקום הזה ימצא השראת השכינה, ויאיר עליו אור האין-סוף ברוך-הוא, ואת זה אתה צריך להכניס בעצמך, ואז כבר לא תצטרך ללכת נע ונד, ולא תהיה במרה שחורה, בעצבות, במרירות ובדכאון.

ולכן חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך להיות רק בשמחה, כי השמחה זו רפואה בין בגשמי בין ברוחני, וכשאתם שמח מתרחבת דעתו, ויכול להחדיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך, והרגע שחזק באמונה שאין בלעדיו יתברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא, על ידי זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם", ופרש רש"י: 'אטיל עמכם בגן עדן כאחד מכם ולא תהיו מזדעזעים ממני' וכו', איזה תענוג שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים. ואל מדרגה זו רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, ולזה זוכים על ידי תקף השמחה.

ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה, ועל ידי זה תמצא את מקומך ולא תצטרך כבר לעבר מעיר לעיר וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני

מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקצד.

**אני בהריון, וכל הזמן יש לי פחד
שחס וחלילה יהיה לעבר מום**

שאלה:

מאת זיוה: שלום לכבוד הצדיק מוהרא"ש.
ברוך השם אני בהריון, ובעוד כחדש אני אמונה ללדת. למרות שהרופאים אמרו לי שהכל בסדר, כל הזמן יש לי פחד שחס וחלילה יהיה מום לעבר שבבטני.
אשמח מאד אם הצדיק יוכל להרגיע אותי ולהתפלל בעדי ללידה קלה ועבר בריא ושלם. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר פינחס, כ' תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל זיוה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז באמונה פשוטה בו ותברך, ולידע שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ומיטיב עם בריותיו, ולכן עליך להתפלל עכשו בעת ההריון לפניו ותברך, שיחוס וירחם עליך שהולד יצא בריא בנפשו ובשכלו, ואז נכון לך יהיה בטוח שהכל יסתדר על הצד הכי טוב.

אל תפחד, הכל יתהפך לטובה ותלדי בקלות, ותהיי רגילה לומר 'שמות הצדיקים' שזה מאד מסגל ללידה קלה, כמו שרבנו ז"ל

אמר (ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן כ'): 'על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע; ולכן טוב שתאמרי בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שאת יודעת בעל פה, כגון: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן בן פייגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו', ועוד כל מיני שמות של הצדיקים שאת זוכרת. תהיי רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך תאמרי את התפלה הזאת, ותראי שתלדי בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים, שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבור את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך הוי"ה צורי וגואלי, אמן כן יהי רצון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקצה.

**מאז שבניתי גג לכנסיה של נוצרים,
כל מה שאני עושה מסתים בכשלון**

שאלה:

מאת בנדנטו: לכבוד קדשת האדמו"ר שליט"א. שמעתי

עליכם רבות וזו זכות גדולה בשבילי להתיעץ עם צדיק כזה גדול.

אני בן ששים, ועוסק בבניה ושפוצים. לפניי אחת-עשרה שנה קבלתי פרויקט בניה במתחם של כנסיה. במהלך העבודה קרס גג הכנסיה, ולקחתי על עצמי לבנות מחדש את קומת הגג שקרס, ומאז, כבר אחת-עשרה שנה, כל דבר שאני עושה מסתים בכשלוני!

בשיחה עם חברי הבהר לי שחל אסור חמור על יהודי לבנות כנסיה - דבר שלא ידעתי. פונה אני אליך בלב נשבר על אותו מעשה חמור שבצעת: מה עלי לעשות כדי לכפר על אותו מעשה? ואיך אני יכול להחזיר את ההצלחה לחיי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פינחס, כ' תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל בנדנטו, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור לישראל לבנות כנסיה של נוצרים, והוא אסור חמור ליהודי לבנות כנסיה.

וידוע שרבי נפתלי כהן ז"ל הוא היה המתכנן והבונה את הקלוז באומן בשנת תרס"ג (שנראה עד היום ממול ציון רבנו ז"ל), וזה היה מבנה מאד מאד יפה. וכמר אחד שראה את המבנה הזה, התפעל, ורצה שרבי נפתלי יבנה לו כנסיה כזו. והזדרז רבי נפתלי, וברח ונסע לארץ ישראל, כי לא רצה שיהיה לו חלק בבניית כנסיה.

על כל פנים איך שהוא, אתה אנוס כי לא ידעת שאסור, ולכן אסור לך להשבר מזה, אלא עליך לעשות התחלה חדשה, כי תמיד יכולים לחזור בתשובה שלמה, כי אצלו יתברך מאד מאד חשובה חזרה בתשובה, ותכף ומיד כשאדם חוזר בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא מיד מקבלו, כמאמרם ז"ל (פסחים ק"ט): 'ידו של הקדוש-ברוך-

הוא שפְרוּסָה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין; ואמרו (ברכות לד:): 'במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד'; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי פרשה מד סימן ט): 'גדול כחה של תשובה, שפיין שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד'.

והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מִפְחַד מִבְּנֵי אָדָם שְׁחוֹזֵר בְּתוֹבָה, כִּי כִּיּוֹן שְׂאָדָם בָּא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפֹלוּ שְׁעַד עֲכָשׁוּ הוּא עֲשֵׂה מַה שְׁעֲשֵׂה, וּמִתְוֹדָה וּמִתְחַרֵּט עַל כָּל מַה שְׁעֲשֵׂה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבָר מִקְּבֹלוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (במדבר רבה פרשה כ סימן יג): 'בלעם הִיָּה רָשָׁע עָרוֹם, וַיִּדַע שְׂאִין עוֹמֵד בְּפָנֵי הַפְּרַעֲנוֹת אֲלֵא תְּשׁוּבָה, שְׁכָל מִי שְׁחוּטָא וְאוֹמֵר חֲטָאתִי, אִין רְשׁוּת לְמִלְאָךְ לִיגַע בּוֹ'; בְּשִׁבִיל זֶה הוּא מְסִית אֶת כָּל אָדָם "מַה לָּךְ לַחְזֹר בְּתוֹבָה? וּמַה לָּךְ לְהִתְוֹדוֹת?" כִּי הוּא יוֹדֵעַ שְׂמִי שְׁחוֹזֵר בְּתוֹבָה וּמִתְוֹדָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִין רְשׁוּת לְמִלְאָךְ הַמּוֹת לִיגַע בּוֹ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תנחומא נח ח): 'אִין מַכָּה בְּעוֹלָם שְׂאִין לָהּ רְפוּאָה, רְפוּאָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע תְּשׁוּבָה'.

וְלִכֵּן הָעֲצָה הַכִּי טוֹבָה בְּשִׁבִילָךְ - שְׁתַּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִתְבַּוֵּד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִתְוֹדָה אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וְתִסְפָּר לְפָנָיו יְתַבְּרָךְ שְׁלֵא יִדְעַת שְׁזַה אֲסוּר, וְעַל יְדֵי זֶה יִקְרִים בְּךָ (ישעיה ו, י): "וְיֹשֵׁב וְרָפָא לוֹ", כִּי אִין לָךְ דְּבַר הָעוֹמֵד בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה, וּבִפְרֵט כְּשֵׁאתָה מִתְוֹדָה, וּבִפְרֵט שְׁלֵא יִדְעַת שְׁזַה אֲסוּר, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחַל לָךְ, וּמְזַלְךָ יְתַהַפֵּךְ לְטוֹבָה, רַק אַל תִּכְנַס בְּלַחֲץ וְאַל תִּשְׁבַּר מִשׁוֹם דְּבָר.

תְּבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת עַל דְּלִתוֹת בֵּיתְךָ, וְכֵן תְּבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתִקְפִּיד מְאֹד לְהִנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין דְּרַש"י וְתְּפִלִּין דְּרַבְּנֵי תַּם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי, שְׂאִנִּי

מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקצו.

**לפני חדשים עברתי ארוע מחי,
ומאז אני סובל כאבים עזים בלתי מסבירים**

שאלה:

מאת מרדכי: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
לפני כחדשים, ביום בהיר אחד וללא הודעה מקדמת, פתאום חשתי ברע ותקפה אותי חלשה גדולה. פינאוותי לבית חולים, ולאחר בדיקות מקיפות הרופאים אמרו לי שעברתי ארוע מחי קל. מאז אני סובל כאבים עזים שלא פוסקים: בבטן, בעינים, בידים ובראש.

אני לא מפסיק לבכות ולהתיסר, יש לי חרדות בנוגע לבריאותי ואני מפחד מאד. הלכתי להרבה רופאים, אשפזו אותי, אך לא מצאו את הסבה לכאבים שלי - מה שמלחיץ אותי עוד יותר. אני לא נרדם בלילות וגם בימים אני לא מצליח לנוח. אנשים מיעצים לי ללכת לכל מיני רבנים ועושי נסים ואני כבר לא יודע מה לעשות. אשמח לקבל את עצת הצדיק בדחיפות, וברכה לרפואה שלמה. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר פינחס, כ' תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל מרדכי, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ואסור לך להכנס בלחץ, כי היום יש תרופות גם על ארוע מחי וכו'.

חכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה פרשה נג, סימן יד): 'יפה תפלת החולה לעצמו יותר מכל'; ולכן הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך בתמימות ובפשיטות, שזה נקרא אצל רבנו ז"ל 'התבודדות', ותהיה חזק בזה, וזה יכניס בך בשחון עצמי. העקר לא לפחד כלל, ולהשתדל מאד מאד להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל, ובדרך כלל כשאחד חולה, הוא נכנס בדכאון פנימי ונשבר לשברי שברים וכו', וזה מה שעושה אותו יותר ויותר חולה.

ולכן ראה להתחזק ביותר שאת וביתר עז, והעקר תשתדל שיהיה לך תמיד מצב רוח טוב, כי בפרוש אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות פחד סימן ח): 'פחד מכחיש כחו של אדם'; וכן אמר (שם אות עצבות סימן יג): 'עצבות סימן לאיזה חולאת שממשמש לבוא'; ולכן כל מי שהוא מרגיש את עצמו חולה, ישתדל מאד מאד להיות בשמחה, ולא לפחד וכו', ועל ידי זה יזכה לצאת מכל הלחצים והפחדים שמסבבים אותו וכו'.

בודאי נחלשת ונשברת וכו', כי זה טבע של אדם שנחלה, שנכנס בתוך עצמו וכו', ולא רוצה לדבר עם אף אחד, ומרים לו החיים וכו', אבל אין זו עצה, כי זה רק יסבך אותו יותר ויותר, ולכן לא בחנם שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כד) שגם חכמי הרופאים אמרו שהעצבות והדכאון מחליאים את האדם יותר, מה שאין בן כשאדם רק שש ושמת ועושה כל מה שביקלתו להיות בשמחה - על ידי זה זוכה לרפואה שלמה.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיה לך רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקצז.

התרחקתי מהדת בגלל המשברים שעברו עלי. איך אני יכול להרים את עצמי ולהתחיל מחדש?

שאלה:

מאת משה: שלום לכבוד הצדיק.

בזמן האחרון עברו עלי ועל משפחתי משברים גדולים, שהחלישו אותי רוחנית, וגרמו לי להתרחק מהדת. לא טוב לי עם המצב שבו אני נמצא עכשו, ואני יודע שאני חי בשקרה אבל קשה לי להתחזק שוב אחרי שנפלתי והתרחקתי. איך אני יכול לחזק את האמונה, להרים את עצמי ולהתחיל מחדש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פינחס, כ' תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל משה, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהחיים של האדם מלאים נסיונות קשים ומרים, ועקר גדלת בר ישראל נמדדת כפי שמחזיק מעמד ולא נשבר משום דבר וכו', ובודאי אין זה פשוט בכלל, עם כל זאת, אדם צריך לעשות לעצמו חשבון הנפש וכו' - נשמתו ירדה מן השמים והתלבשה בגוף גשמי וחקרי, וצריך לעבור דרך ארכה או קצרה וכו',

כָּל אֶחָד כָּפִי מִסֵּפֶר שְׁנוֹתָיו הַקְּצוּבוֹת לוֹ וְכוּ', וְאַחַר כֵּן הוּא חוֹזֵר
 אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמָקוֹם שֶׁנִּשְׁתַּלְשְׁלָה נִשְׁמָתוֹ וְכוּ'. אֵת הַגּוֹף
 מְכַנִּיסִים בְּקֶבֶר, וְהַנִּשְׁמָה חוֹזֶרֶת לְמַעְלָה לְמָקוֹם שֶׁנִּחְצְבָה מִשָּׁם...

וְכָל הַבְּעִיּוֹת שֶׁל אָדָם הֵן רַק בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, שֶׁהוּא צָרִיךְ לַעֲבֹר אוֹתָהּ
 בַּיָּמֵי חַיֵּי הַבְּלוּ, וְזוֹ הִיא דֶּרֶךְ צָרָה מְאֹד, וַיְכוּלִים לְפֹל מִשָּׁם וְכוּ'.

וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים אֶל צְדִיק אֲמֵת שֶׁמְחַזֵּק וּמְעוֹדֵד
 וּמְשַׂמַּח אֵת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּחְזִיקוּ מֵעַמֵּד וְלֹא יִפְלוּ מִהַדֶּרֶךְ הַזֶּה,
 וְלֹא יִתְרַחֲקוּ מִהַתּוֹרָה וּמִקִּיּוֹם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת וְכוּ', כִּי מִמִּילָא צָרִיכִים
 לְחַזֵּר אֶל הַמָּקוֹם שֶׁמִּשָּׁם בָּאנוּ וְכוּ'.

וְלִכֵּן לָמָּה צָרִיכִים לְהִתְיַאֵשׁ? הֲרֵי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד
 חֲשׂוּבָה תְּשׁוּבָה, כְּמֵאמָרָם ז"ל (פְּסָחִים ק"ט): 'יְדוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא שֶׁפְּרוּסָה תַּחַת כַּנְּפֵי הַחַיּוֹת כְּדִי לְקַבֵּל בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה מִיַּד מֵדַת
 הַדִּין'; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵכוֹת ל"ד): 'בְּמָקוֹם שֶׁבְּעָלֵי תְּשׁוּבָה
 עוֹמְדִים, שָׁם אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמוֹד'; וְאָמְרוּ (תְּנַחֲמָא נַח
 ח): 'אֵין מִכָּה בְּעוֹלָם שְׂאִין לָהּ רְפוּאָה, רְפוּאָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע תְּשׁוּבָה'.
 וְלִכֵּן רְאֵה לְקַחַת אֵת עֲצֻמָּךְ בְּיַדְךָ וְלְחַזֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא
 יִקְבֹּל אוֹתְךָ וְכוּ', וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הִיא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַרְמְב"ם (פָּרָק א'
 מֵהַלְכוֹת תְּשׁוּבָה הַלְכָה א'): 'כָּל מִצְוֹת שֶׁבַתּוֹרָה, בֵּין עֲשֵׂה בֵּין לֹא תַעֲשֵׂה,
 אִם עָבַר אָדָם עַל אַחַת מֵהֵן בֵּין בְּזוּדוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה, כִּשְׂעִיעֵשָׂה תְּשׁוּבָה
 וַיָּשׁוּב מִחֲטָאוֹ חַיֵּב לְהִתְדוּדוֹת לִפְנֵי הָאֵל בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ה'
 ו-ז): 'אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וְגו' "וְהִתְדוּדוֹ אֵת חֲטָאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ" -
 זֶה וְדוּוֵי דְבָרִים. וְדוּוֵי זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה, כִּי צַד מִתְדוּדִין? אוֹמֵר: אֲנִי הֵשֵׁם!
 חֲטָאתִי עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי לִפְנֵיךָ, וְעָשִׂיתִי כֵן וְכךָ, וְהִרִי נַחֲמָתִי וּבוֹשָׁתִי
 בְּמַעֲשֵׂי, וְלַעֲוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה. וְזֶהוּ עַקְרוֹ שֶׁל וְדוּוֵי. וְכָל הַמְרָבָה
 לְהִתְדוּדוֹת וּמֵאֲרִיךְ בְּעֵינֵיךָ זֶה הֲרֵי זֶה מְשַׁבַּח'.

וְלִכֵּן הִרְגַל אֵת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתַעֲשֵׂה

התחלה חדשה, ואל תהיה שבור משום דבר, כי גדול אדונינו ורב להושיע.

חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך להיות רק בשמחה, כי השמחה זו רפואה בין בגשמי בין ברוחני, וכשאדם שמח - מתרחבת דעתו ויכול להחזיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך, והרגע שחזק באמונה שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, על ידי זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם", ופרש רש"י: "אטיל עמכם בגן עדן כאחד מכם ולא תהיו מזדעזעים ממני וכו'". איזה תענוג שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים, ואל מדרגה זו רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, ולזה זוכים על ידי תקף השמחה.

ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה, ומי יתן שתכניס שמחה גם בכל המשפחה, והיה זה שכרך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקצח.

מגיל קטנות אני מרגיש נחות ולא שווה שום דבר

שאלה:

מאת רונן: שלום לרב הצדיק שמחיה את נפשונו בספריו.

כבר מגיל חטן אני מרגיש נחות ומשפל, כי תמיד הייתי האחד שצוחקים עליי, מבישים אותו וממציאים עליו בדיחות. וכך זה המשיך כשהייתי בבית הספר, בתנועת נעה, בצבא, ובעבודה. המבטים של החברים והאנשים שסביבי, יצרו משקעים בנפש שלי, וגרמו לי להרגיש אחד שלא שווה שום דבר, כזה שמרחמים עליו, והוא מסכן... ולמרות שברוך השם התחנתתי ואני אבא לששה ילדים, אני הולך עם התחושות האלו כל הזמן.

לאחרונה היה ארוץ גדול במקום העבודה שלי, ואני הייתי צריך לשמש בתפקיד עקרי שם, אף לבסוף בכלל לא קראו לי ונשארת בחוץ. זה שבר אותי לגמרי, הכניס אותי ליאוש גדול והחליש לי מאד את האמונה. בבקשה צדיק, תחזק אותי!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, כ"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל רונן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך אשר בו אתה שופך את מר נפשך וכו'.

הנה איני יודע ויהי אלקים עמך, מהיום תעשה כל מיני מאמצים להתחמק מכל מיני ארועים שבעולם, וידוע הפתגם שאמר הצדיק רבי אליעזר מקאמרנא זי"ע בשם אמו: "אז מען זיפט אונטער די מזוזה, ווערט מען נישט מבזה" [אם יושבים בחדרו בפנים מהמזוזה - לא נעשים מבזה]. ויש בדיבורים אלו חכמה עמקה למי שמבינם.

עליך לדעת שתכלית הבריאה היא להוריד את אלקותו יתברך בתוך העולם הזה, אתה הוא קדם שבראת את העולם, ואתה משבראת את העולם, זה אותו הקדוש-ברוך-הוא, הוא נמצא ובלעדיו אין שום נמצא, הכל זה אלקות, ואלקות זה הכל, וכל מה שקורה בזה העולם, הכל משגח בהשגחה נוראה ונפלאה מאד. ולכן אין לך מה להיות שבוור וכו', ואתה צריך לדעת שפך רצה הקדוש-ברוך-הוא, והכל

לְטוֹבַתְךָ הַנְּצִיחִית, וְכִמּוֹ שְׁאֵמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ד):
 'בְּשֵׁאֲדָם יוֹדַע שְׁכָל מְאַרְעוּתוֹי הֵם לְטוֹבָתוֹ זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין
 עוֹלָם הַבָּא'. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְכַנֵּס דְבוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבוֹ וְאֵז אֵף פַּעַם לֹא
 יִהְיֶה מְאֻזָּב, רַק יִהְיֶה שֶׁשׁ וְשִׁמְח תְּמִיד בְּחֵלְקוֹ, וְכִכֵּר אֲמָרו חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת ה, א): 'אֵיזְהוּ עֲשִׂיר? הַשְּׂמִח בְּחֵלְקוֹ'.

אָדָם שֶׁלֹּא צָרִיךְ אֶת אֵף אֶחָד וְהוּא חֵי אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ, כְּמוֹ
 שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה, זוֹהִי הַמְּדֻרְגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, וְזֹאת צָרִיכָה
 לְהִיֹּת הַשְּׂאִיפָה שֶׁל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל - לֹא לְרִצּוֹת שׁוֹם רְצוֹן אַחַר מְלַבֵּד
 רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן רַעַח): 'שֶׁהַצְּדִיק
 אֵינוֹ מְקַנָּא שׁוֹם צְדִיק - לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא רַק אוֹתוֹ
 לְבַדּוֹ יִתְבָּרַךְ'; הֵינּוּ שֶׁהַצְּדִיק זָכָה לְהִגִּיעַ אֶל בְּטוּל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד
 שֶׁכִּכֵּר לֹא מְקַנָּא אֶת אֵף אֶחָד, רַק רוֹצֵה לְהַפְלִיל יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּאֵין-סוּף
 בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ', וְמִי שֶׁאוֹחֵז בְּמִדְרָגָה זוֹ אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם כִּכֵּר לֹא יִכּוֹל
 לְדַחוֹת אוֹתוֹ, אוֹ לְהַפִּילוֹ, אוֹ לְהַחֲלִישׁ אֶת דַּעְתּוֹ, מֵאַחַר שֶׁכִּכֵּר אֵינוֹ
 רוֹצֵה שׁוֹם דְּבַר אַחַר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָה זוֹ, וְאֵז אֵף פַּעַם לֹא תִהְיֶינָה לוֹ
 אַכְזוּבוֹת מֵאַף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְאֵל מְדֻרְגָה זוֹ רוֹצֵה רַבְּנּוּ ז"ל לְהִבְיֵא
 אוֹתָנוּ. וְאֵף שֶׁזוֹ מְדֻרְגָה גְבוּהָה מְאֹד מְאֹד וְכוּ', עִם כָּל זֹאת, רַבְּנּוּ
 ז"ל רוֹצֵה לְהִבְיֵא אוֹתָנוּ לְכָל הַמְּדֻרְגוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיֹּת בְּטֵל וּמְבֻטָּל
 בְּאֵין-סוּף וְכוּ' וְכוּ'.

אֵתָה צָרִיךְ לְדַעַת שְׂזָה שְׂאֵתָה טוֹעֵן שְׁכָל הַחַיִּים שְׁלָךְ הַרְגֵּשְׁתָּ
 נַחוֹת דְּרָגָא וְכוּ', אֲנִי מְכָרַח לְהַגִּיד לָךְ שְׂזָה בָּא לָךְ מִפְּנֵי שֶׁלֹּא קִבַּלְתָּ
 אֵף פַּעַם חֵם וְאַהֲבָה וְכוּ', וּמַחֲמָאוֹת וְכוּ', תְּמִיד הַשְּׁפִילוֹ אוֹתָךְ
 וְכוּ', וְלִכֵּן עֲצָתִי שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצֻמָּךְ עִכְשָׁו בְּיַדְךָ, וְתַעֲבֹד עַל עֲצֻמָּךְ,
 וְתַחֲלִיט שְׂמֵהֵיוֹם וְהִלָּאָה אֵתָה לֹא צָרִיךְ שׁוֹם תְּשׁוּמַת לֵב מֵאַף אֶחָד
 בְּעוֹלָם, וְלִזְה תִּזְכָּה אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ, וְאֵת הַדְּרָךְ
 הַזֶּה גִּלָּה לְנוּ רַבְּנּוּ ז"ל, וְהִיא יְסוּד גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְקִיּוּם

הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּי בּוֹ בְּרָגַע שְׁאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלוֹ, עַל יְדֵי זֶה נִבְנִית הָאָמוּנָה אֲצִלוֹ, כִּי מֵאַחַר
שֶׁהוּא מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הוּא מְכַרַח לְהֶאֱמִין בּוֹ, כִּי תִפְּלֶה וְאָמוּנָה
תְּלוּיּוֹת זוֹ בּוֹ.

וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שיחות הַר"ן סימן קנד): 'שֶׁהֶעֱקַר מַה שֶׁהִגִּיעַ
לְמִדְרַגְתּוֹ הוּא רַק עַל יְדֵי עֲנִין פְּרָאֶסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת), שֶׁהִיָּה מְדַבֵּר
הַרְבֵּה וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בִּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים הַרְבֵּה בְּפְשִׁיטוֹת,
וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ לְמָה שֶׁהִגִּיעַ. וְאָמַר: אִם הִיִּיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהִשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ יַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי מַה שְׁאֲנִי עֹשֶׂה, דְּהִינּוּ חֲדוּשׁ כְּזֶה, הִיִּיתִי עוֹשֶׂה
בְּיוֹם אֶחָד מַה שֶׁעֲשִׂיתִי בְּשָׁנָה כְּלָה (כְּלוֹמַר שֶׁהִיָּה מְזַדְרָז כֹּל כֶּף
בְּעִבּוּדָתוֹ עַד שֶׁמָּה שֶׁהִיָּה עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּשָׁנָה כְּלָה,
הִיָּה עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד). וְהִיָּה מִתְּגַעְגַע מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעִבּוּדָה
שֶׁל פְּרָאֶסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת) בְּאַמְת, וְאָמַר: אִי אִי פְּרָאֶסְטִיק. גַּם אָמַר
שֶׁדַּבֵּר עִם כְּמָה צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְאָמְרוּ גַם כֵּן שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמִדְרַגְתָּם
כִּי אִם עַל יְדֵי עֲנִין פְּרָאֶסְטִיק, שֶׁעֲסָקוּ בְּעִבּוּדָתָם עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
בְּפְשִׁיטוֹת גָּמוּר בְּהִתְבּוֹדְדוֹת וְשִׂיחָה בִּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה
דִּיקָא הִגִּיעוּ לְמָה שֶׁהִגִּיעוּ'.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצֻמָּךְ בִּידֶיךָ, הֲרִי
אֲתָה כְּבָר נְשׂוּי וְאֶבֶא לְשֵׁשׁ יְלָדִים, וְאִם תִּמְשִׁיךְ לְלִכַּת בְּדֶרֶךְ זוֹ וְכוּ'
- תְּמִיד לְהִיּוֹת מְמַרְמֵר וְכוּ' שֶׁאֲתָה לֹא מְקַבֵּל תְּשׁוּמַת לֵב וְכוּ', וְאֲתָה
לֹא הַפּוֹכֵחַ הָעֵקָרִי וְכוּ', אֲזִי תְּמִיד תִּהְיֶינָה לְךָ בְּעִיּוֹת וְכוּ', וְתִשְׁתַּגַּע
מְרַב צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ וְקִנְיָא וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל כְּזֶה שֶׁלֹּא תִבְלָבֵל עֲצֻמָּךְ
מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְתִהְיֶה שֵׁשׁ וְשִׁמְח בְּחִלְקֶךָ תְּמִיד, עַל יְדֵי זֶה
תִּהְיֶה הַכִּי מְאֹשֵׁר בְּחַיֶּיךָ.

אֲבָל אֲנִי מוֹסִיף לְזַרְז אוֹתְךָ - הַשְׁתַּדֵּל נָא, שֶׁמָּה שֶׁהִחְסִירוּ מִמֶּךָ
וְכוּ', תִּרְאֶה לְהַשְׁלִים לִילְדֶיךָ, תֵּן לָהֶם אֶת הַתְּשׁוּמַת לֵב שְׁלָהֶם, וְתִתֵּן
לָהֶם רַק מִחֲמָאוֹת, וְתִבְנֶה אוֹתָם, וְאֵף פַּעַם אֶל תִּשְׁפִּיל אוֹתָם, וְאֲזוּ יִהְיוּ
לְךָ יְלָדִים בְּרִיאִים בְּנַפְשָׁם, וְתִרְוֶה רַב נַחַת דִּקְדוּשָׁה מֵהֶם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תקצט.

**קראתי בספר 'חיי מוהר"ן' שי"ש ענין שאדם ישבע
בנקיטת חפץ שברצונו להגיע להיכלול של הצדיק אחרי
פטירתו. האם יש מקורות נוספים למנהג זה?**

שאלה:

מאת מיכאל חיים: שלום וברכה לכבוד הצדיק. השם יתברך יחזק בריאותך ויתחזר לאיתנה הראשון.
כתוב בספר 'חיי מוהר"ן' (בסימן ק"א) שי"ש ענין להשבע בנקיטת חפץ, כדי לזכות להגיע אל הצדיק בעלמא דקשוט. רבי נתן כותב שלא שמע זאת מפי רבנו בעצמו, וברצוני לשאול: האם אכן צריכים להשבע כך? והאם יש מקורות נוספים למנהג הזה חוץ ממה שכתוב בספר 'חיי מוהר"ן'? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, כ"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל מיכאל חיים, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות והרצונות שלך, יתקבלו בשמים לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רבנו ז"ל מספר (חיי מוהר"ן סימן קא): איך שאחר שאדם מסתלק

מזה העולם, הוא צריך רחמים רבים שלא יסיתו אותו מלאכי החבלה והקלפות נגד הצדיק שהיה מקרב אליו בחיים חיותו, ואמר: שהאדם צריך להתחזק באמונה בהצדיק האמת בהתחזקות גדול עד שיהיה חזק כל כך, שאפילו אחר מיתתו יהיה חזק באמונה, ולא יוכלו להטעותו שם בשום אופן, כי גם צריכים להתחזקות גדול להאמין בהצדיק. ואמר: כי יש נשמות הרשעים המתנגדים שרוצים להטעותו מהצדיק האמת כדי למונעו שלא יתחזק לבוא אליו בשביל תקון. ואמר: שמי שיהיה חזק באמונה, בודאי לא יוכלו שם המונעים למונעו מלילך להצדיק לקבל תקון לנשמתו.

כי עקר המניעות גם שם הם רק מה שהמקטרגים והמחבלים מדברים כל דבר אסור על הצדיק האמת וכו', כי גם שם יש מתנגדים שמבלבלים ומחלישים דעתו, ומטעין אותו, ודוברים על הצדיק האמת מה שדוברים וכו', כדי שלא יתחזק לבוא אליו (כי בודאי אפלו אחר פטירת האדם כל זמן שאינו זוכה עדין לבוא למקום מנוחתו בשלמות, עדין אינו בעלמא דקשוט. אדרבה, עקר עונשו ויסורים שסובל על ידי המחבלים שמוליכין אותו בעולם התהו, ונדמה לו כאלו עדין הוא בזה העולם, ומטעים אותו בכמה הטעויות כמפרסם בספרים), אבל אם האדם חזק בדעתו ואינו שומע לדבריהם ומתעקש עצמו ואומר "איני שומע לכם! ואני רוצה דיקא לילך ולבוא אל הצדיק!", הם מוכרחים להניח אותו, ואינם יכולים למונעו מזה בשום אופן, כי עקר המניעות שהן מונעין הוא רק מה שמטעין אותו עם כל מיני דמיונות, שמכניסים באדם כל מיני שקרים והבלים וכו' וכו'.

ומסים מוהרנ"ת ז"ל ששמע מאנשי שלומנו שאמרו בשם רבנו ז"ל, שיש עצה על זה שיוכל לבוא אחר פטירתו אל הצדיק - להשבע על זה בנקיטת חפץ.

והדבר הזה הוא פשוט, וכך נוהגים אנשי שלומנו, בפרט בשמחת תורה כשמחזיקים את הספר תורה, נשבעים להשאר אצל הצדיק האמת, וששום מחבל או משחית וכו' לא יוכלו להטעותו

אותו, ולהסית אותו נגד רבנו ז"ל, וישאר אצלו תמיד בעולם הזה ומכל שכן בעולם הבא, ואין מה להוסיף על זה.

ושמעתי מהרבה מאנשי שלומנו שכאשר מכבדים אותם בהגבהת ספר תורה - כשמרימים את הספר תורה, נשבעים שאף פעם לא יעזבו את הצדיק.

ולכן אין לי מה להוסיף על זה, רק להביא לך דגמא איך שיכול להיות דבר כזה: אדם היה בנוקבא דתהומא רבה, והתקרב אל הצדיק, והצדיק רחץ אותו מטנוף מעשיו וכו', והלביש אותו לבושים יקרים מאד וכו', ועל ידי הצדיק הזה זכה לסיים מקרא, ששה סדרי משנה, כל הש"ס בלו, וספרי הזהר והתקונים, וד' חלקי שלחן ערוך וכו' וכו', והצדיק מסר את נפשו בשבילו שיהיה לו שלום-בית אמת, והשלים בינו לבין אשתו המון פעמים וכו', ונתן לו לאכל פשוטו כמשמעו ויום אחר יום אכל מהצלחת שלו וכו', ומהאכל שלו וכו', ולבסוף בא איזה בעל עברה וכו', ושכנע אותו נגד הצדיק וכו', בכל מיני סברות וכו', האם זה לא מצחיק שאדם יהיה שוטה ויעזב את הצדיק שזכה אותו עם כל כך הרבה טוב ברוחניות!?

כי לולי הצדיק הזה, אף פעם לא היה מסים אפלו פעם אחת את התנ"ך, ומכל שכן לא את ששה סדרי משנה, ומכל שכן וכל שכן את כל הש"ס בלו וכו' וכו', ועל אחת כמה וכמה שעל ידי הצדיק הזה זכה לסיים את כל הספרים האלו כמה וכמה פעמים וכו', וכן בגשמיות אכל כל יום מהאכל שלו וכו', ובפרט שיש לו שלום-בית בזכות הצדיק הזה וכו', ועכשו בא איזה מחבל וכו', שעושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס, ומסית ומדיח אותו נגד הצדיק...

וכבר אמרתי - לא בחנם שהיום רואים דבר מוזר, אנשים חובשים כפה מאד גדולה, ומגדלים פאות ארכות, אכל נועלים סנדלים בלי גרבים וכו', והוא נראה כמו החזיר שפושט את טלפיו להראות "כשר אני" וכו', אכל צריכים לדעת שהוא רקוב מבפנים

מאד מאד בדעות נפסדות וכו', ואלו הם שמדברים נגד הצדיק וכו', ונגד לנסע לראש השנה לאומן וכו', ולא בחנם שמצליחים לעבד על אנשים ולהרחיקם מן הצדיק וכו'.

וכל זה עוד בחיים חיותו של אדם וכו', עכשו תבין היטב את דברי רבנו ז"ל, שעל אחת כמה וכמה, אחר המות יבואו כל מיני מחבלים ומשחיתים וכו', ויסיתו אותו נגד הצדיק האמת שמסר נפשו עבורו וכו', האם אז הוא לא ילך אחריהם? ומה אם בחיים חיותו שעדין היתה לו בחירה נמשך אחר מחבל ומשחית כזה וכו', על אחת כמה וכמה שאחר המיתה שאין כבר בחירה וכו', בודאי יכולים להטעות אותו בקלות.

ולכן על זה צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא - שיטן לו שכל ודעת שלא ילך שולל אחר כל טפש ושוטה הרוצה למונעו מהצדיק האמת שהיה לו עד עכשו חבל הצלה וכו', ועכשו בשביל פטפטיי הבל של איזה מלאך חבלה, מלאך משחית וכו', ויכלו לפתותו שלא ילך אל הצדיק האמת כדי לקבל תקון וכו'.

בשביל זה אדם צריך להיות כל כך חזק עם עצמו בחיים חיותו, ולהשבע בנקיטת חפץ, שהוא את הצדיק לא יעזוב בשום פנים ואופן, יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, ועל ידי זה נכון לבו יהיה בטוח שגם אחר מיתתו לא יוכלו להטעותו בטעיות וכו', ולרחקו מהצדיק האמת.

וזכר כלל זה כי תצטרך את זה לימים הבאים וכו', כי היום רואים דבר פלאי פלאים, הולכים עם לבוש מוזר מאד וכו', שני נגודים - פאות ארכות וכו' וסנדלים בלי גרבים וכו', ועוד מדברים נגד רבנו ז"ל, וכבר הקדים החכם מכל אדם ואמר (קהלת יג): "וגם בדרך כשהסכל הולך לבו חסר ואמר לכל סכל הוא", אשרי מי שגזר מאלו שמדברים נגד הצדיק.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני

מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תר.

האם המעבר מבית ההורים לדירה משלי תעזר לי במציאת הזוג?

שאלה:

מאת אורטל: לכבוד מוה"ר א"ש היקר ראשית אני מוסרת לכם אחולי החלמה מהירה ובריאות איתנה.

אני בת שלושים ושנים ועדין לא נשואה. אני רוצה מאד למצוא את הזוג שלי ולהתחתן, אך מרגישה שמשוהו מעכב לי את המזל. עד עכשו גרתי עם ההורים, וחסבתי שאולי אם אשכיר דירה לעצמי זה יפתח לי את המזל ועזר לי לקרב את זוגי. האם כדאי לי לעשות זאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, כ"א תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל אורטל, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות והרצונות שלך, יתקבלו בשמים לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

זו הבעיה הכי רצינית שיש היום עם רוקים ורוקות שמתבגרים כל כך וכו', כי בצעירותם יצאו כל כך הרבה וכו', ולכן אחר כך קשה

לָהֶם לְבַחֵר וְכוּ', וּבֵין כֶּף הַיָּמִים וְהַשְּׁבוּעוֹת וְהַחֲדוּשִׁים וְהַשָּׁנִים לֹא מַחְכוֹת וְכוּ', וּמִתְבַּגְּרִים וְכוּ'.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (יְבָמוֹת ג.ס): 'נִחִית דְּרָגָא נְסִיב אִיתְתָּא'; צְרִיכִים לְרִדֵּת מִדְּרָגָה, וְאִז מוֹצְאִים אֶת הַזְּוֹג, כִּי בַדְרֶךְ כָּלָל בַּחוּר אוֹ בַּחוּרָה הֵם גְּאוּתָנִים וְכוּ', וְלֹא מִתְאִים לָהֶם לְקַחַת אֶת זֹאת אוֹ אֶת זֶה וְכוּ', וְחוֹשְׁבִים לְעֲצָמָם: "אֲנִי הֵכִי חָכֵם וְהֵכִי יָפֵה וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֶה?" אוֹ "אֲנִי הֵכִי חָכְמָה וְהֵכִי יָפֵה וְהֵכִי מְשֻׁפְּלָה וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֶה?" וְהֵם מְסֻתּוֹבְבִים וּמְחַפְּשִׁים אֶת הַזְּוֹג שֶׁלָּהֶם כְּפִי הַדְּמִיוֹן שֶׁנִּכְנַס בָּהֶם כְּאִלוֹ מִי יוֹדֵעַ מִי הֵם, וְהֵם מְצַפִּים שְׁיָבוֹא לָהֶם זְוֹג שְׁעֵדִין לֹא נִבְרָא וְכוּ'. וְעַל יְדֵי זֶה מְחַפְּשִׁים וְכוּ', וּמְסֻתּוֹבְבִים וְיוֹצְאִים לְפָגִישׁוֹת פֶּן וְאוּלַי אֲמַצָּא אֶת בַּחִיר לְבָבִי שְׁיָבוֹא אֵלַי עַל סוּס לְבֶן עִם שָׂקִים מְלֵאִים כֶּסֶף וְכוּ', וּבְשִׁבִיל זֶה הֵם מַחְכִּים עַד שְׁיִוָּלַד זְוֹג כְּזֶה, וּבֵין כֶּף הֵם לֹא קוֹלְטִים שֶׁהִזְמִן לֹא מַחְכָּה, כְּמֵאֲמַר הַחֲכָם "הִזְהַר מִן הַזְּמִן כִּי הוּא אוֹיֵב רַע מְאֹד", וְעַד שֶׁתּוֹפְסִים אֶת עֲצָמָם רוֹאִים שֶׁהֵם כְּבָר בְּגִיל שְׁלוֹשִׁים, וְמָה עוֹשִׁים עֲכָשׁוּ?

עַל זֶה בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה (יְבָמוֹת ג.ס): 'נִחִית דְּרָגָא נְסִיב אִיתְתָּא' - תְּרַדּוּ מִדְּרָגָה וְאֵל תַּחְזִיקוּ מֵעֲצָמְכֶם כָּל כֶּף בְּגִדּוֹל וְכוּ', וְאִז תִּמְצְאוּ בְּקִלּוֹת זְוֹג שְׁיִתְאִים לָכֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתִּזְכִּי לְמִצּוֹא בֶּן זֹוג מִתְאִים לָךְ לְפִי שְׂרָשׁ נִשְׁמָתָךְ, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הֵכִי טוֹב, וְתִשְׁמִיעֵי לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, רַק לֹא לְהִתְיַאֵשׁ לְבַקֵּשׁ כָּל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךְ בְּשִׂיחָה בֵּינָךְ לְבֵין קוֹנֶךְ שְׁיַחֲוֶס וְיִרְחַם עָלֶיךָ שֶׁתִּזְכִּי כְּבָר לְמִצּוֹא אֶת בֶּן זְוִיגָךְ, וְמָה שֶׁתְּפַלֵּה פּוֹעֵלֶת - שׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל, וְזֶה הַמִּפְתָּח שֶׁל הַהֲצֻלָּחָה.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצֻּלָּחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרא.

אני עומדת לפני לידה בסכון. באיזה בית חולים הצדיק ממליץ לי ללדת?

שאלה:

מאת תמר: שלום וברכה לצדיק שליט"א. אני עומדת לפני לידה בסכון. היות וכבר הרבה שנים יש לי חידק בגוף, הרופא אמר לי שמיד כשיהיו לי צירים, אני מכרחת לנסע לבית החולים באפן מידי - מה שאומר שאני צריכה להיות סמוכה לבית החולים, ולכן אני שואלת: באיזה בית חולים הצדיק ממליץ לי ללדת? וכן מה עלי לעשות כדי שאני והעבר נעבר את הלידה בשלום ובקלות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, כ"א תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל תמר, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם את גרה במרכז, אזי כדאי ללכת ללדת בבית חולים 'לניאדו' בנתניה, כי הם מאד מאד מסורים לכל יולדת, וקבלו הקדמות ויסודות והדרכות מאד מאד נחוצות ליולדות ולחולים וכו', מאת מיסד בית החולים, שהוא הרב הקדוש מצאנז-קלויזנבורג זי"ע, והם מאד אחראים.

אל תפחד, הכל יתהפך לטובה ותלדי בקלות, ותהיי רגילה לומר 'שמות הצדיקים' שזה מאד מסגל ללידה קלה, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן כ): 'על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע; ולכן טוב שתאמרי בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שאת יודעת

בעל פה, כגון: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן בן פייגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו', ועוד כל מיני שמות של הצדיקים שאת זוכרת. תהיי רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך תאמרי את התפלה הזאת, ותראי שתלדי בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהייתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבור את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך הוי"ה צורי וגואלי, אמן כן יהי רצון.

היום, בכל דבר שהרופאים לא יודעים מה זה וכו', הם אומרים לאדם "יש לך חידק" וכו', ומפחידים את האדם וכו', ולכן צריכים להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולהרבות בתפלה ובקשה:

רבונו של עולם! תן לי דעת ושכל, שאזכה להבין שאתה מנהיג את העולם בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ותרחיב את מחי ואת דעתי שאזכה לדעת שרפואתי תלויה רק בידיך, ושלא יפחידו אותי עם שום פחד של שוא, ותעזרני ותושיעני ותצילני מכל מיני מחלות וחסלאים רעים, ותשלח לי רפואה שלמה מן השמים באברי ובגידי ובכל טפי דמי, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרב.

איך זה שגם מהמשפחות הטובות ביותר יש נושרים מהדת?

שאלה:

מאת ישראל: שלום וברכה לצדיק הקדוש! אני רוצה להכיר טובה ולספור לכם שמאז שהתחלתי ללמוד בספרים הקדושים שחברתם, ממש הצלתם אותי, ואני חיב לכם את החיים שלי ושל ילדי. היום אנחנו משפחה שלמה ברוכת ילדים שהולכת בדרך רבנו הקדוש. ברוך השם! יש היום התעוררות גדולה בעם ישראל ונעשים הרבה בעלי תשובה, אף מצד שני, לצערנו הרב יש הרבה נושרים מהדת גם בין המשפחות הכי טובות. מה ההסבר לכך שבדור האחרון יש כל כך הרבה נושרים ונושרות? ואיך זה שהתופעה לא פוסחת גם על המשפחות החרדיות ביותר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פנחס כ"א תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל ישראל, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ברכות י): 'הקדוש ברוך הוא הביא יסורים על חזקיהו ואמר לו לישעיהו: לך ובקר את החולה, שנאמר (מלכים ב' כ, א): "בַּיָּמִים הֵהֵם חָלָה חֲזַקְיָהוּ לְמוֹת וַיָּבֵא אֵלָיו יִשְׁעִיָּהוּ בֶן אֲמוּץ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר הוֹי" צו לְבִיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיֶה" וגו'. מאי כי מת אתה ולא תחיה? מת אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא. אמר ליה: מאי כולי האי? אמר ליה: משום דלא עסקת בפריה ורביה. אמר ליה: משום דחזאי לי ברוח הקדש דנפקי מינאי בנין דלא מעלו. אמר ליה בהדי כבשי דרחמנא למה לך? מאי דמפקדת איבעי לך למעבד, ומה דניחא קמיה קודשא בריך

הוא לעבדה. אמר ליה: השתא הב לי ברתך, אפשר דגרמא זכותא דידי ודידך ונפקי מינאי בנין דמעלו. אמר ליה: כפר נגזרה עליך גזרה. אמר ליה: בן אמוץ! כלה נבואתך וצא, כך מקבלני מבית אבי אבא: אפלו חרב חדה מנחת על צנארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים'.

הרי שלך לפניך, שיש דברים שנעלמים ונסתרים מאתנו – 'כבשי דרחמנא', ולמה לנו להתערב בהם? יש הרבה דברים שאנחנו לא מבינים. העקר הוא שההורים צריכים להתפלל על שלום בניהם ובנותיהם, כי מה שתפלה פועלת – שום דבר בעולם לא פועל, ובפרט תפלת ההורים על הילדים, היא עולה על הכל.

בודאי נזכר להגאל גאלת עולם, ורואים את כל הסימנים לזה, שנתקים בשלמות מה שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה מט:): 'בעקבות משיחא חוצפא יסגא, ויקר יאמיר וכו', ומלכות תהפך למינות ואין תוכחת, בית ועד יהיה לזנות וכו', וחכמת סופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו, והאמת תהא נעדרת. נערים פני זקנים ילבינו, זקנים יעמדו מפני קטנים, בן מנול אב, בת קמה באמה, כלה בחמותה, אויבי איש אנשי ביתו. פני הדור כפני הכלב, הבן אינו מתביש מאביו, ועל מה יש לנו להשען? על אבינו שבשמים'.

דע לך, שענין הכרת הטוב זו המדה הכי יפה שרק יכולה להיות, וזה מראה את טהר לבבו ונפשו של מכיר הטובה, כי להפך, מי שהוא כפוי טובה ומשלם רעה תחת טובה וכו', בזה הוא מראה את גריעות נפשו, ואיך שהוא רקוב מבפנים וכו', ואף שהוא מראה את פרוץ של תמים וכו', הוא משחת מאד, והגאון הצדיק הסטיפלר זי"ע מאד מגנה באחד ממכתביו את מי שמשלם רעה תחת טובה, וקורא אותו בלשונות של גנאי וכו', ואומר שאין עוד דבר יותר גרוע מזה שאדם משלם רעה תחת טובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך תמיד שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרג.

לאחרונה בעלי התדרדר, התחיל לחיות כמו חלוני והמצב בבית נהיה קשה מאד

שאלה:

מאת שמרית: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני מתפללת שתהיה לכם רפואה שלמה במהרה, ושתזכו לאריכות ימים ושנים, אמן.

בעלי ואני חזרנו בתשובה לפני מספר שנים, וכיום יש לנו ברוך השם שבעה ילדים. זכינו לשבות כמה שבתות במחצתכם, ובעלי היה מפיץ את הקונטרסים שלכם במשך תקופה ארוכה, אך לאחרונה הוא הפסיק, והתחיל לעבד. מאז, בעלי השתנה מאד, הוא הוריד את הזקן והפאות, הפסיק לשמור שבת וחי כחלוני. הוא התרחק ממני וטוען שאינו אוהב אותי יותר. בנוסף, הוא נתק אותי מאמי, ואינו מוכן שאהיה אתה בקשה בטענה שהיא מסיתה אותי נגדו, והדבר כואב לי וְלֵה מֵאֵד.

בנוסף לכל הצרות, שרותי הרוחה רוצים לקחת לנו את הילדים בטענה שאנו מזניחים אותם, ובפרט עכשו כשבבעלי 'חזר בנשאלה', הם טוענים שהדבר מאד מבלבל את הילדים. בעלי רוצה שבננו הקטן יתחיל ללמד בפנימיה חלופית ואני לא מסכימה לך.

אני מבקשת שהצדיק יתפלל עלינו, ובמידה על ילדי, ויגיד לי מה עלי לעשות. האם לבקש עזרה? ואם כן, ממי? והאם יש דרך לשנות את המציאות הכואבת הזו? תודה רבה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פנחס, כ"א תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל שמרית, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך וכו'.

את לא כותבת שהתגרשתם וכו', ורק מזכירה "בעלי" וכו' - סימן שעדין אתם נשואים וכו', ואני מוכרח להגיד לך שאת הכל יכולים לתקן, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן קיב): 'אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן'.

בודאי אני צריך לשמוע גם את הצד שלו, ואסור לי לשמע רק צד אחד, כי בודאי גם לו יש ספורים וכו', מה הביא אותו לדבר זה וכו', וחבל מאד שמשפחה עם שבעה ילדים תתפרק וכו'.

ולכן הדבר הראשון - את מוכרחת להשלים עם האמא מפני כבוד אב ואם, שזו מצוה מאד מאד חשובה, ותשתדלי להתפייס אתה וכו', ואם הוא עוזב אותך, מה יש לו להתערב? אלא משמע מזה, שהוא עדין כן רוצה לחזור וכו', ואני בטוח שהוא יחזור בגלל הילדים וכו'.

העצה היחידה שאני יכול לתת לך - שתראי לו אהבה וחם וכו' (כי כנראה שזה מה שחסר לו, והוא הולך לחפש את זה במקומות אחרים וכו'), ובין כך תתאזרי במדת הסבלנות שאין מדה יותר יפה מזו, ואפילו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות ה, כב): 'לפום צערא אגרא'. ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לכעס וכו', אפלו שהיא נמצאת במדור הקלפות וכו', בזה היא עולה עד עולם האצילות, שהיא בטלה לגמרי אל האין-סוף ברוך-הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות וההמנעות מהפעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות. אשה צריכה לבטל את עצמה כל כלה

אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת". ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות כלפי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית.

אני מאד מאד מקווה שאם תקימי את דברי, הוא עוד יחזר אליה, השתדלי רק לדבר אתו דבורי אמונה ואהבה וכו' וכו', וסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב.

נא לכדוק את מזוזות ביתכם אם הן כשרות.

הקדוש-ברוך-הוא יהפך את לבו ויחזר אליה, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרד.

**איך צריך לנהג בענין נתינת צדקה:
כמה לתת, למי ומתי?**

שאלה:

מאת עזרא: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א.
איך ראוי לנהג בענין נתינת הצדקה: כמה ראוי לתת, למי, ומתי?

שמעתי שמוחלקים רפות צדקה עבור החזקת המוסדות הקדושים בקהלת קדש יבנאל. איך אפשר לקבל קפה כזאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פנחס, כ"ב תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל עזרא, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חסדי השם יתברך שבנינו קהלה לתפארת ביבנאל, שהיתה מדבר שמם מהיהדות, והיום המקום פורח, וכל המבקר בו – משתומם למראה עיניו, ונדמה לו שהוא נמצא בירושלים או בבני ברק או בברוקלין, בלי שום הגזמה.

קדם כל, יש מנינים רבים לשחרית, מנחה וערבית, מנין אחר מנין, במשך כל שעות היום והערב, החל מתפלת שחרית כותיקין, עד תפלת ערבית האחרונה בחצות לילה, שדבר כזה יש רק בעירות הגדולות, אבל לא באיזו מושבה נדחת שמעולם לא ידעו היכן היא על המפה וכדו'.

אחר כך, יש לנו מקוה מפאר ענקי לגברים עם שלשה בורות לטבילה, וכן יש לנו מקוה טהרה מפאר לנשים (אגב, שמסגל מאד לפקידת עקריות, פי נבנה במסירות נפש הכי גדולה).

ועל כלם יש לנו בית התבשיל – 'אהל אברהם' שמחלק אכל ושתיה בחנם לכל הרעבים והצמאים, ובכל יום מיד לאחר תפלת ותיקין עד עשר בערב זה פתוח לכלם, גברים, נשים וילדים, ובכל יום מחלקים קרוב לאלף מנות אכל טרי וטעים.

מלבד זאת יש לנו כולל לבעלי בתים 'אור המאיר', שלומדים שם קרוב למאה אברכים, וכן כולל להוראה תפארת בנימין, שלומדים שם חמשים אברכים את ההוראה.

ועל כל זה אנחנו לא מקבלים אגורה שחוקה משום מקום, אלא רק מאנשי שלומנו העניים שתורמים את הפרוטות שלהם.

בנינו בית הפנסת ענקי ומפאר, ואנו מחזיקים את המקוואות

שהמים והסולר עולים הון תועפות וכו' וכו', ואת בית התבשיל, ואת
הכוללים, ואין לנו שום הכנסה - רק הפרוטות האלו.

ולכן זו הצדקה הגדולה ביותר שקימת, כי נותנים לאכול
לאנשים רעבים וצמאים, וכן לומדים תורה לשמה מתוך עניות
ודחקות. ואנו מחזיקים את חמשת בתי הכנסיות המשמשים את
בני הקהלה, על ידי התרומות המשלשלות לקפות הצדקה, שאגב,
יכולים לקבל אותן במשרד הקהלה.

ולכן נא ונא, תקח מהמשרד קפת צדקה 'קרן הצדיק', ותכניס
בכל יום ויום כמה פרוטות לצדקה, כי סוף כל סוף רק זה מה שישאר
ממך, וזה ילנה אותך, כמו שכתוב (ישעיה נח, ח): "והלך לפניך צדקך",
ובכל ראש חדש תביא את קפת הצדקה אל המשרד (או שלח בדואר).

ואין אתה יכול לתאר ולשער כמה הפרוטות האלו יעזרו לך
בעת שתצא מזה העולם, כי אין עוד דבר ששורף ומבטל את כל
הקלפות שברא האדם מעוונותיו כמו צדקה, כמאמרם ז"ל (תנא דבי
אליהו רבה פ"ק י'): "אין לך סם חיים למלאך המנות אלא מדת הצדקה
בלבד". ולמה אדם לא נותן צדקה? כי חושב שצריך לתת בפעם אחת
סכום גדול, ומחמת שאין לו, אזי יכול לעבור יום אחר יום ולא נותן
צדקה, שזו מצות עשה כמו הנחת תפלין וציצית ומזוזה וכו' וכו'.
ואם האדם היה יודע שבזה שנותן בכל יום כמה פרוטות לצדקה קיים
מצות צדקה, היה שש ושמח לתת בכל יום כמה פרוטות, ובפרט לפני
התפלה, שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא דף י'): "רבי אלעזר יהיב
פרוטה לעני והדר מצלי, אמר דכתיב (תהלים יז, טו): "אני בצדק אחזה
פניך"; וכן בעת האכל הוא דבר גדול מאד לתת צדקה, וכן בכל עת
מצא, ובפרט קדם שיוצאים לדרך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק א'
סימן לא): "צריכים לתן צדקה כדי שיהיה שמור על הדרך מכל מיני
יסורים". ולכן אל יקל בעיניך דבר זה, אלא תרגיל את עצמך להכניס
כמה פרוטות בקפת הצדקה בכל יום.

מלבד זאת, יש לנו בקהלה ששה שעורים בזמנים שונים, שלומדים בהם את הדף היומי. מי היה מאמין אי פעם, שבמקום שהיה מושבה נדחת וכו', שילמדו בששה שעורים נפרדים את הדף היומי מדי יום ביומו!

ועל כלם יש לנו מערכת חנוך שלמה, גנים לבנים ולבנות, תלמוד תורה לבנים, בית ספר לבנות, סמינר לבנות, ישיבה קטנה וישיבה גדולה, ישיבה לבעלי תשובה, ומדרשיה לבעלות תשובה, מי היה יכול לתאר לעצמו שדבר כזה יכול להיות, שבמושבה שאף אחד לא ידע שהיא קיימת על המפה, היום מתחנכים בה למעלה מאלף תלמידים ותלמידות.

ולכן אשרי מי שיש לו חלק בעבודה הקדושה הזו, וזו הצדקה הגדולה ביותר שקיימת, ותהלה לאל אין לנו עשירים, ואין לנו מי שיעזר לנו, אלא רק הפרוטות הללו שכל אחד מכניס בקפת הצדקה. וידוע מה שמוהר"ת ז"ל אמר: "את הקלוזו בניתי, לא מהכסף של העשירים, אלא מהרצונות של העניים!" וזה מתקיים במוסדות שלנו, אשרי מי שנותן יד וכתף לעזרה.

כדי לקבל קפת צדקה 'קרן הצדיק', נא לפנות למשרד הקהלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרה.

מדוע הרב כתב שאסור להתעקש בתפלה, הרי רבנו אמר שאדם צריך להיות עקשן גדול בעבודת השם?

שאלה:

מאת מיכל רבקה: שלום וברכה לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.

קראתי שהרב כתב שאסור להתעקש בתפלה, כי אם מתעקשים זה בחינת גזל ולקייח דבר בחזקה, אבל אני יודעת שרבנו אמר שאדם צריך להיות עקשן גדול בעבודת השם ובתפלה, ולהתפלל כמה שיותר. אם כן איך מסתדרים שני הדברים יחד? אקוה שתענו לי, בתודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר פנחס, כ"ג תמוז ה'תשע"ב
שלום רב אל מיכל רבקה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני אף פעם לא כותב דברים משלי וכו', רק מעתיק את דברי רבנו ז"ל פשוטו כמשמעו, ומסביר אותם בצורה כזו, שכל אחד מאתנו יהיה מסגל להבין את זה.

והנה בלקוטי מוהר"ן (חלק ב' סימן מח), אמר רבנו ז"ל, שצריכים להיות עקשן גדול בעבודת השם יתברך מבלי להניח את מקומו, דהינו מעט מקצת עבודתו שהתחיל, אף אם יעבור עליו מה שיעבר.

ומוכא עוד בלקוטי מוהר"ן (חלק א' סימן קצו): 'אסור לאדם לעמד עצמו על שום דבר, הינו שאסור להתעקש בתפלתו שהקדוש-ברוך-הוא יעשה לו דוקא את בקשתו, כי זה הוא כמו לוקח דבר בחזקה, בגזלה. רק צריך להתפלל ולהתחנן לפני השם יתברך ברחמים ותחנונים, אם יתן השם יתברך - יתן, ואם לאו - לאו, וזה (אבות ב,

(ג): 'אל תעשה תפלתך קבע', מלשון גזלה, כמו שכתוב (משלי כב, כג): 'וקבע את קבעיהם נפש'. הינו שכל מה שהוא מבקש, הן פרנסה או בנים או שאר צרכים, אסור להתעקש ולעמד עצמו בתפלתו, שדוקא יעשה הקדוש-ברוך-הוא את תפלתו, כי זו היא תפילת קבע - שלוקח הדבר בחזקה, בגזלה, רק יתפלל ברחמים ותחנונים'.

ובאמת אין זו סתירה כלל, כי מצד אחד צריכים להיות עקשן לא לעזוב את הענין של תפלה בשום פנים ואפן וכו', ואפלו שלא רואה ישועה - ימשיך להתפלל וכו', ואפלו שיעברו ימים ושנים שאינו רואה ישועה, צריך לקיים את הפסוק (חבקוק ב. א): "על משמרתי אעמדה ואתי צבה על מצור, ואצפה לראות מה ידבר בי ומה אשיב על תוכחתי". אבל מצד שני אסור לאדם לרחק את השעה שהקדוש-ברוך-הוא מרחק לענות לו וכו', אין דבר כזה מרחק וכו', כי כף אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נה.): 'כל המאריך בתפלתו ומעין בה - סוף בא לידי כאב לב, שנאמר (משלי יג, יב): "תוחלת ממשכה מחלה לב"; ופרש רש"י: 'מעין בתפלתו - הינו שמצפה שתעשה בקשתו על ידי הארכתו, סוף שאינה נעשית ונמצאת תוחלת ממשכת חנם, והיא כאב לב כשאדם מצפה ואין תאותו באה'.

ולכן אמר רבנו ז"ל, שמצד אחד צריכים להיות עקשן גדול ולא לעזוב את מקצת מקומו וכו', ומצד שני צריכים לבקש רק ברחמים ובתחנונים וכו' וכו', ולומר לפניו יתברך: רבונו של עולם! אף שאני לא שוה שתענה לי, עם כל זאת אבקש ממך מתנת חנם כמו משה רבנו שבקש חמש מאות וחמש עשרה תפלות ברחמים ובתחנונים וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תרו.

**בגלל עבודתי אני נעדר הרבה מהבית, וזה פוגע באשתי
ובילדים. מה הרב מיעץ לעשות?**

שאלה:

מאת דרור: שלום למוהרא"ש שליט"א. השם יאריך ימיו ושנותיו בנעימים, מתוך רפואה שלמה ונהורא מעליא. יש להורים שלי קיוסק במרכז הארץ, אני משכיר אותו מהם, מפעיל אותו ומתפרנס ממנו. בגלל העבודה אני נעדר מהבית שלוש לילות בשבוע וישן אצל ההורים, ואני מרגיש שזה פוגע באשתי ובילדים. בנוסף, העבודה בקיוסק מתסכלת אותי כי הרוח שם מאד קטן. מה הרב מיעץ לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר פנחס, כ"ג תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דרור, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת ששלום-בית זה חשוב יותר מהכל, כי הקדוש-ברוך-הוא מקפיד על זה מאד מאד, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קטז): 'ומה לעשות שלום בין איש לאשתו, אמרה תורה שמי שנכתב בקדשה ימחה על המים וכו'.

ולכן אתה צריך לעשות כל דבר רק ברשות אשתך וכו', ואם היא מסכימה - מה טוב ומה נעים, ואם לא וכו' אזי תתעצו אחד עם השני פדת מה לעשות וכו', כי על שלום-בית צריכים מאד מאד להקפיד, ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז): 'איש ואשה זכו - שכינה ביניהן'; ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה'; ובמקום שהשכינה נמצאת - שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם

שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁבַת י): 'שְׁלוֹם - זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא', וְלִכֵּן אִם מְכַנְיָסִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם-בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

וְאַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת שְׂרַבְנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה יוֹתֵר מֵהַכֵּל, וְאָמַר (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן רסד): 'שְׂצָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אֲשֶׁתּוֹ. כִּי אָמַר הֲלֹא הַנְּשִׁים הֵן סוֹבְלוֹת צַעַר וְיִסוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִלְּדִיהֶן, צַעַר הַעֲבוּר וְהַלִּידָה וְהַגְּדוּל, כַּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל עַצֵּם מְכַאוֹבֵן וְצַעֲרָן וְיִסוּרֵיהֶן בְּכַמָּה אָפְנִים הַקְּשִׁים וְכַבְדִּים מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', עַל כֵּן רְאוּי לְרַחֵם עֲלֵיהֶן, וּלְיַקְרָן וּלְכַבְּדָן. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא נט): 'אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכֶם כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִירוּ, וְכֵן אָמְרוּ (יבְמוֹת סג). 'דִּינוּ שְׂמַגְדְּלוֹת אֶת בְּנֵינוּ וּמְצִילוֹת אוֹתָנוּ מִן הַחֲטָא'.

וְלִכֵּן צָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתָן מְאֹד מְאֹד, וְזֶה יְסוּד גְּדוֹל בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב - שֶׁהַבְּעַל מְכָרַח לְעֹזֵר לְאִשְׁתּוֹ, וְאִם הוּא רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְקָרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל וּלְצִיַּת אוֹתוֹ, הַדְּבָר הָרִאשׁוֹן עָלָיו לְעֹזֵר לְאִשְׁתּוֹ בְּכָל הַמּוֹכְנִים.

אֲנִי מְאֹד מְקוּוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתְּבוֹאוּ לְעִמְקַ הַשְּׁוֶה, כִּי סוּף כָּל סוּף פְּרִנְסָה זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חַיֵּי מוֹהַר"ן סִימָן תקא): 'שְׁחַפֵּץ מְאֹד שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ פְּרִנְסָה, אֶף-עַל-פִּי שֶׁבִטְחוֹן גַּם כֵּן טוֹב מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב מְאֹד כְּשִׁזְכִּים שֵׁישׁ לוֹ מַעֲמֵד פְּרִנְסָה, כִּי בְּמָקוֹם עֲבוֹדַת הַבִּטְחוֹן, בְּמָקוֹם זֶה יַעֲשֶׂה עֲבוֹדָה אַחֲרָת. כְּלוּמַר כִּי אִם לֹא תִהְיֶה לוֹ מַעֲמֵד פְּרִנְסָה וְיִהְיֶה לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת מֵהַפְּרִנְסָה, וְיִצְטָרֵךְ בְּכָל פַּעַם לְחַזֵּק עַצְמוֹ בְּמַדַּת הַבִּטְחוֹן, בְּמָקוֹם זֶה יַעֲסֹק בְּעֲבוֹדָה אַחֲרָת וְהַתְחַזְקוֹת אַחֲרָת בְּשֶׁאֵר עֲנִינֵי עֲבוֹדַת הַשֵּׁם'.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לְפָרֵשׁ אֶת שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמֵדְבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ - זֶה הַצְּלָחָה נְצִיחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ אֲשֶׁר אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, וְאֵל יִקַּל בְּעֵינֶיךָ דְּבוּר אַחַד, כִּי אֲצַלוּ

יתברך מאד מאד חשוב כל דבור שמדברים עמו יתברך, ואם היו בני אדם יודעים מעלת כל דבור למעלה בשמים, היו מתמידים בזה בכל יום ויום ובכל שעה ושעה וכו', כי כל דבור שמדברים אליו יתברך - מזעזע את כל העולמות, ואת זה אי אפשר להסביר בפה, ומכל שכן בכתיב.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום...

תרז.

אשתי מותחת עלי בקורת ומאשימה אותי בכל דבר שקורה. מה עושים?

שאלה:

מאת קובי: שלום לרב הצדיק שליט"א. הקדוש-ברוך-הוא יזכה אותנו שתבואו כבר לגור בארעא דגליל - ביבנאל, אשר משם תתחיל הגאולה!
יש לי צער גדול: כל הזמן אשתי מבקרת אותי, בכל דבר שקורה - אני האשם, ואם יש בעיה בחנוך הילדים - אני האשם. ההתנהגות שלה מצערת ומעציבה אותי מאד, ואני לא יודע איך לגרם לה להשתנות. בכל יום אני נותן צדקה עבור פדיון נפש, אבל הישועה עדין לא הגיעה.
מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר פנחס, כ"ג תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל קובי, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

שמור מאד על השלום-בית שלך ואל תפגס בוכיחים וכו', ואז תצליח דרכך וכו', פי יש זמן שצריכים לשתק, ולא לענות ולהגיב על כל דבר וכו', וכבר אמרו חכמינו הקדושים (דרך ארץ ויטא פרק א'): 'דרכן של תלמידי חכמים עניו ושפל רוח, זריז, ממלא, עלוב, ואהוב לכל אדם, שפל לאנשי ביתו, ירא חטא, ודורש את האדם לפי מעשיו, ואומר כל מה שיש בעולם הזה אין לי חפץ בהם [לפי שאין העולם הזה שלי], יושב ומשנה, ומטנף פסותו לפני רגלי תלמידי חכמים, ואין איש רואה בו דבר רע, שואל פענין ומשיב פהלכה'.

אודות מה שאתה נופל בכל פעם בעצבות ובמרירות ובדכאון וכו' וכו', ראה למסור את נפשך על מדת השמחה, פי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה - יותר מכל העבודות הכי קשות, פי קל יותר לצום וכו' ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה. ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום - שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום - מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, ואם תהיה בשמחה, כל החיים שלך ילכו כבר בצורה אחרת לגמרי, כי תזכה לישוב הדעת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י'): 'מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? פי חסר מהשמחה. ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה לגדלות המוחין וכבר לא יחסר לך שום דבר.

ודע לך, ששמעלת השמחה כל כך גדולה, שאי אפשר להגיע אליה אלא על ידי תפלה, שצריכים לבקש בכל יום ממנו יתברך:

רבנונו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח אברי ובשס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי - שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך תתברך, איך שאתה מחיה וממהוה ומקים את כל הבריאה כלה, וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדריך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

רבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן סימן תקלט): 'שטוב מאד לתן בכל עת על פדיונות לצדיקים, אפלו שלא בעת צרה חס ושלום. וספר מכמה אנשים ממדינת קיר"ה, שרגילים מאד להרבות בנתינת פדיונות תמיד. ואמר, שאלו היה לו איש צדיק שיהיה ראוי לעשות לו פדיון, היה נותן לו על פדיון בכל יום ובכל עת. ודבר מזה הרבה, כי פדיונות הם דבר גדול מאד'; אשרי מי שמקים את זה בתמימות ובפשיטות גדולה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום...

תרח.

**בְּכֹל בִּקְרָה נּוֹפֶלֶת עָלַי עֲצָלוּת,
וְקִשָּׁה לִי מְאֹד לְקוּם מִהֶמְטָה**

שאלה:

מאת רון: בְּכֹל בִּקְרָה כְּשֶׁאֲנִי מוֹתְעוֹרָה, אֲנִי מִרְגִּישׁ דְּכֶאֱוֹן עֲמוֹק, שְׂמוּנָע מִמְּנִי לְקוּם מִהֶמְטָה וְלִהְתְּחִיל אֶת הַיּוֹם. עַד שֶׁאֲנִי קֹם, עוֹבֵר כְּבָר חֲצִי יוֹם, וּבְגִלְלֵי שֶׁאֲנִי קֹם בְּשַׁעַה מְאַחֲרֵת, כְּבָר אֵין לִי חֶשֶׁק לְנַצֵּל אֶת הַיּוֹם לְשׁוּם דְּבָר, וְכָרָּ יוֹם רוֹדֵף יוֹם וְשְׁבוּעַ רוֹדֵף שְׁבוּעַ...
אֲנִי מְתַסְּפֵל מְאֹד מְזֵה, אֲבָל לֹא מִצְלִיחַ לְהִשְׁתַּנּוֹת. מַה עוֹשִׂים?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קִדְשׁ לְסֹדֵר פְּנִיחַס, כ"ג תמוז ה'תשע"ב
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל רוֹן, נִרוּ יְאִיר
לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ס) שֶׁכָּל יוֹם וְיוֹם מִתְחִיל לְאָדָם בְּצִמְצוּם וּבִקְטָנוּת גְּדוּלָה מְאֹד וְכוּ', וְהָאָדָם צָרִיךְ לְהִרְחִיב אֶת הַיּוֹם וְכוּ', וְזֶה שֶׁיֵּךְ בְּכֹל הָעֲנִינִים, וּבִפְרָט בְּשִׂמְחָה וְכוּ', וְלֹא בְּחִנּוּם שֶׁהִשְׁלַחַן עָרוּךְ מִתְחִיל: 'יִתְגַּבֵּר כְּאִרִי לְעִמּוּד בְּבִקְרָה לְעִבּוּדַת בּוֹרְאוֹ שֶׁיִּהְיֶה הוּא מְעוֹרָר הַשַּׁחַר וְכוּ', וּמֵיָד שֶׁיַּעֲזוֹר מִשְׁנֵתוֹ יִקְוֶה בְּזִרְיוֹת לְעִבּוּדַת בּוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה'. כִּי אִזּוֹ הֵיכָר הָרַע מִתְגַּבֵּר מְאֹד מְאֹד עַל הָאָדָם בְּמִדַּת הָעֲצָלוּת, וּכְבָר אָמַר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (מְשַׁלֵּי כו, יג-יד): 'אָמַר עֲצַל שַׁחַל בְּדֶרֶךְ אִרִי בֵּין הָרְחוּבוֹת: הַדְּלֵת תְּסוּב עַל צִירָה וְעֲצַל עַל מִטָּתוֹ'.

וְלִכֵּן בְּכֹל בִּקְרָה צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל הַכּוּחוֹת לְצֵאת מִהֶמְטָה, וְהַעֲקוֹר לְהִתְחִיל עִם שִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכֹל בֵּין בְּגִשְׁמֵי

ובין ברוחני, וכמו שהזהירנו רבנו ז"ל על זה ביותר, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל המחלות הבאות על האדם בלן באות רק מחמת קלקול השמחה'. ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום - שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום - מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם'.

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד כשמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אני מאד מאד מבקש ממך, שתתחזק מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך להיות רק בשמחה, כי השמחה היא רפואה בין בגשמי ובין ברוחני, וכשאדם שמח - מתרחבת דעתו ויכול להחדיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך. ותכף כאשר מחזק את עצמו באמונה פשוטה, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, על ידי זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כו, יב): 'והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם', ופרש רש"י: 'אט"ל עמכם בגן עדן כאחד מכם ולא תהיו מזדעזעים ממני' וכו'. איזה תענוג נפלא הוא זה, שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים!

ואל מדרגה זו רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, ואליה זוכים על ידי תקף השמחה, ולכן תמסור את נפשך להיות בשמחה.

תשתדל, שתכף מתחלת היום – תרחיב אותו עם מצוות ומעשים טובים ועם דבורים אליו יתברך, ועל ידי זה יתרחב לך היום יותר ויותר, ואל יקל בעיניך דבר זה, כי כל ההצלחה של האדם תלויה כפי שמתחיל את היום.

ולכן תשתדל לפרש את שיחתך אליו יתברך תכף ומיד כשאתה קם. ובקש אז ממנו יתברך שתהיה בשמחה כל היום. וצריך שתדע אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו אשר אין לתאר ואין לשער כלל, ואל יקל בעיניך דבור אחד, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב כל דבור שמדברים עמו יתברך, ואם היו בני אדם יודעים מעלת כל דבור למעלה בשמים, היו מתמידים בזה כל יום ויום ובכל שעה ושעה וכו', כי כל דבור שמדברים אליו יתברך – מועזע את כל העולמות, ואת זה אי אפשר להסביר בפה, ומכל שכן בכתב.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום...

תרט.

איזו תועלת יוצאת מלמוד בגירסא, הרי כשגורסים לא מבינים מה שאומרים?

שאלה:

מאת ראובן: אני רואה שבמכתבים שלכם אתם מעוררים

פְּעָמִים רַבּוֹת לְלַמּוּד גְּמָרָא בְּגִירָסָא, וְאִינְי מַבִּין: אִיזו תּוֹעֵלַת יוֹצֵאת מִזֶּה, הֲרֵי כְּשִׁגְרוּסִים לֹא מַבִּינִים מַה שְּׁקוֹרְאִים? וְהֵאֵם זֶה בְּכָלֵל נִקְרָא לַמּוּד תּוֹרָה?

תשובה:

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קִדְשׁ לְסֹדֵר פְּנִיחַס, כ"ג תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל רְאוּבֵן, נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (עֲבוּדָה זָרָה יט): 'לְגַמֵּר וְהִדְר לְסִבּוֹר, וְאִף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע מַה קָּאָמַר, שְׁנַאֲמַר (תהלים קיט, כ): "גִּירָסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה". וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות הר"ן סימן עו): 'שְׂזֵה דְרָךְ וְעֲצָה טוֹבָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה וְאַחַר כֵּךְ יִבִּין, כִּי עַל יְדֵי רַבּוּי הַלְמוּד שְׂיִלְמַד בְּמַהִירוֹת וְיִזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה, עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְעַבֵּר כַּמָּה פְּעָמִים אֱלוֹ הַסְּפָרִים שְׁלוּמַד, לְגוּמְרָם וְלַחֲזוֹר לְהַתְּחִיל וְלְגוּמְרָם פַּעַם אַחַר פַּעַם. וְעַל יְדֵי זֶה מַמְיָא יִבִּין בְּפַעַם הַשְּׁנִיָּה וְהַשְּׁלִישִׁית כֹּל מַה שְׁלֹא הָיָה מִבֵּין בְּתַחֲלָה, כֹּל מַה שְּׂאִפְשָׁר לְהַבִּין וְלַעֲמַד עַל דְּבָרֵיהֶם.'

וְכֵן מוֹבָא בְּזֵהָר (קְדוּשִׁים פה:): 'וּמֵאֵן דְּתִיאוּבְתִיָּה לְמַלְעֵי בְּאוּרִיָּתָא, וְלֹא אֲשַׁכַּח מֵאֵן דִּיּוֹלִיף לִיָּה, וְהוּא בְּרַחֲמֵימוּתָא דְּאוּרִיָּתָא לְעֵי בָּהּ, וּמַגְמָגֵם בָּהּ בְּגַמְגוּמָא דְּלֹא יָדַע, כֹּל מְלָה וּמְלָה סְלִקָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדֵי בְּהֵיָא מְלָה, וְקַבִּיל לָהּ, וְנִטַּע לָהּ סַחְרָנִיָּה דִּהְהוּא נַחְלָא, וְאַתְעַבִּידוּ מֵאֲלִין מֵלִין אֵילָנִין רַבְרַבִּין, וְאַקְרוּן 'עֲרַבֵי נַחַל', הֵדָּא הוּא דְכָתִיב (משלי ה, יט): "בְּאַהֲבַתָּה תִשְׁגָּה תְּמִיד". [מִי שֵׁישׁ לוֹ תַאֲוָה וְחַשֵּׁק לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְלֹא מוֹצֵא מִי שְׂיִלְמַד אוֹתוֹ, וְהוּא, בְּאַהֲבַת הַתּוֹרָה עוֹסֵק בָּהּ וּמַגְמָגֵם בָּהּ בְּגַמְגוּם וְאִינוּ מִבֵּין - כֹּל מְלָה וּמְלָה עוֹלָה לְמַעְלָה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׂמַּח בְּאוֹתָהּ מְלָה, וּמְקַבֵּל אוֹתָהּ, וְנוֹטַע אוֹתָהּ סְבִיב הַנַּחַל הַהוּא, וְנַעֲשִׂים מֵאֱלוֹ הַמְּלִים שְׂמַגְמָגֵם בְּתוֹרָה, אֲפֹלוּ שֶׁהוּא לֹא מִבֵּין - אֵילָנוֹת גְּדוּלִים, וְנִקְרָאִים 'עֲרַבֵי נַחַל'.]

וְנִמְצִינוּ לְמַדִּים מְכַל זֶה אוֹדוֹת מַעְלַת הָאָדָם שְׂזוּכָה אֲפֹלוּ לְגַמְגֵם

בתורה, ואיך שזה מאד מאד חשוב למעלה. ואת מעלת האדם שגורס גמרא אפלו שלא מבין בהתחלה מה שהוא גורס, פי לבסוף, כשיזכה לגמר פעם אחר פעם, יפתח לו המוח והדעת וכו', ויזכה להבין הכל, וזה בדוק ומנסה. מלבד זאת צריכים לדעת, שהגמרא מיסדת על סודות נוראים ונפלאים מאד, כמוכא (רעיא מהימנא פנחס רמד): 'ורבנן דמתניתין ואמוראים, כל תלמודא דלהון על רזין דאורייתא סדרו ליה'; כי אף שמדברת מפשטות ההלכה וכו', עם כל זאת יש בה רזין וסתרי נסתרות.

ולכן כמו שאמירת זהר מסגלת לזכך את הנפש, כמו כן אמירת גמרא מסגלת לזכוך הנפש, ובני אדם לא יודעים מזה, שעל ידי רבוי גרסא בגמרא יאיר לו לבסוף אורו יתברך באור נפלא ונורא מאד. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין כד) על הפסוק (תהלים קמג, ג): "הושיבני במחשכים כמתי עולם" - 'אמר רבי ירמיה: זה תלמודה של בבלי'; ולכאורה איך יכולים לומר על תלמוד בבלי את הלשון הזה: 'הושיבני בחשך כמתי עולם'? אלא הפרוש הוא על דרך הרמז - דיקא מחמת שאנחנו נמצאים בגלות מרה מאד שחשך לנו ולא אור, והושיבו אותנו במחשכים, ואנחנו נדמים בגלות כמו מת, מה יכול להחיות אותנו? על זה אמר רבי ירמיה - 'זה תלמודה של בבלי, הינו ללמד הרבה תלמוד בבלי.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ריד) שהקלפה המחטיאה את האדם בכל מיני לכלוך נקראת לילי"ת, שעולה בגימטריא כמספר תלמודה ועל ידי למוד תלמוד מבטלים אותה לגמרי, והיא נקראת כף על שם יללה - שאדם מילל מרב צער ומרירות שעוברים עליו, עד שאובד לו הרצון לשוב אליו יתברך, וכן היא נקראת כף על שם לילה, שאז הוא זמן חשך, ועל ידי למוד תלמוד מאיר לו הלילה בסוד (תהלים קלט, יב): "ולילה כיום יאיר". ולכן אשרי מי שלומד תמיד גמרא שהיא תלמוד, שעל ידי זה יאיר לו אפלו בגלותו המרה, ויאיר עליו מלך הכבוד אורו יתברך.

ובהתחלה, כשאדם לא מבין, העצה היעוצה היא לגרס הרבה דפים גמרא בלי רש"י ותוספות, עד שיכנס בו חמידו דאורייתא, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת סג): 'אמר רב כהנא: כד הוינא בר תמני סרי שנין והוה גמירנא ליה לכוליה הש"ס, ולא הוה ידענא דאין מקרא יוצא מדי פשוטו, עד השתא. מאי קא משמע לן? דליגמר איניש והדר ליסבר'; ופרש רש"י: 'דליגמר איניש - לגרס שמעתא מרביה, ואף על גב דלא ידע לכולהו טעמיה, והדר ליסבר - טעמיה'.

הרי שלף לפניך, שקדם צריכים לגרס הרבה כדי לקנות לעצמו בקיאות בכל הש"ס. וזו עצה נוראה ונפלאה מאד, למי שרוצה להודות על האמת, כי על פי רב בחרו צעיר או אברך וכו' שעבר עליהם מה שעבר בימי נעוריהם וכו', והם קשי הבנה וכו', ולכן לא פותחים אף פעם גמרא, ויכולות לעבר להם שנים על גבי שנים שלא פתחו גמרא, והכל מפני שנחזק בלבם שהם לא מבינים כלום וכו', אבל אם ירגילו את עצמם לומר הרבה גמרא, לבסוף יפתח לבם ויראו שאין להם ראש כל כך כבד וכו', כי פה יראו איזה מאמר מענין ויסתכלו ברש"י או בתוספות, או במפרשים, ולאט לאט יבינו גם לעמק.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתתחיל להתנהג בדרך זו, ואז תזכה לסיים פעם אחר פעם מסכת אחר מסכת, ויכנס בך חשק לסיים את הש"ס פעמים אין מספר.

המאחל לך שבת שלום...

תרי.

באיזה ספר מספריכם כדאי לי ללמד הכי הרבה?

שאלה:

מאת נתן יצחק: לכבוד הצדיק מוה"ר"ש שליט"א.
נפשי קשורה בנפשך, והספרים של כבודו הם החמץ שלי,

פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ. בְּאִיזָה סֵפֶר מִסְפָּרִיכֶם כְּדָאֵי לִי לְלַמּוֹד הֲכִי הֶרְבָּה?

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִׁי עֶרֶב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסֵדֶר פְּנַחֵס, כ"ג תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל נִתָּן יִצְחָק, גֵּרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד מְאֹד שְׁנֹלְמַד אֶת סֵפֶרוֹ הַקְּדוֹשׁ 'לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן', עַד שֶׁיְהִיָּה שְׁגוּר עַל פִּינוּ, וּכְבֵר נִשְׁמַע מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָמַר (חַיֵּי מוֹהֲרָ"ן סִימָן שמו): 'שֶׁהַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ שֶׁלוֹ 'לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן' שֶׁיֵּצֵא בְּעוֹלָם - הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגֵאֲלָה. וְאָמַר: מֵאַחַר שֶׁיֵּצֵא בְּעוֹלָם, אָנִי חֶפֶץ מְאֹד שֶׁיִּלְמְדוּ אוֹתוֹ, כִּי צְרִיכִים לְלַמַּד אוֹתוֹ הֶרְבָּה עַד שֶׁיְהִיָּה שְׁגוּר בְּעַל-פֶּה, כִּי הוּא מְלֵא מוֹסֵר וְהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹל מְאֹד לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ אֵלָיו. אַחַר-כֵּן אָמַר בְּפִרוּשׁ, שֶׁהַלְמוּד בַּחֲבוּרָיו הַקְּדוּשִׁים הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגֵאֲלָה, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן. וְאָמַר: שְׂטוֹב לְקַבֵּעַ לְעִצְמוֹ שְׁנֵי שְׁעוּרִים לְלַמַּד סֵפְרָיו הַקְּדוּשִׁים: שְׁעוּר אֶחָד פְּשׁוּט - לְלַמַּד בְּמַהֲיִרוֹת הֶרְבָּה מְאֹד כְּדֵי שֶׁיְהִיָּה שְׁגוּר בְּעַל-פֶּה, וְשְׁעוּר אֶחָד לְלַמַּד בְּעֵינָיִם גְּדוֹל, כִּי יֵשׁ עֲמָקוֹת גְּדוֹל וְנִפְלֵא בְּסֵפְרָיו וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה מְאֹד, עַד אֵין סוּף וְאֵין תְּכָלִית'.

וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׁלוּמֵד הֶרְבָּה אֶת ה'לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן', כְּדֵי שֶׁיְהִיָּה שְׁגוּר עַל פִּיו, וְזוֹכֵה לְסִיִּים בְּכָל חֵדֶשׁ אֶת כָּל ה'לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן', וּמְלַבֵּד זֹאת לוֹמַד שְׁעוּר אֶחָד בְּעֵינָיִם גְּדוֹל מְאֹד, וְיַחֲדָשׁ בּוֹ חֲדוּשִׁים כְּפִי מַחוּ וְהַשְּׁגָתוֹ.

וְהִנֵּה זִכְנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחַבֵּר פְּרוּשׁ עַל כָּל ה'לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן' וְנִקְרָא בְשֵׁם 'שִׁפְת הַנְּחָל', וְעַד עַכְשָׁיו נִדְפְּסוּ שְׁלֹשָׁה כְּרָכִים עַד תּוֹרַה ג'ז, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֲזִכָּה לְרֵאוֹת אֶת כָּל הַפְּרוּשׁ מִדְּפֹס. וְלִכֵּן אִם אֶתָּה רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, תִּתְמַיֵּד הֶרְבָּה ב'לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן', שְׁפוּתַח אֶת קִשְׁיֹת גִּידֵי הַלֵּב, וְתַעֲזֵן גַּם בְּפִרוּשׁ

'שִׁפְת הַנַּחַל', וְתֹאמַר אַחַר כָּל תּוֹרָה אֵת הַתְּפִלָּה מ'לְקוּטֵי תְּפִלוֹת',
וְאִז תִּרְגֵּישׁ עוֹלָמְךָ בְּחַיִּיהָ.

תְּהִלָּה לְאֵל נִדְפְּסוּ עַד עַכְשָׁיו כְּכַר שְׁבָעָה פְּרוּשִׁים עַל מַסְכַּת
אָבוֹת, שְׂרָאוּי לָךְ לְעֵינֵי בְּהֵם, הִינּוּ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פֶּרֶק בְּמַסְכַּת אָבוֹת
שֶׁהוּא מוֹסְרֵי חֻקְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְתִעֲזֵן בְּתוֹךְ הַפְּרוּשׁ, וְתִמְצָא מְרֻגָּע
לְנַפְשֶׁךָ. וְכֵן נִדְפְּסוּ סֵפֶר 'זֹאת הַתּוֹרָה' עַל פְּרָשִׁיּוֹת הַשְּׁבוּעַ, שְׁגַם בֵּן
טוֹב שֶׁתִּעֲזֵן בְּכָל שְׁבוּעַ עַל פְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ. מִלְּבַד זֹאת יֵשׁ כְּכַר מֵאוֹת
קוֹנְטְרָסִים הַמְּדַבְּרִים מִכָּל הַנוּשָׂאִים שְׁבַע עוֹלָם, עַל פִּי הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל
רַבֵּנוּ ז"ל וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל, קַחֵם מִשָּׁם לְמַעַן תִּתְחַזַּק עַל יָדָם.

וְעַל כָּלֵם, כְּדָאֵי וּכְדָאֵי שֶׁתַּעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ שַׁעוֹר לְעֵינֵי בְּכָל יוֹם
בְּכַרְכֵי סְדוֹת סִפְרֵי 'אֲשֶׁר בְּנַחַל' שֶׁעַד עַכְשָׁיו הִדְפִּיסוּ כְּכַר מֵאַה כְּרָכִים,
וְיֵשׁ בְּהֵם קְרוֹב לְעֶשְׂרִים וְחֻמְשָׁה אֶלֶף מַכְתָּבִים, עַד שְׁנַת תּשנ"ה. יַעֲזוֹר
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנֹזֵכָה לְהַדְפִּיס אֵת כָּל הַחֲלָקִים הַבָּאִים עַד שְׁנָה
זוֹ, שֶׁמִּסְתַּכְּמִים לְכָל הַפְּחוֹת בְּעוֹד חֻמְשִׁים אֶלֶף מַכְתָּבִים, בְּלִי שׁוּם
גְּזָמָא כָּלֵל, כִּי הַכֹּל מוֹכֵן כְּכַר לְדַפּוּס.

וְכֵן יֵשׁ עוֹד הֶמוֹן סִפְרִים שְׁנֹדְפְּסוּ, וְכֵן יֵשׁ הֶרְבֵּה סִפְרִים שֶׁעַדִּין
נִמְצְאִים בְּכַתְב־יָד, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה נִדְפָּס. אֲבָל
עֲצָתִי אֲמוֹנָה, שְׁשׁו"ת 'אֲשֶׁר בְּנַחַל' לֹא יֵרַד מֵעַל שְׁלִחְנָה, כִּי הַמַּכְתָּבִים
הָאֵלוֹ נִכְתְּבוּ עַל יְדֵי הַכְּסוּפִים שֶׁל בַּחוּרִים וְאֲבָרְכִים וְכו', וְנִכְתְּבוּ
בִישׁוּעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְךָ תְּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר
תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

תריא.

**רַבְּנוֹ אֹמֵר שְׂמִכְרָחוֹת לְהִיּוֹת קִשְׁיוֹת
עַל הַשֵּׁם וְעַל הַצְּדִיקִים. מְדוּעַ?**

שאלה:

מֵאֵת יוֹנָתָן: לְכַבּוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.

יש לי שאלה חשובה: רבנו אומר שמכרחות להיות קשיות על הקדוש-ברוך-הוא ועל הצדיקים, ואינני מבין: איך יתכן שלאדם תהיינה קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, הרי כל החיים שלנו הם מתנה ממנו! יתברך, ומה שיהי להקשות עליו קשיות? וכן בענין הצדיקים, הרי הם מוסרים את נפשם עבורנו וכל רצונם הוא רק לעזר לעם ישראל, ומה שיהי להקשות עליהם קשיות? אשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יוֹנָתָן, נְרוּ יְאִיר

לְנֶכֶן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רבנו ז"ל אָמַר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן נב): 'מה שקשה קשיות על הצדיקים, זהו מכרח להיות. כי הצדיקים מתדמים ליוצרים, כמובא, וכמו שקשה קשיות על השם יתברך, כמו-כן בהכרח שיהיה קשה קשיות על הצדיק, כי הוא מתדמה אליו יתברך. ובענין הקשיות שקשה על השם יתברך, מרגלא בפמיה לומר: אדרבא, כן ראוי להיות דיקא, שיהיו קשיות על השם יתברך, וכך נאה ויפה לו יתברך לפי גדלתו ורוממותו. כי מעצם גדלתו ורוממותו, שהוא מרומם מאד מדעתנו, על-כן בודאי אי אפשר שנבין ונשיג בשכלנו הנהגתו יתברך. ועל-כן בהכרח שיהיו עליו יתברך קשיות, כי כן נאה ויפה להבורא יתברך, שיהיה מרומם ונשא מדעתנו, שעל-ידי-זה קשה הקשיות

כנ"ל, ואם היה הנהגתו כפי חיוב דעתנו, אם-כן היה, חס ושלום, דעתו כדעתנו.

אתה צריך להבין, שאין אדם שלא תהינה לו אי אלו קשיות על הקדוש-ברוך-הוא באחד מהמצבים שעוברים עליו בחייו הפרטיים, כגון רוק - שקשה לו מאד למצוא את בת זוגו והוא מתבגר בכל פעם יותר ויותר, ונכנס במרירות ועצבות ודכאון, ושואל: "למה כל כך קשה לי למצא את זוגי? הלא אני בחור יפה, ויש לי פרנסה טובה ומסדרת, ואני בא ממשפחה מאד מכבדת, ויש לי את כל האמצעים הנצרכים, יש לי רכב חדיש, ואני לא מצליח למצא בת-זוג... ואלו בחורים צעירים שבאים ממשפחות הרוסות בלי שום אמצעים, והם מכערים וכו' - מתחתנים יחסית בגיל צעיר?".

וכן יש זוגות שאין להם ילדים, ונשברים לגמרי ושואלים: "למה לכל זוג יש ילדים ולנו אין ילדים?", וכואב להם מאד, כמו שחכמינו הקדושים אמרו (גורים ד:): 'כל אדם שאין לו בנים חשוב כמת, שנאמר (בראשית ל, א): "הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי"'. ויש זוגות שיש להם הרבה ילדים, ומתלוננים: "מי צריך כל כך הרבה ילדים? הרי אין לנו כח ומח וסבלנות אליהם! ואין לנו במה לפרנסם..." וכו' וכו'.

כך יש כל מיני תלונות שבני אדם מתלוננים על הקדוש-ברוך-הוא ויש להם קשיות, אין אדם בזה העולם שיהיה שמח בחלקו, תמיד מה שיש לו זה לא מספיק, ומה שעובר עליו - הוא לא מוכן לקבל. אף שהוא רואה שבני אדם אחרים נמצאים במצב הרבה יותר גרוע ממנו וכו', עם כל זאת, אף אחד לא שלם עם עצמו, ולכלם יש קשיות וספקות עליו יתברך, וטענות ומענות על הנהגותיו יתברך.

אז מה כל כך קשה לה להבין דבר זה, בשעה שאין אדם שלא יעברו עליו אי אלו קשיות וספקות וטענות עליו יתברך וכו', מאחר שהוא לא שלם עם עצמו וכו', כי תמיד מסתפל על אחרים ונדמה לו

שלזולת הולך יותר טוב ממנו, ולכן מה כל כך קשה לה קשיא כזו, בשעה שאנחנו רואים שאין אדם נקי מלהקשות קשיות עליו יתברך?

וכן בענין הקשיות על הצדיק - יש המון קשיות בלי סוף, והענין הוא פשוט, כי חכמינו הקדושים אמרו (תנחומא פנחס א): שמשנה רבנו בקש את הקדוש-ברוך-הוא (במדבר כז, כט): "יפקד הוי"ה אלקי הרוחת לכל בשר איש על העדה" - רבנו של עולם! גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד ואינן דומין זה לזה, מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו. וכן הוא (במדבר רבה פרשה כא, סימן טו): "איש אשר רוח בו" - לפי שאמר "אלהי הרוחות" שאתה מכיר רוח כל אחד ואחד מכל בריה, ותמנה אדם שידע להלך עם כל אחד ואחד מהם לפי דעתו.

נמצא, שהצדיק צריך לדבר עם כל אחד בצורה ובאופן אחר וכו', ולכן לא בחנם שיש עליו קשיות רבות, והאדם טוען: הרי לי אמרת כך וכו', ולזולת נאמר בדיוק ההפך וכו', ואחר כך בא השלישי וטוען: לי אמרת לגמרי דבר אחר וכו', וכן כל אחד שומע ענינים אחרים וכו'. ולכן לא בחנם שיש קשיות על צדיק כזה, שבכל פעם הוא משנה את דעתו וכו', אבל אף אחד לא שם לב שהצדיק הזה מרחק לדבר עם כל אחד כפי בחינתו וכו', כפי ירידתו ונפילתו והרפתקאותיו וכו', ובשביל זה לא נמנע מלשאול קשיות וספקות עליו וכו'.

מה שאין כן כשאדם שש ושמח בחלקו שזו העשירות הכי גדולה, כמאמר התנא הקדוש (אבות ד, א): 'איזהו עשיר? השמח בחלקו', והוא שלם עם עצמו ולא מסתכל על אף אחד, אלא הוא בטל ומבטל אליו יתברך, ושש ושמח עם מה שיש לו, לאדם הזה אין אף פעם טענות וקשיות על הקדוש-ברוך-הוא! וכן כשאדם מסתכל על עצמו איך שהיה בשאול תחתית ומתחתיו וכו', ועברו עליו כל מיני משברים וגלים וכו', והצדיק מסר את נפשו להוציאו מהשאול תחתית וכו', והלביש אותו לבושים יקרים מאד וכו' על ידי שהתדיר

בו אמונה פשוטה בו יתברך, וזרזו להתפלל בכל יום במנין, וחזקו לקבץ עתים לתורה, ועל ידו זכה לסיים כבר מקרא, משנה וגמרא וכו' וכו', ושאר כל מיני טובות שהיו לו מהצדיק הזה - הוא אף פעם לא יסתכל ולא יהיה אכפת לו למה הצדיק צריך לדבר עם כל אחד בצורה אחרת וכו', כי לא מענין אותו כלום, הוא מסתכל רק על עצמו, ועושה חשבון: מה עשה הצדיק בשבילי? ומה הוא עזר לי? אזי ממילא מבין למה הצדיק היה צריך לדבר עם כל אחד בצורה אחרת, כי כל אחד יש לו תכונת הנפש אחרת, ועם כל אחד צריכים לדבר כפי דעתו ומחו וכו'.

הפלל, שדברי רבנו ז"ל הם פשוטו כמשמעו, שיש לבני אדם קשיות על הצדיק, ואף שקבלו כל כך הרבה טובות מהצדיק הזה וכו' לבסוף מתהפכים להיות לו שונאים וכו', ומדברים עליו כל דבר אסור וכו'. וכמו כן שיש לבני אדם קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, והם שוכחים, שתהלה לאל, הם בריאים ויכולים ללכת עם הרגלים בלי כסא גלגלים וכו', ויכולים לראות כי הם לא עורים וכו', יכולים לנשם בלי מכונת חמצן וכו', ועם כל זאת יש להם רק קשיות עליו יתברך, ומסתובבים ממרמרים מלאים כפירות ואפיקורסות עם קשיות חזקות וכו' וכו', בשעה שהכל דמיונות גדולים וכו'.

ולכן עלינו לבקש תמיד ממנו יתברך שלא תהיינה לנו שום קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, ולדעת, שאין לנו דעת ושכל להבין רוחניות אלקות וכו', וכן שלא תהיינה לנו שום קשיות על הצדיק, ולדעת, שאין לנו דעת ושכל להבין את הנהגת הצדיק. ויסוד היסודות בקיום האדם בגשמיות וברוחניות להיות מכיר את מקומו - שיזכר טוב טוב מי הוא, ומה עשה עד עכשו, ואיך לכלך את עצמו בכל מיני זהמות וטמאות שבעולם וכו' וכו', איך אדם מזהם ופגום יכול להבין רוחניות אלקות?! ואיך יכול להבין צדיק הדבוק בו יתברך במסירות נפש הכי גדולה!?

ולכן לא בחנם שהיה מרגלא בפומיה של רבנו ז"ל לומר:

'אָדַרְבֵּא! כִּךְ רְאוּי לְהִיּוֹת דִּיקָא, שְׂיִהְיוּ קְשִׁיּוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְכִךְ נֶאֱדָה וַיִּפֶּה לוֹ יִתְבָּרַךְ לְפִי גְדֻלְתּוֹ וְרוּמָמוֹתוֹ, כִּי מַעֲצָם גְּדֻלְתּוֹ וְרוּמָמוֹתוֹ, שֶׁהוּא מְרוֹמֵם מְאֹד מִדַּעְתָּנוּ, עַל-כֵּן בּוֹדֵאי אֵי אֶפְשֶׁר שֶׁנִּבְיָן וְנִשְׂיָג בְּשִׁכְלָנוּ הַנְּהַגְתּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן בְּהִכָּרַח שְׂיִהְיוּ עֲלֵיו יִתְבָּרַךְ קְשִׁיּוֹת, כִּי כִךְ נֶאֱדָה וַיִּפֶּה לְהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, שְׂיִהְיֶה מְרוֹמֵם וְנִשְׂא מִדַּעְתָּנוּ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה קֶשֶׁה הַקְּשִׁיּוֹת. וְאִם הָיָה הַנְּהַגְתּוֹ כְּפִי חַיִּיב דַּעְתָּנוּ, אִם-כֵּן הָיָה, חַס וְשְׁלוֹם, דַּעְתּוֹ כְּדַעְתָּנוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שֶׁנִּזְכָּה לְהִתְחַזֵּק עִם רַבְּנֵנוּ ז"ל וְעִם עַצּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְאֵז טוֹב לָנוּ בְּזֶה וּבְכָא לְנִצּוּחַ נְצָחִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תריב.

**בְּכָל יוֹם אֲנִי מְנַסֶּה מַחְדָּשׁ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה,
אך שׁוֹב נוֹפֵל לְעַצְבוֹת**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גְּדִי: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הַצַּדִּיק מִיְבִנְאֵל.
בְּכָל יוֹם אֲנִי עוֹשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, מְנַסֶּה לְשַׂכַּח מִכָּל הַצָּרוֹת
וְהַקְּשִׁיּוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלַי וְלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲךְ אֵינִי מַצְלִיחַ,
וְתַמִּיד אֲנִי נִשְׂאָר בְּאוֹתוֹ מַצֵּב - עָצוּב וּמְמַרְמֵר. בְּבִקְשָׁה תַעֲזֹר
לִי לְהִתְמוּדָד עִם זֶה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גְּדִי, נְרוּ יֵאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנֵנוּ ז"ל צָעַק (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן עח): 'אֵינן שׁוֹם יְאוּשׁ

בעולם כלל! - אין דבר כזה להתיאש! והיאוש יותר גרוע מהכל, כי זה לא מביא את האדם לשום תועלת, לא בגשמייות ומכל שכן לא ברוחניות. אתה צריך להבין שיאוש נובע משגעון של גאווה - אדם רוצה להיות משהו, וזה לא הולך לו, אז הוא מתיאש מהחיים שלו, ואמר הבעל שם טוב הקדוש זי"ע שעל פי רוב, השגעון של המשגעים הוא מחמת רבוי הגאווה והגדלות שנכנסה בהם.

ולכן איננו רוצים ויהי אלקים עמך, הדבר הראשון - עשה כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה, ואף שאני יודע שזה הדבר הכי קשה להשיג, כי שמחה זה אור גדול ונורא מאד, ואצלו יתברך שורה רק שמחה, כמו שכתוב (דברי הימים-א' טז, כז): 'הוד והדר לפניו עז וחדוה במקומו', ואמרו (שבת ל:): 'אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה'; ואנשים חושבים ששמחה זו סתם עצה שנותנים לאדם - במקום שתהיה עצוב תהיה שמח וכו', אבל זה לא נכון בכלל, כי הוא יתברך עצם השמחה, וכשבר ישראל עושה מצוה בשמחה, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ה) נכנס בשמחתו יתברך, וכמו שכתוב (תהלים קמט, ב): 'ישמח ישראל בעשיו' - בשעה שבר ישראל עושה מצוה, הוא נכנס בעצם עצמיות אלקותו יתברך שצוה לעשות את המצוה, ואזי נתקיים (תהלים קד, לא): 'ישמח הוי"ה במעשיו' - שהקדוש-ברוך-הוא שמח עם האדם שמקיים את המצוות בשמחה, כמו בעל מלאכה שעושה איזה כלי, והכלי הוא יפה, אזי הוא מתענג בו, והשמחה של הקדוש-ברוך-הוא היא מלבשת במצוה, כי הן אחדותו יתברך, ומי שעושה את המצוה בשמחה, מהמצוה בעצמה, נמצא שכאשר נכנס בשמחה שבמצוה, הוא נכנס בשמחת הקדוש-ברוך-הוא ששמח במעשיו.

וראים מזה, כשבר ישראל עושה מצוה אחת בשמחה, וכל כף שמח בה, עד שלא רוצה שום שכר בעולם, אלא מתענג מהמצוה בעצמה, וכל השכר שרוצה על המצוה הוא שיעזר לו הקדוש-ברוך-הוא לעשות עוד מצוה, שזה מה שהתנא אומר (אבות ד, ב): 'שכר

מצוה - מצוה', כי הוא נהנה מהמצוה בעצמה - אין עוד תענוג ונעם יותר מזה.

ולכן מה שאתה צריך, קדם כל לשמוח מאד מאד, שנבראת מזרע ישראל - ולא עשני גוי כגויי הארצות, שזו השמחה העולה על כל השמחות, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה סימן א): 'כשאדם עושה מצוה בשמחה, זה סימן שלבו שלם עם אלקיו'.

ולכן אתה צריך לעבד רק על נקדה אחת - נקדת השמחה, ולשמע כלי זמר - קלטות של שמחה ונגונים, ולשמח את עצמך שנבראת מזרע ישראל, ואחר כך תתחיל לשמח עם כל מצוה ומצוה, כי כל בר ישראל, אפלו שהוא הכי גרוע - הוא מלא מצוות כרמון, כמאמרם ז"ל (ברכות נו). על הפסוק (שיר השירים ד, ג): 'כפלח הרמון רקתך' - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצוות כרמון; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פ): 'שאנחנו רואים שאפלו פושעי ישראל הערו את נפשם למות על קדוש השם, ובזה יכולים לראות גדלת כל בר ישראל'.

ולכן הדבר הראשון הוא - שכל יהודי צריך קדם כל לשמח, ועל ידי השמחה מתרחבת דעתו, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י) שעל ידי שמחה זוכים לישוב הדעת, ותכף ומיד כשיש לו ישוב הדעת, אזי יוצא מהעצבות והדכאון והיאוש שלו, שזה לא מביא אותו לשום דבר, רק להתאבדות, רחמנא ליצלן.

ולכן צריך כל אחד לחזק את עצמו להיות בשמחה, ולעשות כל מיני פעולות שבכולם להיות בשמחה, ואפילו שהוא לא יודע עם מה יש לו לשמוח - שישמח עם נקדת יהדותו 'שלא עשני גוי', שזו השמחה הכי גדולה, מאחר שאנחנו רואים מה גוים ערלים טמאים מסגלים לעשות - להרוג ולרצח בדם קר גברים, נשים וילדים על לא דבר וכו', רק מפני שהם יהודים וכו', עם זה ראוי לנו לשמח מאד מאד - שנבראנו מזרע ישראל ולא עשנו כגויי הארצות. והשמחה

הזו, שאדם שש ושמת עמו יתברך, תביא אותו אל המדרגה העליונה ביותר שאפשר להגיע אליה, כמו שכתוב (תהלים קה, לד-לה): "אנכי אשמח בהו"ה: יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם", כי כאשר אדם שש ושמת בו יתברך, ממילא כבר אין חטאים, ואין רשעים, והוא חוזר בתשובה שלמה.

אבל אני מקרח להגיד לך, שעבודת השמחה היא העבודה הקשה ביותר שבין העבודות, כי שמחה היא עצם אלקותו יתברך, שכבר לא רוצה שום דבר רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ומציר בדעתו שמלא כל הארץ כבודו, והוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף כל עלמין, ואדם בזה, ששש ושמת עם הקדוש-ברוך-הוא, הוא כבר לא רוצה להיות שום דבר, הוא רוצה רק לקים עוד מצוה ועוד מצוה, והוא מתזר אחר קיום מצוות מעשיות דיקא, והוא שש ושמת עמהם, שזו המדרגה הגבוהה והעליונה ביותר שאדם צריך להגיע אליה בזה העולם. ותכף ומיד כשמגיע אליה, הוא מרגיש אחרת לגמרי, וכבר אינו רוצה שום שבר, ואינו רוצה להיות מפרסם לרב ורבי וראש ושיבה ומנהיג וכו' וכו', הוא רוצה רק להכליל יותר ויותר באין-סוף ברוך-הוא.

ולכן הרגל את עצמך לשמוע קלטות של נגוני שמחה, ותרקד בכל יום מרב שמחה, וזה ירחיב לך את הדעת יותר מהכל. אבל אני מקרח להגיד לך שזה יבוא לך יותר קשה מכל העבודות שבעולם, כי על שמחה אורב הסמ"ך-מ"ם מאד מאד - לא לתן לבר ישראל לשמות, ובאמת ראוי לנו לשמוח מאד מאד על נעם חלקנו שנבראנו מזרע ישראל, ועם ישראל הם עם קדוש, רחמנים בישנים וגומלי חסדים, כמאמרם ז"ל (יבמות עט): 'ש'לש' סימנים יש באומה זו: הרחמנים והבישנים וגומלי חסדים. רחמנים, דכתיב (דברים יג, יח): 'ונתן לך רחמים ורחמך והרבהך'. בישנים, דכתיב (שמות כ, יז): "לבעבור תהיה יראתו על פניכם". גומלי חסדים, דכתיב (בראשית יח, ט): "למען אשר

יצוה את בניו ואת ביתו וגו'. כל שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי להדבק באומה זו.

אבל כדי שתזכה להגיע אל האור הגדול ביותר, שהיא השגת אלקותו יתברך, ששם שורה רק השמחה - צריכים להתפלל הרבה תפלות להקדוש-ברוך-הוא, הן בשפת האם שלו, והן להתפלל בכל יום ובכל שעה את התפלה הזו:

רבונו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ובשס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע עד לרגלי, שאזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי - שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקים את מצוותיך. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך תתברך, איך שאתה מוחיה ומהוה ומקים את כל הבריאה פלה. וזכני לאמונה ברורה ומזככת, שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

פי בלי תפלה זה לא ילך, כי שמחה היא אור כל כך גדול, עד שקשה לאדם להכניס בעצמו את אור השמחה, אלא רק על ידי תפלה ובקשה - ועליך לבקש הרבה ממנו יתברך שיחוס וירחם עליך שתהיה תמיד בשמחה, ושלא יהיו לך שום עצבות, מרירות ודכאון, ואם תזכה להגיע לזה, אז כבר לא תשתגע משעמום, אלא תמיד תרקד ותשמח יהודים אחרים, שזה עולה על הכל, כמאמרם ז"ל (תענית כב.): 'רב ברוקא חוזא הוה קאי בשוקא דבי לפט, הוה שכיח אליהו גביה. אמר ליה: מי אכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי? וכו'. אדהכי והכי אתו תרי אחריני, אמר ליה: הני נמי בני עלמא דאתי ניהו. אזל לגביהו, אמר להו: מאי עובדיכו? אמרו ליה: אינשי בדיחי

אָנן, כּי חֲזִינָן אִינְשׁ דְּעֵצִיבָא דְעֵתִיָּה מְבַדְּחִינָן לֵיהּ. אִי נִמִּי כּי חֲזִינָן כּי תְּרִי דְאֵית לֵהּ תִּיגְרָא כּהֲדִי הֲדִדִי, טְרַחֲוִינָן וְעַבְדִּינָן לֵהּ שְׁלָמָא כּהֲדִי הֲדִדִי. [רַב בְּרוּקָא חֲוֹזָא הֵיָּה עוֹמֵד בְּשׁוּק שֶׁל 'בֵּי לָפֶט', וְהֵיָּה אֵלֵיהּ הַנְּבִיא רְגִיל לָבוֹא אֶצְלוֹ. שָׁאֵל רַב בְּרוּקָא אֶת אֵלֵיהּ: "וְכִי יֵשׁ פֶּה מִיִּשְׁהוּ שֶׁהוּא בֶן עוֹלָם הַבָּא"? וְכוּ'. בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף בָּאוּ שְׁנַיִם אַחֲרֵיהֶם, אָמַר לוֹ אֵלֵיהּ הַנְּבִיא: "גַּם אֵלֹהִים בְּנֵי עוֹלָם הַבָּא". הִלֵּךְ אֵלֵיהֶם, וְשָׁאֵל אוֹתָם: "מָה מַעֲשִׂיכֶם"? וְעָנוּ לוֹ: "אֲנָשִׁים מְבַדְּחִים אֲנַחְנוּ, כַּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִים אָדָם שְׂדַעְתּוֹ עֲצוּבָה עָלָיו – אָנוּ מְבַדְּחִים אוֹתוֹ, אוֹ כַּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִים שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֵׁשׁ לָהֶם מְרִיבָה אַחַד עִם הַשְּׁנַיִ – אָנוּ טוֹרְחִים וְעוֹשִׂים שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם".]

כּי בְּאַמְת, הַסֵּמ"ך-מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּרוּדִים בֵּין נְשׂוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהוּא נִהְנֶה לְרֵאוֹת אֵיךְ שָׁאָדָם נִמְצָא בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְאוֹן וּמִיֵּאֵשׁ מִהַחַיִּים שְׁלוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא רַב עִם אִשְׁתּוֹ, עִם הַיְלָדִים שְׁלוֹ, עִם הַשְּׂכֵנִים שְׁלוֹ וְעִם כָּל בְּנֵי הָאָדָם. אָבָל כְּשָׁאָדָם זוֹכָה לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, אָזִי הוּא מְשָׁלִים עִם כָּלָם. וְלִכֵּן הַשְּׂתַדֵּל לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְשִׁשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָהּ, וְתִרְאֶה אֵל אִיזָה נֶעַם וְעֲרֻבוֹת תִּגִּיעַ.

אֲנִי מְאֹד מְקוּוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּחְזֹר עַל הַמְּכַתֵּב הַזֶּה כִּמְה וְכִמְה פְּעָמִים בְּיוֹם, עַד שֶׁתְּצַלִּיחַ לְצֵאת מֵעֲצָמָהּ, וְאִז תִּגִּיעַ אֵל רַב טוֹב הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שָׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדָּךְ תָּמִיד שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תריג.

אני מבלבל מהדרכים השונות שיש בחסידות ברסלב. באיזו מהן ללכת?

שאלה:

מאת יעקב: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני מאחל לכם רפואה שלמה, וְשְׁנֵזֶכָה לְרֵאוּתְכֶם בְּמַהְרָה. אני קורא בספרים שלכם ומתחזק בהתקרבות לרבנו ז"ל, אבל אני מאד מבלבל, כי אני רואה שגם בתוך חסידות ברסלב יש דרכים שונות ורבנים שונים, ואני לא יודע באיזו דרך ללכת. אשמח אם כבודו יאיר לי את הדרך הנכונה שבה אלף ואצליח. תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל יעקב, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, שבחסידות ברסלב אין הרבה דרכים כלל, אלא יש רק דרך אחת! ומי שממלא לך את הראש בשטויות כאלו - הוא בעל דמיון גדול מאד וכו', והוא צריך עוד הרבה רחמים לצאת מכח המדמה שנקנס בו מחמת עוונותיו המרבים וכו', ואפלו שמתימר כבר להיות איזה מנהיג וכו', הוא סתם בעל גאווה ובעל דמיון שרוצה להשתלט על מוחות קטנים. ולכן תדע ותזכר כי 'ברסלב' - זו רק דרך אחת! דרך קלה ונעימה להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא.

הדבר הראשון - זכר היטב שבכדי להיות מקרב אל רבנו ז"ל מכרחים ללמד את ספרו הקדוש 'לקוטי מוהר"ן', אשר בפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצב): 'שפניו שכלו ונשמתו נמצאים בתוך הספר'. ולכן מי שרוצה להפיר את רבנו ז"ל, מכרח להתמיד קדם כל

בספרי רבנו ז"ל, ולהיות בקי בהם ישר והפוק, והפוק וישר, כי אחרת יכולים להטעותו מאד מאד, כמו שמטעים אותה. ודע לה, אשר רבנו ז"ל רצה מאד מאד שנלמד את ספרו הקדוש 'לקוטי מוהר"ן', עד שיהיה שגור על פינו, וכבר נשמע מפיו הקדוש שאמר (תיי מוהר"ן סימן שמו): 'שהספר הקדוש שלו 'לקוטי מוהר"ן' שיצא בעולם הוא אתחלתא דגאולה. ואמר: מאחר שיצא בעולם, אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדול מאד להשם יתברך אשר אין ערך אליו. ואמר בפרוש, שהלמוד בחבוריו הקדושים הוא אתחלתא דגאולה, במהרה בימינו אמן.

ואמר: שטוב לקבוע לעצמו שני שעורים ללמד ספריו הקדושים, שעור אחד פשוט - ללמד במהירות הרבה מאד כדי שיהיה שגור בעל-פה, ושעור אחד ללמד בעיון גדול, כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו ובתורתו הקדושה והנוראה מאד עד אין סוף ואין תכלית.

ולכן אשרי מי שלומד הרבה את ה'לקוטי מוהר"ן', כדי שיהיה שגור על פיו, ומלבד זאת לומד שעור אחד בעיון גדול מאד, ומחדש בו חדושים כפי מחו והשגתו, ואם הוא לא בר הכי - שילמד 'לקוטי מוהר"ן', עם פרוש 'שפת הנחל', ויאמר על כל תורה את התפלה השכיכת אליה ב'לקוטי תפלות', ואז ירגיש טעם חדש בחייו.

ומלבד זאת טוב מאד לקבוע לעצמו שעור קבוע בכל יום בשיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, שרשמן מוהרנ"ת ז"ל, והן נמצאות בספרי 'שיחות הר"ן' ו'חיי מוהר"ן', שבפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (תיי מוהר"ן סימן שנח): 'אשר בכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו, יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיין איין גוטער יהוד), אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה.

וגם אפלו עכשו כש'לומדים דבריו הקדושים יש להם גם כן כח

גדול לעורר להשם יתברך - לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלאה ונוראה מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך, לכל אחד לפי מדרגתו, יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד - יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה, חס ושלום, באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו, למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת, אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חזמנות. אשרי מי שיאחז בהם.

וכן צריכים להתמיד בכל יום ב'ספר המדות', כי המדות הן עקר האדם, וכן להתמיד בספר 'ספורי מעשיות' - שמעורר מהשנה העמקה שאדם ישן וכו', כי יש בספר הזה את כל הסודות שבעולם.

עכשו אחר שלמדת ותלמד היטב הדק, הדק היטב את כל ספרי רבנו ז"ל, תתגלה לך חסידות ברסלב אחרת לגמרי, ותבין, ש'יסוד היסודות אצל רבנו ז"ל הם שני דברים: מצד אחד 'התבודדות', ומצד שני 'שמחה', ועל ידי זה תוכל לעבר את הגשר הצר של זה העולם.

רבנו ז"ל גלה לנו ואמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן כה): 'ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על-פל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרב אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו'. ואת כל אשר עם לבבו ישיח ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העברה, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה כל חד לפום דרגיה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיחדת, ושאר היום יהיה בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שייחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך - על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף-על-פי-כן, זה בעצמו טוב מאד, דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחספז ומשתוקק לדבר, אך שאינו יכול, זה בעצמו גם-כן טוב מאד. וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו, ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל-כה, עד שאינו יכול אפלו לדבר, ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ואמר רבנו ז"ל, שפמה וכמה צדיקים גדולים מפרסמים ספרו, שלא באו למדרגתם רק על ידי הנהגה זו. והמשכיל יבין מעצמו גדל מעלת הנהגה זו, העולה למעלה למעלה, והוא דבר השווה לכל נפש מקטן ועד גדול, כי כלם יכולים לנהג הנהגה זו, ועל ידי זה יבואו למעלה גדולה. אשרי שיאחז בזה!

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל המחלות הבאות על האדם כלן באות רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום - שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום - מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.'

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות, מרירות

וּדְכֹאוֹן, אֲבָל תִּכְף וּמִיד כְּשִׁמְכָרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲזִי נִפְתַּח לְבוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן חִזַּק וְאָמַץ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִכְרִיחַ אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה זֶה רְפוּאָה בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וּכְשֶׁאֲדָם שְׂמֵחַ - מִתְרַחֶכֶת דַּעְתּוֹ וְיִכּוֹל לְהַחֲדִיר בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ. וְתִכְף כַּאֲשֶׁר מְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה שְׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, עַל יְדֵי זֶה נִפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְיוֹ, אֲשֶׁר זֶה הַתַּעֲנוּג הַכִּי גְדוֹל, וְטוֹעֵם טַעַם עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא כו, יב): "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֻקִּים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעַם", וּפְרַשׁ רַש"י: "אֲטִיל עִמְכֶם בְּגֵן עֵדֶן כַּאֲחַד מִכֶּם וְלֹא תִהְיוּ מְזַדְעָזְעִים מִמֶּנִּי וְכוּ". אֵיזָה תַעֲנוּג נִפְלָא הוּא זֶה, שְׂאָדָם מְרַגֵּשׁ שְׂמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְהוּא יְכוֹל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ פְּנִים אֶל פְּנִים! וְאֶל מִדְרָגָה זֶה רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְהַבִּיא אוֹתָנוּ, וְלָזֶה זוֹכִים עַל יְדֵי תִקְוָה הַשִּׁמְחָה, וְלִכֵּן תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה.

עֲכָשׁוּ כְּשִׁיחֵיו לָךְ אֶת שְׁנֵי הַיְסוּדוֹת הָאֵלוֹ: מִצַּד אֶחָד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וּמִצַּד שְׁנֵי תָמִיד לְהַתְּבוּדָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי יִפְתַּח לְבָבְךָ לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל פִּי סֵדֶר-דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁבְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ סֵדֶר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד (עֵין שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן עו) אִיךָ לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִהְיוֹת מְאֹד מְאֹד אֲפֵלוּ שְׂיֵשׁ לוֹ רֹאשׁ כְּבֵד מְאֹד וְכוּ, וְלֹא מִבֵּין שׁוֹם דְּבָרָה וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל: 'בְּעֵינַי לְמוֹד תּוֹרָה שְׂצָרִיכִים לְלַמֵּד הַרְּבֵה מְאֹד בְּכָל יוֹם, טוֹב לְלַמֵּד בְּמִהִירוֹת וּלְבָלִי לְדַקְדָּק הַרְּבֵה בְּלִמּוּדוֹ, רַק לְלַמֵּד בְּפִשְׁטוּת בְּזִרְיוֹת, וּלְבָלִי לְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ הַרְּבֵה בְּשַׁעַת לְמוּדוֹ מִעֲנִין לְעֲנִין, רַק יִרְאֶה לְהַבִּין הַדְּבָר בְּפִשְׁטוּת בְּמִקְוָמוֹ. וְאִם לְפַעְמִים אֵינּוּ יְכוֹל לְהַבִּין דְּבָר אֶחָד, אֶל יַעֲמַד הַרְּבֵה שָׁם, וְיִנִּיחַ אוֹתוֹ הַעֲנִין וְיִלְמַד יוֹתֵר לְהִלָּן. וְעַל פִּי הַרְּבֵה יִדַע אַחַר כֵּן מִמִּילָא מַה שְׁלֹא הָיָה מִבֵּין בְּתַחֲלָה כְּשִׁילְמַד כְּפִסְדָּר בְּזִרְיוֹת לְהִלָּן יוֹתֵר.

ואמר: 'שאינ צריכין בלמוד רק האמירה לבה, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יכלכל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד, ויאמר כסדר בזיזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף - יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על כונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.): 'לגמר ונהדר לספר, ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שגאמר (תהלים קיט, כ): "גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה", כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה - על ידי זה יזכה לעבור כמה פעמים אלו הספרים שלומה, לגומרם ולחזור להתחיל ולגומרם פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה. ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בענין הלמוד, כי על ידי זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמר כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר מאשר היה לומד בדקדוק גדול, כי זה מכלכל מאד מן הלמוד, וכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד - גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר ספרים כלם. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כח): 'שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה'.

ופעם אחד חשב רבנו ז"ל מה שהאדם צריך ללמד בכל יום עד שאין היום מספיק, דהיננו לגמר בכל שנה ש"ס עם הרי"ף והרא"ש, וארבעה שלחן ערוך הגדולים, וכל המדרשים כלם, וכל ספרי הזהר והתקונים וזהר חדש, וכל ספרי קבלה מהאר"ז"ל, גם צריכים ללמד

איזה שעור ביום בקצת עיון. ועוד חשב הרבה דברים. גם צריכין לומר תהלים בכל יום, ותחינות ובקשות הרבה הרבה. ואז ספר הרבה מענין זה שצריכין ללמד במהירות גדול ובזריזות ולבלי לבלבל דעתו בדקדוקים הרבה מענין לענין, והדברים הללו הם בדוקים ומנסים.

גם לא היה מצוה לחזור תכף על למודו, רק רצונו תמיד היה ללמד הספר או הפוסק שלומד כסדר מראשו לסופו בזריזות, ואחר כך יתחיל פעם שנית ויגמר אותו בלו. וכן פעם אחר פעם וכו'; עין שם.

והנה כשיש לך כבר את היסודות האלו כתובים שחור על גבי לבן, איך יכול איזה אברך טפש ושוטה וכו' וכו', להוליך אותך שולל וכו', ולהגיד לך שיש דרך כזו בברסלב וכו', ואחר כך יבוא חברו ויבלבל את הדעת והמח שלך ויאמר אחרת - שיש דרך כזו בברסלב וכו', וכל אחד עם הדרכים שלו וכו', אשר הכל הבל ורעות רוח, כי בפרוש אנחנו רואים מה רבנו ז"ל רצה מאתנו - רק להיות תמיד בשמחה, ולשמח את אחרים, ולהתבודד עמו יתברך, ולהתמיד בלמוד התורה הקדושה, אבל יותר מזה לא צריכים שום דבר.

אם תכניס את הדבורים האלו בתוך לבה, אזי תראה את הערכות והנעם של חסידות ברסלב, ותודע שאין בברסלב רק דרך אחת, וכבר אמר התנא הקדוש (אבות ב. ה): 'ולא עם הארץ חסיד' - מי שלא לומד ספרי רבנו ז"ל, ולא יודע את דעתו, הוא סתם עם הארץ, ואיך הוא יכול להקראות בשם 'חסיד ברסלב'?

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תריד.

**יש לי צער גדול שבעלי הולך לישון
מבלי לקרא קריאת שמע שעל המטה**

שאלה:

מצאת דינה: לכבוד הרב שלום. אני מקווה שהרב מרגיש יותר טוב, ואני מצפה לזמן שתגיעו שוב לארץ ישראל ונוכל לשהות במחצתכם שבתות נוספות.

יש משהו שמאד מצער אותי: בעלי שיחיה עוסק בהפצה, ואני מאד שמחה בכך. אחרי שהוא חוזר מההפצה, הוא הולך להתפלל מנחה וערבית בבית הכנסת ומשתתף בשעור תורה, ואחר כך הוא בא הבייתה.

לפני שהוא נרדם, אני מזכירה לו לקרא קריאת שמע שעל המטה, אבל הוא אומר שהוא עייף מאד ויקרא יותר מאחה, אבל למעשה הוא נרדם עד הבקר. אם אני מנסה להעיר אותו כדי שלא יפספס את הקריאת שמע, הוא מתעצבן, ואומר לי שאפסיק להעיר לו, כי זה ענין שלו ואני לא צריכה להתערב בזה.

הנקדה הזו מאד מצערת אותי, ואינני יודעת כיצד עלי לנהג. אשמח לקבל את עצת הרב בענין. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל דינה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדון את בעלך לכף זכות, ולא לעשות עליו בקרת בשום פנים ואפן, כי שום גבר לא אוהב שאשתו עושה עליו בקרת, ואם רוצים לפעל משהו אצלו, זה צריך להיות בדרך אהבה וכו'.

ולכן אני מאד מבקש אותך - תתאזרי במדת הסבלנות שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות ה, כב): 'לפום צערא אגרא, ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לכעוס וכו', אפלו שהיא נמצאת במדור הקלפות וכו', בזה היא עולה עד עולם האצילות, שהיא בטלה לגמרי אל האין-סוף ברוך-הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות וההמנעות מהכעס שבדרך כלל בא מגאות וישות.

אשה צריכה לבטל את עצמה כל כלה אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת". ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות כלפי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית.

האמיני לי, שכל דבר יכולים לפעל אצל הבעל אם יש לאשה דעת ושכל וכו' לדעת איך להתנהג עם הבעל, ויכולים לקרוא קריאת שמע שעל המטה עם נגון, כך שהוא אפלו לא יקלט, שהוא קרא עכשו קריאת שמע שעל המטה.

ולכן אל תבלבלי את עצמך, התנהגי עמו רק בדרך אהבה ובדרך שמחה ונגון, ותראי שהוא יקרא קריאת שמע שעל המטה, שזה אגב תקון מאד מאד גדול לנשמה, ובפרט מי שקורא קריאת שמע שעל המטה על פי סדר האריז"ל, נמחלים לו כל עוונותיו, כמוכא (לקוטי הלקות קריאת שמע שעל המטה הלכה ב). וחכמינו הקדושים אמרו (ברכות ה): 'כל הקורא קריאת שמע על מטתו - כאלו אווז חרב של שתי פיות בידו, שנאמר (תהלים קמט, ו): 'רוממות אל בגרונום וחרב פיפיות בידם'". ואמרו (שם): 'כל הקורא קריאת שמע על מטתו - מזיקין בדלין הימנו, שנאמר (איוב ה, ז) "ובני רשף יגביהו עוף"'.

הרי שלך לפניך - מעלת הקורא קריאת שמע שעל המטה.

והחובה של קריאת שמע שעל המטה מטלת על כלם, הן על הגבר, והן על האשה וגם על הילדים, ועל ידי זה יהיו שמורים ממזיקים ומשחיתים.

העקר, תשתדלי מאד לשמח את בעלך, וזה יקרב את לבבכם זה לזה, שאין עוד דבר יותר חשוב מזה שהבעל והאשה אוהבים אחד את השני, ומבינים אחד את השני, ולא עושים בקורת אחד על השני, אשרי הזוג שיכולים להראות את זה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע התפלות ישראל, ישמע בתפלתך שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרטו.

**אני עוסק בחנוך בני נער.
כיצד נתן לצמצם את תופעת הנשירה?**

שאלה:

מאת דן: אני מתחזק מאד מהספרים של הרב, ובעקר מספרי 'אשר בנחל'.

לצערנו הרב, תופעת הנשירה של בחורים מבתי חרדיים צוברת תאוצה והופכת למכת מדינה, ומאחר ואני מלמד במקצועי ועוסק בחנוך בני נער ברצוני לשאל: מה נתן לעשות כדי לצמצם את התופעה הזו? ואיך אפשר לפעול אצל בני הנער שיראו את היפי שבקיום המצוות, ושיהיה להם רצון פנימי ואמתי לעבודת השם?

תזכו למצוות, לבריאות ולנחת מכל עמלכם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל דן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שאין עוד מעלה יותר גדולה אצל עם ישראל מלהיות מלמד תינוקות של בית רבן, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" - אלו מלמדי תינוקות; והפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים, כי הם לאין ספור, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחדירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה.

ובפרט עכשו שהערב-רב לקחו את עצמם לעקור את האמונה הפשוטה מנערי ומבנות ישראל. ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים. ואתה צריך לדעת, שגם בחורים הם בכלל תינוקות של בית רבן, ולא בחנם שהסמ"ך-מ"ם אורב עכשו מאד מאד על הבחורים לנתק אותם מהתורה, כי אמרו חכמינו הקדושים (קדושין ל:): 'הקדוש-ברוך-הוא אמר להם לישאל: בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו, שנאמר (בראשית ה, ז): "הלא אם תטיב שאת". ואם אין אתם עוסקין בתורה - אתם נמסרים בידו, שנאמר (שם): "לפתח חטאת רביץ". ולא עוד, אלא שכל משאו ומתנו בה, שנאמר (שם): "ואליך תשוקתו", ואם אתה רוצה - אתה מושל בו, שנאמר (שם): "ואתה תמשל בו".

ולכן הסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד שבחורים ילמדו תורה, כי על ידי זה לא תהיה עליהם שליטה מהיצר הרע של נאוף, שקוץ,

תעוב וזהוהם הבוערים עכשו בעולם בצורה כזו שעוד אף פעם לא הייתה - שישתובכו על הרחובות ממש ערומים וערומות וכו', שזה מושף את הנער אל הזבל וכו', אבל מי שמכניס את עצמו בלמוד תורה הקדושה, על ידי זה אין להיצר הרע שליטה עליו.

והנה מלמד ממחה צריך לקרב את התלמידים בהתקרבות גדולה מאד מאד, ולהכניס בהם חביבות התורה, שירגישו כל מיני נעם בלמוד התורה הקדושה, ועל ידי זה לא יהיו נושרים, אבל עליף לדעת שעל מלמד רציני יש תביעה גדולה מאד מאד, וכף כתב הרמב"ם (פרק ב' מהלכות תלמוד תורה הלכה ג'): 'מלמד התינוקות שהוא מניח התינוקות ויוצא, או שהוא עושה מלאכה אחרת עמהן, או שהוא מתרשל בלמודם, הרי זה בכלל "ארוור עושה מלאכת הוי"ה רמיה" (ורמיה מח, י), לפיכך אין ראוי להושיב מלמד אלא בעל יראה, מהיר לקרות ולדקדק'.

וכן מובא בשלחן ערוף (יורה דעה סימן רמה סעיף טז): 'ואין למלמד לנעור בלילה יותר מדאי שלא יהיה עצל ביום ללמד, וכן לא יתענה או לעצר במאכל ומשתה או לאכול ולשתות יותר מדאי, כי כל אלו הדברים גורמים שלא יוכל ללמד היטב. וכל המשנה ידו על התחנתנה ומסלקין ליה'.

ולכן יש אחריות גדולה מאד על מלמד, והעקר לקרב אותם בכל מיני התקרבות, כי על פי רב ההורים אין להם סבלנות לבניהם וכו', מוציאים את כל העצבים שלהם עליהם וכו', ולכן לבנים נאבד החשק וכו', ופורקים על, ולכן המלמד צריך להכניס במקום ההורים וכו', ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ט): 'כל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו'.

אשרי המלמד שיכול להחזיר בתלמידים לגרס הרבה משניות, שזה מכניס הרבה חשק ללמד את שאר הלמודים, כמאמרם ז"ל (סנהדרין מב): 'במי אתה מוצא מלחמתה של תורה? במי שיש בידו

חבילות של משנה'. ומובא (מדרש תלפיות) שאשר בן יעקב יושב על פתחה של גיהנום, ומי שהרבה ללמד משניות אינו מניחו להכניס שם.

ולכן אשרי מי שיגרס בכל יום כמה וכמה פראקים משניות, שהיא הצלחה נצחית, כי משנה אותיות נשמ"ה, וכן אמרו בזהר (בראשית מב.): 'מאן דקארי ותני שית סדרי משנה, דא הוא מאן דיידע לסדרא ולקשרא קשורא יחודא דמאריה כדקא יאות. אלין אנון דמקדשין שפא קדישא דמאריהון בכל יומא תדיר'. [מי שקורא ושונה ששה סדרי משנה, הוא זה שיודע לסדר ולקשר קשר יחוד הקדוש-ברוך-הוא כראוי, ואלו שמתמידים במשניות, מקדשים שמו של הקדוש-ברוך-הוא בכל יום תמיד].

ועל כלם, צריכים להכניס בהם שמחה עצומה, ולספר להם הרבה ספורים מגדולי ישראל, כי כף אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רמח): 'דע, שספורי מעשיות מצדיקים הוא דבר גדול מאד, כי על ידי ספורים מצדיקים נתעורר ונתלהב הלב בהתעוררות גדולה להשם יתברך בחשק נמרץ מאד, כי הרשימו שעשה אותו הצדיק שמספרים ממנו, על ידי עבודתו את השם יתברך, זאת הרשימו נתעוררת בעת שמספרין מהצדיק, והיא מעוררת להשם יתברך בהתעוררות גדולה'.

ולכן מה טוב ומה נעים להיות רגיל לספר לתלמידים ספורים, שזה מושך את הלב אליו יתברך. והרב הקדוש מצאנו זי"ע בעל 'דברי חיים' שאל פעם את המלמדים של בניו האם הם לומדים אתם מוסר, והשיבו: "כן!" וכששאל אותם: "אלו ספרי מוסר?" ענו ואמרו: "חובת הלבבות". ענה ואמר להם: "לא לזה התכונתי, אלא תספרו להם ספורי צדיקים מהרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע ומהרבי רבי זושא מהאניפולי זי"ע". רואים מזה את גדל הכח של ספורי צדיקים, שמושכים את הלב של הילדים לחקות אותם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך תמיד שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרטז.

האם יש בעיה כלשהי לטוס לאומן בימי 'בין המצרים'?

שאלה:

מאת אדל: לכבוד מוה"רא"ש, יום טוב ומברך.
אני ובעלי רוצים מאד לטוס יחד לציון רבנו באומן, ומכיון
שלבעלי יש חפשה בשלשת השבועות של ימי 'בין המצרים',
חשבנו לנצל אותה לנסיעה. האם יש בעיה כלשהי לטוס
לאומן בימים אלו?
תודה על כל מה שאתם פועלים עבורנו ברוחניות ובגשמיות,
בברכת רפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל אדל, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל ציון רבנו ז"ל יכולים לנסע תמיד, ואדרבה, אין עוד דבר
יותר גדול מלנסע אל ציון רבנו ז"ל תמיד ובכל עת, כי רבנו ז"ל
הבטיח לנו הבטחות גדולות כאלו, ואמר שמי שיבוא אל ציונו
הקדוש בעיר אומן, ויתן פרוטה לצדקה ויאמר את העשרה מזמורי
תהלים הנקראים 'התקון הכללי' - אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו
ופשעיו - יוציאו מהשאול תחתית.

ולכן אשרי מי שנוסע בכל עת שרק יכול אל ציון רבנו ז"ל, כי

בפרוש גלה לנו (ספר המדות אות צדיק סימן קעג): 'על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף-על-פי שאינו ראוי לכך'; ובפרט כשנסוע אצל ציון רבנו ז"ל, זה עולה על הכל, כי הוא היה הצדיק היחידי שבקש שיבואו אליו אחר הסתלקותו.

ולכן אסור להתבלבל מאף אדם אחר שבא אל ציון רבנו ז"ל, כי צריכים לדעת שציון רבנו ז"ל הוא בית רפואה שמרפא כל החולים שבעולם, וכמו שרואים בגשמיות שיש בית חולים ענקי שאליו באים כל מיני חולים - זה סובל על הלב, וזה סובל על הפליות, וזה סובל על הפכד, וזה סובל על הראש, וזה סובל על העינים, וזה סובל על הרגלים וכו' וכו', וכל אחד בא לרפאות את המחלה שלו, ואין דבר כזה שחולה שבא ורואה כל כך הרבה חולים נמצאים במבנה אחד, שיתחזר אחרונית, ויגיד: "מה אני בכלל מחפש פה?" אלא כל חולה בא לרפאות את מחלתו, ואינו מסתכל על הזולת, כמו כן ויותר מכך זה אומן, שבאים אנשים שחטאו וכו', ופגמו וכו', וכל אחד עם הירידות והנפילות שלו וכו' וכו', בא לקבל תקונו.

ולכן אסור להסתכל על אחר כלל, רק לדעת שאני בא לרפאות את נפשי האומללה, וזה מה שנאמר אצל דוד המלך (שמואל-א', כב, ב): "ויתקבצו אליו כל איש מצוק וכל איש אשר לו נשא וכל איש מ'ר נפש ויהי עליהם לשר ויהיו עמו כארבע מאות איש" כי גם אצל דוד המלך התקבצו כל מר נפש, ואיש מצוק וכו', וזה וכל איש מ'ר נפש - ראשי תבות אומ"ן.

ולכן אסור להתבלבל מאף אחד, אלא כל אחד יבא אל הצדיק עם מחלתו הגשמית והרוחנית, ויקבל שם רפואה וישועה והמתקת הדינים, ושנה טובה ומתוקה. ולכן תסעו את ובעלף ותפעלו שם רפואה שלמה בגשמיות וברוחניות, וכל מה שאתם רוצים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תריז.

למרות גילי המתקדם, אני עדין חי עם ההורים וקשה לי להשתלב בחברה

שאלה:

מאת גבי אהרן: לכבוד כבוד קדשת הצדיק שליט"א. אנו מקוים שבקרוב נראה אתכם בארץ הקודש! אני רוק בן ארבעים ושמונה, ועדין גר עם ההורים. מאז צעירותי קשה לי מאד להשתלב בחברה, יש לי חסר בטחון בנוכחות נשים ולכל הפגישות שהציעו לי מאז הייתי בחור - סרבתי ללכת, כי אני מפחד מאד מחתנה. בגלל שיש לי קשיי הסתגלות למקום עבודה חדש וקשה לי להתחבר לאנשים, כבר עשר שנים אני לא עובד. לפני כשנה החליפו לי את השם מ'גבי' ל'אהרן' ואמרו לי שמעכשו יפתח לי המזל, אף שום דבר לא השתנה. בבקשה, תן לי עצה איך להפך את חיי לחיים נורמליים, כי אני רוצה להקים משפחה ולעבד כמו כלם. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל גבי אהרן, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שבענין שלך אף אחד לא יכול לעזור כמו

שאתה בעצמך יכול לעזור לעצמך אם תקח את עצמך בידך, כי בדרך כלל בחורים או בחורות שנשארו רוקים ורוקות כל כך הרבה שנים אצל ההורים, קשה להם אחר כך להתחתן וכו', כי נקשרו רגשית כל כך אל ההורים, עד שנפלו לקטנות המוחין, ונאפלו שהם כבר מבגרים בני שלושים, ארבעים וחמשים וכו', הם מרגישים בדעתם כילדים קטנים, כי גדול הסמוך על שלחן אביו נקרא קטן, ואם בגיל שלושים או ארבעים עדין הוא זקוק לשלחן אביו וכו' וכו' - הוא נקרא קטן, וזה סימן שיש להם ראש ושכל של קטן או קטנה וכו', ולכן מאד מאד קשה להם למצא את בת זוגם, כי הם לא מוכנים עדין להתחתן מרב פחד שנכנס בהם וכו', ועדין מרגישים בדעתם כמו ילדים קטנים שצריכים את הסינר של האמא וכו', או את הלטוף של האבא וכו'.

ולכן הבחירה רק בידם, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי): 'לאחד ששאל אותו: כיצד היא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה - עושה, ואם אינו רוצה - אינו עושה' וכו'.

וכתב מוהרנ"ת ז"ל (שם): 'ודבר זה הוא נצרך מאד לדעת, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה - עושה, והבן הדברים מאד'.

ולכן אתה צריך לקחת את עצמך בידך וכו', או שתלך לעזרה מקצועית וכו', ששם יבנו את הבטחון העצמי שלך, וכך תוכל להתחתן.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תריח.

האם יש סגולה אמיתית ב'חמסה'?
ואם כן, מה המקור לזה?

שאלה:

מאת אמיר: שלום לכבוד קדשת מוה"ר א"ש שליט"א.
ברצוני לשאול לגבי ה'חמסה' - שהיא צורה של יד שיש עליה צורת עין, שמוכרים בכל מיני קברי צדיקים: אנשים אומרים שזו סגולה למזל ותולים את זה בכל מיני מקומות. האם זו סגולה אמיתית או שזו אמונה טפלה? והאם יש לזה מקור בקבלה? תודה רבה, ואחולי רפואה שלמה ונחת.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אמיר, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

באמת, אין לזה מקור בכלל. אמנם ראיתי בספר 'רזיאל המלאך' הישן ששם יש צורה של יד ועליה צורת עין וכו', אבל ידוע שרבנו ז"ל אמר (חיי מוה"ר"ן סימן תעח): 'ספר רזיאל אינו מאדם הראשון ולא זהו הספר שנתן המלאך לאדם הראשון'; אלא הוא ספר לקוט מכל מיני ספרים עתיקים וכו', אבל אין שום מקור עליהם, ואנו אין לנו אלא דברי רבנו ז"ל.

ומה ש'עמך' משתמשים בזה וכו', יכולים לומר עליהם מאמרם

ז"ל (פסחים סו): 'הנח להן לישראל, אם אין נביאים הן, בני נביאים הן'; ודבר ש'עמך' משתמשים בזה, אסור לעשות מזה צחוק וכו', אבל מקור - אין לדבר זה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תריט.

**האם כש'לומדים תורה צריכים ללמוד בקול,
או שאפשר ללמוד גם במחשבה?**

שאלה:

מאת טל: שלום לרב. אנו מאחלים לכם החלמה מהירה, ומקוים שגזכה שתבואו בקרוב לארץ ישראל, כי אנו מאד מתגעגעים!
האם כש'לומדים תורה, צריכים להשמיע לאזניו את הלמוד, כלומר ללמוד בקול, או שלמוד במחשבה גם הוא נחשב למוד תורה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל טל, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי יכולים לקרא את הכל רק במחשבה, אבל עקר השלמות זה להוציא מהפה, כמאמר ז"ל (ערוכין נג): 'ברוריה אשכחתי לההוא תלמידא דהיה קא גריס בלחשה, בטשה ביה, אמרה ליה: לא

כָּךְ כְּתוּב (שמואל-ב' כג, ה): "עֲרוּכָה בְּכָל וּשְׁמוּרָה" ? אִם עֲרוּכָה בְּרַמ"ח אַבְרָיִם שְׁלֹף - מִשְׁתַּמֶּרֶת, וְאִם לְאוּ - אֵינָה מִשְׁתַּמֶּרֶת. תִּנָּא, תִּלְמִיד אֶחָד הָיָה לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁהָיָה שׁוֹנֵה בְּלַחַשׁ, לְאַחַר שֶׁלֵּשׁ שָׁנִים - שָׁכַח תִּלְמוּדוֹ. תִּנָּא, תִּלְמִיד אֶחָד הָיָה לוֹ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁנִּתְחַיֵּב בְּשֶׁרְפָה לְמָקוֹם, אָמְרוּ: הִנִּיחוּ לוֹ! אָדָם גְּדוֹל שִׁמְשׁ. אָמַר לִיָּה שְׁמוּאֵל לְרַב יְהוּדָה: שִׁינָּא! פֶּתַח פּוּמְיָד קָרִי, פֶּתַח פּוּמְיָד תְּנִי, כִּי הֵיכִי דַתְתַּקִּים בֵּיךְ וְתוֹרִיךְ חֲיִי, שְׁנֵאמַר (משלי ה, כב): "כִּי חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם וְלִכְּל בְּשָׂרוֹ מִרְפָּא". אַל תִּקְרִי "לְמַצְאֵיהֶם", אֶלָּא לְמוֹצֵאֵיהֶם בְּפָה.

הֵינּוּ שְׁבֻרוּרְיָה אֶשֶׁת רַבִּי מֵאִיר מְצָאָה תִּלְמִיד אֶחָד שֶׁהָיָה גּוֹרֵס בְּלַחֲשֵׁיהָ בְּלִי לְהוֹצִיא מֵהַפֶּה, נִתְּנָה לוֹ בְּעִיטָה וְאָמְרָה לוֹ: "אַתָּה תִּשְׁכַּח אֶת הַלְמוּד". וְכֵן אָמַר שְׁמוּאֵל לְרַבִּי יְהוּדָה: "פֶּתַח אֶת הַפֶּה שְׁלֹף וְתִלְמַד בְּקוֹל כְּדִי שִׁיתַּקִּים אֶצְלֶךָ", כִּי כְּשֶׁלּוֹמְדִים בְּקוֹל, אִזּוֹ נִשְׂאָר בְּזִכְרוֹן.

הָרִי שְׁלֹף לְפָנֶיהָ, שֶׁהֶעֱקַר לְקִרְא בְּקוֹל, וְזֶה נִשְׂאָר בְּזִכְרוֹן תְּמִידָה. וְאִף עַל פִּי כֵּן, אִם לְאֶחָד יוֹתֵר קָל לְגַרֵס בְּשִׁקְט, מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, הֶעֱקַר לֹא לְבִלּוֹת אֶת הַזְּמַן הֵיקָר בְּלֹא כְּלוּם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלִתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרכ.

איך זוכים להתמיד בתפלה והתבודדות לאורך זמן?

שאלה:

מאת אושרי: שלום לכבוד הרב. אני מאחל לך רפואה שלמה והחלמה מהירה בזכות רבנו הקדוש. כבר כמה שנים אני מנסה להתמיד בהתבודדות, כלומר לקבוע לי זמן מיוחד לעסק בזה בכל יום, אך אינני מצליח להחזיק מעמד במשך תקופה ארוכה, כי בכל פעם מתקררת לי ההתלהבות, ואני מפסיק. ומה גם שלפעמים יש לי ימים כל כך עמוסים, ועד שאני מגיע הביתה זה כבר מאחר בלילה, ואני עיף מאד כך שלא נשאר לי כח להתבודד. איך זוכים להתמיד בתפלה והתבודדות לאורך זמן? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ה תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אושרי, גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הקשי שאדם נתקל בו בבואו להתבודד, הוא מפני שהוא רוצה להתבודד שעה שלמה, או כל היום, ומחמת שאינו יכול, אז הוא לא מתבודד בכלל.

אבל באמת אדם צריך לדעת, שכיון שמלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא - לכן כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו אשר אין לתאר ואין לשער כלל. ואל יקל בעיניך דבור אחד, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב כל דבור שמדברים עמו יתברך, ואם היו בני אדם יודעים

מעלת כל דבור למעלה בשמים, היו מתמידים בזה בכל יום ויום ובכל שעה ושעה וכו', כי כל דבור שמדברים אליו יתברך זה מזעזע את כל העולמות, ואת זה אי אפשר להסביר בפה, ומכל שכן בכתב.

ואם תהיה חזק לדבר אפלו דבור אחד, תמשך לדבר עוד דבור ועוד דבור, עד שתהיה רגיל לדבר תמיד אליו יתברך.

והעצה הכי טובה - להתחיל עם חמש דקות, ולכן הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בכל יום לפחות במשך חמש דקות, והלאי שתוכל לגנב בכל יום מדי פעם עוד חמש דקות, וזה לא כל כך קשה, אבל למעלה בשמים, חמש דקות מזעזעות את כל העולמות, כי אפלו דבור אחד שמדברים אליו יתברך, זה דבר גדול מאד, ומוהרנ"ת ז"ל אמר: "גרויסע פינף מינוט" - חמש דקות גדולות! כי זה דבר גדול מאד, ויכולים לפעל אז הרבה דברים.

ולכן אל תהיה בטלן, רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ט): 'עקר החיות מקבלים מהתפלה, כמו שכתוב (תהלים מב, ט): "תפלה לאל חי"', ומי שמרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מרגיש שזו כל החיות שלו. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, אלא הוא מחדיר בעצמו את אמתת מציאותו יתברך, עד שמרגיש שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, ואז הדבורים שמדבר עמו יתברך, הם עם אמת, כאשר ידבר איש עם רעהו.

ורואים בגשמיות, פעם אדם מדבר עם חברו קצת, פעם יותר, ופעם שעה וכו' וכו', כמו כן ויותר מכך, אדם צריך להרגיל את עצמו להיות כל כך דבוק בו יתברך, שבכל פעם שרק צריך לדבר אליו יתברך, יהיה רגיל לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו.

ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קנד): 'שהעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על ידי ענין פראסטיק (פשיטות). שהיה מדבר הרבה ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות, ועל ידי זה דיקא הגיע למה שהגיע. ואמר: אם הייתי יודע שהשם

יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר, שהיה מזדרז כל כך בעבודתו, עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה - היה עושה ביום אחד). והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר: איי איי פראסטיק. גם אמר: שדבר עם כמה צדיקים גדולים, ואמרו גם כן, שלא הגיעו למדרגתם כי אם על ידי ענין פראסטיק - שעסקו בעבודתם עבודת השם יתברך בפשיטות גמורה בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל ידי זה דיקא הגיעו למה שהגיעו; אשרי מי שיקים את זה, ואז טוב לו בזה ובבא לנצח נצחים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרכא.

למרות היחוס הרם שלנו, ילדינו מתרחקים אט אט מהיהדות ומחיי תורה

שאלה:

מאת דבורה: שלום לצדיק הקדוש מיבנאל. אני נצר לשושלת של רבנים קדושים וטהורים, וגם בעלי באמסופחה של תלמידי חכמים גדולים. אך לדאבוני, למרות היחוס הרם שלנו, הילדים שלנו מתרחקים אט אט מהיהדות ומחיי תורה.

אני הולכת אתם בדרכי נעם, משוחחת אתם בעדינות ומנסה להחזיר אותם לתלם, אך מעלה חרס בידי, והם ממשיכים

בשלהם ומתרחקים עוד ועוד. הלב שלי נקרע לגזרים כשאני
רוצה איך הם מתדרדרים.
מה אני יכולה לעשות כדי לעורר את לבם בחזרה לאמונה
ועבודת השם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי, כ"ו תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל דבורה, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

ענין חנוך זה דבר עדין מאד, ולצערנו הרב, לא כל ההורים
יודעים איך לחנך את הילדים שלהם. בדרך כלל, כשקונים מוצר,
מקבלים גם הוראות הפעלה וכו', מה שאין כן, ילדים שגולדים לא
באים עם הוראות הפעלה וכו', כי כל בן ובת הם אחרים לגמרי
ושונים זה מזה, כי מדברים פה מנשמות, וחכמינו הקדושים אמרו
(תנחומא פנחס א): 'ברוך חכם הרזים, כשם שאין פרצופיהם שוין זה
לזה, כך אין דעתם שוין זה לזה, אלא כל אחד ואחד יש לו דעת
בפני עצמו'.

ולכן להיות הורים המחנכים את ילדיהם, זו העבודה הכי קשה,
כי כל בן וכל בת שונים לגמרי אחד מהשני, וההורים צריכים לדעת
איך להתנהג עם כל אחד מהם כפי דעתו והכנתו וכו', וכודאי זו לא
עבודה קלה, כי ההורים בעצמם סובלים סבל גדול וכו', הן עניות
ודחוקות וכו', הן שהם בעצמם באים משני עולמות נפרדים וכו',
והן שהם בעצמם לא מסתדרים ביניהם וכו', כל מיני בעיות שיש
להורים בחיי היום יום, ולכן אין להם כבר עצבים עבור ילדיהם
וכו', ומזה בא שההורים מאבדים את הקשר עם ילדיהם. ולא עוה,
אלא כשהאבא עצבני והוא נותן מכות לילדים וכו', על ידי זה הוא
בונה מחיצה בינו לבין ילדיו וכו', עד שנוצרים בלבם נתוק ורחוק
מאביהם וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן כז): 'הבנים
שוטים כשאביהם כעסן'; כי טבע של ילד שתמיד שואל את האבא

על כל דבר: "מה זה?" "איך זה?" "מי זה?", ואם האבא כעסן, אזי הוא מגרש את הילד ואומר לו: "לך מפה, תעוף מפה" וכו', ומספן הילד, נשאר שוטה, כי אין מי שיסביר לו כל דבר שהוא מתקשה להבין...

וכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות פעס סימן כד): 'על ידי פעס - מולידין בנים שוטים'; כי הכעסן והעצבני מאבד את עשתונותיו לגמרי, ואין לו זמן לילדיו וכו', ובצורה כזאת, איך הילדים יכולים לגדל ילדים נורמלים, בשעה שהאבא הוא תמיד פועס וצורח ונותן מכות רצח לילדיו? וכמו כן גם האמא, אם אין לה סבלנות לילדים מאיזו סבה שרק לא תהיה, והיא תמיד צורחת על הילדים וכו', משפילה אותם וכו', מכנה אותם בשמות גנאי וכו', מקללת וכו', איך ילדים יכולים לגדל אחר כך נורמלים? ולמה שישארו ביהדות? הרי ראו דגמא שלילית בבית.

חננוף צריך להתחיל בבית בין ההורים, אבא ואמא צריכים לחנוף קדם את עצמם להתנהג בדרך ארץ זה לזו, שתהיה ביניהם הבנה הדרית ואהבה גדולה, ולא יריבו ביניהם, אלא יחליטו מה הם רוצים בחייהם. ושיזהרו מאד שלא לדבר לשון הרע ורכילות וליצנות על אף אחד וכו', שתמיד תהיה אוירה רגועה בתוך הבית וכו', אזי הילדים רואים ולומדים דגמא חיה, וזה האלף-בית והיסוד בחנוף כדי לזכות בילדים טובים וממשמעים וכו'. מה שאין כן, כשהילדים לא רואים את הדגמא הזו, אלא ההפך מכל זה וכו', אזי אין פלא שהילדים אחר כך מחפשים חם ואהבה בחוץ וכו', ולבסוף מגיעים למקומות הנוגדים את רצון ודעת ההורים וכו', ולכן אין פלא שיש כל כך הרבה נושרים וכו', ואחר כך זו כבר בכיה לדורות, כי פיון שמאבדים את הבן או את הבת וכו' - קשה מאד להחזיר אותם חזרה וכו'.

והנה העצות לזכות לילדים טובים וממשמעים, ההולכים בדרך אבותיהם ואבות אבותיהם:

א. להרבות בתפלה יומם ולילה על הצלחת הילדים, ולהוריד הרבה דמעות להקדוש-ברוך-הוא שיזכו לילדים טובים, ושיקבלו את החנוך הטוב ביותר, ויגדלו תלמידי חכמים אמתיים, ויהיו לאות ולמופת לכלם, כי אין עוד דבר שמועיל להצלחת ילדים, כמו תפלת אבות על בנים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק יח): 'מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות. ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עברה ולידי דבר מכער. מה היה עושה? בכל יום ויום היה מכניסן לבית פנימי, וישב ומשמרן בבית החיצון, ומתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר כדי שלא יהא אחד מהן בא לידי עברה ולידי דבר מכער. אמרו, לא יצאת אותה שנה ולא שנתה ולא שלשה, עד שבא עזרא והעלה את ישראל מבבל, והעלה אתו כהן עמהם, לא נכנס אתו כהן לבית עולמו, עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהונה מבניו ומבני בניו עד חמשים שנה, ואחר כך נכנס אותו כהן לבית עולמו, ועליו הכתוב אומר (תהלים לו, א): "בטח בהוי"ה ועשה טוב" וגו'.

ומספרים על החת"ם סופר זי"ע, שבא אליו פעם תלמידו המהר"ם א"ש ודבר עם רבו בלמוד כדרךכם, ובאמצע התערב בנו הכתב סופר זי"ע. ולפני שנפרדו שאל התלמיד את רבו: "איך זכיתם לבן תלמיד חכם כזה?" ענה ואמר החת"ם סופר (והראה באצבעו על כובעו): "אתה רואה את זה? כל לילה מלאתי את הכובע הזה עם דמעות, שאזכה לילדים טובים". הרי שלך לפניך איך זוכים לילדים טובים.

וכן מספרים, שפעם בא אדם עם בנו אל החפץ-חיים זי"ע, ובקש ברכה שבנו יהיה בדיוק כמו החפץ-חיים, ענה ואמר לו: "אם אתה רוצה לזכות לבן כמוני - תאמר הרבה תהלים". ענה האבא ואמר: "אני מרבה לומר תהלים בשביל הצלחת בני". גם החפץ-חיים

מכסאו והוציא מארון הספרים ספר תהלים ישן ומקמט ומלא כתמים וכו', והיה נפוח מרב דמעות, והראה לאבא, ואמר: "זה התהלים של אמי, עליה השלום, כל כך הרבה היא בכתה על הצלחתך, וזה מה שהועיל לי". "האם אתה אומר כך תהלים"? שאל החפץ-חיים, "האם התהלים שלך גם כן נראה ככה"?

רואים מכל זה, שתפלת אבות על בנים - מועילה מאד מאד, וגם רבנו ז"ל הפליג במעלת אמו עד כדי כך, שבקש, שבשעה שיזכירו אותו בעת התפלה, שיזכירו אותו בשם אמו, כי אמו מרת פייגא, עליה השלום, היתה צדקת גדולה, ובמשך כל חדשי הריונה שפכה דמעות רבות בתפלה, שהולד הזה יהיה צדיק גדול מאד מאד, וכן אחר שגולד היתה דרפה לקחת את העריסה עם התינוק, ולהביא אותו יום יום אל ציון סבה הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, והניחה את העריסה שם ושפכה דמעות כמים, שהילד הזה יהיה צדיק גמור, והרבתה להתפלל עליו וכו', ורבנו ז"ל החזיק לה טובה על זה מאד.

רואים מזה, שהדבר הראשון בחנוכה - שההורים צריכים לשפוף דמעות כמים בכל יום ויום על הצלחת הילדים שלהם, ולצערנו הרב אין להורים סבלנות לילדים בכלל וכו', ומכל שכן שאין להם זמן וסבלנות ועצבים להתפלל על הצלחת ילדיהם וכו', וממילא כשגדלים - כבר מאחר מאד.

ב. יסוד היסודות בחנוכה זה רק אהבה, ועקר האהבה - לא להשתעשע אתם וכו', כי על זה אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן נט): 'מסגל יותר לבנים - להיות רחוק מהם. לבלי להיות דבוק בהם לשעשע בהם בכל פעם, רק לבלי להסתכל עליהם כלל'; כי אהבה זה לא נקרא שמשתעשעים עם הילדים ומנשקים אותם וכו', אין זו נקראת אהבה וכו', אין זו אלא 'אהבה עצמית' שאוהב את עצמו, ונהנה שיש לו ילדים חמודים כאלו וכו'. אהבה אמיתית היא תמיד לדאג להצלחת ילדיהם וכו', אבא ואמא צריכים תמיד להכניס בילדים בטחון עצמי, שהם כן יכולים, והם כן יצליחו, והילדים צריכים לשמע את זה מאה

פְּעָמִים בְּיוֹם: "אַתֶּם בְּנֵי יְכוּלִים! אַתֶּם בְּנֵי מְצַלְחִים!" תְּמִיד לְדַבֵּר אֶתֶם
 רק חיובי, להגביה אותם, ולתת להם מחמאות וכו', וכו', אזי יכולים
 לצפות שהילדים יגדלו מצלחים ביותר.

כי יסוד גדול מעקרי החנוך הוא, לבנות את מהות הילדים, כי
 טבע של ילדים שמשתכלים על ההורים וכו', ואם ההורים משבחים
 ומפארים אותם, ומגדילים אותם, ותמיד נותנים להם מחמאות וכו' -
 הילדים יגדלו בריאים בנפשם ובשכלם וכו', מה שאין כן, כשהילדים
 שומעים בכל יום לכל הפחות מאה פעמים: "אתה שלומיאל וכו',
 אתה לא שווה לשום דבר וכו', ממך כבר לא יהיה בן אדם וכו', תעוף
 מפה ותצא מפה" וכו', כל מיני כנויים והשפלות וכו', ומי אומר
 שנותנים עוד מכות רצח וכו', על פי רב על לא דבר, רק מפני שהאבא
 או האמא עצבנים וכו' - מה כבר רוצים שיצא מהילדים האלו?

וצריך לדעת, שבאמת על פי הלכה אסור להכות את הילדים,
 כמובא (שלקח ערוך יורה דעה סימן רמ סעיף יט): 'אסור לאדם להכביד עלו
 על בנו וילדקדק בכבודו עמהם, שלא יביאם לידי מכשול. אלא ימחל
 ויעלים עיניו מהם, שהאב שמחל על כבודו - כבודו מחול'; עין שם.
 ואמרו חכמינו הקדושים (מועד קטן יז): 'המכה בנו גדול - חיב בנדוי,
 מפני שעבר על לאו ד"לפני עור לא תתן מכשול" (ויקרא יט, יד). ופרש
 רש"י: שכיון שהוא גדול, שמא יהיה מבעט באביו, והוה ליה אביו
 מכשילו.

וכתב הריטב"א (שם): 'ונראים הדברים, דלא גדול ממש, אלא
 הכל לפי טבעו, שכשיש לחוש שיתריס כנגדו בדבור או במעשה,
 ואפלו אינו בר-מצוה עדין, אין ראוי להביאו לידי חטא של מכה
 אביו, או מקלל אביו, אלא ישדלנו בדברים וכו', עין שם.

והמורה מכל זה, אשר התנהגות אלימה עם הילדים אינה
 מועילה לחנוך מאומה, כי אם מכים אותם או נוהגים בהם באלימות,

מתפתחת בלבם שגאה נגד ההורים, ומחכים ליום שיוכלו לברח מביתם וכו', ואז כבר מאחר.

ולכן ההורה החכם עיניו בראשו, ויודע אשר חנוך ילדיו, שלא יהיו אלימים ובעלי מריבות, ולא ישתמשו אחד נגד השני בקללות ובמלים גסות - תלוי בחנוך עצמו, שיהיה דגמא חייה לילדיו. אבל כאשר נוהגים באלימות פיזית ואלימות מילולית, שהאבא צורח על האמא, או להפך האמא צורחת על האבא, ומשתמשים בכל מיני שמות של גנאי וכו' וכו', אינם יכולים לדרוש מהילדים שילכו בדרך הישר. ואף אם ההורים מתנהגים בדרך ארץ והם דגמא חיה לילדיהם, עם כל זאת עדין צריכים המון רחמים ודמעות רבות לשפוך לפניו יתברך להצלחת הילדים, והרבה סייעתא דשמיא.

כל זה כתבתי לך רק על קצה המזלג נגיעות קטנות בענין חנוך הילדים, והלואי הלואי שזוגות שמתחתנים יקבלו על עצמם להתנהג בדרך ארץ אחד כלפי השני, ולא יגביהו את הקול אחד על השני, ותהיה ביניהם הבנה הדדית ואהבה גדולה וכו' וכו', מהיום שיוצאים מהחפה וכו' ובמשך כל ימי חייהם המשתפים, ומהיום הראשון כבר יתחילו לבקש על ילדים טובים, ילדים מצלחים וכו' וכו', עוד לפני שהילדים נולדים, ואז יכולים לצפות לילדים טובים וממשמעים ומצלחים בגשמיות וברוחניות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרכב.

האם כדאי לנו להצטרף ולקנות בית באחד הפרויקטים שמתכננים לבנות כעת ביבנאל?

שאלה:

מאת יורם וליאת: שלום רב. אִנְחֵנוּ זוג עם ארבעה ילדים, ומתגוררים בדרום. שמענו דברים נפלאים על הקהלה הקדושה ביבנאל ועל האחדות שיש בין המשפחות, ואנו מאד רוצים לעבר לשם, אך למרות שחפשנו הרבה, לא מצאנו דירה מתאימה.

שמענו שיש כמה יזמים שמתחילים שם פרויקטים של דירות, ואנו שוקלים להצטרף לאחד הפרויקטים. האם כדאי לנו לעשות זאת? נשמח מאד אם הצדיק יוכל לענות לנו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי, כ"ז תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל יורם וליאת, שיחיו נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם.

קדם שנכנסים לגור במקום, צריכים לבוא ולהתרשם ממנו, וכן צריכים לראות אם זה מתאים לאפי שלכם, וכן בענין החנוכה וכו', קדם כל צריכים לבוא ולראות הכל במו עיניכם ולהתרשם וכו', אין דבר כזה להכריח את מישהו לבוא לגור בכח וכו', כי חכמינו הקדושים אמרו (סוטה מז): 'חן מקום על יושביו'.

ולכן הייתי מיעץ לכם קדם לבוא ולראות ולהתרשם, ואחר כך אתם בעצמכם תחליטו, אף אחד לא יכול להחליט בשבילכם.

עכשו בונים הרבה דירות, וכל מה שבונים - בונים לאנשי שלומנו חסידי ברסלב, וכל היזמים שמפרסמים שבונים שכונות וכו',

הכל זה בשביל אנשי שלומנו חסידי ברסלב, ולא יועיל לאף אחד שום דבר וכו'.

חסדי השם יתברך שבנינו קהלה קדושה, חממה של אמונה, מקור של חסד ממש לתפארת, ביבנאל, שעד עכשו היה שם מדבר שם מהיהדות, ומאז שיסדו את יבנאל בשנת תרס"א עד שבאנו לשם, לא היה זכר של יהדות וכו', ותהלה לאל היום המקום פורח ברוחניות, וכל המבקר בו - משתומם למראה עיניו, ונדמה לו שהוא נמצא בירושלים או בבני ברק או בברוקלין, בלי שום הגזמה.

קדם כל, יש מנינים רבים לשחרית, מנחה וערבית, מנין אחר מנין, במשך כל שעות היום והערב, החל מתפלת שחרית כותיקין עד תפלת ערבית האחרונה בחצות לילה, שדבר כזה יש רק בעירות הגדולות, אבל לא באיזו מושבה נדחת שמעולם לא ידעו היכן היא על המפה וכו'.

אחר כך, יש לנו מקוה מפאר ענקי לגברים עם שלשה בורות לטבילה, וכן יש לנו מקוה טהרה מפאר לנשים (אגב, שמסגל מאד לפקידת עקרות, כי נבנה במסירות נפש הכי גדולה, במחירת כמו ברוסיה לפני שבעים שנה).

ועל כלם יש לנו בית התבשיל - 'אהל אברהם' - שמחלק אכל ושתיה בחנם לכל רעב וצמא, ובכל יום מיד לאחר תפלת ותיקין עד עשר בערב הוא פתוח לכלם - גברים ונשים וילדים, ובכל יום מחלקים קרוב לאלף מנות של אכל טרי וטעים.

מלבד זאת, יש לנו כולל לבעלי בתים - 'אור המאיר', שלומדים שם קרוב למאה אברכים, וכן כולל להוראה - 'תפארת בנימין', שלומדים שם חמשים אברכים את ההוראה.

ויש לנו פעוטונים, גנים לבנים ולבנות, בית ספר וסמינר לבנות,

תּלְמוּד תּוֹרָה לְבָנִים, וּיְשִׁיבָה קִטְנָה וּיְשִׁיבָה גְדוּלָה לְבַחוּרִים מְצִינִים,
וְכֵן יֵשׁ לָנוּ יְשִׁיבָה שֶׁל בְּעָלֵי תְשׁוּבָה, וּמְדַרְשֵׁיהָ לְבַעֲלוֹת תְּשׁוּבָה.

אֲשֶׁרֵי עַיִן רְאֵתָה זֹאת אֵיךְ שֶׁהֶמְקוּם שׁוֹקֵק יְהִדוּת, וַיֵּשׁ לָנוּ
בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם שֶׁשָּׂה שְׁעוּרִים נִפְרָדִים בְּדֶף הַיּוֹמִי.

וְאֵל לָנוּ לְשַׁכַּח, שֶׁהַמְדַּבֵּר הוּא בְּמוֹשָׁבָה רְחוּקָה שֶׁלֹּא הֵיְתָה
מִפְּרִסְמָת, וְכַמְעַט בְּלִתי נוֹדַעַת, וְעַכְשָׁו, תְּהִלָּה לְאַל, יֵשׁ כְּבָר לְמַעֲלָה
מְאַרְבַּע מֵאוֹת מִשְׁפָּחוֹת חֲסִידֵי בְּרַסְלָב, וְעַכְשָׁו בּוֹנִים אֶלֶף דִּירוֹת
חֲדָשׁוֹת בְּשִׁבִיל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁנִזְכָּה לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

הַמֵּאֲחִיל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תּרַכַּג.

**אֲמַרְתֶּם שֶׁתְּקוּן הָאָדָם תְּלוּי בַּהֲפָצַת תּוֹרַת רַבֵּנוּ.
מַה הַהֲסָבֵר לְכַף?**

שְׁאַלָה:

מֵאֵת נֵתָן: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב. הַתְּקַרְבָּתִי לְחֲסִידוֹת בְּרַסְלָב
דָּרָךְ הַסְּפָרִים שֶׁל הָרַב, וְשִׁמְתִי לֵב שֶׁבְּסִפְרֵיכֶם אֲתֶם מְרַבִּים
לְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַפָּצַת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּי נַחְמָן, וְכַתְּבֶתֶם שֶׁתְּקוּמוֹ
שֶׁל הָאָדָם תְּלוּי בְּעֵינֵי זֶה, דְּהֵינּוּ בַּהֲפָצָה.

אֲשַׁמַּח אִם הָרַב יוּכַל לְהַרְחִיב בְּעֵינָיו, וְלַהֲסָבִיר לִי מִדּוּעַ צְרִיכִים
לְצַאֵת לְרְחוּבוֹת וְלַהֲפִיץ, וְלֹא מִסְפִּיק שֶׁאָדָם יֵשֵׁב בְּד' אֲמוּנוֹתָיו,
וַיַּעֲסֹק בְּלִמּוּד תּוֹרָה וּבַעֲבוּדַת הַשֵּׁם?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ח תמוז, ה'תשע"ב

שלום וברכה אל נתן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן יד) על הפסוק (ירמיה טו, ט): "אם תוציא יקר מזולל", ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פה.) אלו שמקרבנים בני אדם לעבודת השם ותברך, וזה נקרא מוציא יקר מזולל - מזילותא דגלותא וכו', וזה תקונו לפגם הברית.

הינו מי שיודע שפגם בבריתו, ונכשל במה שנכשל, העצה שישתדל לקרב רחוקים, ובזכות זה ימחלו גם לו וכו', ואי אפשר לקרב בעלי תשובה, אלא על ידי תורה, כמו שכתוב (משלי ה, טז): "יפוצו מעינותיה חוצה", שצריך להשקות אותם שהם מבחורין, להודיע להם הדרך ילכו בה וכו', עין שם.

ומוהרנ"ת ז"ל הניח לנו צנאה ארבעה ימים לפני הסתלקותו ואמר אז לאנשי שלומנו: "העבדא שלכם יהיה יפוצו מעינותיה חוצה", וכן רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לנסע נסיעות ולקרב רחוקים. וספר רבנו ז"ל משל המבאר היטב את החובה המטלת עלינו לקרב אנשים אל השם ותברך (חיי מוהר"ן סימן תמז): פעם אחת היה גביר גדול, שהיו לו כמה אלפים ורבבות. עשה העשיר הנ"ל פקדה, ואמר: כל מי שצריך ללוות מעות יבוא אצלו והוא ילוהו. מסתמא היו על זה קופצים הרבה, וכאו אצלו אנשים הרבה ולוו אצלו מעות. והגביר היה אצלו פנקס על כל החובות. פעם אחת לקח הפנקס בידו והתחיל לעיין בו, וראה שהוציא הרבה מעות מאד על עסק ההלוואות, ואין איש שם על לב שיבוא להחזיר ולפרע לו מה שלווה ממנו. מסתמא חרה לו על זה, והיתה לו עגמת נפש.

בתוך הלווים, היה איש אחד שלווה גם-כן אצל הגביר, ואבד והפסיד המעות באיזה משא-ומתן עד שלא היה לו ממה לפרע חובו

והיו לו יסורים גדולים מזה שאין לו לפרע חובו. והתישב האישי בדעתו, שעל-כל-פנים צריך להתראות פנים עם הגביר ולספר לו כל לבו, באשר שהוא אנוס בדבר וכו', ובא אצל הגביר והתחיל לספר לפניו לבו באשר שאיך שקבל אצלו מעות בהלוואה והגיע זמן פרעון ואין לו ממה לשלם כי הפסיד המעות, ואינו יודע כלל לשית עצות בנפשו, מה לעשות בזה.

וענה הגביר ואמר לו: מה אכפת לי המעות המגיע אצלך? כי מה נחשב אצלי סך קטן כזה שאתה חייב לי כשתסלק, או להפך, נגד סך הפולל מההלוואות אשר עולה לאלפים ולרובבות? על-כן רצוני שתלך אצל כל הלואים שלי ותתבע אותם, ותזכיר אותם שהם חייבים לי כל כך מעות, ולמה אין מסלקין לי. ואפלו אם לא יפרעו ויסלקו את הכל רק כל אחד יתן ויסלק מעט מחובו, גם-כן יעלה אלפים פעמים כמו סך כל החוב והלוואה שלך.

והנמשל מובן: שכשאדם חוטא וכו', ובא לבכות להקדוש-ברוך-הוא שהוא מאד מתחרט למה חטא ולמה עשה שטיות בחיים, ורוצה לחזור בתשובה, אבל קשה לו כי הרע מתגבר עליו וכו', אומר לו הקדוש-ברוך-הוא: לך תגבה את החובות אצל שאר האנשים, הינו שתעורר אותם בתשובה שלמה שיחזרו אלי וכו', ואפלו שלא יחזרו בשלמות, רק כל אחד יקים כמה מצוות, זה כבר שוה אצלי פי מליונים ממה שאתה חייב לי וכו'. ואם תגבה לי חובות של אחרים - אז אני ימחל גם את החוב שלך, הינו אם תחזיר בני אדם בתשובה - אזי אני ימחל גם את העוונות שלך. רואים מזה את גדל המעלה של מי שהולך להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, ומקרב רחוקים.

ולכן זה דבר גדול מאד מאד, וכל מי שיודע שחטא ופגם כל כך בימי חייו וכו', שיצא להפיץ את אור רבנו ז"ל, ויקרב רחוקים, וכבר אמר וזהוהירנו רבנו ז"ל (ת"י מוה"ר"ן סימן תקמג): 'לקרב נפשות להשם יתברך, להשתדל לדבר הרבה עם בני אדם כדי לעוררם ולהשיבם לקרבם להשם יתברך. ורצונו היה אפלו לדבר עם בני העולם שיחות

חלין בעסקי העולם, אולי יצמח ויתגלגל מזה דבורים שיפוררו אותם להשם יתברך, ואפלו אם לא יפעל כי-אם תנועה בעלמא, שיכנס בהם איזה הרהור תשובה או התעוררות לפי שעה, גם-כן טוב מאד. מכל-שכן שיכול להיות שפרכות הימים, כשידבר עמהם ויחזר וידבר, אולי יזכה לעוררם באמת להשם יתברך ולקרבם לעבודתו יתברך, אשר אין דבר גדול מזה וכו'. וקרא את אנשי שלומנו שלא רוצים לעסק בזה 'עצים יבשים' שלא מוציאים פרות וכו', ובזה אותם מאד' וכו', עין שם.

ועל כן אשרי מי שמודה על האמת שהוא חטא ופגם הרבה, וחוזר בתשובה שלמה, ועוד מחזיר אחרים בתשובה, ואין עוד דרך להחזיר אחרים בתשובה, כמו הפצת ספרי רבנו ז"ל, שזה בעצמו כבר עושה את העבודה וכו', כי בזה שנותנים לאחד קונטרס וחוכרת וכו', שזו תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל - זה בעצמו כבר עושה את הפעלות. כמו שאנחנו רואים בחוש, שאלפים ורכבות אנשים התקרבו אל רבנו ז"ל דיקא על ידי הקונטרסים והחוכרות האלו שמחלקים על הרחובות, והאמת עדה לעצמה. ולכן זה דבר גדול לצאת מדי פעם להפיץ, ועל ידי זה ימחל לו הקדוש-ברוך-הוא גם על עוונותיו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרכד.

מאז שהחתנה שלי התבטלה, אני יכול להתרכז בשום דבר, וקשה לי מאד

שאלה:

סאת אליהו: לפני כשמונה חדשים הייתי אמור להתחתן, אף בגלל אי-הבנה מצערת ביני לבין הבחורה - החתנה התבטלה. כמובן שלשנינו הייתה עגמת נפש והרבה צער. הבעיה היא, שמאז, אני לא יכול להתרכז בשום דבר, וקשה לי להשתחרר מהסיטואציה הכואבת שעברתי ולהמשיך הלאה. אנא, כבוד הרב, עזר לי!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אליהו, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי זה צער גדול מאד מאד כשעומדים להתחתן ולבסוף מתבטלת החתנה וכו', אבל צריכים לדעת שזה הכל סודות ורזין נסתרים, פי לכל אחד יש כמה וכמה זיווגים ושידוכים, כמו שאמר רבנו ז"ל (ת"י מוהר"ן סימן תקצה): 'שכל איש יש לו כמה וכמה זיווגים, רק שיש בזה כמה בחינות שונות וענינים נפלאים. כי מכל הדבורים שמדברים בעניני השידוכים, אף-על-פי שאינם נגמרים, זה בעצמו בחינת זיווג ושידוך. ולפעמים יושבים בני אדם בכתייהם ואומרים: "שראוי שזה ישא את זאת", ועל-ידי-זה נגמר בחינת הזיווג של זה האיש עם אותה האשה. ולפעמים באים שדכנים ומדברים השידוך אבל אינו נגמר, וגם זה בחינת זיווג ושידוך, ובודאי היא בחינת זיווג יותר מהראשון. ולפעמים נוסעים לעשות השידוך ובעת הגמר נפרדים מאיזה סבה. ולפעמים נגמר השידוך ואחר-כך מפסיקים הקשר של תנאים. ולפעמים באין לידי נשואין ואחר-כך בסמוך נעשה גט

ביניהם. ולפעמים אינו נעשה הגט עד אחר איזה זמן, וכיצא בזה כמה בחינות שיש בעניני השדוכים והזווגים שאינם נגמרים אחר-כך, אבל כלם הם בחינת זווגים שלו.

כי כל אחד יש לו כמה זווגים, רק שאצל זה נגמר איזה זווג שלו על-ידי איזה דבור בעלמא שמדברים מזה השדוך, ולפעמים על-ידי איזה דבור יותר או על-ידי איזה התקשרות או נסיעה או עבדא בשביל השדוך לפי שעה וכו' כנ"ל. וזה הדבר הוא ענין נפלא ונורא שלא נשמע כזאת - שהדבור בעלמא שמדברים מהשדוך זה בעצמו הוא בחינת שדוך'.

וכן מובא (ספר המדות אות חתון סימן ז): 'השדוך שדוברים, אף על פי שאינו נגמר השדוך בעצמו - גם זה מן השמים, והשדוך לחוד עושה רשם בו ובה'; ולכן ראה מה לפניה, וששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותה, בודאי זה כאב מאד מאד גדול, אבל מאחר שקרה כבר מה שקרה צריכים להתחזק ולא לפול ביאוש, כי מי יודע נסתרות נפלאות וכו' וכו'.

בשביל זה עצה טובה לכל בחור ובחורה - שלא ירבו להפגש יותר מדי לפני החתנה וכו', וכן שלא יתכוזמן רב בין הארוסין לבין הנשואין וכו', כי ברוב הפעמים על ידי דבורים מיתרים שאינם במקום וכו', יוצא מזה אחר כך פרוה. ולכן החכם עיניו בראשו שלא יפטפטו יותר מדי, כדי שלא יבואו לידי וכוחים, כנהוג אצל בני הנעורים.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותראה, שאם היא באמת הזוג שלך - היא תחזר, ואם לא - עדיף שנפרדתם עכשו מאשר שהייתם מתחתנים והייתם מתגרשים וכו', שאז הכאב יותר גדול.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרכה.

אני רוצה להתאורר, אך אמא שלי מתנגדת שאטיל מחוץ לבית

שאלה:

מאת שרי: שלום לרב. תודה רבה על התשובות הנפלאות, רואים איך שכל תשובה קולעת למטרה.

יש לי חסר הסקמה עם אמא שלי בדבר מסים, וסכמנו בינינו שנגה כפי מה שתפסקו: אני בחורה בת שבע-עשרה, ומדי יום אני יוצאת לסיבוב בשכונה עם אחת מהחברות שלי. בגלל שעכשו אני לא נמצאת במסגרת כלשהי, ורוב היום אני בבית, אני זקוקה להתאוררות הזו כמו אור לנשימה, כי מי שינשב כל היום בבית יכול להשתגע.

למרות שהאזור שלנו הוא אזור חרדי, אמא שלי חוששת מאד ומעדיפה שלא אצא מהבית בערבים, כי לדבריה המציאות היא שבימינו גם האזורים החרדיים מסכנים מאד.

אשמח מאד אם תביעו את דעתכם בענין, ותודה לכם על כל החזקים, שרי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום רב אל שרי, תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי, אין לך בעיה עם האמא שלך וכו', אלא יש לך בעיה עם עצמך וכו', כי את חושבת שהאמא רוצה את הרע ממך וכו', אך האמא צודקת במאה אחוז. היום הרחובות הפקר, ויש כל מיני תמהונים ומפקרים וכו', שבקלות יכולים לפתות בת לשטיות וכו', ולא בחנם אומרים חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה יא, סימן ה): "וישמרוך" – בבנות, שצריכות שמירה.

ולכן את צריכה להיות גאה עם האמא שלך ששומרת עליך, וזה בא מרב אהבה שהיא אוהבת אותך וכו'. בודאי אסור לבודד בת משאר הבנות וכו', אבל את יכולה לצאת להתאורר עם החברות פעם בפית שלך, ופעם בכתיים של חברות וכו', אבל לא להסתובב ברחובות אפלו באזור חרדי, כי כבר אמר דוד המלך (תהלים מה, יד): "כל כבודך בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (תנחומא וישלח ו): 'אמר רבי יוסי: כשהאשה מצנעת את עצמה בתוך הבית - ראוייה להנשא לכהן גדול, ותעמיד כהנים גדולים, שנאמר "כל כבודך וגו'". אם תכבד עצמה בתוך הבית, ממשבצות זהב לבושה" - תנשא למי שכתוב בהן (שמות כח, לט): "ושבצת הכתנת שש". אמר רבי פנחס הכהן בר חמא: בזמן שהיא צנועה בתוך הבית, כלשם שהמזבח מכפר - כך היא מכפרת על ביתה, שנאמר (תהלים קכח, ג) "אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך". ואין ירכתי אלא מזבח, שנאמר (ויקרא א, יא): "ושחט אותו על ירך המזבח". דבר אחר: "אשתך כגפן פוריה", אימתי היא "כגפן פריה"? בזמן שהיא "בירכתי ביתך", ואם עשתה כן - "בניך כשתילי זיתים" - תעמיד בנים נמשחין בשמן המשחה סביב'.

הרי שלך לפניך. ותחשבי על כך - איזו זכות יש לאמא ששומרת על הבנות שלה שלא תסתבבנה סתם ככה על הרחובות אפלו באזור חרדי.

ולכן איעצה, שפעם תלכי את אל החברות בביתך, ופעם הן תבואנה לבית שלך, או שתשבנה במרפסת של אחת החברות וכו' אבל סתם להסתובב ברחובות כדי להתאורר זה מאד מאד מספן, בפרט בעתים הללו שלא חסרים פוחזים.

העקר תזכרי טוב: מה שעושים להורים וכו' - מקבלים חזרה אחר כך מהילדים וכו', ולכן צריכים מאד מאד לשמור על כבוד אב ואם, וכך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק כו): 'כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם

רק ש'יכבד אב ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי פרשה כג סימן ב): 'חמורה שבחמורות - כבד את אביך ואת אמך'; ואמרו (קדושין ל:): 'שלשה שתפין הן באדם, הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני'; רואים מזה שאם מכבדים את ההורים - בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרכו.

**בזמן האחרון שום דבר לא מצליח לי,
ואני מרגיש דכאון ומרמור**

שאלה:

מאת איתן: שלום וברכה, וברכת רפואה שלמה והחלמה מהירה לכבוד הרב. בזמן האחרון שום דבר לא מצליח לי, ואני מרגיש דכאון ומרמור, וכאלו שזה לא מספיק, לפני כמה ימים שלחו לי מכתב תביעה וזמון למשפט בעקבות תאונה שקרתה לפני שנה, ומאז אני מאד מטרד ומפחד. למה אני סובל כל כך ושום דבר לא מצליח לי? אני ממתין לתשובתכם ועצתכם בכליון עינים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל איתן, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות והרצונות שלך, יתקבלו בשמים לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אתה צריך לדעת, שכל הצרות שאדם סובל בגשמיות וברוחניות, זה רק בא מחמת חסרון השמחה, כי אם אדם היה תמיד שמח ורוקד מרב שמחה, ועושה כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה - היה מצליח בחייו, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א): 'מי שהוא שמח תמיד על-ידי-זה הוא מצליח'; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כד): 'שלזכות להגיע לשמחה, זה יותר קשה מכל העבודות שבעולם, כי טבע של אדם שנמשך תמיד אחר העצבות, המרירות והדכאון וכו', ואמר שגם חכמי הרופאים אמרו שכל המחלות והחלאים רעים באים לאדם רק מחמת חסרון השמחה' וכו'.

ולכן צריכים להתאמץ ביתר שאת וביתר עז להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל, ולהפך - העצבות והמרר שחורה מביאות לאדם את כל המחלות, ולכן תכריח את עצמך להיות בשמחה, וחקמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום - שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום - מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם'. ולכן ראה לחטוף שמחה ולהיות תמיד בשמחה, ועל ידי זה תמשכנה עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

ולכן אני מאד מאד מבקש אותך שתמסור את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר

ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מרחק להכריח את עצמך עם כל הכחות להיות רק בשמחה, כי בשאדם שש ושמש - שום קלפה וסטרא אחרא לא יוכלו לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין בן הקדשה היא רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא נמצא בקדשה וכו', או אם הוא שרוי בטמאה וכו', שישתפל איך שהוא מחזק את עצמו להיות בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין-סוף ברוף-הוא.

ודע לך, ששמחה היא אור כל כך גדול, שאי אפשר להגיע אליו אלא על-ידי תפלה, ולכן תתפלל בכל יום את התפלה הזו שתזכה להגיע לשמחה, ויאיר עליך אור השמחה, ועל-ידי-זה תצליח דרכך, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח:

רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ובשס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע עד לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי - שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכלל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך תתברך, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה. וזכני לאמונה ברוחה ומזככת, שאזכה לדעת בידיעה ברוחה שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרכז.

**מאז שבעלי הפסיק ללמד תורה אין לנו שלום-בית
ואני מרגישה שהבית מתפרק**

שאלה:

מאת אודליה: לכבוד מורנו ורבנו עטרת ראשנו. יהי רצון שתהיה לכם רפואה שלמה ונזכה לראות שוב את זיו פניכם הקדושות ביבנאל עיר ברסלב.

לאחרונה בעלי רונן נאלץ לשנות את סדר יומו כפי שאין לו זמן ללמד תורה, ומאז אני מרגישה שמשהו השתבש - יש לנו בעיות בשלום-בית, אנחנו לא מסתדרים יחד והמצב בכי רע. אני אובדת עצות ומרגישה שהבית שלי מתפרק, כואב לי על הילדים שלי שצריכים לסבל את כל זה, ולראשונה עלה נושא הגרושין, אף אין לי את הכחות לשנות את המצב.

אנא מפור צדיק יקרה תן לי ולבעלי עצה כי רק אתה מחיה את נשמתינו הכבויה. תודה רבה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אודליה ורונן, שיחיו נצח לנכון קבלתי את מכתבכם.

תודה רבה על התפלות ועל האחוליים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא

שכל התפלות והרצונות שלכם, יתקבלו בשמים לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן רסג): 'מענין בני הנעורים ששכיח מאד שנעשה קלקול ביניהם ובין נשותיהם ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לגמרי, חס ושלום. ואמר: שזה מעשה בעל דבר שמניח את עצמו על זה מאד לקלקל השלום של בני הנעורים כדי שיתפסו במצורתו, חס ושלום, על ידי זה. כי הוא אורב על זה מאד לתפסם בנעוריהם על ידי קלקול השלום-בית חס ושלום שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם, והאריך בשיחה זאת, כי זה מאד מאד נחוץ לאברכים לדעת איך להתנהג עם האשה, והאשה צריכה לדעת איך להתנהג עם בעלה וכו'.

ואפילו כשהולכים כבר אל יועץ נשואין וכו', צריכים ללכת רק אל צדיק קדוש שדבוק בו יתברך, ואין לו שום אינטרסים אישיים וכו', ומכל שכן שלא רוצה כסף כדי לעשות שלום-בית וכו', כי לצערנו הרב, היום יש כל מיני אנשים פגומים וכו', שהם אומרים שהם מתמחים בעניני שלום-בית וכו', ולוקחים הרבה כסף וכו', ונקראים מפרסמים לעניני שלום-בית וכו', ובאמת עליהם נאמר מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סא): 'יש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים? ולכן צריכים מאד מאד לשמור מאנשים כאלו וכו'. וכלל זה יהיה בידיכם, אם אחד רוצה כסף כדי לעשות שלום-בית, הוא כבר שקרן גדול מאד, והוא לא מענין שיהיה אצלכם שלום-בית, כי הוא ימשך את זה לכל הפחות לחצי שנה או לשנה, כי הרי זו הפרנסה שלו, וכך אם הוא יגמר עם זה אחת שנים וכו', אז לא יחזרו אליו, ולכן צריכים מאד מאד לשמור מאנשים כאלו, וללכת רק ליועץ נשואין צדיק קדוש הדבוק בו יתברך.

ולכן אני מאד מאד מבקש מכם - עשו כל מה שבידיכם וביקלתכם להשלים ביניכם תכף ומיד ולהתפיס וכו', כי זוג שרבים

ביניהם - גורמים פרוד בכל העולמות, ולא יאבה הקדוש-ברוך-הוא סלח לכם. ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קטז): 'אמרה תורה: שמי שנכתב בקדשה ימחה על המים - לעשות שלום בין איש לאשתו; ואם הקדוש-ברוך-הוא מסכים שימחק, כפיכול, שמו הקדוש, שמחזיק את כל העולם העקר שיהיה שלום בין איש לאשתו וכו', בודאי שאתם צריכים להשלים ביניכם.

וחס ושלום, לא להכניס במחשבה לרגע את ענין הגרושין, כי זה מאד מאד חמור, ובפרט כשיש ילדים, וזכרו היטב מה שאמרו חכמינו הקדושים (גטין ז): 'כל המגרש אשתו ראשונה אפלו מזבח מוריד עליו דמעות'. נשאלת השאלה, למה דוקא המזבח מוריד דמעות, למה לא שאר כלי המקדש, כגון הכיור, השלחן, המנורה, הארון וכו'? אלא המזבח מוריד דמעות, והוא כאומר: "מספיק קרבנות הביאו עלי, ולכן אני לא צריך יותר קרבנות", כי בגרושין מי הקרבנות? הילדים! ולכן המזבח דיקא מוריד דמעות, כי יש עליו מספיק קרבנות, והוא לא צריך שיביאו עליו קרבנות נוספים.

דעו, כי אתם בעצם זוג נחמד וכו', רק נכנסה בכם עין הרע וכו', ומזה בא שאתם רבים, ועל כן בדקו נא את מזוזות ביתכם וכו'.

ולכן אני מאד מבקש מכם למען טובתכם הנצחית ולמען הילדים - השלימו ביניכם! ושמרו על שלום-הבית שלכם, שזה יסוד היסודות, כי בבית שיש שלום-בית - השכינה שורה, ובמקום שהשכינה שורה שם הברכה מצויה, ולכן אתם מרחים לעשות כל מיני פעולות שבועולם שיהיו ביניכם שלום ואהבה, וזה יביא עליכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם, ותשתדלו שאף פעם לא יהיו ביניכם וכווחים ואי הבנות, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות מריבה סימן 10): 'במקום מריבה שם השטן', ולכן צריכים מאד לשמור על השלום-בית, כדי שהברכה תהיה מצויה בתוך ביתכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדכם תמיד, שתהיה לכם הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנו תשכילו ותצליחו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

תרכח.

**פסיכולוג הצייע לי להשתמש בכדורים כטיפול לחרדות
מהן אני סובל. מה דעתכם?**

שאלה:

מאת אדם: שלום וברכה לכבוד מוהרא"ש שליט"א.
לפני כשבוע אחי היה אצלכם, וספר לכם שאני סובל מחרדות
ופחדים. הרב ברך אותי, ואמר שאין ממה לחשש והכל יעבור.
האמת היא שכבר שנים רבות אני סובל מחרדות, ותמיד
הציעו לי ללכת לטיפול אצל פסיכולוג, אך התבישתי, כי לא
רציתי שאף אחד ידע מה שעובר עלי. אך כשראיתי שזו בעיה
אמתית, והיא לא עוברת לבד, החלטתי לעשות את הצעד
ולהפגש עם פסיכולוג. הוא עשה לי אבחון, שמסקנותיו
היו שאני סובל מחרדה נפשית, והמליץ לי להתחיל טפול
בכדורים לתקופה מסוימת.

מצד אחד, אני רוצה לטפל בעצמי ולהרגיש טוב, אך מצד שני
אני מאד חושש שהכדורים ישפיעו עלי לטוח ארוף ושתהיינה
להם תופעות לוואי. מה דעתו של הצדיק בענין?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אדם, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז, וששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך וכו', ועקר ההתחזקות הוא על ידי שתדע שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן ומרחם על בריותיו, כמו שכתוב (תהלים יח, ב): "אַרְחַמְךָ ה'י"ה חֲזָקִי"; רבנו של עולם! זה שאני יודע שאתה רחמן - זה מחזק אותי.

ואתה צריך לדעת, שכל התרדות שלך הן מחמת שאין לך בטחון עצמי וכו', וזה מכניס בך פחד שוא וכו', עד שאתה מפחד מבני אדם, ואתה מסתתר מבני אדם וכו', ואתה לא רוצה ללכת בין בני אדם וכו', וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות פחד סימן כו): 'על ידי דאגה בא פחד'.

ולכן תקח את עצמך בידיך, ותעבד הרבה על מדת השמחה, כי כך גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל המחלות הבאות על האדם, באות רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, שגם חכמי הרופאים אומרים שכל המחלות הרעות באות רק מחמת העצבות והעצלות וכו'.

ולכן תקח את עצמך בידיך ותתחיל לעבד רק על נקדת השמחה וכו', וכן תבנה את הבטחון העצמי שלך על ידי שתרגיל את עצמך לצאת החוצה. ואף שאני יודע, שבהתחלה יהיה לך מאד מאד קשה וכו', תתחיל לעשות צעד אחר צעד, שבהתחלה תשתדל ללכת למפלת או לשאר חנייות לקנות משהו, ואחר כך יותר וכו', וכך תתחיל לצאת מעצמה, ולאט לאט תרגיל את עצמך לדבר עם בני אדם וכו', וזה יבנה לך את הבטחון העצמי שלך.

בודאי טוב מאד ללכת אל פסיכולוג רציני, שיתן לך תרופה נגד חרדות ודפאון פנימי, ואתה לא צריך לספר את זה לאף אחד וכו', כי

אף אחד לא צריך לדעת שאתה לוקח תרופות וכו', אבל עליך לצית מה שהרופא יגיד לך וכו'.

זכר גם זכר מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן סו): 'מי שאינו שומע ומצית לדברי חכמים אמתיים הוא יכול להשתגע. כי עקר שגעון של כל המשגעים הוא רק מחמת שהוא אינו מצית ושומע לדברי הבעלי שכל. כי המשגע, אם היה שומע וצית לדברי אחרים שהם הבעלי שכל - בודאי לא היה משגע כלל, כי אף על פי שלפי רוח שטות ושגעון שלו נדמה לו בברור גמור שהוא צריך לילך קרוע ולהתגלגל באשפה וכיוצא בזה מדרכי השטות ושגעון, אף על פי כן, מאחר שהגדול ממנו אומר לו שאינו צריך לעשות כן, אם היה מבטל דעתו נגד דעת הגדול ממנו בחכמה בודאי היה מתבטל כל השגעון שלו. נמצא שעקר השגעון הוא רק מחמת שהוא אינו רוצה לשמע ולצית לדברי חכמים, והבן הדבר היטב'.

וזה מדבר לאלו הצריכים לקחת כדורים, שהם מסרבים להקשיב לאלו שמבינים, ובכך מחריפה הבעיה שהיתה יכולה להפתר בפשטות, כי היום יכולים לרפאות פחות או יותר את הבעיה הזו וכו', כי יש כדורים שמאזנים את האדם - מצד אחד שלא יהיה יותר מדי היפראקטיבי וכו', ומצד שני שלא יכנס יותר מדי בעצמו וכו' ויהיה עצוב וממרמר וכו', אבל אלו שצריכים לקחת את הכדורים, דיקא הם לא רוצים לקחת את זה וזורקים את זה בכיור או באסלה וכו', וצריכים לשמר עליהם שיקחו את הכדורים, וזו רפואה גדולה מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תרכט.

אינני מסתדר עם החברים בישיבה. האם לעבור לישיבה אחרת?

שאלה:

מאת אביב: שלום וברכה אל כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. חזרתי בתשובה ונכנסתי ללמד בישיבה, אבל לא טוב לי שם, כי אני לא מסתדר עם הבחורים האחרים וכל הזמן יש בינינו מריבות וכוזחים. אני שוקל לעבור לישיבה שלכם ביבנאל, כי אני יודע ששם אוכל לקבל הרבה התחזקות, אבל עדין זה לא מתאפשר לי. איך אני יכול להתחזק בינתיים?
תודה רבה, ארך ימים ושנות חיים יוסיפו לכם בעזרת השם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי, כ"ח תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אביב, נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, כי אם בחור לא מסתדר עם בחורים באיזו ישיבה, אזי לכל מקום שרק יגיע, הוא שוב לא יסתדר עם הבחורים וכו'. ולכן הבעיה תלויה בך, ואם אתה תשתנה לגמרי מן הקצה אל הקצה וכו', אזי בכל מקום שתהיה תוכל להתחבר עם בחורים ותסתדר אתם.

בחור שלא מסתדר עם אחרים, זה נובע או מגאווה וגדלות - שחושב שהוא יותר גדול מכלם, או שמרגיש רגשי נחיתות שאינו שווה לשום דבר וכו', ולכן כל בחור צריך לעבד על מדותיו, שיוכל להסתדר עם כלם, ואז איפה שרק יהיה - יסתדר שמה, ואם הוא לא יעבד על עצמו, איפה שרק יהיה - לא יסתדר עם אף אחד.

בְּעֵינַי לְבוֹא לְיִשְׁיבָה שְׁלָנוּ בִּיבְנֵאל, זֶה לֹא כֵךְ פְּשוּט, כִּי אֵינְנוּ מְכַנְיָסִים כָּל אֶחָד וְכוּ', וְאֵינְנוּ מְחַפְּשִׁים בַּחֲוָרִים עִם בְּעִוּת וְכוּ'.

אֵתָה צְרִיף לְדַעַת שְׁבַחֹור צְעִיר יְכוּל לְהַצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד בְּחַיִּיו אִם יִקַּח אֶת עֲצָמוֹ בִּיָּדָיִם, כִּי כֵךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קִנְבִּי): 'יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְוִרְדָּא' - עֵקֶר יְפִי הַפְּרַח כְּשֶׁעֲדִין בַּצְּעִירוּתוֹ, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמְּדוּת אוֹת תְּשׁוּבָה סִמֵּן עג): 'הַעֲבָדוֹת שֶׁאָדָם עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עָרְכוּ יָקָר מִשְׁנַיִם רְבוּת שֶׁל עֲבוּדָה לַעֲת זְקֵנָתוֹ'. וְלִכֵּן לְמַד הַרְבֵּה בְּסֵפֶר הַמְּדוּת, כִּי הַמְּדוּת הֵן עֵקֶר הָאָדָם, וְאִם תִּתְנַהֵג בְּמְדוּת טוֹבוֹת אֲזִי כָּלֵם יֵאָהֲבוּ אוֹתָהּ, וְכָלֵם יִרְצוּ לְהִתְחַבֵּר אֵלֶיהָ, כִּי כָּל אֶחָד אוֹהֵב בְּחֹור שְׁמַח, שְׁעוֹזֵר לְכָלֵם וְכוּ', וְלַהֲפֹךְ, כָּל אֶחָד שׁוֹנֵא בְּחֹור שָׂרָב וּמוֹתַח בְּקוֹרַת עַל כָּלֵם, מְסִתּוֹבֵב עֲצוּב וּמְדַכָּא וְכוּ', וְלִכֵּן קַח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִרְאֶה אֵיךְ שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכָּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתַצְּלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תרל.

יֵשׁ לִי בְּלִבּוֹלִים בְּאֻמוֹנָה. אֵיךְ אֲנִי יוֹכֵלָה לְהַסִּיר אֶת כָּל הַסְּפָקוֹת הַמְּקַנְנִים בִּי?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת זְהָבִית: לְכַבֹּד הַרְבֵּ שִׁיקָה, שְׁלוֹם וּבְרַכָּה. אֲנִי מְקַרְבֶּת לְחִסְדוֹת חַב"ד, וְלֹאחֲרוֹנָה נִחְשַׁפְּתִי לַחֲוִבּוֹת שֶׁחֲבַרְתֶּם. אוֹלֵי זֶה יִשְׁמַע לָכֵם תְּמוּהָ, אֲבָל כָּבֵר תְּקוּפָה אֲרַכָּה יֵשׁ לִי בְּלִבּוֹלִים בְּאֻמוֹנָה, וְכֹאשֶׁר קָרָאתִי אֶת הַחֲוִבּוֹת

שְׁלֶכֶם, רְאִיתִי שֶׁהֵן מֵאֵד מְדַבְּרוֹת אֵלַי, וְלִכֵּן אֲנִי כּוֹתֶבֶת לָכֶם
וּמִבְּקִשְׁת עֲצָה: אִיךְ אֲנִי יְכוּלָה לְזַכּוֹת לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וְלַהֲסִרֵת
כָּל הַסְּפָקוֹת וְהַבְּלוּלִים הַמְּקַנְנִים בִּי?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעִי, כ"ח תמוז ה'תשע"ב

שְׁלוֹם רַב אֶל זְהֵבִית, תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

פְּלֵא עַל גְּבִי פְּלֵא מַה שָּׂאת כּוֹתֶבֶת לִי וְכוּ', הֲרִי יְדוּעַ שְׁסַפֵּר
ה'תנ"א' מְגִלָּה גְלוּי אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית הַמְּדֻרְגָה הַעֲלִיּוֹנָה, וּמִי שְׂרוּצָה
לְהִיּוֹת חֶזֶק בְּאַמוּנָה, שִׁילְמֵד הַרְבֵּה בְּסֵפֶר ה'תנ"א', שְׁמִגְלָה אֶת עֲצָם
עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן כָּל הַמְּאֻמְרִים שֶׁל שְׁבַעַת הָאֲדָמוֹר"יִים
לְבֵית חֶב"ד מוֹשְׁכִים מֵאֵד אֶת לֵב בַּר יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן מַה
טוֹב וּמַה נְעִים שֶׁתַּעֲנִי וְתִלְמְדִי בְּכָל שָׁבוּעַ גַּם ב'לְקוּטֵי שִׁיחוֹת' מֵהַרְבֵּי,
נִשְׁמַתוֹ עֲדוֹן, עַל פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ, שְׁזֵה יִכְנִיס בְּךָ חִיּוֹת וְהַתְחַזְּקוֹת
וְאַמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְהִנֵּה עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׂרַבְנוּ ז"ל דְּבַר (שיחות ה"ן סימן רכב) עִם אִישׁ
אֶחָד שֶׁהָיָה לוֹ בְּלְבוּלֵי אַמוּנָה, וְחֶזֶק אוֹתוֹ רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר לוֹ: שְׂאִיתָא,
שְׁכָל הַתְּהוּוֹת מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הָיָה רַק בְּשִׁבִיל מַה שְּׂצָפָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
שִׁיְהִיּוּ אֲנָשִׁים שִׁיְהִיָּה לָהֶם יְסוּרִים בְּעֵנִין הָאֻמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מִחֲמַת
הַבְּלְבוּלִים וְהַכְּפִירוֹת הָעוֹלִים עַל מַחְשַׁבְתָּם, רַחֲמָנָא לִיְצַלְן, וְהֵם
יִתְגַּבְּרוּ כִּגְדֵד אֵלּוּ הַמַּחְשָׁבוֹת וְיִתְחַזְּקוּ בְּאַמוּנָה, וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה בְּרָא
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וְעַל יְדֵי דְבוּרִים אֵלּוּ נִתְחַזַּק זֶה
הָאִישׁ מֵאֵד תְּמִיד בְּכָל עֵת שְׁבָאוּ עָלָיו בְּלְבוּלִים וְקִשְׁיוֹת בְּאַמוּנָה וְכוּ'.

וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות ה"ן סימן קמב): 'כְּשֶׁנּוּפֵל לְאָדָם סְפָקוֹת
בְּאַמוּנַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, יֹאמֵר בְּפֶה מְלֵא: אֲנִי מְאֻמֵּן בְּאַמוּנָה
שְׁלֵמָה שֶׁהוּא יְחִיד רֵאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן. כִּי יְדוּעַ, שִׁיְצַר הָרַע נִמְשָׁךְ
מִגְּבוּרוֹת הַנְּפֻלוֹת, וְיֵשׁ גְּבוּרוֹת דְּקִדְשָׁה שְׁבָהֶם מִמֵּתִיקִים הַגְּבוּרוֹת

דקליפה. והדבור הוא בחינת גבורות דקדושה, כמו שכתוב (תהלים קמה, יא): "וגבורתך ידברו", נמצא, כשיאמר אני מאמין וכו' הוא גבורות דקדושה, וכזה הוא ממתיק את הספקות שהוא בחינת גבורה דקליפה. וזהו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.): 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע', דהינו שבגבורות דקדושה ממתיק גבורות דקליפה. וזהו שאמרו חכמינו הקדושים (תענית ד.) שמי שרוצה שלא יהיה רגזן, יהיה דבורו בנחת; נמצא שהדבור בנחת הוא אינו כל כך רגז, והשתיקה משתקת הרגז. אבל הדבור בפה מלא הוא בחינת רגז שהוא בחינת גבורה וכו'; עיין שם.

ולכן ראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז באמונה פשוטה בו יתברך, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתהיה לך אמונה ברוכה ומזככת בו יתברך, ותדעי שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון.

וכן טוב מאד שתרגילי את עצמך לומר בכל יום את הי"ג עקרים של הרמב"ם, שזה דבר גדול מאד מאד, עד כדי כך שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מד) שהאמונה תולדה בפה של האדם, כמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך בפיי", ולכן הרגילי את עצמך לומר בכל יום את הי"ג עקרים של הרמב"ם, וזה יועיל לך מאד לבוא לאמונה, ועל ידי אמונה, אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן לג) ימחל לך הקדוש-ברוך-הוא על כל עונותיך.

א. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים:

ב. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא יחיד ואין יחידות כמוהו בשום פנים, והוא לבדו אלהינו, הנה הנה ויהיה:

- ג. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו אינו גוף, ולא ישיגוהו משיגי הגוף, ואין לו שום דמיון כלל:
- ד. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא ראשון והוא אחרון:
- ה. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו לו לבדו ראוי להתפלל, ואין ראוי להתפלל לזולתו:
- ו. אני מאמין באמונה שלמה שכל דברי נביאים אמת:
- ז. אני מאמין באמונה שלמה שנבואת משה רבנו עליו השלום היתה אמיתית, ושהוא היה אב לנביאים, לקודמים לפניו ולבאים אחריו:
- ח. אני מאמין באמונה שלמה שכל התורה המצויה עתה בידינו היא הנתונה למשה רבנו עליו השלום:
- ט. אני מאמין באמונה שלמה שזאת התורה לא תהא מחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו:
- י. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו יודע כל מעשה בני אדם וכל מחשבותם, שנאמר: "היצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם":
- יא. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו גומל טוב לשומרי מצותיו ומעניש לעוברי מצותיו:
- יב. אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אכפה לו בכל יום שיבוא:
- יג. אני מאמין באמונה שלמה שתהיה תחית המתים בעת שיעלה רצון מאת הבורא יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים:

וְהָרַב הַקְּדוֹשׁ מִצְאֵנוּ זי"ע בַּעַל 'דְּבָרֵי חַיִּים' זי"ע, הִיָּה אֹמְרָם
כַּמָּה פְּעָמִים בְּיוֹם בְּקוֹל רֵעַשׁ גָּדוֹל, וְאֵיתָא מִצְדִּיקִים, שְׂזָה מְסָגֵל
לְפָרְנָסָה בְּנֶקֶל, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ אַמּוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא זֵן וּמְפָרְנֵס אוֹתוֹ בְּקִלּוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר
תִּפְנִי, תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

משה הדר בן שושנה נ"י

וילדיו

מרים, תהילה, אדל, ונתן

בני שירה יהודית שיחיו

וכל בני משפחתו

שתמיד יהיו מחוברים

לצדיק יסוד עולם

ה' יתן להם ברכה הצלחה

בכל מעשה ידיהם,

בריאות, תשובה שלמה,

שמחה, אמונה ופרנסה ברווח

כל ימי חייהם

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות

אליהו בן עליה נ"י
שיזכה לתשובה שלמה, לבריאות
איתנה ואריכות ימים ושנים

אבי בן מסודי נ"י
אליהו בן פרתה נ"י
לזיווג הגון

ולעילוי נשמת
עליה בת זוהרה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות

רפאל בן רחל נ"י
ורותי בת עליה תחי'
למשפחת יפרח

הקב"ה יעזור להם
ברוחניות ובגשמיות,
ויוציאם מכל החובות
הרובצים עליהם,
וישלח להם רפואה שלמה,
וירונו נחת מכל יוצאי חלציהם,
ושתהיה וברכה והצלחה
בכל מעשה ידיהם

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אורטל בת אודט תחי'
שתמצא את הזיווג במהרה ותזכה
להקים בית נאמן בישראל

רינה בת ציפורה תחי'

אדל בת רינה תחי'

דוד בן רינה נ"י

שיזכו לבית משלהם בקרוב, פרנסה
טובה בנחת ובנקל, ותשובה שלימה
בריאות, שפע, ברכה והצלחה

חי דוד בן רבקה נ"י
לרפואה שלימה וחזרה בתשובה

אודט בת אליס תחי'

חיים בן אודט נ"י
לזיווג ופרנסה

ציון בן רינה נ"י

ציפורה בת חסיבה תחי'
וכל משפחותיהם

הספר הקדוש הזה נדפס

לעילוי נשמת
מנחם בן נחמיה ז"ל
חיים הירש בן שמעון ז"ל
ראובה יוספה בת מאיר ע"ה
מאיר בן ראובן יוסף ז"ל
מיכאל הירש בן יעקב ז"ל
יעקב בן מרדכי ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

לרפואה שלימה ונחת
מרדכי בן פסח נ"י
מרים בת חוה תחי'
רחל בת שמחה תחי'
פרומה פעשא בת בתיה תחי'

לבריאות והצלחה
חנה בת ראובה יוספה תחי', ומשפחתה
דניאל בן מרים נ"י
רבקה בת רחל תחי', ומשפחתה

ולהצלחת
אברהם מרדכי בן רבקה נ"י
ואסתר בת חנה תחי'
שיזכו לבית יפה ביבנאל מתוך שמחה והרחבת
הדעת, נחת דקדושה מילדיהם
אליעזר שלמה, מלכה, אדל, שלום,
שמעון ופייגא בני אסתר,
שיזכו כולם ללכת בדרך רבנו הקדוש כפי שהתווה
לנו כ"ק מוהרא"ש שליט"א

הספר הקדוש הזה
הודפס לזכות

יהודה בן רבקה נ"י
לרפואה שלימה

ולזכות ההורים

רבקה בת יהודית

הלנה תחי

ויעקב בן רות נ"י

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת

נפת לי ישראל בן ימנה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

ולהצלחה וכל הישועות

דיקלה בת הלן
ניסים בן שולה
הודיה בת דיקלה
בת חן בת הלן
יצחק בן זיוה
אליעזר שלמה בן בת חן
נחמן ישראל בן בת חן
דניאל מנחם זאב בן בת חן
תהילה בת בת חן

אסף בן גיזל
רעות בת הלן
אליעזר שלמה בן רעות
נועה מלכה בת רעות
נפת לי ישראל בן רעות
ימית בת הלן לרפואה שלמה
משה בן הלן לרפואה שלמה
סיון בת הלן להצלחה
הלן בת עזויה

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות
אהרן חיים בן רחל נ"ו
לחזרה בתשובה והצלחה
מתוך אהבה שמחה ובריאות
ולכל בני משפחת גיספן

ולזכות

יעחק בן דונה דבורה נ"ו וב"ב
דרור בן דונה דבורה נ"ו
לחזרה בתשובה, הצלחה ופרנסה טובה

לירון בן דונה דבורה נ"ו
דונה דבורה בת רחל תחי'
לרפו"ש והצלחה

אהרון בן דונה דבורה נ"ו
להצלחה וזיווג

אסתר בת דונה דבורה תחי'
להצלחה

לע"נ

יהודה בן רבקה ז"ל
אהרון בן אסתר ז"ל
רחל בת אסתר ע"ה
יעחק בן דבורה ז"ל
רבקה בת דבורה ע"ה
אליהו (אלי) בן רחל ז"ל
שמחה (סימה) בת רחל ע"ה
יעקב בן קונפיטה ז"ל
משה בן רבקה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס

לעילוי נשמת
רועי בן שרה ז"ל
נלב"ע ביום כ"ח כסלו תשע"א

ולעילוי נשמת
מיכאל בן סטלה ז"ל
אלון בן רינה ז"ל
עיישה בת שרה תחי'
אליהו בן פרחיה ז"ל
סטלה בת לאה תחי'
ברוך בן תמר ז"ל
אלכסיי בן שמעון ז"ל
שרה בת מזל תחי'
שמעון בן חוה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

ולרפואת
רחל בת עיישה תחי'
שרה בת עיישה תחי'
דליה בת עיישה תחי'
אליהו בן דליה נ"י

ולזוג הגון
ליאור בן שרה נ"י
הדס לאה בת שרה נ"י
רות פייגא בת שרה נ"י

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות ולהצלחת

אברהם בן בת שבע נ"י

וכנרת בת תקוה תחי

לשלום בית, פרנסה טובה, ונחת מהילדים

רפאל בן אסתר נ"י – לזיווג הגון

בת שבע בת תמר תחי – לרפואה שלמה

ינון ונחמן אליעזר בני כנרת

להצלחה ויראת שמים

יוסף בן לונה נ"י

ורונית בת דונה תחי

להצלחה ברוחניות ובגשמיות,

פרנסה טובה ונחת מהילדים

אודל עדיאל בת רונית תחי

לחזרה בתשובה שלמה

הודיה, אליה, אפרת, נחמן, מוריה,
נתן, וטוהר בני רונית, לילך בת אודל

עדיאל תחי,

להצלחה בגשמיות וברוחניות

שלמה בן אורה נ"י

ולונה בת שמחה תחי

לרפואה שלימה והצלחה

הספר הקדוש הזה
נדפס לזכות

כבוד קדושת
מוהרא"ש שליט"א

שתהיה לו רפואה שלימה
ובריאות איתנה,
ונזכה שיבוא לגור
איתנו ביבנאל לצמיתות

ולהצלחת התורמים
החפצים בעילום שמם
שיזכו לראות ניסים ונפלאות,
וירוו רוב נחת דקדושה מצאצאיהם,
ויפקדו בזרע של קיימא

הספר הקדוש הזה הודפס

להצלחת

דינה אפרת בת יפה תחי'
שהקדוש ברוך הוא יעשה לה נס שלא
תצטרך לניתוח,
וימצאו פיתרון לבעיה,
ותזכה לרפואת הנפש
ורפואת הגוף במהרה

ולהצלחת

מירב בת יפה תחי'
להשלמת ההריון וללידה קלה

הספר הקדוש הזה
נדפס לרפואת

אליהו בן תמרה נ"י
בטונישויילי

שיזכה לרפואה שלימה
ברמ"ח איבריו ושם"ה גידיו
ובכל טיפי דמיו ובכל עצמותיו
ובכל חמשת חושיו,
בנפשו רוחו ונשמתו לאלתר,
ויתמיד השם בריאותו לצמיתות,
אמן כן יהי רצון

הספר הקדוש הזה נרפס לזכות ולהצלחת

מיכאל בן רחל וב"ב
לאה בת רחל וב"ב
דניאל בן רחל
יוסף בן רחל
חיים בן רחל יעל בת אסתר
אברהם מאיר בן אסתר
שרה בת אסתר
יוכבד בת לאה
משה ליפא בן לאה
חנה בת לאה
אלישבע צירל בת לאה
ישראל בן לאה

ולהצלחת נפתלי צבי בן רחל
נ"י וזוגתו נחמה בת רבקה
תחי' – שזיכו לזרע קודש בר
קיימא ולראות דורות ישרים
ומבורכים.

ולעילוי נשמת:
יוסף בן גמרא
יוסף בן מרים לונה
אירן סולטנה בת שמחה
יעקב בן יוסף
מרדכי בן יעקב
אסתר בת דניאל

יעקב שלמה זלמן בן ליבר מרדכי
לאה בת ישראל מרדכי

אברהם בן אירן סולטנה
רבקה בת ג'ולי
שמחה הדסה בת רבקה
רן בן הדרה וב"ב
יוסף חיים בן רבקה
טל בת פרידה וב"ב
שלווה יעל בת רבקה
ישראל דב בער בן רבקה
מאיר יצחק בן רבקה
בצלאל נחמן יעקב בן רבקה
שמעון מיכאל הלל בן רבקה
ג'ולי בת טיטא

אברהם בן ג'ולי וב"ב

יצחק בן ג'ולי וב"ב

משה בן ג'ולי

מרים בת ג'ולי

מרים בת ג'ולי וב"ב

אליהו בן ג'ולי

דניאל בן ג'ולי וב"ב

משה בן אירן וב"ב

מנשה חיים בן אירן

מרים לונה בת אירן וב"ב

יעקב בן אסתר

רחל בת לאה

ישראל בן רחל וב"ב

נטע שלום בן רחל וב"ב

יחיאל מאיר יהודה בן רחל וב"ב

ברוריה בת רחל וב"ב

אלישבע צירל בת רחל וב"ב

הספר הקדוש הזה הודפס
להצלחה ולבריאות איתנה
לכבוד קדושת מוהרא"ש שליט"א
ושזיכה להוציא מהכח אל הפועל
את כל רצונותיו וכיסופיו

לבריאות ולהצלחה ברוחניות וגשמיות
משאללה בת ג'ולבי
משה בן משאללה
שרה אורית בת טובה טאוס
ישי בן רליה
קולט בת תרכי
טליה טובה בת שרה אורית
ללידה קלה
ניסים בן דליה
רבקה בת טליה טובה
רחל ורד בת קולט
עדינה מרגלית בת קולט
טליה בת קולט
דוד בן שרה
שרה קרן בת רינה

ולעילוי נשמת
חיים בן רוחלה
רליה בת שמחה
אוזיפה בן חנה
תרכי בת טויטה
שלום בן רחל
טובה טאוס בת שרה
יחזקאל בן מרים
אהרון בן משאללה
דוד בן טובה טאוס
ת.נ.צ.ב.ה

לזיווג הגון ושפע ברכה והצלחה
רחל לאה בת טובה טאוס
ארזיל (יוסף) בן תרכי
יהודה בן שרה אורית
חיים עמוס בן קולט
חן בת קולט
תהילה בת קולט
אליאור משה רחמים בן קולט
דותן בן עליזה (פרדוס)
רויטל בת חנה
נתן דוד בן יפה
אסתר בת רחל
יובל בן רחל
בועז בן רחל
מרדכי בן עשושה (תירצה)
מזל בת עשושה (תירצה)
מאיר בן עשושה (תירצה)
חיה בת עשושה (תירצה)
אייל בן יהודית

דוד רועי בן שרה אורית
גליה בת קולט
מלכה בת גליה
חנה בת גליה
שזיכו לשפע ברכה והצלחה,
בריאות ושמחה, שלום בית, נחת
רוח מכל יוצאי חלציהם, פרנסה
טובה, דירה משלהם ביבנאל,
ושיהיו מקושרים תמיד לצדיק
האמת ולכל הישועות

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות

נועה בת לאה
אליעזר בן מרים ציפורה
שלום בית, רפואה שלימה, שמחה,
הצלחה ורוב נחת מהילדים

אוריאל בן לאה
הודיה בת ברכה
הודיה בת לאה ואליעזר שלמה

בן אסתר

איתמר בן לאה

טובה בת דינה

שלום בית, פרנסה טובה, בריאות
והצלחה, רוב נחת מהילדים, לידות
קלות, בריאות איתנה

אסתר גילי בת רבקה נאווה
אשר בן מרים

רפואה שלימה, בריאות איתנה, שלום
בית וחזרה בתשובה שלמה

שוקי וגבריאל בני אסתר גילי
זיווג הגון במהרה

יעקב בן יפה

רפואת הנפש והגוף, זיווג הגון

ענבל אפרת בת סימי
עדן שירה בת מרסל אורלי
חיה רחל בת פרל מרגלית
לרפואה שלימה

גומה דוד יהודה בן אורה אלנה
שימצאו אותנו, נעלם לפני שנה, יהודי
שעשה חסד רב עם יהודים

ולעילוי נשמת:

יצחק בן יעקב ומרים
נוריאל בן אליהו ובומה
מאיר בן שמואל וחנה
ביז'אן יחזקאל בן מלכה
הרב יעקב חי בן מרגלית

אורלי יסכה בת לאה
הקב"ה יעזור שתזכה לזיווג הגון במהרה
ולזרע בר קיימא, בריאות איתנה,
שמחה ואמונה חזקה בהשם יתברך,
פרנסה טובה ורוב נחת מהבת שרה
והכול מתוך שלוה ורוגע ותזכה להפיץ
את מעיינות החסידות חוצה

שרה (שירי) בת אורלי יסכה
בריאות איתנה, הצלחה בחיים וזיווג
הגון

הדסה בת לאה
יצחק בן לאה

זיווגים הגונים, ברכה והצלחה בחיים

לאה בת רבקה נאווה
בריאות איתנה, שמחה, שלום בית,
פרנסה בשפע, הצלחה בניתוח, רוב
נחת מהילדים ואריכות ימים.

פרג' בן חרשיד שרה - בריאות
איתנה, שלום בית, פרנסה בשפע, רוגע
בחיים, אריכות ימים והצלחה במשפט,
שכל אויביו יפלו לפניו

רבקה נאווה בת אסתר

רפואה שלימה, אריכות ימים, רוב
שמחה ונחת מהילדים

כאמי אברהם חי בן רבקה נאווה
בריאות הנפש והגוף, שמחה וזיווג הגון

אליהו רפאל בן חרשיד שרה,
שה' יחזיר לו את מאור עיניו, שמחה,

זיווג הגון

רונית בת לאה
משה בן סימונה
רפואה שלימה,
פרנסה בשפע,

שמחה ורוב נחת מהילדים

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות
לכבוד קדושת מוהרא"ש שליט"א
לישועה ולרפואה שלימה

משפחת שלמה

גיא אברהם בן עדנה

נטלי בת עופרה

אמונה בת נטלי

אליעזר שלמה בן נטלי

לבריאות, הצלחה ברוחניות וגשמיות
ודביקות בצדיקי אמת ובהשם יתברך

עופרה בת זרי

לישועה, חזרה בתשובה ובית ביבנאל

משפחת משה

שני אפרת בת שושנה

לזיווג הגון, בריאות, חזרה בתשובה ושמחה

שושנה בת אהובה

לחזרה בתשובה, שלום בית, שמחה ובריאות

שם טוב בן מדלן

לחזרה בתשובה, שלום בית ורפואה שלימה

אופיר בן שושנה

לשלום בית, שמחה, רפואה שלימה ונחת מהולדים

ליאור בן שושנה

לזרע קודש של קיימא, שלום בית ובריאות

משפחת עזר

משה בן סוזנה

כרמלה בת רחל

לרפואה שלימה ונחת מהילדים

סיון בת כרמלה

ראובן יצחק בן כרמלה

רויטל בת כרמלה

ענבל בת כרמלה

דנה בת כרמלה

אבירם אברהם בן מרים לזיווג הגון

משה חי בן מרים לזיווג הגון

שי שמעון ישי בן מרים להצלחה

עמוס בן שמחה לפרנסה טובה ובריאות

ולעוליו נשמת מרים בת אליס ע"ה

שי בן רבקה

ליהי בת ענת

אסתר מלכה בת ליהי

אדל בת ליהי

רון בן ענת

לרפואה שלימה, ברכה והצלחה

בכל מעשי ירויהם

ושהשכינה תשכון בביתם תמיד

לעוליו נשמת

הרב יעקב חי בן מרגלית זצ"ל

שלום בן ימנה

לישועה ולרפואה שלמה

משפחת עזרא

לשלום בית, זרע בר קיימא ופרנסה טובה

שגית טוהר בת אילנה

מענתוק יריב בן יאירה

שמעון בן שגית טוהר להצלחה וברכה

יהושוע בן נגייה לחובת"ש, בריאות והצלחה

משפחת אטיאס

לשלום בית, הצלחה, פרנסה טובה ובריאות

אביביבת בת גרציה ללידה קלה בזמנה ותינוק בריא

אריק בן אולגה

אודיה בת אביביבת

גרציה בת אסתר לבריאות הנפש והגוף אריכות ימים

משה בן שרה לבריאות הנפש והגוף אריכות ימים

חיה בת שמחה לזרע קודש של קיימא

משפחת בן שושן

שרית בת גרציה

ויעקב בן שושנה

לזרע קודש של קיימא, בריאות,

הצלחה ופרנסה טובה

אורן בן שרית

טוהר בת שרית

אביה חיה בת שרית

לבריאות, אריכות ימים והצלחה

משפחת סיבוני

להצלחה ברוחניות ובגשמיות,

פרנסה בשפע ואריכות ימים

יהודה בן ציפורה

סיון בת חנה

יוסף בן סופיה

חנה בת חוה

משה בן חנה

לזיווג הגון והצלחה בכל מעשה ידיו

יון חיים בן סיון לרפואה שלימה ובריאות איתנה

בתוך שאר חולי עמך ישראל

מש' קפיוה

מרדכי בן מרגלית

עמליה בת מרגלית

לרפואה שלימה

רחל טובה בת מזל

שלמה נתן בן עמליה

גלית בת עמליה

לזרע של קיימא

הספר הקדוש הזה
הודפס לעילוי נשמת

הבחור
אושרי בן מזל
חג'ג' ז"ל

שהקב"ה ינחם
את אמו ואביו
ולא ידעו צער

ת.נ.צ.ב.ה.

ההקדשה הזו יכולה להיות
שלך!

באפשרותך להקדיש בספר
שמות להצלחה,
רפואה, ישועה
ולהבדיל לעילוי נשמה.

הספר מופץ באלפי עותקים
וזכות הרבים היא שלך!

לפרטים:
ברסלב סנטר

04-6650050

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות

נתן בן שושנה סעידה נ"י

וזוגתו אסתר בת פירחה תחי'

שהקב"ה יזכה אותם להיות תמיד בריאים ושלמים,
שמחים ועלויים, ושהשלום ישכון בביתם תמיד,
ולא ימנע מהם כל טוב שבעולם,

ויזכו הם ושאר חשוכי בנים לזרע של קיימא לעבודתו יתברך.
שנתן יזכה לשמש את רבנו ז"ל בגוף ונפש כל ימי חייו,
ולהיות אצלו על ראש השנה כל שנה,

ושמורנו ורבנו רבי אליעזר שלמה בן מלכה שליט"א
יזכה לרפואה שלמה מן השמים
בתוך שאר חולי עמך ישראל

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת
הגאון הצדיק רבי מנחם זאב זי"ע
בן הגאון הקדוש רבי אלכסנדר זישא הי"ד
נפטר ד' תשרי ה'תשס"ג

הרבנית הצדקת מרת מלכה ע"ה
בת הגאון הצדיק רבי חיים שלמה ז"ל
נפטרה ח' חשוון ה'תש"ן

הגאון המפורסם רבי בנימין ז"ל
בן הגאון הצדיק רבי מנחם זאב זי"ע
נפטר ה' אלול ה'תשס"ח

ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

משה בן מרסל נ"י
שולמית נאב בת גלית תחי"
מאור נוי בן גלית נ"י

הקב"ה יצליח את דרכם
ובכל אשר יפנו ישכילו ויצליחו,
ויהיו מבורכים מפי אל עליון

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

יצחק בן תמרה
 דוד בן תמרה
 בני בן תמרה
 מנשה בן תמרה
 כלימאיאן שרה רבקה בת
 נחמה חנה
 יואב בן שושנה
 שמעון בן תרצה
 אורטל בת אסתר
 יוסף בן דליה
 גולן בן אסתר
 כרמית בת מרים
 לרפ' לאוויט עיישה בת
 פרטונה מסעודה
 יעקב עמרם בן שרה
 אורלית בת שרה
 נחמן ישראל בן אורלית
 יגאל יוסף בן רבקה וחיים
 עומר יחזקאל בן מיכל ויעקב
 רן בן ערית ורוגן אלישע
 שמואל אביגדור בן הענא רחל
 ויטלי בן לודמילה
 מינה בת שושנה מלכה שרה
 משפ' תשובה אורן בן מזל
 יצחק מאיר בן הענא ביילא
 אבישג בת אסתר
 אליעזר שלמה בן אבישג
 רויזא בת אבישג
 שרגא אריה בן אבישג
 אסתר יוכבד בת אבישג
 הלל בן אבישג
 משפ' מוסק יוסף אורטל וב"ב
 פלר מלכה בת דגנית ושבתאי
 רחמים בן מזילה ואברהם
 לרפ' כ"ק מוהרא"ש שליט"א
 ניב בן עליזה ומורים
 אורטל בת שושנה
 ציון בן רות וב"ב
 יצחק בן רות
 הודיה בת לינה ומשה
 נחמן נתן בן עמית נועה

משה בן חנה
 סעד בן פורטונה
 חנה בת מרגלית
 שמחה בת רחל
 יצחק בן רבקה
 אליעזר שלמה בן שמחה
 שרה בת שמחה
 מרדכי בן רחל
 דוד בן רחל
 כרמלה בת שרה
 אליעזר שלמה חי בן רינה
 נועם אלימלך בן רינה
 רינה בת גיזל
 ידיון בן סולטנה
 ימין יאיר וב"ב
 אשר בן סול
 משה בן אסתר ודוד ברששת
 מיכאל בן מרים
 מרדכי בן אסתר
 רוחמה בת רבקה
 לבנה בת חנה
 ינון בן מירב
 רון בן מירב
 יהונתן בן מירב
 מירב ויצחק נאמני
 כרמית בת שולמית
 עינב בת שולמית
 מוריה בת שולמית
 אפרת בת ציפורה
 מיכל בת רחל
 אתי אסתר בת רותי
 שירן בת רותי
 שילה שלמה וב"ב
 ציליבי יחזקאל בן דונה וב"ב
 יוסף בן שולמית
 שמשון בן טובה
 דניאל בן פולינה
 ציפורה בת שרה
 רפאל אליעזר שלמה בן ציפורה
 תמרה בת רחל
 ירמיה אורי בן תמרה

משה יהושע בן אסתר וב"ב
 יחיאל מאיר בן אסתר וב"ב
 ישראל בן חנה
 נעימה נעמי בת ויקטוריה
 עזרא בן נעימה נעמי
 אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה
 ירדנה שמחה בת צ'חלה רחל
 שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה
 נעה רבקה בת ירדנה שמחה
 גמ"ח רבי נחמן מברסלב אשקלון
 מסעוד אליהו אשר בן מזל
 חנה בת ניצה ושמואל
 אהרון בן דינה
 מרים בת אסתר
 אליעזר שלמה בן מלכה
 אליעזר שלמה בן שמחה גולדפינגר
 נחמן מרדכי בן שמחה
 מלכה בת שמחה
 שמחה בת גיזלייט
 דורון יהונתן בן קוטי יהודית
 משפ' גרמא נהוראי בן רויטל
 משפ' אסף בן מרים כהן
 אלימלך איתי בן רבקה וגבריאל
 משפ' נחמיה אליהו בן רחל
 אסתר בת שפרה
 אליהו בת תמרה
 זאב רחמני וב"ב
 חוני פור אברהם ונעימה וב"ב
 גיסין משה וכוכבית נעה וב"ב
 שפיר יהודה ודיאנה וב"ב
 גיסין חדד שושנה ושלום
 טוביאס לאור כרמית וב"ב
 לוי יוסף והודיה וב"ב
 מהרוך רות בת צביה וב"ב
 אלה בת דבורה
 לרפ' יוסף בן כוכבה
 איריס אביגיל בת יהודית לרפ'
 חיים יוסף בן רוחמה
 יעקב בן שרה קלוזין
 משה כהן וב"ב
 ויקטוריה בת שולמית וב"ב

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אריה נהוראי בן דינה
ליאור מאיר בן שמחה
פאני לאה בת מלכה חיה קלרה
רפ' מלכה יהודית בת עמית
נעה

דוד בן רחל
כרמלה בת שרה
גאלה בת שרה
משה יעקב בן טובה גיטל
רחל בת שולמית
ציון בן רות
ציון בן פרטונה חנה
דני בן דינה
ליטל בת דינה וב"ב
רחל בת יפה
אייל בן אסתר
גואל בן כורדה
ליאת שרה בת צילה
שפיקה בת מרים
תקווה בת שפיקה

ולעילוי נשמת

יחזקאל בן עזרא מאיר
עוזי יפרח בן רחל
סעידה בת עזרא מאיר וחמימי
טל מנשה בן יעקב וחנה ז'אן
אהרון בן אלישע ומרים
יוסף בן צייליבי
בנימין בן אסתר
רפאל בן אליהו ויוכבד
אורי בן עמוס ונעמי הי"ו
שמעון בן חנן ראובן וביליא ריוול
שלמה בן מסעודה ומיימון
יוסף בן גרסיה
רבי יצחק לוריא אשכנזי בן
שלמה
צבי בן חנה
רות (רותי) בת מוזל ע"ה
ויקטוריה בת מסעודה
אורלי בת עלזיה

ליאה אסתר בת רות
דיניאל בן רות
טליה בת רות
ליאור יצחק בן רות
סמדר בת ריזין
מלכה בת סמדר
אפרים בן אליזבט
ריזין בת איידה
יוסף בן ריזין
רן בן ריזין
שי בן ריזין
שמעון מאיר בן סיגל
אוראל בן סיגל
נועם נריה בת סיגל
אווה בת שרה
רחל בת שרה
גבריאל בן מלכה וב"ב
מזל חיה בת אסתר
נחמן בן מרים
רונית שפרה בת מינה זרש"ק
אריה בן רות
יואב בן חנה
טל בת עדנה
שלמה ציון בן חיה
משה בן אירן
אידיט מלכה בת מוזל
ראובן בן אידיט מלכה
שמעון בן אידיט מלכה
שרה בת אידיט מלכה
פייגא בת אידיט מלכה
אליעזר שלמה בן אידיט מלכה
אדל רוחמה בן אידיט מלכה
משה ניסים בן שרה
אליעזר שלמה בן דקלה
נחמן נתן בן דקלה
אהרון דוד בן דקלה
אברהם בן דקלה
יוסף בן חנה טובה
לרפ' חנן מיכאל בן הינדה
דניאל בן שולמית לרפ'
אליעזר שלמה בן ברכה

שמעון בן יהודית מלכה
צפורה בת חביבה
ישראל בן רבקה
איילה בת דבורה
שמעון מאיר בן איילה
אילעזר שלמה בן איילה
דבורה בת מפרט
רבקה בת שושנה
טובה בת דבורה
מאיר בן מרגלית
שושנה בת רבקה
מרדכי בן גיזיה
דוד יעקב בן אסתר דבורה וב"ב
יפת שובלי בן נתן
תמיר באסל וב"ב
רועי בן רות
משה ורבקה אלוש
אליעזר שלמה בן שרה
עופר אפרים בן יוכבד
ניסים רועי בן טובה
חיה מושקא בת רוחמה רחמנה
לאה ליאת בת חנה
אריאל מרדכי בן דינה
דיקלה בת טליה (דליה)
מלכה בת דיקלה
פייגא בת דיקלה
רודי שי דוד בן מרגלית
הדסה מלכה בת שמחה
חנה בת זוהרה
דוד בן מיכל
דינה בת גרסיה
מרים ז'ז'יאן בת רחמה
שלמה גואל בן טפחה שושנה
רוני חי בן זוהרה
רינת בת רבקה
אליעזר שלמה בן רינת
מלכה בת רינת
מלכה בת חיה
אייל בן רבקה ומשה
רות בת רחל
רפאל בן סוזן

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנִסָּה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְהָ לְפִרְסְמוֹ לְכָל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרִסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש, צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליי נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: כי אל גדול יי, ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד, שמרני אל פי חסיתי בך: ב אמרת ליי אדני אתה, טובתי בל עליך: ג לקדושים אשר בארץ המה, ואדירי כל חפצי-בם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיף נספיהם מדם, ובל אשא את שמותם על שפתי: ה יי מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי בנעמים, אף נחלת שפחה עלי: ז אברך את יי אשר יעצני, אף לילות יסרוני כליותי: ח שויתי יי לנגדי תמיד, פי מימיני בל אמוט: ט לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף בשרי ישכן לבטח: י כי לא תעזב נפשי לשאול, לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך, נעמות בימינך נצח:

ל * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יִי לּוֹ עוֹן, וְאֵינְךָ בְּרוּחוֹ רְמִיָּה : ג כִּי הִחַרְשָׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יָדְךָ נְהַפֵּךְ לְשִׁדִּי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעֵי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהֶיךָ לְעַתְּ מִצּוּא רַק לְשִׁטָּף מֵיָם רַבִּים, אֱלֹהֵי לֹא יִגְיֵעוּ : ז אַתָּה סֵתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרַנִּי רְנִי פִּלְט תִּסּוּבְּכֵנִי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדֶרֶךְ זֹה תִלְךָ, אֵיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרֶד אֵינְךָ הַבֵּן בְּמִתְגַּ וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בֵּינִי, חֹסֵד יִסּוּבְּכֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בֵּי יִגִּילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מ * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכָתָּ בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חַנּוּנִי, רַפָּאָה נִפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יִאֲמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֵאוֹת שְׂוֹא יִדְבֵר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֵר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָּל שׂוֹנְאֵי, עָלַי יִחַשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוּם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמֵי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חַנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בּוֹזֵאת יִדְעָתִי כִּי חִפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אֵיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּתְּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארכו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהִים וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בַּחֲמָה כִּלָּה וְאִינָמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשָּׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאָכֹל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְהָה הִנָּחַם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזֵּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֹצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמֵי סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גֹּאֲלֵת בְּזֵרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֵף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְל,
 רְגִזָּה וְתַרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּים דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטינו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושביעם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי : ז זָכַר יְיָ לְבִנְי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הִסּוּד בָּה : ח בַּת
 בְּכַל הַשְׂדוּדָה אֲשָׁרִי שִׁישָׁלַם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ : ט
 אֲשָׁרִי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסָּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתִיו, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בַּתְּקַע
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבָּל וְכִנּוּר : ד הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בַּמְנִים וְעַגְב : ה הַלְלוּהוּ בַּצִּלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בַּצִּלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יי שבות עמו יגל יעקב ישמח
 ישראל : ותשועת צדיקים מיי מעוזם בעת צרה : ויעזרם יי ויפלטם
 יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו :